

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

Katedra aplikované ekologie

Česká zemědělská univerzita v Praze
**Fakulta životního
prostředí**

**Optimalizace principů revitalizace
veřejných prostranství a veřejné zeleně**

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Martin Kraus

Vedoucí práce: Ing. Zdeněk Keken

Praha, 2014

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra aplikované ekologie

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Kraus Martin

Regionální environmentální správa - kombinované Praha

Název práce

Optimalizace principů revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně

Anglický název

Optimization of revitalization principles of public spaces and public greenery

---

Cíle práce

Cílem práce je vytvoření metodického doporučení revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně optimalizovaného na prostředí České republiky. Cíle práce bude dosaženo splněním dílčích cílů, které jsou následující:

- Zjištění preferencí obyvatel České republiky;
- Zjištění trendů v oblasti tvorby veřejných prostranství a veřejné zeleně v rámci realizovaných / plánovaných projektů po celém světě;
- Vyhodnocení koncepčních přístupů k problematice revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně.

Metodika

Optimalizace metodiky revitalizace veřejných prostranství bude zajištěna rozborem relevantních legislativních norem, analýzou dosavadních zkušeností (českých i zahraničních) a dobré praxe v rámci revitalizací veřejných prostranství a statistickým vyhodnocením závislosti v rámci zjištěných preferencí obyvatel ČR k začleňování zeleně při revitalizace veřejných prostranství.

Harmonogram zpracování

2013

Literární rešerše, cíle práce, metodika, statistické vyhodnocení zjištěných preferencí obyvatel ČR;

2014

výsledky, diskuse, závěr a celková finalizace práce;

Rozsah textové části

cca 60 stran textu a cca 20 stran obrázkových příloh

Klíčová slova

Veřejný prostor, náměstí, městská zeleň, obnova zeleně

Doporučené zdroje informací

TEPLÁ M., 2007: Společenská hodnota veřejných prostranství. FSS MU, Brno.
PŘÍDAL J., 2005: Revitalizace veřejných prostorů v centrech historických měst. VUTIUM, Brno.
CARMONA M., HEALTH T., OC T., TIESDELL S., 2003: Public Places – Urban Spaces. The Dimensions of Urban Design. Architectural Press, Oxford.
ŠILHÁNKOVÁ V. (a kol.), 2006: Veřejné prostory jako prostředek pro podporu místního cestovního ruchu. Civitas per Populi, Hradec Králové.
ŽIŽLAVSKÝ M., 2003: Metodologie pro Sociální politiku a sociální práci. Masarykova univerzita, Brno.

Vedoucí práce

Keken Zdeněk, Ing.

Konzultant práce

Ing. Drahomíra Kolmanová

Elektronicky schváleno dne 27.3.2014

prof. Ing. Jan Vymazal, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3.4.2014

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan fakulty

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Optimalizace principů revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně, vypracoval samostatně, pod vedením Ing. Zdeňka Kekena. Uvedl jsem všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpal.

V Praze dne: 21. 4. 2014

.....

Bc. Martin Kraus

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych rád vyjádřil své poděkování vedoucímu práce Ing. Zdeňku Kekenovi za cenné rady a připomínky, Ing. Pavlíně Maříkové a Ing. Ireně Herové za spolupráci při dotazníkovém šetření, Ing. Drahomíře Kolmanové a občanskému sdružení Asociace Entente Florale CZ - Souznění, o.s. za návrh tématu diplomové práce a samozřejmě mým nejbližším za podporu při studiu.

Abstrakt

Diplomová práce analyzuje poznatky o problematice revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně se zaměřením na náměstí a parky. Cílem práce je vytvoření optimalizované metodiky týkající se přístupu ke vzniku a obnově veřejných prostranství a veřejné zeleně.

Zpracovaná metodika vychází z preferencí obyvatel České republiky, jejichž aktuálnost je zajištěna vlastním šetřením uskutečněným v období listopad - prosinec 2013, ve spolupráci se sociologickou laboratoří. V metodice je také zpracováno vyhodnocení koncepčních přístupů v zahraničí a trendy v oblasti tvorby veřejných prostranství a veřejné zeleně, které vychází z uskutečněných i plánovaných projektů.

Výsledky vlastního šetření zachycují nejen požadavky obyvatel České republiky na vybavenost a funkční využití veřejných prostranství, ale také důvody jejich nespokojenosti a ochotu podílet se na plánování obnovy stávajících a vzniku nových veřejných prostranství.

Metodika, která je výstupem této práce, a výsledky vlastního šetření budou sloužit pro potřeby místních samospráv, organizací věnující se revitalizacím veřejných prostranství a veřejné zeleně.

Klíčová slova

Urbanismus, náměstí, městské parky, městská zeleň, obnova zeleně.

Abstract

This diploma thesis analyses of findings about revitalization of public areas and public green vegetation with focus on squares and parks. This thesis is prepared to create an optimized methodology of approach to creating and renovating public areas and public green vegetation.

This methodology bases on preferences of inhabitants of the Czech Republic. These data are taken in November and December 2013 with cooperation with sociological lab. This methodology also includes evaluation of conceptual attitude of foreign countries and trends in creating public areas and public green vegetation based on current and planned projects.

Results of these findings reflect not only preferences of inhabitants of the Czech Republic to facilities or functionality of public areas, but also reflect the reasons of their dissatisfaction and willingness to be part of the planning process of public areas creation or renovation.

Methodology and results of own survey will help local administration and organizations focused on public area and public green vegetation renovation.

Key words

Urbanism, square, city park, green city vegetation, green vegetation renovation.

Obsah

1.	Úvod	10
2.	Cíle práce	12
3.	Literární rešerše	13
3.1.	Urbanismus a životní prostředí.....	13
3.2.	Veřejné prostranství a jeho funkce	13
3.2.1.	Veřejné prostranství v historii města.....	15
3.3.	Veřejná zeleň	16
3.3.1.	Druhy veřejné zeleně	17
3.3.2.	Veřejná zeleň v historii.....	18
3.3.3.	Funkce veřejné zeleně	19
3.4.	Revitalizace	23
3.5.	Participace veřejnosti	27
3.6.	Legislativa	29
3.7.	Financování projektů	33
3.7.1.	Fondy EU v programovém období 2014-2020.....	33
3.7.2.	Financování v rámci ČR.....	36
3.7.3.	Ostatní zdroje financování.....	37
3.8.	Přístupy k obnově veřejných prostranství	38
3.8.1.	Obecné principy obnovy	39
3.8.2.	Ochrana životního prostředí	52
3.8.3.	Přístupy k dopravě.....	57
3.8.4.	Urbánní struktura, estetické a kulturní funkce	64
3.8.5.	Sociální a společenské funkce	75
4.	Metodika.....	83
4.1.	Sběr dat.....	83
4.2.	Analýza dat.....	84
4.3.	Porovnání koncepcí a návrh řešení.....	86

5.	Výsledky práce	87
5.1.	Koncepční přístupy a trendy.....	87
5.2.	Výsledky vlastního šetření	88
5.3.	Návrh optimalizovaného řešení pro Českou republiku	95
6.	Diskuse	96
7.	Závěr.....	101
8.	Přehled literatury a použitých zdrojů	102
9.	Seznam obrázků a tabulek.....	108
10.	Seznam příloh.....	110
11.	Datový nosič.....	110

1. Úvod

Od počátku urbanismu mělo každé sídlo své centrum. Původní plácky s tržišti, kudy zpravidla procházely hlavní cesty, se postupem času proměnily v náměstí. Centrum obchodu se postupně změnilo na místo veškerého společenského, politického a kulturního dění.

V souvislosti s rozvojem sídel došlo ke zhoršování jejich životního prostředí a lidé si začali uvědomovat nutnost určité změny. Na náměstích, a postupně i na jiných veřejných prostranstvích, se začaly objevovat jednotlivé prvky městské zeleně. Objem, a především význam veřejné zeleně, se zvětšoval až v průběhu času, neboť zeď na veřejném prostranství představovala především hodnotu jmění sídla, ve kterém byla vysazena.

Během sídelních proměn se však zeď z prostoru náměstí vytratila a byla nahrazena uměleckými díly.

Architekti a urbanisté 19. a 20. století měli zásadní vliv na vzhled, funkčnost, strukturu a životní prostředí v současných městech. Ve 20. století se začaly objevovat snahy o ochranu životního prostředí, a to i ve městech, kdy ochranné a okrašlovací spolky v tomto směru sehrály významnou roli. Ochrana životního prostředí měst a jejich okolí se dostala do povědomí širší veřejnosti.

Od druhé poloviny 20. století lze sledovat celospolečenskou proměnu související s postindustriální společností. Proměna se odráží v posunu k postmaterialistickým hodnotám a posilování orientace ve společnosti. Základními požadavky této moderní společnosti jsou především jednodušší a přirozenější život, touha po osobním rozvoji a seberealizaci a podílení se na rozhodovacím procesu, resp. na místní správě.

Dnešní doba uznává významnost vegetačních prvků v městském prostoru, a to především pro jejich nezastupitelné funkce. Stromy, keře i mobilní zeď jsou využívány pro oživení historických prostor a narušení celkově ponuré kompozice některých náměstí, ale také k budování nových tzv. parkových náměstí, kde nabývá zeď svého dominantního postavení.

Na veřejných prostranstvích trávíme všichni svůj čas. Každý z nás se na veřejném prostranství zdrží jinou dobu a je zde za jiným účelem. Každé veřejné prostranství, každá ulice, náměstí nebo park, bude na dvě odlišné osoby působit různým způsobem.

Jak by se k problematice revitalizace veřejných prostranství mělo přistupovat, když přístupy se liší na všech úrovních a když pohled každé obce nebo městské části na veřejné prostranství je jiný?

Touto otázkou se zabývalo také občanské sdružení Asociace Entente Florale CZ – Souznění, o. s., které podporuje obce v revitalizaci veřejných prostranství. Při mém působení na městském úřadě v Jílovém u Prahy, na pozici věnující se regionálnímu rozvoji, jsem spolupracoval s ředitelkou této společnosti Ing. Drahomírou

Kolmanovou na několika projektech týkajících se revitalizace veřejného prostranství ve městě Jílové u Prahy. Na základě této dříve započaté spolupráce vznikla myšlenka zpracování diplomové práce na téma „Optimalizace principů revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně“, kdy by tato práce mohla sloužit jako podklad pro místní samosprávy a organizace věnující se vzniku a obnově veřejných prostranství.

Základním problémem realizace projektů obnovy veřejného prostranství je nedostatečné zajištění financování projektů. Nicméně správné metodické řešení problematiky, i se zapracováním požadavků obyvatel a současných trendů do společné metodiky, by mělo přispět ke správnému plánování projektů revitalizací veřejných prostranství tak, aby se obce a města staly živými a zdravými. Zpracování takovéto metodiky je cílem mé diplomové práce.

2. Cíle práce

Vize diplomové práce

Zpracování metodického postupu, kterým by se mohly řídit obce a organizace věnující se revitalizaci veřejných prostranství a veřejné zeleně. Metodika by měla posloužit pro snazší uchopení této problematiky a zohlednit požadavky veřejnosti tak, aby na veřejném prostranství lidé skutečně svůj čas trávili a nedocházelo k realizaci projektů „pro nikoho“.

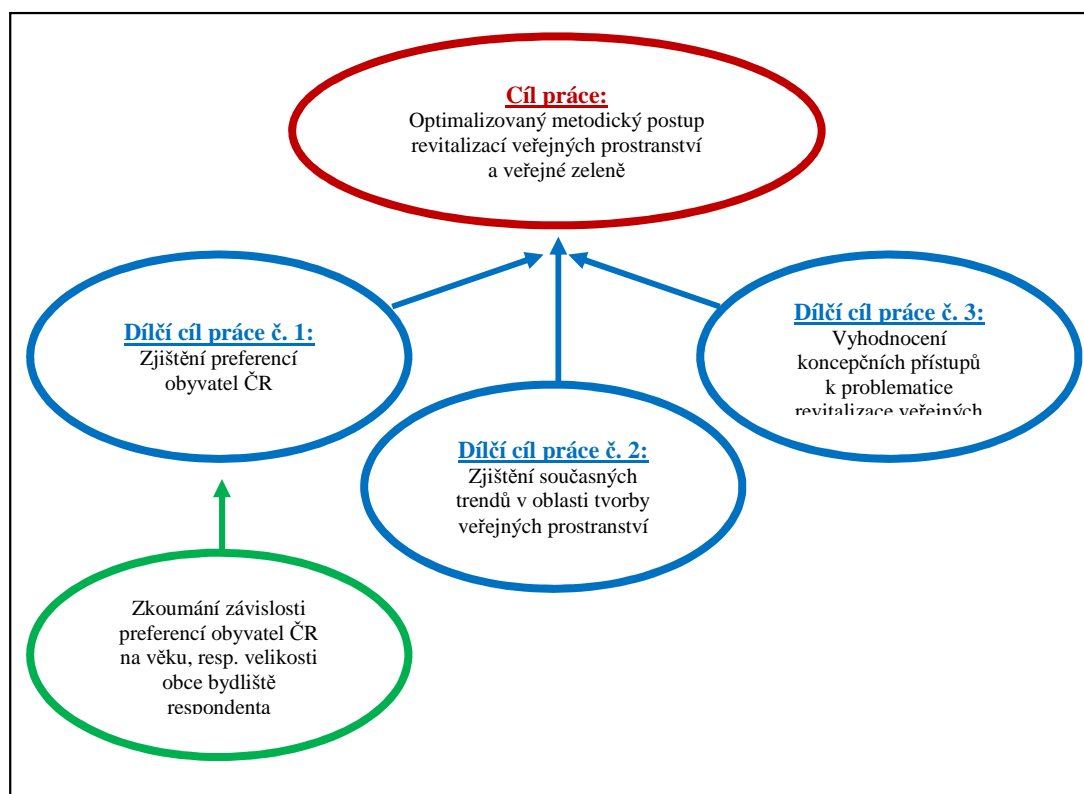
Cíl diplomové práce

Cílem práce je zpracování metodického doporučení revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně optimalizovaného na prostředí České republiky. Cíle práce bude dosaženo splněním dílčích cílů, které jsou následující:

- Zjištění preferencí obyvatel České republiky;
  - vč. zkoumání proměnné (preference respondenta) na prediktoru (věk a velikost obce bydliště respondenta);
- Zjištění trendů v oblasti tvorby veřejných prostranství a veřejné zeleně v rámci realizovaných/plánovaných projektů po celém světě;
- Vyhodnocení koncepčních přístupů k problematice revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně.

Design výzkumu diplomové práce

Design výzkumu diplomové práce uvádím na obrázku č. 1.

Obr. č. 1 Design výzkumu diplomové práce

3. Literární rešerše

3.1. Urbanismus a životní prostředí

Urbanismus lze definovat jako „soubor vědeckých a uměleckých metod a postupů sloužících k zakládání a formování lidského osídlení. Uplatňuje se zejména při řešení měst, ale i jiných sídelních celků, krajiny a celých širších územních jednotek s důrazem na tvorbu životního prostředí“. Architekturu lze v užším slova smyslu vymezit jako „stavitelské umění vytvářející díla, která svým tvarem, prostorem aj. odpovídá praktickému účelu i ideovým dobovým požadavkům, popř. i jednotlivá stavba jevící architektonický záměr“ nebo v nejširším současném pojetí architektura „utváří celkové životní prostředí uměleckými prostředky v návaznosti na dostupné vědecké poznatky“. (Abrahámová, 1999)

Již ze samotných definic urbanismu a architektury je zřejmé, že je zde nastaven vysoce úzký vztah k životnímu prostředí.

Životní prostředí je definováno § 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, jako vše co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy a energie. Životní prostředí lze však definovat i konkrétněji, a to například dle Jakrlové a Pelikána (1999) „životní prostředí je ta část světa, s níž je člověk ve vzájemném působení, kterou používá, ovlivňuje a které se sám přizpůsobuje“, kteří takto upravili definici norského profesora Wika z konference UNESCO v Paříži v roce 1967.

3.2. Veřejné prostranství a jeho funkce

Veřejné prostranství je definováno § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, a § 14b zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, kdy veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící k obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

Pojem veřejné prostranství se objevil poprvé v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění účinném ke dni 1. 1. 1991, a to z důvodu legislativního zakotvení vybírání místních poplatků. Nejprve bylo veřejné prostranství omezeno především na náměstí, tržiště, silnice a místní komunikace. Po novele zákonem č. 48/1994 Sb. bylo veřejné prostranství rozšířeno o parky a veřejnou zeleň a i další prostory veřejně přístupné každému.

Podmínky pro vymezení veřejných prostranství jsou stanoveny ve vyhlášce č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů, kdy, dle § 7, se plochy veřejných prostranství vymezují za účelem zajištění podmínek pro přiměřené umístění, rozsah a dostupnost pozemků veřejných

prostranství a k zajištění podmínek pro jejich využívání v souladu s jejich významem a účelem. Ustanovení § 22 této vyhlášky stanovuje minimální rozměry veřejných prostranství.

Z pohledu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále i jen „stavební zákon“), ve znění pozdějších předpisů, je veřejné prostranství považováno, dle § 58, za zastavěné území. V případě, kdy se záměr stavebníka nachází v bezprostřední blízkosti veřejného prostranství, může to být pro stavebníka limitující skutečností, např. pokud stavebník navrhuje umístění stavby opěrné zídky, která hraničí s veřejně přístupnými pozemními komunikacemi nebo s veřejným prostranstvím, vyžaduje tato stavba vydání společného územního souhlasu a souhlasu s provedením ohlášeného stavebního záměru dle § 96a stavebního zákona. Pokud by stavba nehraničila s veřejně přístupnými pozemními komunikacemi nebo s veřejným prostranstvím, nevyžadovala by rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas dle § 79 odst. 2 stavebního zákona, ani stavební povolení nebo ohlášení dle § 103 odst. 1 písm. a) stavebního zákona.

Nový občanský zákoník, tedy zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, se veřejným prostranstvím vůbec nezabývá.

Legislativa chápe veřejné prostranství pouze z prostorové dimenze. Toto území však obsahuje i sociální faktor, proto jej urbanisté Šilhánková a Koutný (2001) charakterizují takto: „Veřejné prostory jsou všechny nezastavěné prostory ve městě, které jsou volně přístupné všem obyvatelům a návštěvníkům města, buď nepřetržitě, nebo s časovým omezením. Základní charakteristikou veřejného prostoru je jeho obyvatelnost spojená s užitností pro obyvatele, tj. musí sloužit obyvatelům města k provozování nejrůznějších činností pohybových či pobytoových.“

Veřejné prostranství odráží sociokulturní realitu. Veřejné prostranství může mj. i podněcovat a stimulovat společenské změny (Krykorková, 2008). Krykorková (2008) dále charakterizuje pojem veřejné prostranství jako mezioborový pojem, kdy se jedná o komplexní jev, který obsahuje veškeré kulturní a společenské charakteristiky, ale i úzké kategorie prostoru a charakteristiku místa.

Lofland (1998) charakterizuje veřejné prostranství jako nezávislou proměnnou, která ovlivňuje lidské interakce, a to především četnost a kvalitu těchto interakcí, komunikaci mezi lidmi a sociálními skupinami a obsah této komunikace (Teplá, 2007).

Obecněji pak bývá veřejný prostor také definován jako opak privatizovaného prostoru, který je charakterizován jako prostor, který není přístupný všem. Podle Přídala (2005) slouží „veřejné prostory (veřejná prostranství) společenskému dění lidské komunity. Protipólem jsou prostory privátní, určené k bydlení jakožto soukromému lidskému počínání“ (Přídala, 2005).

Podle socioložky Nissen (2008) je veřejný prostor „fyzickým prostorem, který je otevřený všem“, tento prostor je specifický nabídkou anonymity, demokratičnosti, uživatelnosti a otevřenosti, resp. přístupnosti pro všechny obyvatele a návštěvníky města.

Veřejný prostor lze považovat za otevřený prostor vymezený pro vše, co se týká veřejnosti (Štorg, 2001).

Veřejné prostranství lze definovat také jako vnitřní prostory, které jsou volně přístupné široké veřejnosti, těmito prostory jsou např. knihovny, koncertní sály, radnice (Hubbard, 2005). V mé diplomové práci tento význam veřejného prostranství nevyužívám, neboť dle Baumana (2002) je jeho funkce i hodnota zcela odlišná.

Život na veřejných prostranstvích je velice ovlivněn moderními technologiemi. Podle Gehla (1996) bylo např. možné nahradit přímá setkání nepřímou komunikací prostřednictvím telefonu a internetu a osobní automobil umožnil nahrazení aktivní účasti na spontánních místních sociálních aktivitách jízdou za přáteli a jinými aktivitami (Gehl, 1996). Toto potvrzuje i Mitchell (2004) a Walzer (1995), kteří uvádějí, že nám moderní technologie umožňují dělat celou řadu věcí, aniž bychom museli někam chodit, čímž odumírá veřejný život, neboť pasivní účast na veřejných aktivitách je méně časově náročná a méně problematická, protože nevyžaduje žádné sociální kontakty.

3.2.1. Veřejné prostranství v historii města

Vznik veřejných prostranství je spojen se vznikem měst jako takových. Původ měst lze zdůvodnit především potřebou lidí po socializaci, bezpečnosti a ochranou jejich samotných i jejich majetku. Dalším důvodem bylo zvýšení potřeby obchodu. Funkce měst se postupně měnila. V historii města lze sledovat tři významná období. Prvním obdobím bylo město středověké, které bylo dle Musila (2002) centrem obchodu. Centrem středověkého města bylo tržiště na náměstí.

Druhým obdobím bylo období průmyslové revoluce, kdy se výrazně měnil vzhled měst i jejich struktura. Ve třetím období má hlavní význam město jako místo spotřeby a centrum poskytovaných služeb (Musil, 2002; Carmona 2003).

Vznik veřejného prostranství je přímo spojován se středověkým prostorem tržiště (Nissen, 2008).

Gehl (2010) uvádí, že urbanistická struktura a plánování měst mělo významný vliv na lidské chování a i na fungování měst samotných, kdy uvádí tři příklady:

- Římská říše: ve svých koloniích měla města striktně danou strukturu hlavních ulic, fór, veřejných budov a kasáren, vše dle vzorce, který posiloval vojenské poslání těchto kolonií;
- Středověké město mělo kompaktní strukturu s krátkými pěšími vzdálenostmi, náměstími a tržišti podporující funkce města jako střediska obchodu a řemesel;

- Paříž po Haussmannově strategické urbanistické obnově, pro kterou byly typické především široké bulváry, které podporovaly vojenskou kontrolu obyvatelstva, poskytovala prostor pro „kulturu bulváru“, která se rozvíjela na promenádách, a kavárenský život podél širokých městských ulic.

Hlavní účel veřejného prostranství se v historii měnil, ale společné znaky lze sledovat v tom, že veřejné prostranství sloužilo vždy jako místo ke shromažďování, jako místo obchodu a místo pro uskutečnění dopravy (Gehl, 2002; Musil, 2002).

Ve dvacátém století v období od třicátých do sedmdesátých let můžeme dle Gehla (2002) pozorovat odmítání veřejného prostoru a města jako takového, což je způsobeno expanzí automobilové dopravy a rozvoji moderních technologií. Jacobs (1975) tuto situaci označuje jako „smrt veřejných prostranství“.

Městskost není dle Carmona (2003) nutností, ale volbou obyvatel.

Hubard (2005) uvádí jako důvody „smrti“ veřejných prostranství privatizaci veřejného prostoru a dále rostoucí netoleranci vůči určitým skupinám lidí vyskytujících se na těchto prostranstvích (Hubard, 2005).

Tyto důvody dále rozvíjí Lofland (1998), který netoleranci nahrazuje pojmem antiurbanismus, za který považuje pocity lidí na veřejných prostorech. Tyto pocity spočívají především z obavy možnosti potkat „špatný typ lidí“. Privatismus definuje jako přesun velkého množství lidských aktivit do soukromí.

Od šedesátých let dvacátého století dochází ke změně a rozvíjí se postindustriální společnost, která požaduje především jednodušší, svobodnější a přirozenější způsob života (Barša, 2004).

Na přelomu dvacátého a jednadvacátého století bylo realizováno mnoho obnov veřejných prostranství a urbánní sociologie stále prožívá značný rozmach (Gehl, 2002; Musil, 2002; Savage, 2003).

Dle Gehla (1996) se urbanismus dvacátého století zasloužil o založení podmínek pro život na veřejných prostranstvích, neboť pro modernistické čtvrti jsou charakteristické větší vzdálenosti mezi domy, a tím také mezi jejich obyvateli a událostmi a funkcemi (Gehl, 1996).

3.3. Veřejná zeleň

Jak bylo již shora uvedeno, veřejná zeleň byla až v roce 1994 legislativně kategorizována jako součást veřejného prostranství.

Veřejnou zeleň můžeme charakterizovat jako „plochy, na nichž převládají přírodní komponenty, zejména pak rostlinné porosty. Z funkčního hlediska převládá u ploch veřejné zeleně funkce rekreační a oddychová, případně reprezentativní či obytná. V každém případě se jedná o klidové prostory s omezením nebo vyloučením motorové dopravy.“ (Šilhánková, 2006)

Baycan - Levent (2009) definuje veřejnou zeleň jako „veřejné a soukromé otevřené prostory ve městě, které jsou primárně pokryté vegetací, a které jsou přímo či nepřímo přístupné pro uživatele“.

Plochy veřejné zeleně lze definovat jako plochy, na nichž převládají přírodní komponenty a zejména rostlinné porosty (Hrůza, 1977).

3.3.1. Druhy veřejné zeleně

Dle Jebavého (2008) lze zeleň rozdělit do skupin dle výměry, lokalizace, tvaru pozemku a účelu jejího využití:

- Park: objekt zeleně zformovaný do jednotného celku, kdy tento má výměru větší než 0,5 ha a šířka přesahuje 25 m. Mezi typy parků patří např. park historický nebo městský. Dle Tilley, Šilhánkové a Navrátilové (1996) je pro park typické uspořádání zeleně a charakteristického vybavení pro nejrůznější aktivity, které bývá často doplněno vodními plochami a prvky;
- Menší parková úprava: objekt zeleně s výměrou nepřesahující 0,5 ha, který nesplňuje všechny parkové prvky. Vyskytuje se především u objektů občanské vybavenosti;
- Zeleň obytné zástavby: zeleň navazující na budovy určené k bydlení, sledující sadovnické zásady;
- Zahrada zvláštního určení: do této kategorie patří zahrady botanické, zoologické, školní, nemocniční, apod.;
- Zahrádková a chatová osada: soubor spíše menších zahrad s využitím, jako užitkové, okrasné nebo kombinované zahrady, které bývají doplněny o stavby rekreačního využití;
- Les: porost, který má původ přirozený nebo umělý. V lese převládají stromy doplněné o charakteristické místní rostliny;
- Lesoparkem poté můžeme chápat rozlehlejší městský park, který se nevyznačuje tak plánitou úpravou jako park a slouží především k odpočinku a relaxaci. Příměstské rekreační lesy představují plochy s minimálním zásahem do krajiny a úpravou zeleně. Plní oddechovou a rekreační funkci (Čablová, 2001);
- Rozptýlená zeleň: zeleň doprovázející především liniové stavby;
- Přírodě blízká zeleň: porosty, které vznikly samovolně nebo jsou uměle založené. Tyto porosty jsou schopny udržovat rovnovážný stav druhového složení v dané lokalitě, jako příklad lze uvést louky nebo např. mokřady;
- Trvale zemědělský porost: trvalý porost rostlin určený k zemědělské produkci, např. ovocné sady, vinice, chmelnice, apod.;
- Dále zeleň sportovních a rekreačních areálů, průmyslové zástavby a hřbitovů.
- V posledních letech se, jako součást veřejné zeleně, stávají zelené střechy a zelené fasády.

Dle Jebavého (2008) je pak veřejnou zelení ta, která je volně přístupná bez ohledu na majetkové vztahy, což koresponduje i se zněním zákona o obcích.

3.3.2. Veřejná zeleň v historii

Dle Maiera (2008) byla ve středověku zeleň výhradně součástí soukromých pozemků, kde plnila především užitkové funkce. Luxus okrasné zeleně si mohli, dle Maiera (2008), dovolit pouze bohatší jedinci. Ve středověku začaly vznikat obory, a to za účelem prostoru pro lov a pro přípravu válečníků. V období renesance a baroka se začal projevovat individualismus, především v rozvoji reprezentační funkce zeleně. Okrasná zeleň začala být chápána jako doplněk architektury (Maier, 2008).

Při průmyslové revoluci v 18. století se začala rozvíjet města a především proces urbanizace. Jako urbanizaci můžeme, podle UK PřF (2008), chápat proces poměšťování, při kterém se stává z prostředí neměstského prostředí městské. Může docházet k rozšiřování městské zástavby, imigrací obyvatelstva do měst nebo pouze k přebírání městského způsobu života. Součástí široce chápaného procesu urbanizace jako přeměny společnosti a prostředí na městské je suburbanizace. V užším smyslu lze urbanizaci považovat za koncentraci obyvatelstva a lidských aktivit do měst (UK PřF, 2008).

Dle Mejsnarové (2006) došlo na konci 19. století ke snížení hygienické kvality městského prostředí, což bylo spojeno s absencí zeleně a ploch pro rekreaci a sportovní vyžití. Podobně jako Mejsnarová (2006) uvádí i Musil (2002) významný vliv zhoršeného životního prostředí v centrálních částech měst v 19. a 20. století na „útěk“ obyvatelstva z měst. V této době došlo ke změně hodnotové orientace obyvatelstva, projevující se především důrazem na bydlení v přírodním prostředí, na soukromí a na nízké hustoty ostatních lidí v okolí. Tento projev nazýváme suburbanizací. UK PřF definuje suburbanizaci jako proces stěhování rezidenčních, komerčních a dalších funkcí z jádrového města do jeho zázemí; jinak také stěhování obyvatelstva a jeho aktivit z jádra do zázemí.

Dle Ministerstva pro místní rozvoj (dále i jen „MMR“) (2013) došlo, v souvislosti s projevy suburbanizace, k velmi intenzivním změnám funkčního využití příměstských a městských krajín. Rozsáhlou výstavbou komerčních zón a residenčních čtvrtí dochází ke zvýšení nároků na dopravu spojenou s každodenním dojížděním do zaměstnání. Se suburbanizací a další výstavbou je spojeno také zabírání další kvalitní půdy, omezování přírodních rozlivů povodní v nivách a fragmentace krajiny.

Dle MMR (2010) suburbanizační procesy vedly k obratu vývoje obyvatelstva v jednotlivých velikostních kategoriích obcí. Po mnoha desetiletích růstu od roku 2000 ubývá obyvatel v městském prostoru ve prospěch venkova. Největší úbytky obyvatelstva zaznamenávají velká města s více než 50 000 obyvateli. Podíl venkovského obyvatelstva naopak téměř ve všech krajích mírně vzrůstá. Migračně

nejatraktivnějšími se stávají menší a střední obce (obce s 500 – 5 000 obyvateli), a to především v zázemí velkých měst.

Po vlně suburbanizace přinesla do upadajících městských center nový život gentrifikace. Gentrifikace představuje formu fyzické a sociální regenerace městské části spojené se strukturální obměnou jejích obyvatel (Savage, Warde, Ward, 2003).

Oživení městských center probíhalo s velkým úsilím státu a místní správy. Toto oživování městských center má přilákat obyvatele zpět do jádra měst. Gentrifikace v západních zemích souvisela také s demografickými změnami, jež probíhaly od 70. let 20. století, zahrnující masivní nárůst počtu lidí, žijících samostatně či v páru, čímž dochází k nárůstu malých domácností (Savage, Warde, Ward 2003). S procesem gentrifikace se váže vznik nové třídy tzv. „yuppies“ (*young urban professional*). Těmi byli označováni mladí, dobře placení a bohémsky založení vyznavači městského způsobu života. Tito noví obyvatelé gentrifikovaných čtvrtí znamenali oživení v mnohých městských centrech (Jayne, 2006).

Současná vlna gentrifikace měst je spojována s rozšířením a nárůstem významu globálního trhu. V jeho rámci se gentrifikace generalizuje a stává se globální urbánní strategií renovace měst (Smith, 2002).

S růstem měst se tedy, dle Maiera (2008), stala městská zeleň hygienickou nezbytností a dal se tak počátek systémům veřejné zeleně (městské parky, „sady na náměstích“, aleje ve veřejném prostranství, vyhrazená zeleň u veřejného vybavení, příměstská zeleň – lesoparky, apod.).

V 90. letech 20. století vznikly nové typy rekreační zeleně v obytném prostředí, a to soukromá a polosoukromá zeleň zahradních předměstí a poloveřejná obytná zeleň sídlišť (Maier, 2008).

3.3.3. Funkce veřejné zeleně

Pro současné městské prostředí je charakteristické, že kontakt se zelení je většinou omezen pouze na veřejnou zeleň. Z tohoto důvodu je veřejná zeleň důležitá a má mnoho nezastupitelných funkcí.

Šimečková (2010) uvádí, že v České republice, shodně jako v celé Evropě, se změnila města i vesnice a na počátku třetího tisíciletí se změnil i náš životní styl. Šimečková (2010) dále uvádí, že je potřeba co nejrychleji hledat nové způsoby, jak dávat přednost rostlinám před betonem a asfaltem a tím také čerstvému vzduchu před popílkem a smogem. Jako hlavní problémy uvádí, že rozvojem obrovských měst z betonu, kamene a asfaltu, dochází ke zvyšování teploty, koncentraci škodlivin a snižování vzdušné vlhkosti. Vybetonované plochy jsou pro vodu téměř nepropustné a tím dochází k nadměrnému zatěžování kanalizační sítě, potoků a řek. Vytvářením zpevněných ploch a nepropustných povrchů je z měst vypuzována přírodní zeleň.

Dle Maiera (2008) patří mezi nejvýznamnější funkce veřejné zeleně následující:

1. Hygienická, klimatická a vodohospodářská funkce:

Veřejná zeleň zabezpečuje zlepšení kvality ovzduší. Při fotosyntetické činnosti váže oxid uhličitý za současné produkce kyslíku, zlepšuje mikroklima zvlhčením, má vliv na teplotní stabilizaci prostředí a je filtrem faktorů znečišťujících prostředí, např. zplodiny, zápach a hluk (Maier, 2008). Dle Balabánové (2000) zachytí nejvíce prachových částic listy chlupaté, lepkavé a svrasklé. Produkci kyslíku, snižování prašnosti a hluku zmiňuje i MMR (2010) a MČ Brno (2011).

Jebavý (2008) doplňuje, že veřejná zeleň chrání umělé povrchy před nadměrným přehříváním, např. fasády domů, chodníky, parkoviště a ulice, kdy se v tomto případě jedná i o ekonomickou funkci veřejné zeleně.

Zeleň má významný vliv na provětrávání ulic města, ke kterému dochází díky teplotním rozdílům mezi vegetací a zástavbou. Zeleň má však, v souvislosti se vzdušným prouděním, i negativní vlivy. Jedná se např. o vytváření tzv. zeleného tunelu, kdy dochází ke zvýšení koncentrace částic výfukových plynů, které se nestačí rozptýlovat, když vysoké stromy brání provětrávání ulic (Mezera, 1979).

Dle Šimečkové a Večeřové (2010) zeleň ve městech zlepšuje mikroklima regulací teploty, zvyšuje vlhkost vzduchu a snižuje prašnost. Mezi rostlinou a prostředím dochází k výměně tepelné energie, přitom 70 - 90 % této energie je spotřebováno transpirací. Především v suchých dnech zvyšují rostliny vlhkost vzduchu a za vlhkého počasí rostliny kondenzují mlhu či srážky na povrchu listů a následně odvádějí vodu do substrátu. Rostliny filtrují částice prachu a nečistot ve vzduchu, vč. škodlivých aerosolů a těžkých kovů. Je prokázáno, že 1 m² zeleně může absorbovat cca 0,2 kg škodlivin za rok.

Plochy veřejné zeleně snižují účinek přívalových srážek jejich vsakováním, evapotranspirací rostlin dochází ke zvyšování vzdušné vlhkosti (MMR, 2010). Dle Balabánové (2000) listnaté stromy vypařují větší množství vody než jehličnany. Porosty stromů s mohutnou korunou blízko sebe jsou vhodnější než jednotlivé stromy.

Šimečková a Večeřová (2010) uvádí významný vliv zelených střech a zelených fasád na vodohospodářský režim měst, neboť dokáží zadržet 42 - 85 % z celkového množství srážkových vod.

Kavka a Šindelářová (1978) uvádí, že se ve městech výrazně zvyšuje teplota, a to díky přítomnosti prašných aerosolů ve vzduchu, které brání zpětnému vyzařování tepla do vyšších vrstev atmosféry. Průměrná teplota ve městech bývá o 1,1 - 1,5 °C větší než na jejich okraji a teplota středu města bývá mnohdy vyšší až o 10 °C. Snižování teploty v zástavbě lze dosáhnout vysazováním zelených ploch, parků, ale i jednotlivých stromů, popřípadě stromořadí.

2. Ekologická/biologická funkce:

Veřejná zeleň je stanovištěm různých organismů, může posílit ekologickou stabilitu urbanizovaných ploch, například doplněním prvků územního systému ekologické stability (dále i jen „ÚSES“) (Maier, 2008).

Dle Šimečkové a Večeřové (2010) současně s rychlým zastavováním především center měst ubývá prostoru pro živočichy. Veřejná zeleň vytváří nový životní prostor pro drobnou faunu a podporuje biodiverzitu (MMR, 2010).

Ekologické funkce urbánního volného prostoru jsou naplňovány bez významnějšího lidského přičinění, jedná se o tzv. ekoslužbu veřejné zeleně (MČ Brno, 2011). Ekoslužbu lze definovat jako statky a služby, které poskytuje ekosystém, a které jsou pro lidi výhodné, z ekonomického hlediska tedy představují pozitivní externalitu (Meade, 1973; Eamus, 2004).

MČ Brno (2011) uvádí, že tlak, který na krajinu působí industrializované zemědělství, způsobuje takový úbytek životního prostoru volně žijících živočichů, že se často jediným útočištěm paradoxně stává město. Město samo o sobě poskytuje celou řadu zvláštních nik, které naplňují životní potřeby mnoha druhů zvířat a rostlin. Je proto nutné zajistit propojenost městské zeleně s okolní krajinou.

I Čablová a kol. (2011) uvádí, že je často opomíjen fakt, že městské prostředí je z environmentálního hlediska životním prostředím pro mnohé živé organismy, které jsou nezbytnou součástí zdravého ekosystému. Městská stanoviště díky změně mikroklimatických a jiných podmínek umožňují rozšíření rostlin i živočichů i mimo obvyklé areály výskytu daného druhu. Veřejná prostranství jsou tak důležitá z hlediska biodiverzity a ekologické stability urbanizované krajiny.

Veškeré funkce veřejné zeleně jsou propojeny, proto další ekologické funkce byly uvedeny mezi hygienickými, klimatickými a vodohospodářskými funkcemi.

3. Estetická, psychická a rekreační funkce:

Přírodní prvky (zeleň a voda) v prostředí působí pozitivně na psychiku člověka (Maier, 2008). Působení veřejné zeleně na psychiku člověka uvádí i Balabánová (2000), dle které je vědecky prokázáno, že vnímání zelené barvy působí k duševní očištění člověka. Hodnocení pocitů člověka z různých barev a odstínů vychází z principu omezení namáhání nervové soustavy jedince, což působí uklidňujícím dojmem. Člověk se cítí více odpočatý a plný energie. Studie potvrdily, že člověk, který žije ve městě plném teplých a jasných barev (květinová a stromová výsadba), má optimističtější náladu, zatímco člověk mající kolem studené barvy, častěji propadá melancholii a depresím (Balabánová, 2000).

Harmonický celek a estetické působení zeleně jsou dány především proměnlivostí zeleně, její rozmanitostí a barevností. Veliký vliv na vzhled veřejné zeleně má vývojový stav rostliny a stejně tak i vegetační období. Svým vzhledem zeleň může určit charakter dané části města (Supuka, 1991).

Pfaff (2006) uvádí důležitý význam barev v našem každodenním životě. Každá barva se vyznačuje různou frekvencí vibrací, které vnímáme. Zelená barva má frekvenci vlnění od 540 – 640 kmitů za vteřinu s vlnovou délkou 565 nanometrů. Zelená barva povzbuzuje kreativitu, utváří v nás pocit klidu a vnitřní jistoty. Aspekty klidu Pfaff (2006) zdůvodňuje vysokým podílem modré barvy, zatímco vlivem žluté barvy je rozvíjena mysl a intelekt. Zelená barva sama o sobě nemá ohřívající ani ochlazující vlastnosti, má spíše účinky vyrovnávací. Při léčení barvami je zelená barva využívána pro oblasti srdce, dýchacích orgánů a při očních problémech. Dále má zelená barva vliv na odkyselování organismu.

Veřejná zeleň pomáhá lidem při regeneraci sil, kompenzuje dlouhodobý pobyt v umělém prostředí, a to především pozitivním vlivem na psychiku člověka (Maier, 2008).

V rámci rekreační funkce lze vyčlenit funkci sociální, kdy veřejná zeleň je místem vhodným k setkávání lidí. Veřejná zeleň vytváří prostor pro krátkodobou a střednědobou rekreaci a má potenciál zlepšovat psychickou pohodu, kdy zároveň esteticky zhodnocuje prostředí (MMR, 2010).

Podle MČ Brno (2011) veřejná zeleň zajišťuje prostor pro hry dětí různého věku, pro nejrůznější druhy sportů, pro improvizovaný pohyb a pobyt všeobecně.

Čablová a kol. (2011) uvádí, že existuje stále více studií z oboru environmentální psychologie dokazující měřitelný vliv přítomnosti otevřených veřejných prostranství (především těch se zelení nebo vodou) na tělesné zdraví a duševní pohodu. Přírodní prostředí působí pozitivně nejen vlivem zelené barvy, ale i určitou vizuální charakteristikou, která napomáhá tomu, že při pohledu na přírodní prostředí dochází k regeneraci mentálních i fyzických sil. Jak dále Čablová a kol. uvádí, bylo prokázáno, že přírodní prvky zmírňují negativní vlivy pracovního stresu a přispívají k celkové spokojenosti v zaměstnání.

Estetickou funkci veřejné zeleně uvádí i Sklenička (2003), kdy vývoj krajinářských úprav, úprav parků a zahrad vždy navazuje na specifické požadavky jednotlivých kulturních oblastí. Dále uvádí, že řadu výsledků zahradní a krajinné architektury lze srovnávat s uměleckými díly. Sklenička (2003) uvádí, že krajinářská a zahradní tvorba usiluje o funkčně-estetické formování prostoru, kdy v České republice se do popředí zájmu dostávají především zahrady, parky, návsi a další území v okolí lidských sídel.

4. Ochranná / bezpečnostní a ekonomická funkce:

Veřejná zeleň působí jako filtr vůči nepříznivým účinkům jiných funkcí, např. vůči hluku. Schopnost vegetace snižovat hladinu hluku je však poměrně malá. Omezení hluku záleží především na struktuře vegetace (druh porostu, velikost zelených ploch). Např. kořeny stromů či keřů způsobují hrudkovatění struktury půdy, která tlumí šíření hluku a vibrací (Kavka, Šindelářová, 1978).

Dle Šimečkové (2005) zeleň redukuje především vysoké frekvence, které jsou pro lidský sluch zvláště nepříjemné.

Veřejná zeleň zabezpečuje zhodnocení okolních nemovitostí (Maier, 2008).

Šimečková a Večeřová (2010) uvádí, že si urbanisté a vodohospodáři stále více uvědomují ekonomický význam dobrého hospodaření s vodou, kterého je především dosahováno retenčními a vsakovacími schopnostmi veřejné zeleně.

Významný vliv na ekonomické úspory může mít i volba správného osvětlení. Je nutné zajistit účelně umístěná úsporná světla, která osvětlují pouze správným směrem, kdy plocha svítidel je rovnoběžně se zemí, a svítidla jsou opatřena horním krytem. Vhodný výběr osvětlení má i pozitivní hygienický vliv, kdy nedochází ke světelnému znečištění (Čablová a kol., 2011).

3.4. Revitalizace

Význam slova revitalizace vychází z anglického slova revitalization. Dle Páskové a Zelenky (2002) lze tento výraz obecně chápat jako obnovu či oživení poškozené, nefunkční entity a její uvádění do stavu blízkého jeho původní funkci, jejich vazbám na okolí a původnímu významu. V kulturní krajině lze revitalizací rozumět postupy v krajině, které obnovují komplexní funkčnost a návaznost všech přírodních složek, nejlépe s postupnou obnovou místně původních ekosystémů.

Pojem revitalizace lze také chápat jako znovuoživení. Jedná se o takové zásahy do krajiny, které mají za cíl posílit krajinotvorné a přírodní hodnoty (Just 2003).

Revitalizací lze rozumět také funkční zapojení upravované lokality do krajiny s tím, aby finální úprava zajistila esteticky vyváženou krajinu s přirozenými funkcemi ekosystému a zároveň umožnila plnit funkce využití dle územního plánu obce (Lysenko, 1996).

Dle Šilhánkové (2000) se revitalizace zabývá oživením „přirozeně“ zchátralých částí měst a lze ji rozdělit do několika druhů, právě podle výchozího stupně zchátralosti lokality na modernizaci, gentrifikaci, regeneraci, dostavbu, přestavbu či asanaci. Všechny tyto typy souvisí s prostorovou přeměnou lokality. Ekonomickou a sociální přeměnu v sobě zahrnují především regenerace a gentrifikace.

Regenerací rozumíme obnovu a údržbu existujících struktur za současného dosažení soudobých standardů. Proces regenerace je spojen s očištěním struktury stavebního fondu od nevhodných způsobů využití a nalezení vhodného funkčního využití (Šilhánková, 2006). Gentrifikací rozumíme proces, při němž dochází k rehabilitaci obytného prostředí některých městských částí a postupné vytlačování a nahrazování původního obyvatelstva příjmově silnějšími vrstvami. Asanací lze rozumět totální výměnu fyzického i sociálního prostředí (Vidovičová, Gregorová, 2010).

Šilhánková (2006) vysvětluje modernizaci jako průběžnou obnovu a údržbu původního stavebního fondu řešící především zvýšení standardu v současné zástavbě bez změny funkčního využití a sociální struktury.

Termíny dostavba a přestavba zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, nezná, ale dle § 2 odst. 5 stavebního zákona, je změnou dokončené stavby:

- Nástavba, kterou se stavba zvyšuje;
- Přístavba, kterou se stavba půdorysně rozšiřuje, a která je vzájemně provozně propojena s dosavadní stavbou;
- Stavební úprava, při které se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby; za stavební úpravu se považuje též zateplení pláště stavby.

Stavební zákon však definuje plochu přestavby, a to dle § 43 odst. 1, kdy se jedná o plochu stanovenou územním plánem, vymezenou ke změně současné zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území.

Dostavba je proces, při kterém dochází k výstavbě nových objektů, které doplňují původní stavební i funkční strukturu. Přestavbu lze chápat jako formu revitalizace, kdy dochází k radikální úpravě současného stavebního fondu a k výstavbě nových objektů doplňujících původní strukturu. V rámci přestavby je řešeno rovněž neadekvátní využití objektů, zlepšení životního prostředí, řešení sociálních problémů, dopravy, zeleně apod. (Šilhánková, 2006).

Revitalizační projekt

Dle Šilhánkové (2000) jsou základními podmínkami pro úspěšný revitalizační projekt následující činnosti:

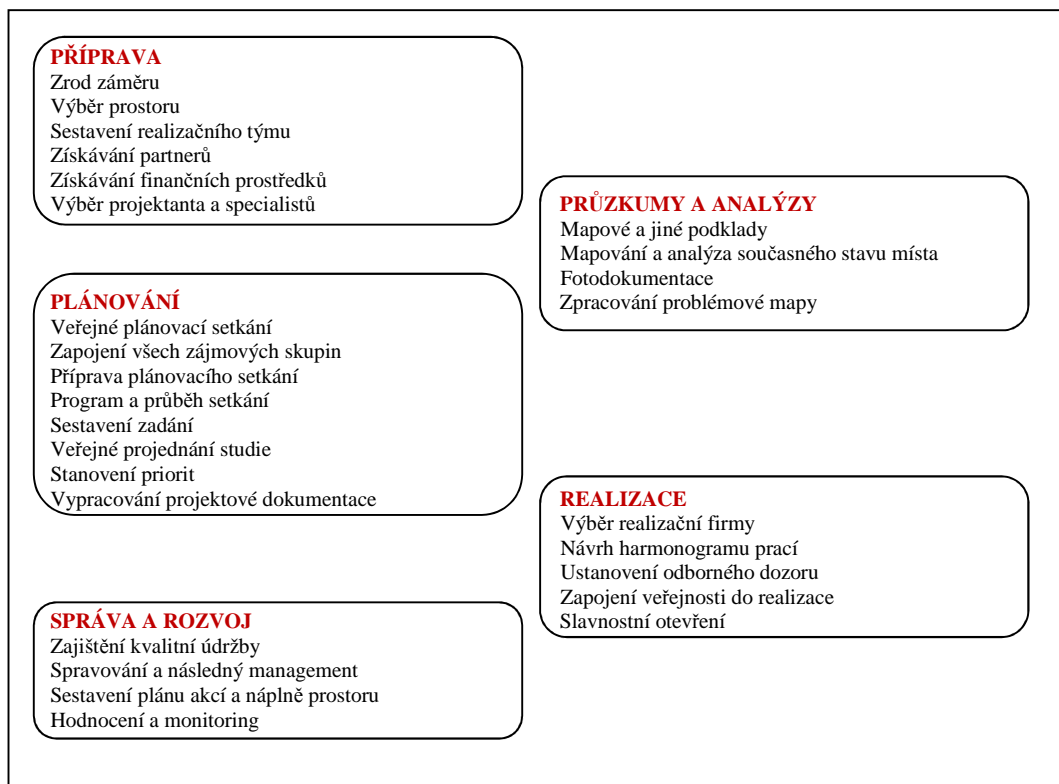
- **Jasně definování rozvojových priorit:** zpravidla ve strategickém plánu rozvoje obce, který je, dle MMR (2012), dokumentem, v němž jsou zakotveny rozvojové priority dané obce. Program rozvoje přispívá k tomu, aby obec efektivněji využívala finanční prostředky z vlastního rozpočtu i dostupné dotace. V plánu rozvoje obce je stanovena hierarchie jednotlivých priorit a časový plán jejich plnění. Shodně tak jsou v dokumentu definovány realizační podmínky. Strategický plán rozvoje také umožňuje představitelům obcí věnovat se dlouhodobějšímu plánování a řízení obce;
- **Výběr vhodné lokality:** obvykle definováno v územním plánu obce a zároveň uvedeno ve strategickém plánu rozvoje obce (podrobněji v kapitole č. 3.6 Legislativa);
- **Zajištění dostatečných zdrojů:** především politika hospodaření s majetkem obce a dále tvorba rozpočtu pro proces revitalizace (možnosti financování uvádím v kapitole č. 3.7 Financování projektů).
- **Politická podpora revitalizačního projektu:** podpora volenými představiteli obce a jeho kolektivních orgánů;
- **Osobní zodpovědnost a zainteresovanost klíčových osob:** faktické provádění revitalizace musí být vedeno odborníky, tedy profesionálním týmem, ve kterém nesmí chybět architekt – urbanista a specialista

na urbanistickou ekonomii. Dále by v týmu neměl chybět, podle charakteru projektu a lokality, dopravní inženýr, stavební inženýr, sociolog, ekolog, právník, marketingový poradce a památkář;

- **Řešení sociálních problémů:** území se zchátralým stavebním fondem a nedostatečnou infrastrukturou „přitahuje“ zejména sociálně slabší vrstvy obyvatelstva. Vlastní proces revitalizace do sociální oblasti zasahuje především změnami složení obyvatelstva v revitalizované lokalitě;
- **Institucionální přístup:** mimo jiné vytvoření instituce pověřené řízením procesu revitalizace. Může se jednat o instituci zřízenou za účelem revitalizace konkrétní lokality nebo zabývající se revitalizací různých lokalit;
- **Legislativní podpora:** podrobněji se zabývám v kapitole č. 3.6 Legislativa;
- **Dlouhodobost a nepřetržitost procesu:** projekt musí být plánován s ohledem na trvale udržitelný rozvoj a nejen pro současnou generaci;
- **Důkladné analýzy:** urbanistická (rozběr faktorů a problémů týkající se fyzické podstaty lokality), ekologická (kvalita životního prostředí), ekonomická (majetkové vztahy, průzkum trhu a ekonomického potenciálu území), společenská (demografické a sociologické aspekty) a strategické (např. SWOT analýza);
- **Participace:** seznámit veřejnost s koncepcí a přimět ji k aktivní účasti v plánovacím procesu;
- **Vytvoření konceptu revitalizace:** základní urbanistické koncepce, odhad proveditelnosti (zejména ekonomické ve vztahu k navržené urbanistické koncepci a funkčnímu využití);
- **Vytvoření projektu revitalizace:** zpřesnění urbanistické koncepce na základě výsledků odhadu proveditelnosti, ekonomické vyhodnocení;
- **Marketingová podpora:** propagace projektu jako celku;
- **Vytvoření harmonogramu postupu prací:** zejména té části revitalizace, která bude prováděna v režii veřejného sektoru;
- **Správné načasování investic:** s ohledem na ekonomické cykly a financování projektu, např. dotační tituly;
- **Pilotní projekty:** revitalizace by měla započít investicemi z veřejného sektoru do pilotního projektu (úpravy veřejných prostranství, technická a dopravní infrastruktura);
- **Spolupráce veřejného a soukromého sektoru:** již při participaci a následně při financování, kdy po kulminaci financování z veřejného sektoru by mělo začít narůstání investic soukromého sektoru. Partnerství veřejného a soukromého sektoru je klíčovým momentem realizace revitalizace;
- **Monitorování procesu revitalizace:** kontrola plnění původních plánů a kontrola financování projektu i s ohledem na případné financování z dotačních prostředků;
- **Hodnocení výsledků a ohlasu** (zpětná vazba).

Čablová a kol. (2011) uvádí postup při procesu tvorby a obnovy veřejného prostranství tak, jak je uveden na obrázku č. 2.

Obr. č. 2 Proces tvorby a obnovy veřejných prostranství, zdroj: Čablová a kol. (2011), upraveno autorem

Strategie regionálního rozvoje

V roce 2013 byla schválena Strategie regionálního rozvoje České republiky pro období 2014-2020. Oproti předchozí koncepci za období 2007-2013 došlo ke změně tematického členění, které vychází z konceptu udržitelného rozvoje a přímo navazuje na evropské strategické dokumenty. Pro revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně je podstatná prioritní oblast č. 2 - územní soudržnost a prioritní oblast č. 3 - environmentální udržitelnost (MMR, 2013).

Prioritní oblast č. 2 (územní soudržnost) má především pomoci zmírňovat sociální disparity v území a mezi hlavní témata patří infrastruktura veřejných služeb, podpora integrace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva, částečně pak kultura, cestovní ruch a bydlení a v periferních územích také podpora lokální ekonomiky.

Prioritní oblast č. 3 (environmentální udržitelnost) má přispět ke zlepšení životního prostředí a života obyvatel v něm. Soustřeďuje se především na odstraňování ekologických zátěží, omezování vlivu dopravy na krajinu, lepší hospodaření s přírodními zdroji a využívání moderních technologií ve vodním i odpadovém hospodářství. V rámci této prioritní osy je rovněž řešena prevence a případná likvidace škod při živelných pohromách.

MMR (2013) vyzdvihuje úlohu Místních akčních skupin v rozvoji venkova. Místní akční skupiny podporují aktivizaci členů místních komunit a zapojení dalších místních aktérů působících mimo veřejnou správu a pracujících na základě metody LEADER. Místní akční skupiny jsou vzhledem k podpoře z Programu rozvoje venkova intenzivně se rozvíjející formou spolupráce. S ohledem na nové programové období Evropské unie postupně dochází ke vzniku místních akčních skupin i v územích, kde doposud nepůsobily. Další významnou roli má partnerství, a to především na rozvoji příhraničních oblastí. Partnerství je v příhraničních oblastech dlouhodobě metodicky a finančně podporováno.

3.5. Participace veřejnosti

Participace veřejnosti vychází z myšlenky utváření podmínek individuálního i kolektivního života ve společnosti a jedná se o rozsáhlý sociálněvědní multidisciplinární koncept s celospolečenským dosahem (Strussová, Petříková, 2009). Strussová a Petříková (2009) dále uvádějí významnou úlohu participace pro zvýšení legitimacy rozhodnutí veřejného sektoru.

Dle Bernarda (2007) lze rozlišovat participaci širší občanskou, která představuje účast občanů na veřejném životě v jakékoliv jeho podobě, a participaci politickou, která je omezena pouze na přímou účast občanů při vládnutí. Motivací pro občanskou aktivitu lidí je, dle Stachové (2008), pocit sounáležitosti s komunitou, kdy se jedná o tzv. koncept komunity. Z psychologického pohledu zahrnuje vnímání komunity pocit, že je člověk součástí celku a že může kontrolovat a ovlivňovat vlastní život a prostředí, ve kterém žije (Colombo, Mosso, de Piccoli, 2001).

Komunitu definuje i Clark (2004) jako skupinu lidí, kteří žijí v určité oblasti, jsou zapojeni v sociálních vztazích a mají citové vazby mezi sebou a místem, kde žijí. Dle Navrátilové (2009) může zvýšení participace v oblasti plánování vést ke zlepšení vztahů mezi občany a orgány veřejné moci a vytvoření důvěry, kdy na základě této spolupráce dochází k posílení vzájemné sounáležitosti a rozvíjí se vztah obyvatel k danému místu. Na druhou stranu však může participace zvýšením angažovanosti občanů rovněž zvýšit dynamiku a vytvářet prostor pro konflikty v komunitě (Colombo, Mosso, de Piccoli, 2001).

V demokratické společnosti by lidé měli mít právo na informace o životním prostředí. Toto právo je založeno již Aarhuskou úmluvou, která stanovuje obecné právo na přístup k dokumentům o životním prostředí a participaci v rozhodovacím procesu. Zpřístupňování informací je stejně důležité jako jejich zveřejňování ve formě, která je snadno pochopitelná a snadno dostupná. Názory veřejnosti jsou podstatné pro rozhodování ve věci životního prostředí na místní úrovni (Department of the Environment, 2000, United Nations, 2000).

Účast veřejnosti může vést k lepšímu rozhodování, neboť rozhodnutí, která lépe splňují požadavky veřejnosti, jsou pro veřejnost akceptovatelnější a mají delší platnost. Poznání z více úhlů pohledu zohledňuje širší rozsah zkušeností a názorů týkajících se místních podmínek. Rozhodování místní samosprávy za účasti veřejnosti je otevřenější, upřímnější a odpovědnější. Pravidelná účast veřejnosti může mít pozitivní vliv na demokratické principy, když názory veřejnosti budou skutečně zapracovány do rozhodovacího procesu. Jednotlivci i celé komunity se stanou aktivnějšími a zodpovědnějšími vůči životnímu prostředí. (Department of the Environment, 2000).

Lze obecně říci, že účast veřejnosti by měla být do rozhodovacího procesu zakomponována, pokud jsou lidé tímto rozhodnutím ovlivněni. Avšak v případech, kdy se jedná o rutinní rozhodnutí, tajné informace nebo rozhodnutí při mimořádných událostech by byla účast veřejnosti na rozhodovacím procesu neefektivní (Department of the Environment, 2000).

Dle Šilhánkové (2003) lze členit úroveň participace veřejnosti na několik úrovní, a to dle ovlivnitelnosti jednotlivých procesů, rozdělení je uvedeno v tabulce č. 1.

Většina existujících prostranství je navržena s ohledem na majoritní společnost, tj. na průměrného občana. Při plánování nových prostranství nebo obnově prostranství současného je potřeba brát ohledy zejména na jakkoliv netypické, oslabené skupiny obyvatel tak, aby se nedostatky postupně odstraňovaly. Přímé zapojení co nejširšího spektra budoucích uživatelů do plánovacího procesu je cestou, jak se vyhnout opomenutí požadavků specifické skupiny obyvatel (MČ Brno, 2011).

Důležitost participace veřejnosti uvádí i Mayor of London (2009) .

ÚROVEŇ PARTICIPACE	TYPICKÉ METODY
1. Přesvědčování	Návštěvy lokality, soutěže a kulturní události, informační střediska, využití médií
2. Poskytnutí informací	Výstavy a exhibice, letáky a postery
3. Informační zpětná vazba	Interview s organizovanými skupinami, interview dům od domu, přehledy a dotazníky, interaktivní výstavy
4. Konzultace s veřejností	Oficiální konzultace, veřejné schůze a projednání
5. Společné plánování	Konzultativní panely pro občany, plánovací víkendy
6. Přímá demokracie	Referendum, zákonodárná iniciativa

Tab. č. 1 Úroveň participace, zdroj: Šilhánková (2003)

3.6. Legislativa

Veřejné prostranství se dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, řadí mezi zastavěné území obce, a to buď intravilánem v případě, kdy obec, město či městys (dále i jen společně „*obec*“) nemá pořízen územní plán, nebo územním plánem, ve kterém je vymezena hranice zastavěného, zastavitelného a nezastavitelného území.

Různé druhy a způsoby pořizování územně plánovací dokumentace upravuje zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění. Územně plánovací dokumentace, které tvoří textové a zejména grafické dokumenty, regulují a navrhují výstavbu ve vymezeném území.

Textová část územního plánu obsahuje regulativy a limity pro využití území. Regulativy zpřesňují využití dané lokality a mohou upřesňovat též konkrétní požadavky na stavby. Limity omezují rozvoj sídel v daném území. Výkresová část územního plánu obsahuje všechna katastrální území dané obce. Vymezuje zastavěnou, zastavitelnou a nezastavitelnou část území s rozdílnými funkčními plochami, pro něž platí odlišné regulativy (Kraus, 2012). Prvním limitujícím faktorem při revitalizaci veřejných prostranství je proto územní plán.

Veřejná prostranství, zejména parky a náměstí, bývají situovány do center měst, městysů a případně i obcí. Tato veřejná prostranství jsou mnohdy zahrnuta do tzv. památkové zóny, kde se ke všem navrhovaným stavebním záměrům vyjadřuje příslušný dotčený orgán státní správy na úseku státní památkové péče, v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, vydáním závazného stanoviska k územnímu (případně i stavebnímu) řízení vedeném u příslušného stavebního úřadu. Hranice památkové zóny je vyznačena v hlavním výkresu územního plánu.

Stavební zákon určuje, jakým způsobem se bude povolovat navrhovaný stavební záměr, s ohledem na jeho rozsah a umístění z hlediska územního plánu. Druhy schvalovacích procesů mohou být územní souhlas, ohlášení stavby, územní řízení, stavební řízení a popřípadě i zjednodušené územní řízení, zkrácené stavební řízení nebo veřejnoprávní smlouva.

Pokud záměr vyžaduje vydání územního rozhodnutí, popřípadě i stavebního nebo tzv. společného rozhodnutí, musí být k žádosti připojena, mimo jiné, dokumentace dle vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů, stanoviska vlastníků inženýrských sítí dotčených stavebním záměrem a vyjádření, stanoviska, závazná stanoviska nebo rozhodnutí dotčených orgánů státní správy, které se k předmětnému stavebnímu záměru vyjadřují, dle zvláštních zákonů.

Postup při tvorbě a obnově veřejných prostranství

Základní činností při realizaci nového nebo obnově již existujícího jsou následující:

- Ověření vlastnických vztahů a zajištění souhlasů vlastníků s plánovaným záměrem;
- Ověření podmínek stanovených územně plánovací dokumentací pro zájmovou lokalitu;
- Konzultace na příslušném stavebním úřadu;
- Schvalovací proces.

Každý záměr je lépe předem konzultovat na příslušném obecném stavebním úřadu případně i speciálním stavebním úřadu, existují však postupy, které jsou prakticky neměnné:

- Při každém záměru je nutné zajištění souhlasu správců sítí, a to dle § 152 stavebního zákona;
- Při doplňování mobiliáře je nutná konzultace na příslušném stavebním úřadu, neboť záleží na výkladu zákonného ustanovení, který není jednotný. V případě umístování herních prvků a dětských hřišť, je nutné dle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a navazující nařízení vlády č. 173/1997 Sb., používat pouze certifikované herní prvky. Pro certifikaci dětských hřišť platí normy ČSN EN 1176 – Zařízení a povrch dětského hřiště a ČSN EN 1177 – Povrch dětského hřiště tlumící náraz;
- Úpravy komunikací spadají do kompetence správce komunikace, v případě změny dopravního značení, přechodu pro chodce či doplnění vyhrazeného pruhu pro cyklisty je nutný souhlas příslušného silničního správního úřadu a souhlas dopravního oddělení Policie České republiky;
- Budování nových chodníků v parku vyžaduje vydání územního rozhodnutí obecným stavebním úřadem a následné vydání stavebního povolení speciálním stavebním úřadem, kterým je příslušný odbor dopravy;
- Výsadba zeleně podléhá zákonným úpravám a je zakotvena v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění;
- Pro kácení zeleně na veřejném prostranství je potřeba žádat povolení na příslušném obecním úřadě pro stromy s obvodem větším než 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí a pro keřové porosty s výměrou větší než 40 m²; kácení je potřeba provádět v době vegetačního klidu, v období mimo vegetační klid lze provádět pouze rizikový prořez či kácení, kdy je ohroženo zdraví nebo majetek, a to dle vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin;
- Při revitalizaci vodní nádrže, kdy předmětem projektu je pouze odbahnění nádrže, vydává vodohospodářský úřad pouze závazné stanovisko, shodně tak orgán ochrany přírody a krajiny;
- Při opravě stávajících součástí stavby, ať už se jedná o opevnění břehů, pásů ve dně či opevnění dna, kdy nebude změněn rozsah stavby, je potřeba učinit

ohlášení vodohospodářskému úřadu, kdy součástí ohlášení musí být projektová dokumentace a další vyjádření správců toku, povodí, apod.;

- V případě, kdy je předmětem projektu nová stavba, která je vodním dílem dle § 55 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), v platném znění probíhá územní řízení na obecném stavebním úřadě a následně vodoprávní řízení na speciálním stavebním úřadě;
- U všech projektů je nutno sledovat, zda se území nenachází v památkové zóně či jiných ochranných pásmech, např. ochranné pásmo vodního zdroje. Ke každému zásahu do VKP (významný krajinný prvek), dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (vodní toky, nádrže, apod.), je vždy nutné vyjádření orgánu ochrany přírody a krajiny k danému zásahu. V případě oblastí spadajících pod území NATURA 2000 nebo ovlivnitelnosti prvků ÚSES, se k žádostem též vyjadřuje příslušný krajský úřad;
- Stavební úpravy a udržovací práce nevyžadují ani územní souhlas ani územní rozhodnutí, a to dle § 76 odst. 6 stavebního zákona;
- Udržovací práce nevyžadují ani stavební povolení ani ohlášení, pokud se nejedná o kulturní památku a jejich provedení nemůže negativně ovlivnit požární bezpečnost, stabilitu, zdraví osob, vzhled stavby, životní prostředí nebo bezpečnost při užívání dle § 103 odst. 1 písm. c) stavebního zákona;
- Stavební úpravy nevyžadují ani ohlášení ani stavební povolení, pokud se nejedná o stavební úpravy na kulturní památce, nezasahuje se do nosných konstrukcí stavby, nemění se vzhled stavby ani způsob užívání stavby, jejich provedení nemůže negativně ovlivnit požární bezpečnost stavby a nevyžadují posouzení vlivů na životní prostředí, dle § 103 odst. 1 písm. d) stavebního zákona.

Post-projektová analýza

V České republice není nutné provádět post-projektové analýzy. V souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posouzení vlivů na životní prostředí, je prováděno hodnocení projektů pouze v jeho plánovací etapě. Hodnoceny jsou projekty, které jsou taxativně uvedeny v příloze tohoto zákona. Plnění podmínek stanovených příslušnými povoleními, pokud přímo nesouvisí s užíváním a nejsou podmíněny povolením na specifické aktivity, tak není více kontrolováno.

Kontrolou plnění povinností daných při povolování investičních akcí by byla zajištěná zpětná vazba a bylo by možné zefektivnit legislativní postupy.

Přehled činností s požadovanými povoleními

V následující tabulce č. 2 je uveden přehled realizovatelných činností v rámci vytvoření / obnovy veřejného prostranství. Vznik tabulky byl provázán konzultacemi s vedoucí stavebního úřadu Jílové u Prahy Bc. Martinou Rychlou a samostatným referentem Edou Krausem. Údaje týkající se revitalizace vodního toku a vodních nádrží byly konzultovány s referentkou odboru životního prostředí, oddělení vodního hospodářství městského úřadu Černošice, Danou Čechovou.

Plánovaná činnost	Dokum.	Vyjádření - vlast.+správce	Vyjádření, stanoviska, závazná stanoviska			OSÚ				SSÚ			
			OPK	PP	Ovzd.	Ohl.	ÚS	ÚR	SP	Silniční (SP nebo Ohl.)	Vodoprávní (SP nebo Ohl.)		
Opěrná zídka do 1 m	x	Vyjádření vlastníka a správce sítí, případně i správce vodního toku, vždy dle § 152 SZ	V případě, že se nachází v bezprostřední blízkosti významných krajinných prvků nebo např. chráněných stromů	U kulturních památek v památkových zónách nebo ochranných pásmech památkové zóny		x	x						
Opěrná zídka nad 1 m	x									x	x		
Socha s podstavcem / bez podstavce													
Kašna / fontána – řešena pouze přípojka													
Oplocení – nové													
Stožár na vlajku do 8 m výšky													
Stožár na vlajku /nad 8 m výšky	x										x	x	
Napojení na pozemní komunikaci – sjezd, nájezd													jiné rozh.
Chodníky zpevněné – nové	x												x
Chodníky nezpevněné – nové /mlátové cesty/													
Informační tabule nad 0,6 m ²													
Informační tabule do 0,6 m ²													
Osvětlení – nové	x												
Zavlažování – nové – řešena pouze přípojka													
Umístění mobiliáře /lavičky, koše, dětského hřiště, venkovní posilovny, prostoru pro venčení psů/													
Altán nebo zastávka MHD do 40 m ² a do 4 m výšky													
Altán nad 40 m ² do 50 m ² a do 4 m výšky	x								x	x			
Zastávka MHD nad 40 m ² do 50 m ² do 4 m výšky	x									x			x
Zastávka MHD nad 50 m ²	x										x		x
Altán nad 50 m ²	x										x	x	
Veřejné WC – přípojka													
Veřejné WC – jímka	x												
Terénní úpravy	x												
Revitalizace vodního toku – nová stavba	x												
Úprava vodní nádrže / vodního toku – obnova	x												
			x			x					SP		
			x			x					Ohl.		

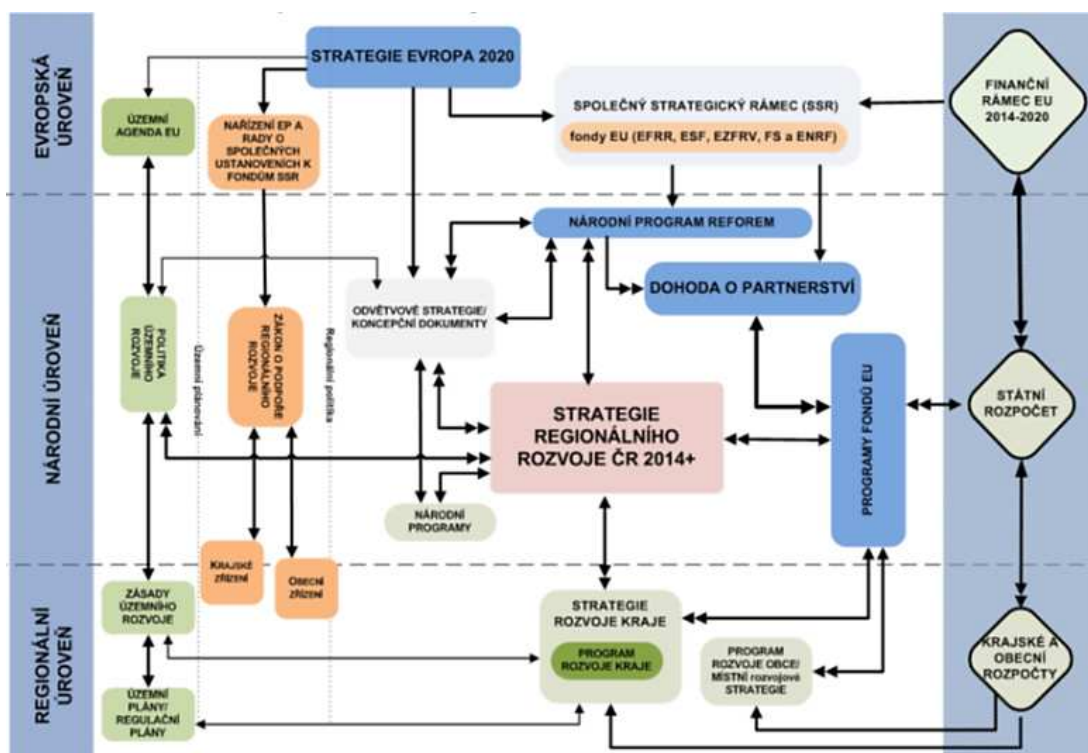
Tab. č. 2 Přehled činností s požadavky pro realizaci

Vysvětlivky pro tabulku č. 2: vlast. – vlastník; správce - správce sítí, vodního toku, apod.; OSÚ - obecný stavební úřad; SSÚ - speciální stavební úřad; OPK - orgán ochrany přírody a krajiny; PP - orgán ochrany památkové péče; Ovzd. - orgán ochrany ovzduší; Ohl. - ohlášení stavebnímu úřadu; ÚS - územní souhlas; ÚR - územní rozhodnutí; SP - stavební povolení; Dokum. - dokumentace zpracovaná v rozsahu a obsahu dle vyhlášky č. 499/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o dokumentaci staveb (přílohy č. 1,2,4,5).

3.7. Financování projektů

Základní podmínkou realizace každého projektu je zajištění jeho financování. V této kapitole se zabývám možnostmi financování plánovaných projektů, a to z rozpočtu Evropské unie prostřednictvím dotačních programů, z rozpočtu České republiky a z jiných zdrojů. Schéma vazeb mezi plánovacími dokumenty České republiky a Evropské unie je uvedeno na obrázku č. 3 (MMR, 2013).

Obr. č. 3 Schéma vazeb mezi plánovacími dokumenty ČR a EU, zdroj: MMR (2013)

3.7.1. Fondy EU v programovém období 2014 - 2020

Hlavním a „nejštedřejším“ zdrojem financování jsou fondy Evropské unie. Stále probíhá příprava programového období 2014 - 2020. V rámci České republiky by mělo dojít ke snížení množství operačních programů a celý dotační systém by měl být zjednodušen.

Dle Eurovision, a.s. by pro programové období 2014 - 2020 mělo být pro Českou republiku alokováno přes 20 mld. EUR, tedy přes 525 mld. Kč za programové období, tj. cca 75 mld. Kč ročně. V předchozím programovém období byla alokována částka 27 mld. EUR. Základem pro nové programovací období je tzv. Dohoda o partnerství, která představuje klíčový dokument, který uzavírají členské státy s Evropskou komisí jako dohodu o způsobu, jakým budou čerpat finance z evropského rozpočtu v následujícím programovém období. Dne 7. 4. 2014 bylo vydáno souhlasné stanovisko SEA k Dohodě o partnerství. Lze očekávat, že při obhajobě diplomové práce v červnu 2014 bude Dohoda o partnerství projednána a schválena Vládou České republiky.

V následujícím programovém období dojde ke sjednocení současných 7 regionálních operačních programů, „pražských“ operačních programů, a také ke sjednocení programů zaměřených na rozvoj školství, vědu a výzkumy.

V programovém období 2014 - 2020 budou následující operační programy:

- **Integrovaný regionální operační program:**
  - Regionální rozvoj;
  - Cestovní ruch;
  - Zkvalitnění veřejných služeb;
  - Posílení institucionální kapacity veřejné správy.
- **Operační program Doprava:**
  - Dopravní infrastruktura na celostátní úrovni;
  - Telematické aplikace v dopravě.
- **Operační program Životní prostředí:**
  - Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní;
  - Zlepšování kvality ovzduší;
  - Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže;
  - Ochrana a péče o přírodu a krajinu;
  - Energetické úspory.
- **Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost:**
  - Výzkum, vývoj, inovace;
  - Podpora malých a středních podniků;
  - Rozvoj ICT.
- **Operační program Zaměstnanost:**
  - Podpora zaměstnanosti a adaptability;
  - Sociální začleňování, sociální inovace;
  - Efektivní veřejná správa.
- **Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání:**
  - Posilování kapacit pro kvalitní výzkum;
  - Rozvoj vysokých škol;
  - Podpora celoživotního učení.
- **Operační program Praha – pól růstu:**
  - Rozvojové projekty realizované na území hl. m. Prahy;
  - Místní dopravní infrastruktura;
  - Podpora inovací v podnikání;
  - Program rozvoje venkova;
  - Mezinárodní a meziregionální operační programy.

Projekty revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně bude možné financovat z následujících operačních programů:

- **Operační program životního prostředí, kdy v rámci prioritní osy č. 4:**
Ochrana a péče o přírodu a krajinu budou podpořeny následující aktivity:
  - Péče o vzácné druhy a jejich biotopy vč. obnovy a tvorby těchto biotopů;
  - Péče o cenná stanoviště a jejich obnova;

- Tvorba a obnova mokřadů přispívajících k posílení biologické rozmanitosti;
  - Prevence šíření a omezování výskytu invazních druhů;
  - Předcházení, minimalizace a náprava škod působených zvláště chráněnými druhy živočichů na majetku;
  - Budování a údržba návštěvnické infrastruktury;
  - Omezování vlivu fragmentace krajiny na druhy a ekosystémy, omezování mortality živočichů spojené s rozvojem infrastruktury;
  - Zpracování podkladů pro vymezení a realizaci ÚSES;
  - Posílení či obnova ekostabilizačních funkcí;
  - Tvorba a regenerace krajinných prvků, včetně břehových porostů a historických krajinných struktur;
  - Zpracování projektů přirozené protierozní ochrany a realizace z nich vyplývajících protierozních opatření;
  - Zakládání či revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně včetně související infrastruktury;
  - Stabilizace a sanace následků svahových nestabilit ohrožujících zdraví, majetek a bezpečnost.
- **Integrovaný regionální operační program, kdy v rámci prioritní osy č. 1:** Zvýšení konkurenceschopnosti v území budou podpořeny následující aktivity:
- Modernizace a rozvoj sítí regionální silniční infrastruktury navazující na síť TEN-T a ve vazbě na řešení problémů propojení dopravy znevýhodněných městských a venkovských společenství a oblastí a řešení problémů přeshraničního spojení;
  - Rozvoj integrovaných dopravních systémů a udržitelných forem dopravy;
  - Podpora rozvoje podnikání v oblasti cestovního ruchu a kultury (výstavba areálů volnočasových aktivit s primárním využitím pro cestovní ruch, výstavba zařízení služeb cestovního ruchu);
  - Modernizace, výstavba stanic a terminálů autobusové, železniční i městské kolejové dopravy včetně nákupu vozidel;
  - Výstavba a modernizace záchytných a obdobných typů parkovišť, která sníží emise ve městech. Zavádění řídicích, platebních a informačních systémů ve veřejné dopravě;
  - Zajištění nezbytné techniky a prostředků pro přípravu a řešení mimořádných situací vzniklých zejména jako následek nových hrozeb způsobených změnami klimatu. Modernizace současných výcvikových a vzdělávacích středisek pro složky IZS (integrovaného záchranného systému).

- **Integrovaný regionální operační program**, kdy v rámci **prioritní osy č. 4:** Posílení institucionální kapacity veřejné správy budou podpořeny následující aktivity:
  - Revitalizace a obnova kulturního dědictví, tj. památek, kulturně a historicky cenných, architektonicky a urbanisticky významných budov;
  - Rekonstrukce památek lidové architektury a drobné lidové architektury s novými formami jejich využití, např. prodejny suvenýrů, prostory pro prezentaci tradičních řemesel, tradičních pokrmů, prostory k pořádání jarmarků, návštěvnická centra;
  - Zefektivnění kvality správy sbírek muzejní povahy a jejich dlouhodobé, bezpečné uchování (rekonstrukce, modernizace, úprava a vznik depozitářů pro muzejní a galerijní sbírky včetně inventarizace, determinace, třídění);
  - Zvýšení transparentnosti, efektivity a účelnosti procesů ve veřejné správě;
  - Zvýšení konkurenceschopnosti ČR v oblasti výkonu institucí, jak na místní, tak na centrální úrovni.

Hlavním problémem České republiky při čerpání finančních prostředků z evropského rozpočtu je, že, s ohledem na dosavadní složitý postup získání finančních prostředků z fondů Evropské unie, je míra získaných finančních prostředků na velice nízké úrovni. Na obrázku č. 4 je uveden stručný přehled čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie a národních zdrojů (MMR, 2014).

V tabulce č. 3 je zobrazeno plnění predikce (pravidelné vyhodnocování finančních plánů čerpání) v roce 2013. Predikce v roce 2013 nejlépe splnil OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Doprava a OP Technická pomoc. Nejvíce neplněné čerpané finanční prostředky jsou z operačních programů ROP Střední Čechy, OP Životního prostředí a OP Praha – Konkurenceschopnost (MMR, 2014).

3.7.2. Financování v rámci ČR

Strategický plán rozvoje České republiky 2014 - 2020 (MMR, 2013) uvádí následující finanční zajištění pro podporu regionálního rozvoje ČR:

- Nenávratné účelové podpory – dotace;
- Návrtné úvěrové/finanční nástroje – úvěry, půjčky, fondy rizikového kapitálu, produkty finančního inženýrství, apod.

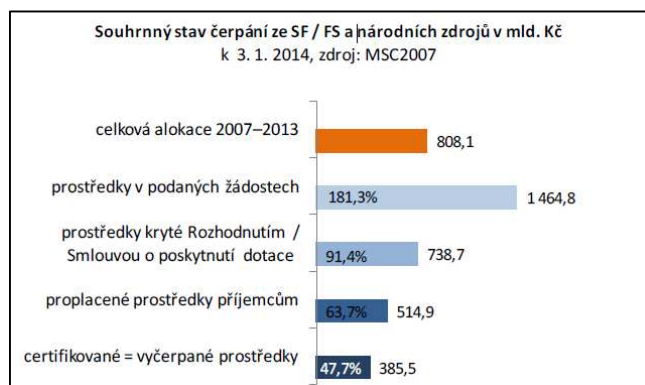
Zdroje financování lze rozlišovat dle územní úrovně:

- Národní, které představují finanční prostředky ze státního rozpočtu a mimorozpočtových příjmů (národní programy a zdroje vyčleněné na úrovni jednotlivých ministerstev);
- Regionální, kdy finanční prostředky jsou nejčastěji vynakládány na rozvojové projekty vlastní nebo jiných regionálních aktérů (např. pomocí krajských grantových schémat či obecních dotačních programů);
- V rámci národního financování rozvojových činností lze uvést i soukromé finanční prostředky (MMR, 2013).

3.7.3. Ostatní zdroje financování

Mezi další zdroje financování s výjimkou finančních prostředků na úrovni Evropské unie a národních zdrojů financování lze, dle MMR (2013), zařadit:

- Specifické návratné finanční zdroje, např. JASPERS, JEREMIE, JESSICA a JASMINE;
- Švýcarské nebo norské fondy a další obdobné zdroje poskytované nečlenskými zeměmi Evropské unie.

Obr. č. 4 Stručný přehled čerpání, zdroj: MMR (2014)

OP	Fond	Cíl	Rozdíl mezi predikcí souhrnných žádostí predikovaných řídicím orgánem a skutečností	Plnění predikcí v %	Plnění predikcí souhrnných žádostí v roce 2013
			Mil. Eur	%	Stav plnění
OP D	ERDF	1	-0,7	99,8	plnění
			34,7	102,9	plnění
OP ŽP	ERDF	1	-58,4	56,2	nenaplnění
			-160,2	81,1	mírné nenaplnění
OP PI	ERDF	1	-29,9	95,3	plnění
OP LZZ	ESF	1	-1,3	99,6	plnění
		2	-0,6	82,7	mírné nenaplnění
OP VaVpi	ERDF	1	-92,2	83,5	mírné nenaplnění
IOP	ERDF	1	-87,4	77,3	nenaplnění
		2	-3,0	68,6	nenaplnění
OP VK	ESF	1	19,6	104,4	plnění
		2	-0,3	86,2	mírné nenaplnění
OP TP	ERDF	1	0,3	101,1	plnění
		2	0,004	101,0	plnění
ROP SZ	ERDF	1	-21,7	84,7	mírné nenaplnění
ROP MS	ERDF	1	-60,1	62,9	nenaplnění
ROP JV	ERDF	1	-13,4	82,3	mírné nenaplnění
ROP SM	ERDF	1	-18,2	77,7	nenaplnění
ROP SV	ERDF	1	-19,9	76,9	nenaplnění
ROP JZ	ERDF	1	-56,1	61,7	nenaplnění
ROP SČ	ERDF	1	-70,3	43,4	nenaplnění
OP PK	ERDF	2	-30,6	56,6	nenaplnění
OP PA	ESF	2	-4,4	70,8	nenaplnění

Tab. č. 3 Stav plnění predikcí dle jednotlivých OP, zdroj: MMR (2014), upraveno autorem

Vysvětlivky pro tabulku č. 3: OP – Operační program; D – Doprava; ŽP – Životní prostředí; PI – Podnikání a Inovace; LZZ – Lidské zdroje a zaměstnanost; VaVpl – Výzkum a vývoj pro inovace; IOP – Integrovaný operační program; VK – Vzdělávání pro konkurenceschopnost; TP – Technická pomoc; ROP – Regionální operační program; SZ – Severozápad; MS – Moravskoslezsko; SV – Severovýchod; JV – Jihovýchod; JZ – Jihozápad; SČ – Střední Čechy; PK – Praha – Konkurenceschopnost; PA – Praha – Adaptabilita; ERDF – Evropský fond regionálního rozvoje; ESF – Evropský sociální fond.

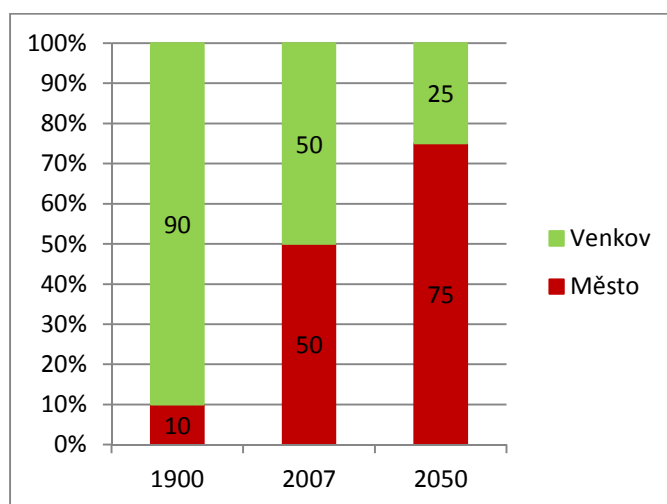
3.8. Přístupy k obnově veřejných prostranství

V této kapitole se budu podrobněji věnovat přístupům k obnově veřejných prostranství, a to jak koncepčním dokumentům, tak i konkrétním projektům. Na realizovaných a plánovaných projektech uvedených v této kapitole lze sledovat současné trendy pro zakládání či obnovu veřejných prostranství. Projekty, které níže uvádím, jsou uvedeny v kolekci krajinné architektury (Uffelen, 2009). Jak Uffelen (2009) uvádí, mezi esteticky orientovaným plánováním krajiny a land artem je velice tenká hranice. Často nejlepší projekty bývají vytvořeny pečlivě vybranými zásahy malého rozsahu, které však mění celkový charakter přírody, a dokonce i rozsáhlou krajinu.

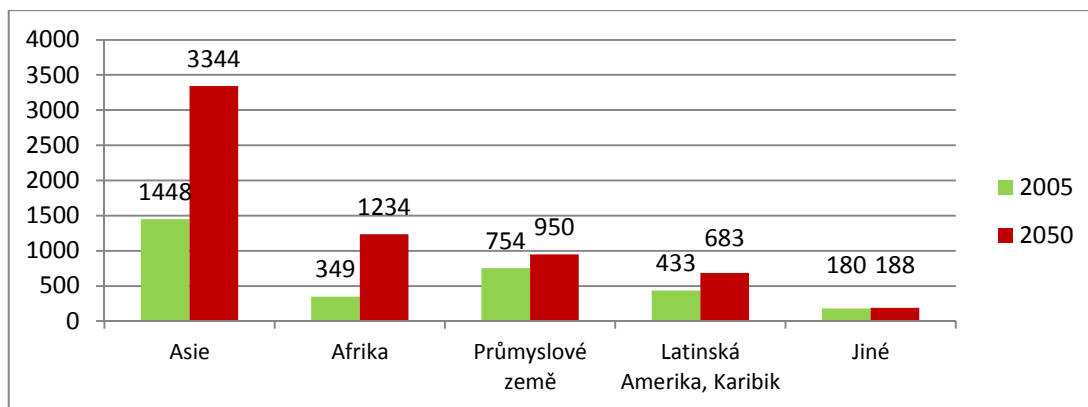
Dle Gehla (2010) žije více než polovina světové populace ve městech a do roku 2050 lze očekávat její narůst na 75 % (podrobněji na obr. č. 5). Z tohoto důvodu je vhodné zaměřit se na problematiku obnovy veřejných prostranství a veřejné zeleně v celosvětovém měřítku.

Na obrázku č. 6 a v tabulce č. 4 je dále uvedena struktura světového obyvatelstva v různých oblastech a porovnání této struktury v letech 2005 a 2050 (Gehl, 2010). Porovnávanými oblastmi jsou:

- Asie;
- Afrika;
- Průmyslové země (země Severní Ameriky, střední a západní Evropy);
- Latinská Amerika a Karibik;
- Jiné.

Obr. č. 5 Struktura městského a venkovského obyvatelstva, vč. výhledu do roku 2050, zdroj: Gehl (2010), upraveno autorem

Obr. č. 6 Světová populace v milionech, vč. výhledu do roku 2050, zdroj: Gehl (2010), upraveno autorem

Oblast	Obyvatelé v mil. 2005	Obyvatelé 2005 v %	Obyvatelé v mil. 2050	Obyvatelé 2050 v %	změna v mil.	Změna v %
Asie	1448	45,76 %	3344	52,26 %	1896	6,49 %
Afrika	349	11,03 %	1234	19,28 %	885	8,25 %
Průmyslové země	754	23,83 %	950	14,85 %	196	-8,98 %
Lat. Am., Karibik	433	13,69 %	683	10,67 %	250	-3,01 %
Jiné	180	5,69 %	188	2,94 %	8	-2,75 %
Celkem	3164	100 %	6399	100 %	3235	0 %

Tab. č. 4 Struktura světové populace v relativních číslech, zdroj: Gehl (2010), upraveno autorem

3.8.1. Obecné principy obnovy

Česká republika

Hlavním strategickým dokumentem České republiky z hlediska rozvoje a managementu území je Politika územního rozvoje České republiky 2008, která stanovuje mj. kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území. Dle MMR (2009) je při rozhodování a posuzování záměrů na změny v území ve všech rozvojových oblastech a rozvojových osách nutno sledovat:

- Rozvoj veřejné infrastruktury při současném zachování respektování hodnot území;
- Rozvoj bydlení při upřednostnění rozvoje uvnitř zastavěného území a předcházení prostorově sociální segregaci, fragmentaci a záborům ploch veřejně přístupné zeleně;
- Nové využití nevyužívaných průmyslových, skladových, dopravních a jiných ploch;
- Řešení rekultivace a revitalizace opuštěných areálů, účelnou organizací materiálových toků a nakládání s odpady;
- Zachování a rozvoj společenské funkce tradičních městských center;
- Ochrana specifických přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území;
- Hledání nejméně konfliktních řešení s ochranou přírody a krajiny;
- Ochrana a využití rekreačního potenciálu krajiny.

MMR (2010) uvádí jako významný problém rozlévání měst do krajiny, tento plošný rozvoj měst lze pozorovat v okolí větších i menších měst. Neřízená forma umísťování obytných i komerčních aktivit (komerční nákupní centra, skladové a jiné

obslužné areály) do příměstské krajiny se nazývá „*urban sprawl*“, která je nežádoucí z hlediska ekonomického, sociálního i environmentálního.

Skutečnost, že město neustále roste do výšky i šířky a je zahlceno reklamou uvádí i Debord (2007), který upozorňuje na to, že v této souvislosti je vnímání jemných nuancí života čím dál tím obtížnější a město tzv. spotřebovává samo sebe.

K hlavním negativním důsledkům *urban sprawl* patří dle MMR (2010):

- Zvyšující se požadavky na dopravní obslužnost a infrastrukturu v nových lokalitách;
- Zvyšující se závislost na dopravě, zejména automobilové;
- Nebezpečí, že v zastavěných územích a v centrech měst se nebude dostávat veřejných prostředků a soukromého kapitálu na obnovu existující zástavby, či existující nedostatečně využitě infrastruktury;
- Nebezpečí, že městská sídliště se postupem času stanou ghety se zvýšenou kriminalitou s vybydleným a poloprázdným bytovým fondem;
- Škody na přírodním prostředí, které mají zpětný dopad na kvalitu života lidí, kteří žijí ve městech nebo v jejich zázemí. Obyvatelstvo je zatěžováno závažnými lokalizovanými problémy, jako jsou hluk, znečištění ovzduší, nakládání s odpadem i neprostupnost krajiny.

Pátá zásada urbánní politiky se zabývá péčí o městské životní prostředí, zdůrazňuje prohlubování negativních dopadů, jako jsou klimatické změny, rostoucí nároky na energie a přírodní zdroje či negativní vliv emisí skleníkových plynů, v důsledku snižování ploch s vegetací. Zeleň plní funkci izolační a je schopná pohlcovat škodliviny z ovzduší a snižovat expozici obyvatelstva znečištěnému ovzduší. Udržitelný rozvoj měst je spojen se zachováním přírodních prvků a zvyšování rozlohy ploch přírodního charakteru, kdy vznik a obnova přírodně blízké zeleně v sídelním prostředí zvyšuje atraktivitu měst a zlepšuje kvalitu života člověka v městském prostředí (MMR, 2010).

Jako strategické směry a rozvoje aktivity uvádí pátá zásada urbánní politiky dle MMR (2010) následující:

- **Zdravé životní prostředí:**
  - Přijímat opatření ke zlepšování jednotlivých složek životního prostředí;
  - Uplatňovat integrované přístupy k řešení environmentálních problémů a souvisejících příčin;
  - Zamezit snižování ploch se zelení v oblastech, kde dochází k překračování imisních limitů.
- **Změny klimatu:**
  - Přijímat opatření k předcházení důsledků změn klimatu;
  - Snižovat emise skleníkových plynů.
- **Udržitelné využívání přírodních zdrojů:**
  - Efektivně využívat zdroje vody a energie;
  - Předcházet vzniku odpadů a zlepšovat jejich využití.

▪ **Péče o přírodu a krajinu:**

- Pečovat o krajinu a chránit přírodní prostředí ve městech a v silně urbanizované krajině (města a příměstské oblasti);
- Pečovat o systém sídelní zeleně, zlepšovat jeho strukturu a umisťovat zelené pásy kolem městských sídel, dodržovat princip „zeleň za zeleň“;
- Chránit plochy zeleně a nezastavěných pozemků s potenciálem naplnění rekreačních a ekologických funkcí v zájmu udržitelného rozvoje systému sídelní zeleně.

▪ **Ekologické vzdělávání a informovanost veřejnosti:**

- Podporovat vzdělávání, poskytovat poradenství a podporovat výměnu zkušeností a osvědčených postupů v péči o životní prostředí;
- Zvyšovat informovanost obyvatel o významu a problémech ochrany životního prostředí.

Zásadami urbánního rozvoje je zdůrazňována potřeba zkvalitňovat ochranu a péči o veřejná prostranství o systém sídelní zeleně a další přírodní složky městského prostředí. Je potřeba chránit přírodní stanoviště, podporovat vznik a zvyšování výměry přírodě blízkých stanovišť napojených na systém sídelní zeleně a zastavěné, resp. zastavitelné plochy (MMR, 2010).

MMR (2010) stavuje v urbánní politice významný cíl, a to zajištění kvalitního rozvoje systému sídelní zeleně a zhodnocení jeho ekonomických, společenských a environmentálních přínosů. Systém sídelní zeleně je tvořen širokým spektrem typů ploch s vegetačním porostem, přírodě blízkých a přírodních prvků a jejich funkční propojení, které musí být rozvíjeno v úzké návaznosti na urbanistický rozvoj sídel.

V zájmu udržitelnosti systému zeleně je potřeba zvýšit podíl rozpočtových prostředků na financování adekvátní péče o plochy zeleně, což zahrnuje koncepční přístup, uplatnění vhodných technologií, přeměřenou intenzitu péče, realizaci pěstebních zásahů do porostů apod. (MMR, 2010). Dle MMR (2010) zlepšení kvality údržby ploch zeleně v dlouhodobém výhledu sníží náklady na investiční obnovu těchto ploch.

Evropská unie

Evropská unie i členské státy si uvědomují, že města a městské aglomerace hrají rozhodující roli v ekonomickém, sociálním a environmentálním rozvoji zemí. Evropská unie se pokouší najít jednotný model, který by efektivně řešil problematiku urbánní politiky na celoevropské úrovni (MMR, 2010).

Prvním dokumentem věnujícím se udržitelnému územnímu rozvoji území měst byla Evropská perspektiva územního rozvoje, jejímž cílem je napomoci integraci a územní koordinaci společného evropského prostoru. Jedná se především o rozšiřování národní dopravní infrastruktury a ekologickou obnovu restrukturalizovaných průmyslových ploch a změny ve venkovských regionech (MMR, 2010).

Druhým dokumentem navazujícím na Evropskou perspektivu územního rozvoje je Nová Athénská Charta, která reaguje na výzvy 21. století, tj. ekonomické, sociální a environmentální a urbanistické propojení souvislostí rozvoje měst, a zabývá se směry a trendy rozvoje měst v budoucnosti (MMR, 2010).

Cílem Akčního programu z Lille je, dle MMR (2010), především dát členským zemím hmatatelnou formu jak uchopit cíle urbánní politiky definované na evropské úrovni. Program navrhuje soubor devíti priorit:

- Větší angažovanost (role) měst v územním plánování;
- Nový přístup urbánních politik jak na národní úrovni, tak na úrovni evropského společenství;
- Zvýšení participace občanů;
- Větší pozornost sociální a etnické segregaci;
- Podpora integrovaného a vyváženého rozvoje měst;
- Podpora partnerství veřejného a soukromého sektoru;
- Rozšiřování nejlepších zkušeností a vytváření sítí;
- Podpora moderních technologií v řízení měst;
- Prohlubování znalostí propojených jevů ve městech na základě dalších analýz městských území.

Při setkání v Rotterdamu – Urban Acquis byly shrnuty hlavní zásady uceleného přístupu k městské politice. Prioritami se, dle MMR (2010), stala hospodářská konkurenceschopnost, sociální soudržnost a kvalita životního prostředí města. Jednotlivé priority by měly být vzájemně vyvážené a města by měla mít kulturní identitu a být vhodnými místy k životu.

Lipská charta o udržitelných evropských městech definuje, dle MMR (2010), dva hlavní okruhy problémů. Prvním z nich je širší využívání integrovaných přístupů v politice rozvoje měst a pro tento účel vytvořit národní vhodný rámec. V oblasti integrovaného rozvoje považuje Lipská charta za velmi důležité:

- Vytvoření a zajištění vysoce kvalitních veřejných prostor;
- Modernizaci infrastrukturních sítí a energetickou úspornost;
- Aktivní inovační a vzdělávací politiku.

Druhým okruhem je zaměření pozornosti na znevýhodněné čtvrti v kontextu města jako celku, kde za klíčové je považováno:

- Zvýšení kvality fyzických složek městského prostředí;
- Posílení místní ekonomiky a místní politiky zaměstnanosti;
- Aktivní vzdělávací politika a programy zaměřené na děti a mládež;
- Podpora sociálně přijatelné městské dopravy.

Ostatní

Světová zdravotnická organizace (WHO, 2008) doporučuje vytvářet tzv. zdravá a aktivní města, za která nepovažuje města, která dosáhla určitého zdravotního stavu, ale ta, která si jsou vědoma zdraví a snaží se jej zlepšit. Za zdravé aktivní město považuje WHO město, které neustále vytváří a zlepšuje příležitosti pro aktivní trávení volného času všech občanů.

Lynch (2004) uvádí, že častým problémem je citelné přetvoření již existujícího prostředí, kdy se snažíme řešit složitosti spojené s jeho vnímáním a především se pokoušíme dobrat se jeho skryté struktury a identity v panujícím zmatku a nepořádku.

S výjimkou nově založených měst vyžaduje výstavba města vždy výběrový a diskriminující výklad historického přediva. Nevyhnutelná je vždy otázka: Co zmizí, co zůstane, co bude pokračovat – a za jakých okolností? Ten kdo chce ve starém městě zachovat všechno, ten si situaci příliš zjednodušuje. Město nemůže být uchováno jako celek, a to z důvodů jeho rozměrů a kolektivní povahy. Je potřeba najít to podstatné, což předchází samotnému návrhu revitalizace (Valenta, 1991).

Day (2004) upozorňuje na skutečnost, že existují i výjimečná místa, tak drahocenná a nenahraditelná, která musí být zachována. Je jich více, než by se dalo očekávat, neboť k nim patří i místa zcela obyčejná. Day (2004) však zdůrazňuje, že tato místa si zaslouží zachování, ne zkonstatělé zakonzervování. Aby zůstala živá a stárta, musí viditelně procházet údržbami, opravami, novými aktivitami a maličkostmi života.

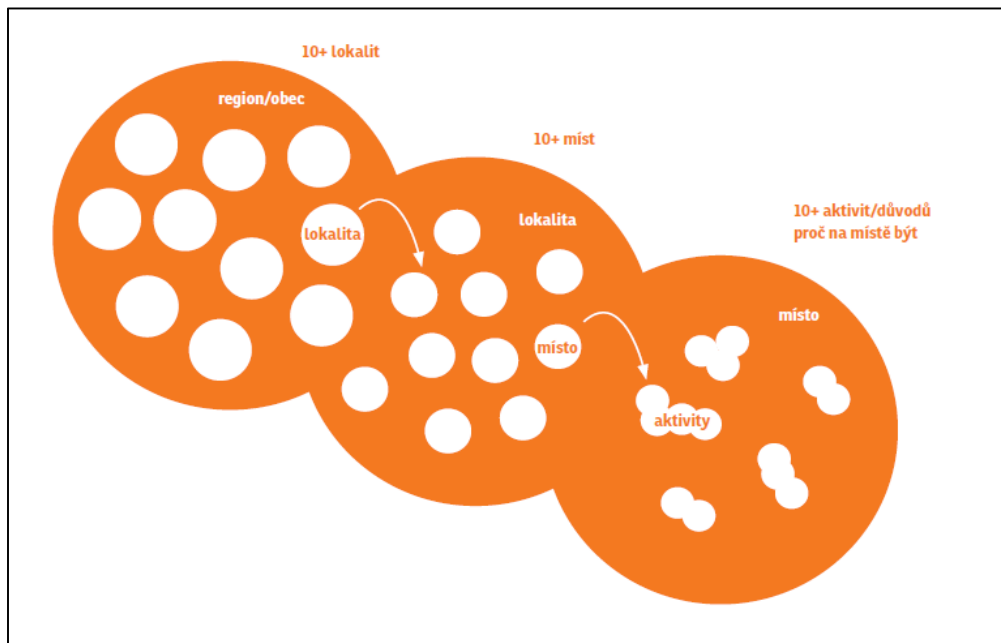
MČ Brno (2011) uvádí, že důležitou úlohu v možnosti využití potenciálu místa mají následující faktory:

- Tvar terénu: možnost využití terénních nerovností;
- Současná vegetace: posouzení zachování / odstranění;
- Výhledy, průhledy: zachování některých prvků, jejich zvýraznění, vytvoření nových prvků;
- Převládající směry větru a všeobecné mikroklima: posouzení využití kladů, zmírnění negativního působení;
- Oslunění: vybrání atraktivních míst;
- Funkce a uživatelé okolních budov: zjistit potřeby obyvatel;
- Okraje, prolnutí s okolním územím, především se zelenými plochami: posouzení propojenosti v území (vizuální, fyzické atd.);
- Doprava: hlavní vstupy, vysledovat přirozené cesty lidí;
- Významy a hodnoty: zjištění názoru lidí na dané místo, čím je místo zajímavé, jaké hodnoty by měly být zachovány a které odstraněny.

Gehl (2004) vnímá přímou souvislost mezi kvalitou veřejného prostranství a způsobem jeho využití. Doba, po kterou zde lidé tráví svůj čas, je klíčová pro hodnocení kvality veřejného prostranství. Pokud má být vytvořeno živé veřejné prostranství, je potřeba přilákat co nejvíce lidí a umožnit jim se zde zdržet delší

dobu. Gehl používá následující vzorec pro obecný pohled na tuto problematiku: kvalitní veřejné prostranství = počet lidí x strávený čas.

Čablová a kol. (2011) charakterizuje koncept „Síla 10+“, který je znázorněn na obrázku č. 7. Tento koncept vytvořila newyorská organizace Project for Public Spaces. Koncept vychází z myšlenky, že živé a obyvatelné město potřebuje více než jedno kvalitní místo ve městě. Místa musí být propojena organizovaným systémem uzlů.

Obr. č. 7 Koncept Síla 10+, zdroj: Čablová a kol. (2011)

Podle uvedeného konceptu by každé město mělo nabídnout minimálně 10 lokalit nebo destinací v různých částech města vykazující vysokou kvalitu života. Tato místa musí být příjemná k obývání nebo něčím zajímavá či musí určovat místní identitu. Na místní úrovni by každá lokalita měla rozvíjet minimálně 10 míst, mezi která může patřit např. park, náměstí, ulice, obchodní pasáž, hřiště nebo autobusová zastávka.

To, co dělá z místa živé místo, jsou aktivity. Jakékoliv místo by mělo nabídnout nejméně 10 možných aktivit nebo důvodů proč na místě být. Mezi tyto aktivity může patřit např. setkávání, hraní si, poslouchání hudby, posezení u kávy, na lavičce, poznávání historie, procházení se nebo nakupování. V ideálním případě by některé činnosti měly být natolik specifické a pro obyvatele zajímavé, aby se na dané místo záměrně a rádi vraceli (Čablová a kol., 2011).

Pojem živé město používá i Gehl (2010), který uvádí, že město je živé v případě, kdy vysílá signály s příslibem sociálních interakcí. Sama přítomnost lidí totiž signalizuje, že dané místo za to stojí. Předpokladem živého města je různorodý a komplexní život, kde se kombinují odpočinkové a sociální aktivity s prostorem nezbytným pro pěší provoz, jako i možnost účastnit se městského života. Zde lze uvést strukturu města italských Benátek, kdy je celé město postaveno kolem jednoduché sítě, která spojuje nejkratší trasy a nemnoho, avšak důležitých,

prostranství. Je-li důležitých prostranství málo a cesty logicky vyplývají z evidentně žádoucích tras pro pěší, může se věnovat více úsilí kvalitě jednotlivých míst.

Gehl (2004, 2010) dále uvádí jako hlavní zásadu tvorby veřejných prostranství pomalou dopravu jako tvář živého města. Gehl (2004, 2010) charakterizuje tři kritéria pro hodnocení kvality veřejných prostranství, kdy u každé z nich lze sledovat několik dalších vlastností:

▪ **Bezpečí:**

- **Pocit bezpečí:** opuštěné místo se stává nebezpečným. Ideálním řešením je místo, kde jsou kombinovány různé způsoby využití tohoto prostoru, kde se překrývají denní a noční funkce a je zajištěno kvalitní osvětlení;
- **Vyřešená doprava:** motorová doprava snižuje kvalitu veřejného prostranství hlukem a zplodinami. Kvalitní veřejné prostranství zajišťuje ochranu chodců před dopravou, čímž bude eliminován strach z nehod.

▪ **Pohodlí:**

- **Podmínky pro chůzi:** je nutné zajistit přiměřený prostor pro pohodlnou chůzi bez překážek s dobrých povrchem a přístupností pro každého;
- **Podmínky pro zastavení a posezení:** kvalitní veřejné prostranství nabízí pohodlná místa k zastavení i posezení;
- **Podmínky pro rozhovor a naslouchání:** ideální je nízká hladina hluku a vhodné uspořádání laviček;
- **Možnost vidět:** zajímavé pohledy a výhledy jsou obohacením života ve městě, kdy i zajímavé průčelí zpříjemní pobyt na veřejném prostranství;
- **Možnost pro další aktivity a interakce:** jedná se o umožnění aktivního trávení volného času na veřejném prostranství a zajištění přítomnosti dalších prvků na veřejném prostranství (kašna, socha). Atraktivitu života ve městě dále zvyšuje pořádání příležitostných akcí (trhy, výstavy, festivaly).

▪ **Prožitek:**

- **Měřítko:** pro pohodu je důležitá rovněž velikost prostoru a charakter přilehlých budov. Měřítkem veřejného prostoru je člověk. Projektování budov by tedy mělo respektovat lidské měřítko, lidské smysly a pohyblivost lidí;
- **Místní klima:** kvalitní veřejné prostranství by mělo umožnit přístup na slunce na jaře a na podzim, možnosti stínu v letních měsících a zároveň by mělo návštěvníky ochránit proti větru či průvanu a dešti či sněhu;
- **Estetická kvalita:** důležitá je především pravidelná a důkladná péče a údržba, kvalitní materiály, odpovídající kvalita osvětlení, dobrý design a detaily, stromy, zeleň a vodní prvky (Gehl, 2004, 2010; Teplá, 2007).

Dle Gehla (2010) je příkladem nepochopení respektu k lidskému měřítku struktura nových měst a zastavěných území, kdy budovy a městské prostory nabývají obrovských rozměrů, jako příklad uvádí městskou čtvrť La Defense v Paříži (obr. č. 8).

Jak udržet město živé a zdravé uvádí Čablová a kol. (2011) ve svém desateru zásad:

- Jasná vize, která musí být obecně známá a srozumitelná;
- Obrácení města do sebe, tedy zastavení rozpínání města do okolí krajiny, čímž vznikne koncentrovaná, ucelená a rozmanitá zástavba s efektivnější obsluhností a dostupností;
- Propojování významných a frekventovaných míst, kde jsou koncentrovány aktivity, historická a kulturní centra, uzly MHD, parky apod.;
- Rozmanitost funkcí, resp. promíchávání jednotlivých funkcí, jako jsou bydlení, služby, administrativa, kultura nebo rekreace, vede k udržení života ve městě po celý den, čímž se zamezí vylidnění určitých míst v průběhu dne a lze tak účinně předcházet vzniku neudržovaných ploch;
- Zahušťování města dostavbou prázdných proluk a neudržovaných míst, kdy úbytek ploch spravovaných městem povede k jejich zkvalitnění a naopak vymezení a rozšíření soukromých prostor umožní větší využitelnost jejich uživateli, když hustší městská struktura obsahuje rozmanitější služby, aktivity a umožňuje efektivnější využití komunikací a sítí;
- Kvalitní veřejný prostor má především velikost úměrnou svému významu, je jasně vymezený a přehledný, lze jej potom snadněji udržovat a hlídat, takový prostor je i lidmi oblíbenější;
- Město pro lidi se zajištěním bezpečného pohybu bez bariér a snadná dostupnost různých míst;
- Eliminace bariér a černých děr, kdy bariéry přerušují živoucí proudění v území a černé díry vysávají ze svého okolí energie a potenciál;
- Budování městských domů, které představují domy s různorodou náplní. Městský dům je živý 24 hodin denně, v přízemí domu jsou situovány obchodní plochy a služby, v patrech nad nimi obvykle bývají kanceláře a nejvyšší podlaží jsou určena pro bydlení;
- Konverze spíše než demolice, znamená přeměnu a oživení původních budov, a to nejen průmyslových, a jejich využití k novým účelům, mělo by být upřednostňováno nové využití před stavebně snadnější demolicí.

Londýn patří mezi jedno z měst s nejlépe propracovanými principy vzniku a obnovy veřejných prostranství, má zpracováno mnoho strategií a manuálů, kdy např. v Průvodci městským plánováním pro zastupitele města jsou shrnuty zásady ke čtyřem tematickým okruhům (CABE, 2003):

- Co dělá město úspěšným;
- Aspekt formy;
- Standardy rozvoje;
- Národní plánování.

Jako úspěšný veřejný prostor, dle CUBE (2003), je prostor charakterizovaný následujícími body:

- Charakter místa ve vztahu k jeho historii;
- Jasně oddělení veřejného, polosoukromého a soukromého prostoru;
- Kvalita veřejných prostranství;
- Snadnost pohybu, snadná dostupnost;
- Jasná struktura, jednoduchá orientace;
- Přizpůsobivost místa dle požadavků obyvatel (současných i budoucích);
- Rozmanitost, variabilita využitelnosti.

CABE (2003) uvádí následující aspekty formy:

- Základní schéma městské struktury zobrazuje vztah mezi rozvojem města a přírodou;
- Přirozené měřítko ulic, bloků a pozemků;
- Intenzita činností s ohledem na jejich přístupnost;
- Velikost budov s ohledem na lidské měřítko;
- Typ budov s ohledem na vztah k okolí;
- Vzhled fasády a otvorů v souladu s okolím;
- Využívání místních materiálů;
- Podpora výsadby městské zeleně a umístování městského mobiliáře.

Ukázky projektů:

Severní Amerika: USA – New York City

Projekt nazvaný „kopec na střeše“ představuje kreativní využití prostoru. Venkovní prostor nespotebovává žádnou energii, spojuje přírodní a umělé prvky. Kopec z organické hmoty je umístěn v abstraktní architektonické mříži tak, aby zdůraznil hranici s typickou městskou krajinou. Pohodlný travnatý kopec s dolíčky pro sezení, jevištěm a barem s panoramatickým výhledem na řeku Hudson je ekologickým a společenským prostředím na střeše uprostřed města. Tento projekt představuje zajímavé řešení nevyužitých střech, kdy jsou zde umožněny volnočasové aktivity obyvatel, je nabízen prostor pro trávení volného času a zároveň zde dochází k vsakování srážkových vod (obr. č. 9-11; Uffelen, 2009).

Evropa: Německo - Essen

Koncept návrhu na průmyslový park Zollverein zvýrazňuje průmyslový monument. Projekt se zaměřuje na uživatele a návštěvníky. Cílem projektu bylo vytvořit prostor, který nepředstavuje malebný obraz vzdálené průmyslové krajiny a který není ani zábavním parkem. Návrh tvoří krajina z již existujících krajinných prvků zdůrazňující historický vývoj zdejšího areálu. Pečlivě vybrané doplňující komponenty zaručují odpovídající využití otevřeného prostoru. Komplex je doplněn různorodou a autentickou parkovou krajinou. Na tomto projektu lze ukázat, že lze zachovat i pro mnohé nevyužitelný stavební fond, který však vytváří charakter dané lokality (obr. č. 12; Uffelen, 2009).

Obr. č. 8 Paříž, čtvrť La Defense, foto: David Monniaux;
Obr. č. 9, Obr. č. 10, Obr. č. 11 Kopec na střeše, New York City, USA, zdroj: Uffelen (2009).

Evropa: Německo - Hamburk

Park Reemtsma je charakteristický svou jednoduchostí. V parku se nachází masivní staré stromy, pláně a obrovský prostor, ve kterém je zdůrazněna hra světla a stínů. Soulad stavebních prvků s přírodou a vodní plochy přispívají k atmosféře klidu a pohody (obr. č. 13; Uffelen, 2009).

Evropa: Řecko - Thessaloniki

Pro rekonstrukci promenády s Bílou věží bylo nutné částečné odklonění nábřeží, aby před spodní částí historické památky vznikl dostatečný prostor. Projekt je založen na principech centrálnosti a osově plynulosti. Projekt se zaměřil spíše na dlouhodobý vliv prostoru ve městě, než na pomíjivé styly provedení. Lichoběžníkový prostor míří směrem k moři a zahrnuje četné geometrické systémy, které vycházejí ze samotné památky. Místo se stalo oblíbenou nábřežní pěší zónou a centrem východní kultury (obr. č. 14, 15; Uffelen, 2009).

Evropa: Švýcarsko - Lausanne

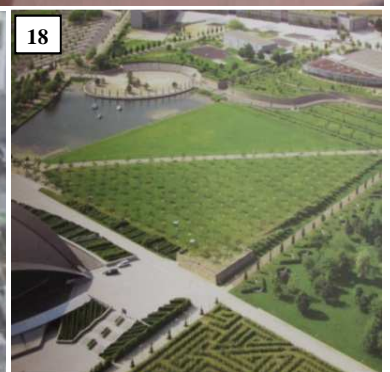
Střešní terasa Jeana Moneta představuje první veřejný krajinářský projekt v rámci přestavby Flonské čtvrti v Lausanne. Terasa připomínající molo umožňuje výhled na údolí Flon. Na terase se nachází pět charakteristických prvků, kdy každý z nich sestává ze zelené plochy a k jihu obrácené dřevěné plošiny lemované nízkými betonovými zídками. Každá z těchto zelených ploch je vybavena slunečníkem z kovu porostlými vistáriemi (*lat. wisteria*), které v létě terasu zdobí mnoha květy a poskytují stín. V betonových stěnách je zabudováno osvětlení (obr. č. 16, 17; Uffelen, 2009).

Evropa: Lucembursko - Luxembourg

Projekt centrálního parku je nezbytnou součástí plánu obnovy města, která započala v 90. letech 20. století a měla být dokončena v roce 2010. Cílem obnovy města je vytvoření uceleného, svébytného a pulzujícího města z jednotlivých rozdílných městských částí. Hlavním důvodem realizace projektu je strukturální sjednocení vzhledu města. Charakteristické městské části vymezují bulváry, náměstí, zahrady a parky podél původní římské silnice. V parku se kromě specifických výtvarných prvků objevují i napodobeniny místních starých viničních zídek (obr. č. 18 - 22; Uffelen, 2009).

Asie: Japonsko - Tokio

Tokijské mrakodrapy dnes brání proudění větrů a betonové plochy znemožňují průsak dešťové vody do půdy. Smyslem projektu „Bujná příroda na kamenném podloží“ je revitalizace přírody v městském prostředí. Parkové rostliny jsou uspořádány do ostrůvků a slouží jako záchytné body, které vedou návštěvníky ke vchodům do budovy. V návrhu se odráží koncepce Ke a Ma, která představuje myšlenku, že mezi veškerými věcmi existují podvědomá teritoria. Architekti tak museli vyřešit problém, jak přeměnit „prostor“ v „místo“, kde obytné prostranství spontánně podporuje aktivity lidí (obr. č. 23 - 25; Uffelen, 2009).

Obr. č. 12 Park Průmyslového komplexu Zollverein, Německo, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 13 Reemtsma Park, Německo, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 14, Obr. č. 15 Nábřežní promenáda, Řecko, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 16, Obr. č. 17 Terasa Jeana Moneta, Lausanne, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 18 Centrální park, Luxembourg, Kirchberg, zdroj: Uffelen (2009).

Obr. č. 19, Obr. č. 20, Obr. č. 21, Obr. č. 22 Centrální park, Luxembourg, Kirchberg, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 23, Obr. č. 24, Obr. č. 25 Park Da Vinci Šiba, Tokio, Japonsko, zdroj: Uffelen (2009).

3.8.2. Ochrana životního prostředí

Dle MČ Brno (2011) by měly být při revitalizaci veřejných prostranství zachovány všechny jeho funkce a měly by být v rovnováze. V tabulce č. 5 jsou uvedeny environmentální funkce a parametry ovlivňující kvalitu místa.

Ukázky projektů:

Severní Amerika: USA – New York City

V rámci projektu Park Teardrop vznikl nový veřejný park v New York City. Park představuje oázu klidu i místo pro dětské hry a akce. Záměrem projektu bylo vytvořit na plochem terénu obklopeném čtyřmi vysokými obytnými budovami novou topologii z kamenů, půdy a množství rostlin. Park díky propracovaným zákrutům umocňuje pocit volného prostoru. Při plánování projektu bylo zohledněno zdejší mikroklima a sluneční expozice tak, aby park mohl být udržován bez umělých hnojiv a jiných chemických přípravků (obr. č. 26 - 28; Uffelen, 2009).

Afrika: Libye - Tripolis

Projekt „Tripoliská zeleň“ představuje urbanistický návrh budoucí vládní čtvrti odrážející identitu „nové Libye“ za současného respektování místních klimatických podmínek a tradičních hodnot. Veškeré budovy jsou rozmístěny kolem centrální obdélníkové zahrady. Průhledné fasády jsou navrhovány pro zajištění plynulého přechodu mezi interiérem a exteriérem. Do komplexního urbanistického plánu, který zahrnuje rovněž zdroje energie a vody, dopravu a řešení odpadového hospodářství, jsou začleněny i okolní městské čtvrti (obr. č. 29, 30; Uffelen, 2009).

Evropa: Španělsko - Madrid

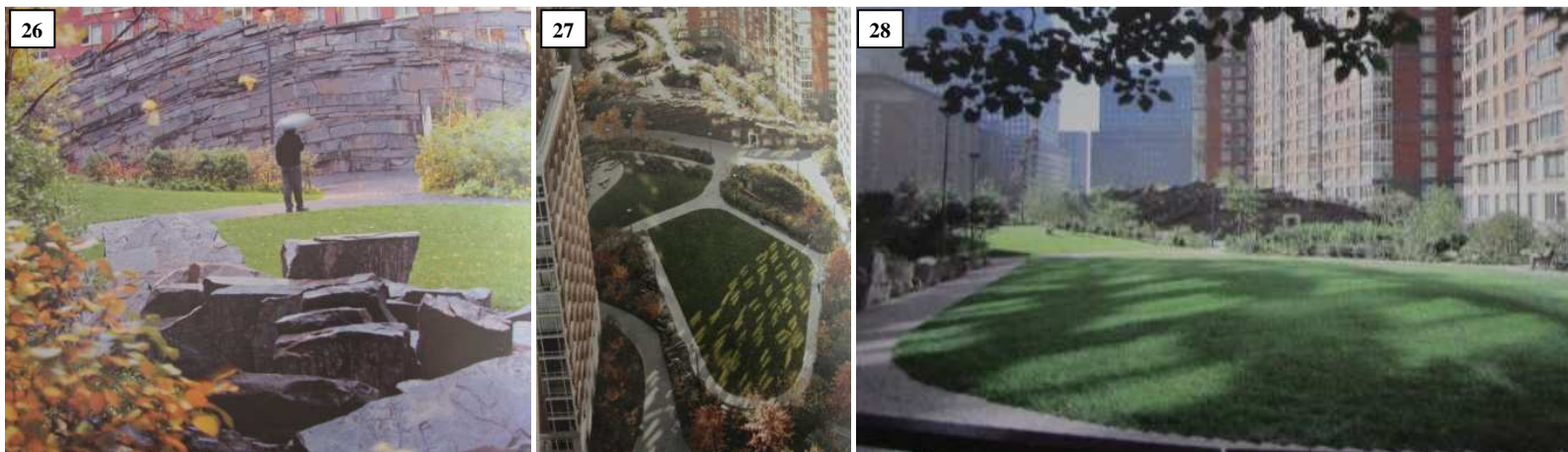
Povrch nového náměstí tvoří dlažba vyrobená ze žuly a bronzu. Náměstí zdobí plastiky Francesca Torrese. Nový geometrický řád a vizuální půvab dodávají náměstí pruhy z LED diodového osvětlení. Světlo pomáhá tvarovat prostor náměstí a zdůrazňuje vstupy do podzemních garáží pod náměstím. Jelikož veškerý prostor pod náměstím zabírají parkovací plochy, nebylo možné zde přímo vysázet stromy. Z tohoto důvodu jsou na náměstí umístěny kontejnery s dostatečným množstvím zeminy pro vysazení rostlin. Svahy těchto kontejnerů byly zároveň využity jako vhodné místo pro umístění městského mobiliáře (obr. č. 31 - 33; Uffelen, 2009).

Evropa: Velká Británie - Carmarthen

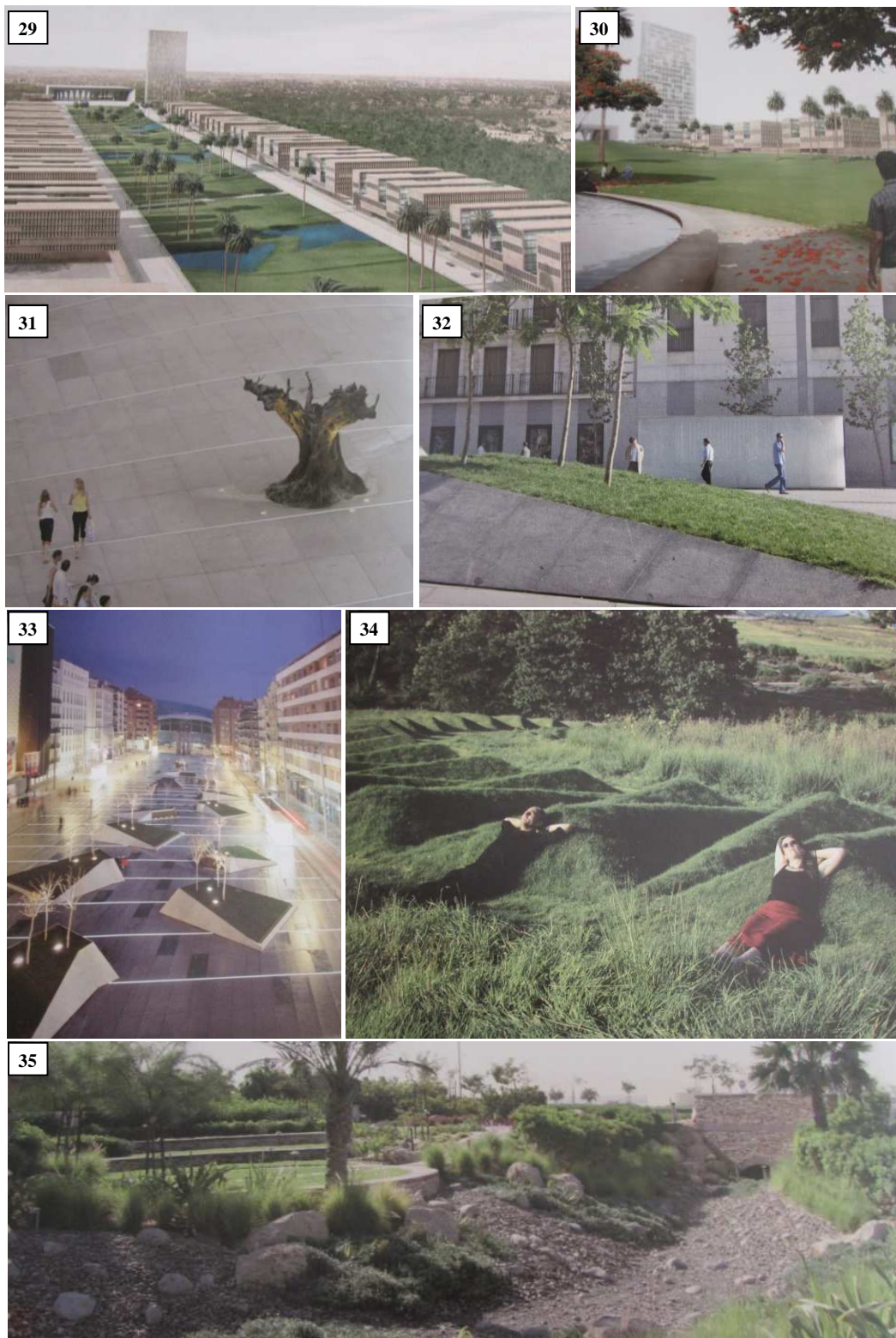
Ve velšské Národní botanické zahradě vytvořili z „řasení“ místo pro úkryt návštěvníků a pro odpočinek. Zvlněné tvary kontrastují s pastvinami v okolí. Podél pomyslné kruhové výseče byly v půdě vytvořeny půlmetrové hranolovité záhyby. Přímočará souhra hřbetů má vysoce abstraktní hodnotu (obr. č. 34; Uffelen, 2009).

Environmentální funkce	Parametry definující kvalitu místa				
Povětrnostní faktory	Zastoupení zelené plochy v %	Poměr zpevněných a nezpevněných ploch, index propustnosti	Pokrytí dřevin: 60 % v relaci k trávníkům	Zmírnění letního žáru stíněním, výparem z vegetace atd.	
Oběh vody	Podíl nezpevněné plochy v %	Plocha vegetačního pokryvu zachycující srážky	Zachycení vody na střeších a terasách a svedení do blízké zeleně		
Biodiverzita	Počty spontánně žijících druhů rostlin a zvířat	Spojitosť distribuce sítě zelených koridorů (nebo ÚSES) v území	Množství různých stanovišť	Užití netradičních druhů rostlin vhodnějších do městského prostředí	Nevysazovat invazní druhy rostlin
Udržitelnost	M ² volných ploch	Cena údržby oproti významu pro území	Využívání rostlinného odpadu přímo na místě	Užití místních materiálů, charakteristické vegetace, recyklace atd.	Nevysazovat rostliny náročné na údržbu
Ochrana před hlukem	Výška a hustota dřevinných vegetačních prvků	Ochrana před větrem, zároveň ochrana před hlukem, především stálezelené rostliny	Druh užitného povrchu zpevněný/nezpevněný, typ zpevnění apod.		

Tab. č. 5 Ekologické funkce a parametry ovlivňující místo, zdroj: MČ Brno (2011)

Obr. č. 26, Obr. č. 27, Obr. č. 28 Park Teardrop, New York City, USA, zdroj: Uffelen (2009).

Obr. č. 29, Obr. č. 30 Budoucí vládní čtvrť, Tripolis, Libye, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 31, Obr. č. 32, Obr. č. 33 Dalího náměstí, Madrid, Španělsko, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 34 Řasení, Velká Británie, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 35 Festivalové město – suché koryto, Dubaj, Spojené arabské emiráty, zdroj: Uffelen (2009).

Střední východ: Spojené arabské emiráty - Dubaj

Projekt představuje patnáct kilometrů dlouhý koridor se zelenými pásy a množstvím volného prostoru. Projekt je charakteristický propojením přirozené a urbanizované krajiny. Pro řadu parků inspirovaných Spojenými arabskými emiráty je charakteristickým prvkem suché říční koryto. V parku byly použity místní kameny a přirozená vegetace, která je odolná vůči suchu, čímž vznikl výrazný a odvážný krajinný styl s minimální spotřebou vody (obr. č. 35 - 37; Uffelen, 2009).

Asie: Čína – Hong Kong

Hongkongský Mokřadní park představuje ukázkový příklad spolehlivých ekologických postupů a trvale udržitelného rozvoje. Park se stejnou měrou snaží uspokojit ochranu přírody, potřeby turismu, výchovy a rekreační činnosti. Veškeré stavby byly záměrně navrženy s obdélníkovými půdorysy a dřevěnými clonami. Návštěvnické centrum se skládá ze tří hlavních galerií, dále se zde nachází centrum odpočinku, administrativní zázemí, sociální zařízení a obchod s kavárnou. Budova Centra objevů a tři kryté ptačí pozorovatelný leží v obnovených biotopech mokřadů. Pozorovatelný jsou propojeny pevnými plovoucími dřevěnými chodníky, které mají především funkci dopravní sítě v chráněné krajině a současně také informačního zdroje (obr. č. 38 - 40; Uffelen, 2009).

Asie: Čína – Taizhou City

Čínský park Plovoucí zahrada se rozkládá na území o výměře 213 000 m². Park se rozkládá kolem řeky Jiaojiang. Park je vytvořen na základě koncepce, která návštěvníkům umožňuje přístup do parku a je zároveň alternativním řešením problému záplav a přílivových dešťů. Park se skládá ze dvou překrývajících vrstev. První vrstvu parku tvoří přírodní základ – mokřady a původní vegetace, které jsou navrženy pro průběh přírodních procesů zaplavení přirozených biotopů. Nad touto přirozenou částí „plavou“ umělé zahrady tvořené sestavami stromů, sítí cest a informačními boxy (obr. č. 41 - 44; Uffelen, 2009).

Obr. č. 36, Obr. č. 37 Festivalové město, Dubaj, Spojené arabské emiráty, zdroj: Uffelen (2009).

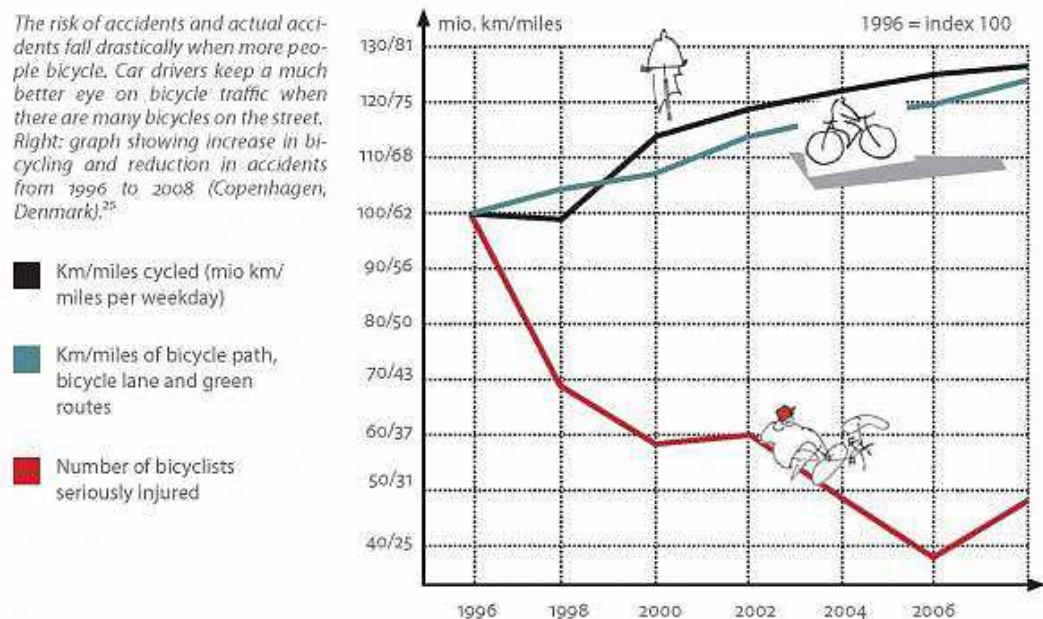
Obr. č. 38, Obr. č. 39, Obr. č. 40 Mokřadní park, Hong Kong, Čína, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 41, Obr. č. 42, Obr. č. 43, Obr. č. 44 Plovoucí zahrada, Taizhou City, Čína, zdroj: Uffelen (2009).

3.8.3. Přístupy k dopravě

MMR (2010) uvádí složité problémy spojené s ochranou životního prostředí. Nejzávažnějším problémem je rapidní narůstání automobilové dopravy, se kterým je spojováno právě poškozování životního prostředí. Poškozené životní prostředí tak nepříznivě ovlivňuje i zdravotní stav obyvatel. Předcházet těmto problémům lze nalezením vhodného dopravního řešení v centrálních zónách měst a zajištění kvalitní infrastruktury. Jako další problém uvádí MMR nedostatek zelených ploch a jejich neustálé zastavování.

Gehl (2010) dále uvádí, že potenciál města jako živého organismu se zvyšuje, když je více lidí motivováno k chůzi, jízdě na kole nebo k pobytu na veřejných prostranstvích. Trvalá udržitelnost města se pak obvykle zvyšuje přechodem dopravního systému na tzv. „zelenou mobilitu“, tedy pěší, cyklistickou a veřejnou dopravu. Zelená mobilita přináší i ekonomické výhody a chrání životní prostředí, když omezuje spotřebu energie, snižuje emise a snižuje hladinu hluku. Důležitým aspektem je ve věci dopravy i přitažlivost veřejného dopravního systému, kdy se lidé, cestující pěšky nebo na kole, musí cítit bezpečně a cestující v hromadné dopravě pohodlně. Je prokázáno výrazné snížení nehodovosti v souvislosti s množstvím lidí jezdících na kole. Na obrázku č. 45 lze pozorovat snížení počtu dopravních nehod v Kodani s ohledem na růst cyklodopravy.

Obr. č. 45 Kodaň, snížení nehodovosti s nárůstem cyklodopravy, zdroj: Gehl (2010)

Dle Gehla (2010) je nutné zajistit dobré podmínky pro chodce, když člověk byl pro chůzi stvořen a chůze je základním předpokladem pro život mezi budovami, který zahrnuje veškeré lidské aktivity. V širší perspektivě se objeví množství hodnotných společenských a rekreačních příležitostí zcela přirozeně, právě když je posílen život na nohou. Chůze nám zajišťuje přímý kontakt s lidmi a okolím, čerstvý vzduch, čas trávený venku, zážitky a informace.

Gehl (2010) uvádí jako hlavní problémy dnešních měst:

- Pro obyvatele světových měst jsou typické překážky, omezený prostor, hluk, znečištění a riziko nehod;
- Rapidní nárůst dopravy ve městech po roce 1960;
- Překážky při chůzi a přerušování chodníků (obr. č. 46 - 48).

Dle Gehla (2010) je potřeba:

- Zaměřit se na lidské měřítko, omezit dopravu jako prioritu města a naléhat na urbanisty a architekty, aby posílili pěší provoz, aby změnili integrované městské politiky tak, aby docházelo k rozvoji živých, bezpečných, udržitelných a zdravých měst;
- Vytvořit podmínky pro cyklisty, čímž se vytvoří nová kultura, kdy cestování po městě je rychlejší a levnější než jiné dopravní možnosti, mmj. je i šetrná k životnímu prostředí a prospěšná pro lidské zdraví;
- Zlepšit městské prostory, čímž poroste jejich využití, kdy toto platí na všechny veřejné prostory, různé kultury a klimatické podmínky, i na různé ekonomiky a sociální situace;
- Zlepšit podmínky pro chodce, čímž dojde k podpoře městského života;
- Zajistit, aby se lidé ve městech cítili bezpečně, a to nejen z obavy případné kolize s dopravními prostředky, ale také z případné kriminality, a to především v nočních hodinách;
- Vyvarovat se nevhodným materiálům, např. tzv. „kočičí hlavy“ nejsou pro chodce vhodné;
- Vyvarovat se nadchodům a podchodům, a to z důvodu pohodlí chodců a také z důvodu bezpečnosti, stejně tak nepřerušovat chodníky z důvodu vjezdů a výjezdů vozidel z budov;
- Vyvarovat se dlouhému čekání na semaforech (doporučovány jsou semaforey s odečtem) a přechody plánovat tam, kde budou lidé skutečně přecházet.

Rozsah vnímání okolí je ovlivněn také rychlostí našeho pohybu, zatímco při chůzi (rychlost cca 5 km/h) má člověk dostatek času na přijímání a zpracovávání informací ze svého okolí, při běhu (rychlost cca 10 – 12 km/h) vnímáme okolí v nižším časovém úseku a zážitek z běhu lze mít pouze v případě, že je okolí snadno čitelné a cestu nám nekomplikují překážky (obr. č. 47 a 48). Stejný problém je při jízdě na kole, tedy při pohybu rychlostí 15 – 20 km/h (Gehl, 2010).

Zatímco např. Benátky jsou dle Gehla (2010) plánované pro pěší rychlost 5 km/h, tedy vnímání nejdrobnějších detailů v lidském měřítku (obr. č. 49), jsou jiná města plánována na rychlost projíždějících vozidel. Např. město Dubaj je městem pro stokilometrovou rychlost, neboť jsou zde veliké prostory, veliké budovy a vysoká úroveň hluku (obr. č. 50).

Obr. č. 46 Regent Street v Londýně, přerušení chodníku z důvodu vjezdu do budovy, zdroj: Gehl (2010);
 Obr. č. 47 Překážky při chůzi, Sydney, Austrálie, zdroj: Gehl (2010);
 Obr. č. 48 Překážky při chůzi, Polsko, foto: Jan Gehl;
 Obr. č. 49 Benátky - město v lidském měřítku, foto: Martin Kraus;
 Obr. č. 50 Dubaj, město nenavržené v lidském měřítku, foto: Martin Fryč.

Severní Amerika: USA - San Francisco

V roce 1989 postihlo San Francisco silné zemětřesení, kdy byl zničen hlavní dopravní tah podél zátoky. Dálnice Embarcadero musela být uzavřena. Obyvatelé města se rychle přizpůsobili nové situaci, dnes je na místě původní dvouúrovňové dálnice městský bulvár s tramvajovou dopravou, stromy a širokými chodníky (obr. č. 51, 52; Gehl, 2010).

Evropa: Dánsko - Kodaň

Dánské hlavní město Kodaň podporuje již mnoho let cyklistický provoz. Propracovaná struktura vyhovujících cyklostezek se stala pilířem bezpečného a efektivního alternativního dopravního systému (obr. č. 53). Město odstraňovalo jízdny pruhy a místa na parkování se záměrem vytvořit bezpečnější podmínky pro cyklistickou dopravu. Cyklistické stezky v Kodani jsou odděleny obrubníky od chodníků i od jízdnych pruhů. V roce 2008 činil podíl osobní cyklistické dopravy 37 %, cílem města je tento podíl zvýšit na 50 % (Gehl, 2010).

Obr. č. 51 San Francisco, dálnice Embarcadero, zdroj: Gehl (2010)

Obr. č. 52 San Francisco, třída Embarcadero, foto: Kim Komelich

Doprava do práce
a do škol (a zpět) v Kodani (2008)

V roce 2005 jezdilo v dopravní špičce
do centra Kodaně a zpět více kol než automobilů

Obr. č. 53 Kodaň, vývoj struktury dopravy, zdroj: Gehl (2010)

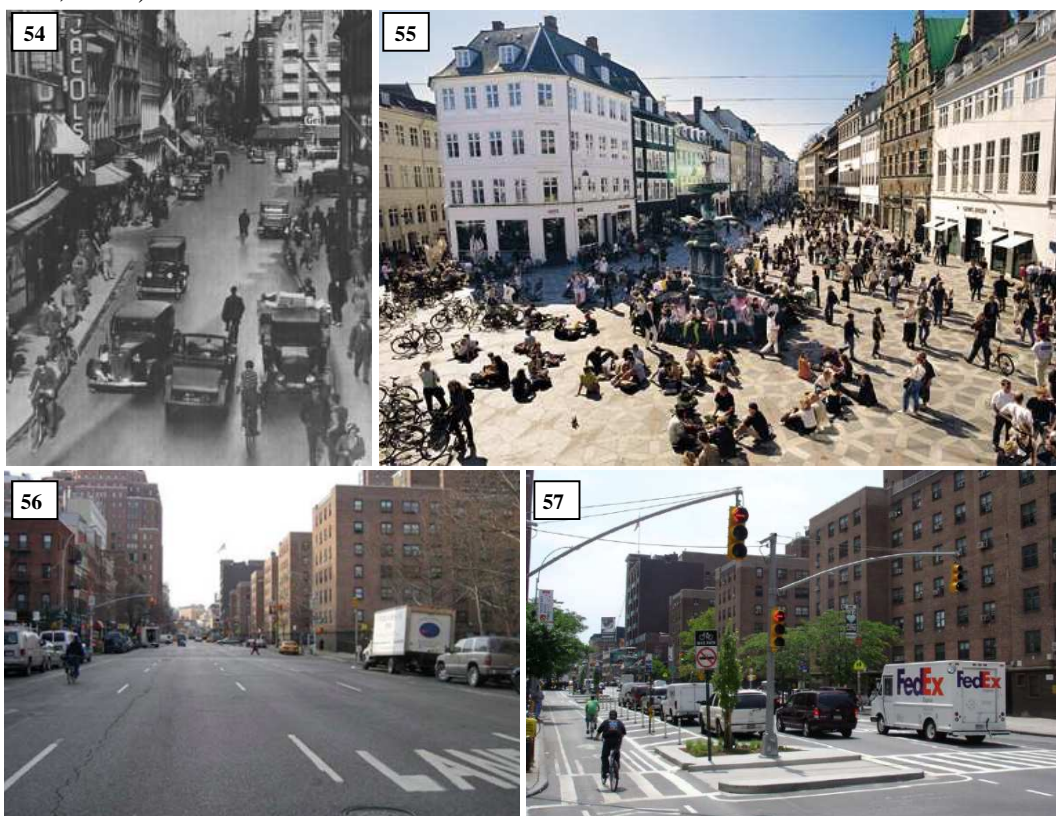
Kodaň byla jedním z prvních evropských měst, která na počátku 60. let 20. století začala výrazně omezovat automobilový provoz i parkování v městském centru. To vše za účelem znovuvytvoření lepších podmínek pro městský život. Na obrázku č. 54 a 55 je vidět tradiční hlavní třída Strøget před změnou a po změně na pěší promenádu. V období od roku 1962 do roku 2005 se rozloha věnovaná chodcům a městskému životu zvětšila z cca 15 000 m² na 100 000 m² (Gehl, 2010).

Severní Amerika: USA - New York

V roce 2007 začal New York rozšiřovat možnosti využití cyklodopravy. Na obrázku č. 56 a 57 je vidět Devátá avenue v dubnu a listopadu 2008, kdy dle „kodaňských cyklostezek“ je zde navržena doprava tak, že parkující vozidla chrání cyklistický provoz. Za pouhé dva roky došlo ke zdvojnásobení podílu cyklistického provozu na osobní dopravě (Gehl, 2010).

Jižní Amerika: Brazílie - Curitiba

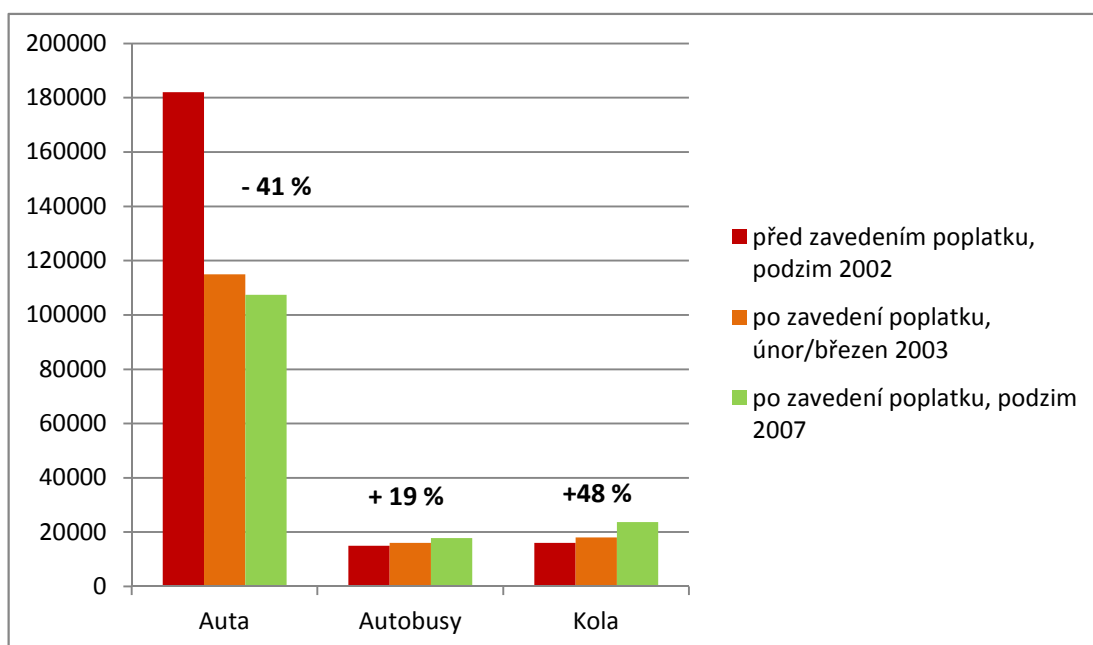
Brazílské město Curitiba se ve svém rychlém růstu soustředilo na budování nové dopravní infrastruktury. Byly zřízeny zvláštní autobusové koridory podél nových bulvárů, kdy tato rychlá autobusová doprava se stala později inspirací pro další města (Gehl, 2010).

Obr. č. 54 Kodaň, Strøget před změnou, zdroj: Gehl (2010);
Obr. č. 55 Kodaň, Strøget po změně, zdroj: Gehl (2010);
Obr. č. 56 Manhattan, Devátá avenue, IV/2008, zdroj: Gehl (2010);
Obr. č. 57 Manhattan, Devátá avenue, XI/2008, zdroj: Gehl (2010).

Evropa: Velká Británie - Londýn

Dle Gehla (2010) v roce 2002 v Londýně zavedli mýto pro vjezd motorových vozidel do vyznačených částí vnitřního města. Zavedení poplatku vedlo k rychlému omezení automobilového provozu tak, jak je zobrazeno na obrázku č. 58. Dnešní oblast, která je ovlivněna mýtem, dosahuje téměř 50 km².

Obr. č. 58 Londýn, změny ve struktuře dopravy po zavedení mýta, zdroj: Gehl (2010), upraveno autorem

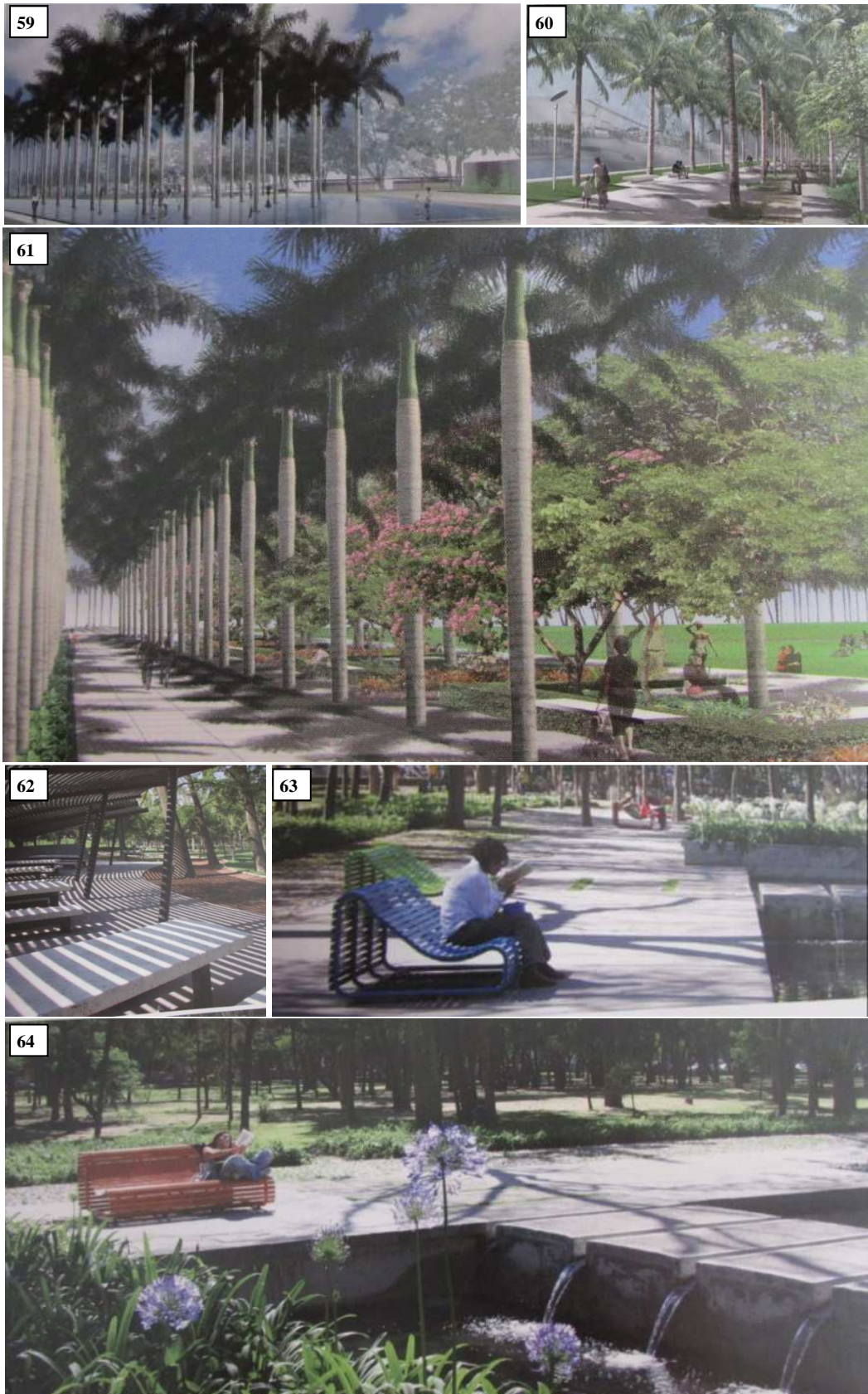
Ukázky projektů:

Severní Amerika: USA - Miami

Muzejní park v Miami je plánovaným projektem, který byl inspirován miamskou kulturou. Park je rozdělen do čtyř hlavních oblastí, kdy šikmá vodní stěna při vstupu do parku spojí záliv s městem. Promenáda s palmami, jež povede podél muzeí, bude procházet zahradami poskytujícími návštěvníkům soukromí. Travnatá plocha lemovaná stinnými stromy pak bude nabízet prostor pro relaxaci (obr. č. 59 - 61; Uffelen, 2009).

Jižní Amerika: Mexiko – Mexiko City

V rámci rekonstrukce parku Chapultepec byla zrekonstruována hlavní promenáda parku s doplněním vodního prvku – vodotrysků. Promenádou byly spojeny dvě významné instituce, a to antropologické muzeum a muzeum Tamayo. Pozoruhodné pohledy pro pěší se po 250 metrech mění na krajinu s fontánami a bazény. Mezi bazény a jezírky, v místech mezi již dříve vysazenými jalovci (*lat. Juniperus*), borovicemi halepskými (*lat. Pinus halepensis*), eukaplypty (*lat. Eukaplyptus*) a přesličníky (*lat. Casuarina*), jsou záhony osázené kalokvěty (*lat. Agapanthus*) a barvínkem (*lat. Vinca minor*). Charakteristickým rysem projektu je černé betonové a čedičové dláždění. Kolem stromů jsou rozmístěny menší dlažební kostky pro lepší vsakování dešťové vody (obr. č. 62 - 64; Uffelen, 2009).

Obr. č. 59, Obr. č. 60, Obr. č. 61 Muzejní park v Maimi, USA, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 62, Obr. č. 63, Obr. č. 64 Promenáda, Mexiko, Park Chapultepec, zdroj: Uffelen (2009).

3.8.4. Urbánní struktura, estetické a kulturní funkce

Dle Gehla (2010) existují stará města, která vznikala jako města pro pěší, kdy některá z nich jsou zachována do dnes. Např. Benátky fungují po celých tisíc let pouze jako město pro pěší. Výhodou Benátek jsou úzké ulice a množství mostů přes kanály, které brání automobilovému provozu. Benátky jsou vhodným modelem pro práci s lidským měřítkem, neboť se jedná o město s hustou městskou strukturou, krátkými pěšími vzdálenostmi, nádherným členěním prostoru, vysokým stupněm rozličného užívání, aktivním přízemím, skvělou architekturou a pečlivě navrženými detaily.

MČ Brno (2011) uvádí jako důležitou i problematiku orientace ve městě, kdy snadná orientace je důležitá nejen z hlediska životní pohody obyvatel. Principy orientace mohou být užity už při návrhu pouhých složek prostranství, dlažby, zeleně, nábytku, vstupů atd. V tabulce č. 6 jsou uvedeny strukturální, estetické a kulturní funkce a parametry definující kvalitu prostranství.

Dle Gehla (2010) studie z měst po celém světě dokládají význam života a městské atrakce, neboť lidé se shromažďují tam, kde se něco děje. Problémem měst je pak nedostatek lidí i událostí, která místa nabízí.

Dle Gehla (2010) je nutné plánovat veřejné prostranství i s ohledem na lidské smysly, kdy ve vzdálenosti od 100 m do cca 25 m vidíme jen velmi málo toho co se děje. Když se však vzdálenost zkracuje, vnímáme více detailů a intenzita komunikace metr po metru rychle narůstá. Ve vzdálenosti od 7 m jsou do naší komunikace zapojeny všechny smysly, vnímáme detaily a máme nejintenzivnější zážitek. V městském plánování nazýváme toto vnímání jako sociální zorné pole.

S ohledem na sociální měřítko byla plánována mnohá stará náměstí v Evropě, kdy právě v dimenzích lidského vnímání jsou náměstí zřídka větší než 10 000 m². Nejčastěji jsou náměstí velikostně do 100 m délky, kdy většinou se nejedná o náměstí čtvercová, ale obdélníková, nejčastěji o rozměrech 100 m x 70 m (Gehl, 2010).

Gehl (2010) uvádí také psychologický vliv veřejného prostranství. Ulice by na nás měly působit tak, abychom jimi procházeli, zatímco náměstí nás má vyzývat k zastavení a podívání se, co se zde děje, kdy základními kameny urbánní architektury jsou pohybový prostor – ulice a zážitkový prostor – náměstí.

Gehl (2010) uvádí důležitý faktor zraku na vnímání veřejného prostranství, kdy lidské oko je vyvinuté tak, aby nám byla umožněna chůze po horizontální rovině. Nehledíme příliš nahoru a jen kvůli případným překážkám se díváme dolů. Při chůzi je lidská hlava skloněna o 10° dolů (obr. č. 65). Vnímání lidského oka je ovlivněno tak, že při chůzi podél domovních průčelí může náš zájem přitáhnout jenom přízemní podlaží.

Strukturální, estetické a kulturní funkce	Parametry definující kvalitu prostranství				
Oddělení a spojování částí města	Místa se sklonem k výskytu kriminality by měla být viditelná z oken okolních domů	Propojení jednotlivých prostranství, vhodná náplň prostranství	Jasně oddělení veřejného, poloveřejného a soukromého prostoru, ideálně pomocí průhledných bariér	Ekonomický přínos možnosti „vyjít si večer“ - poskytnout lidem možnost městské hromadné dopravy	Místo, kde je vše přísně definováno znemožňuje spontánní neplánované užití
Přístupnost	veřejné prostranství do 300m od bydliště (společenský evropský indikátor STATUT TISSUE)	Parky pro městské části do 1 km, městské parky do 3 km a regionální parky do 8 km (LPAC, 1992)	Dobrá spojení jsou ta přímá, pohodlná a bezpečná (i pro děti, seniory, rodiče s kočárkem atp.)	Při vysoké návštěvnosti je vhodné přemýšlet o oddělení chodců, cyklistů apod.	Pěšiny, chodníky by měly být co nejpřímější, široké, bez míst kolem, kde se dá schovat, měly by nabízet možnost změny trasy
Zlepšení čitelnosti města	Pohodlí a přímost pohybu trasy, vstupy	Definice hlavních tras, nesmí jich být příliš	Nerealizovat podchody, nadchody a podobné struktury. Pokud musí být, tak jedine široké, osvětlené v noci atd.	Vytvořit vyrovnanou síť spojnic, uzlů, čtvrtí, okrajů atd. - dobrý obraz města	Všichni uživatelé by měli být schopni sami se v prostoru orientovat (čitelnost, jasnost jednoduchost)
Umístění místa a jeho náplně	Sever/jih, pohyb stínu přes den	Organizace prostoru vytvořením „pólů“	Zájmy politiků, veřejnosti, vlastníka... at' do návrhu vtělí projektant		
Atmosféra místa	Průzkum historie místa včetně té přírodní, širší krajinný rámec atd.	Místo použitelné každý den za mokra i sucha, po celý rok	Zapojení veřejnosti podpoří vytvoření vztahu k místu	Zapojení uživatele do údržby, budují vztah k místu	Klidná zákoutí, ochrana před nepohodou, odpočinek na dlouhé trase - přispívá pohodě
Významy, hodnoty	Míra využití – místo musí být vhodné pro každodenní pobyt	Místo použitelné všemi bez vyloučení žádných skupin		Designové prvky vyzdvihující určitou skupinu obyvatel jsou nevhodné	Viditelná každodenní přítomnost údržby, okamžitá náprava nedostatků
Kulturní dědictví	Pocit sounáležitosti a místem (údržba, dohled, ochrana před vandalismem atd.)	Vytvoření města pro všechny	Viditelná opatření ke zvýšení bezpečnosti mohou odradit, říká se tím, že místo je nebezpečné	Esteticky kvalitní místa budou lépe přijata uživateli než jen ta utilitární	Design umožňující změnu hierarchie stálých a proměnných prvků

Tab. č. 6 Strukturální a symbolické funkce a parametry ovlivňující místo, zdroj: MČ Brno, 2011

Dle Gehla (2010) je dále potřeba:

- Dodržovat v moderním urbanistickém pojetí krátké logické trasy, malá prostranství a jasnou městskou strukturu;
- Snížit hlukovou zátěž měst, případně alespoň vybavit město mobiliárem a prostory pro klidnou komunikaci obyvatel, kde hluk nepřesáhne hranici 60 decibelů, tj. hranici, která se uvádí jako horní limit pro normální komunikaci v obvyklé konverzační vzdálenosti;
- Chránit obyvatelstvo před klimatickými vlivy, např. drobná členitá zástavba skandinávských měst přeměrovává vítr nad střechy domů, zatímco slunce ohřívá povrchy zdí a ulic, čímž je obyvatelstvo chráněno lépe než např. v panelovém sídlišti.

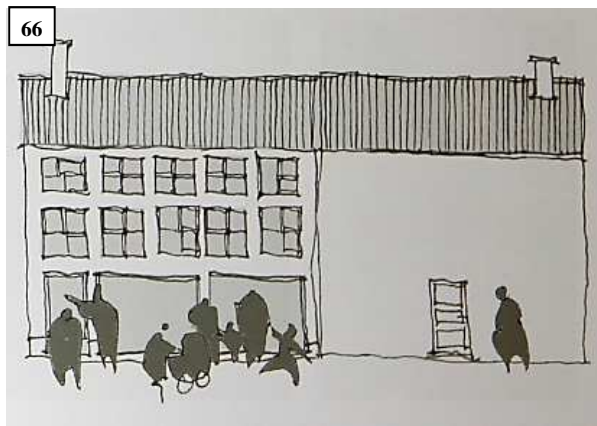
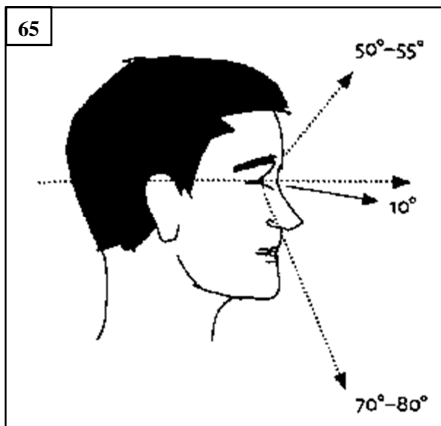
Hustota zástavby neprodukuje oživení v ulicích. Přestože mnoho lidí žije a pracuje (např. v Dolním Manhattanu, New York) v budovách s vysokou hustotou, městské prostory, které je obklopují, se mohou změnit v tmavá a odpudivá místa. Výstavba vysokých budov a nevalného veřejného prostoru není vhodným řešením pro živé město (Gehl, 2010).

Pro obnovu života ve městech je nutné pochopit princip součiny „kolik“ a „jak dlouho“. Více života ve městě je tam, kde se lidé pohybují pomalu. Cílem je tedy vytvářet města, v nichž více lidí láká chůze a jízda na kole, což přinese do měst více života a více zážitků. Studie v různých městech, např. v kanadských městech Waterloo a Kitchener, prokázaly, že 89 % pouličního života představují pobytové aktivity (hra, úklid, péče o předzahrádku, povídání a sezení; Gehl, 2010).

Gehl (2010) dále upozorňuje, že chodci dávají přednost městským budovám s působivým přízemím z dobrých materiálů s mnoha detaily (obr. č. 67) před strohými přízemími (obr. č. 68). Zároveň dají přednost místům, které aktivují lidské smysly (obr. č. 69), před místy, kde tomu tak není (obr. č. 70). A v neposlední řadě jsou příjemnější průčelí s převahujícím vertikálním členěním (obr. č. 71), kdy i doba chůze se zdá být kratší než při chůzi kolem průčelí členěných horizontálně (obr. č. 68).

Dle Gehla (2010) intenzitu zážitků při chůzi dále podporuje vertikální členění průčelí s mnoha dveřmi. Mnoho studií, např. studie obchodních ulic v Kodani z roku 2003, ukazuje, že úroveň činností a městského života před aktivním průčelím je až sedmkrát vyšší než před průčelím pasivním (obr. č. 66). Zavřená přízemí jsou charakteristickým znakem města bez života.

Gehl (2010) dále uvádí, že živá města potřebují politiku aktivního přízemí. Kvalita městského přízemí je zásadní pro celkový dojem z místa, kdy dlouhé nezáživné zdi, málo dveří a nezáživné skleněné sekce nikoho nepřilákají.

Obr. č. 65 Vnímání lidským okem, zdroj: Gehl (2010);
 Obr. č. 66 Městský život před aktivním a pasivním průčelím, zdroj: Gehl (2010);
 Obr. č. 67, Obr. č. 68 Přízemí s mnoha detaily / Strohé přízemí, zdroj: Gehl (2010);
 Obr. č. 69, Obr. č. 70 Přízemí stimulující / Přízemí nestimulující lidské smysly, zdroj: Gehl (2010);
 Obr. č. 71 Telč, vertikálně členěné průčelí, foto: René Volfík.

Evropa: Dánsko - Arhus

V dánském městě Arhus byla řeka protékající tímto městem zakryta a využívala se jako hlavní silniční tah, po jejím odkrytí se stala pěší zóna v okolí řeky Arhus nejoblíbenějším místem ve městě (obr. č. 72), kdy došlo i k rapidnímu zvýšení cen nemovitostí v okolí této řeky (Gehl, 2010).

Severní Amerika: USA – Mississippi, Clarksdale

Na jihu Spojených států amerických existuje mnoho měst, která postrádají obyvatele. Lidé na ulice nechodí, čímž městský život zanikl a veškeré potřeby lze uspokojit pouze díky automobilu. Jako příklad uvádí Gehl (2010) Clarksdale v Mississippi (obr. č. 73).

Evropa: Švédsko - Skarpnäck

Při projektování Skarpnäcku, nové oblasti jižně od Stockholmu, byly nejprve zakresleny brány, bulváry, náměstí, ulice a parky a až poté architekti řešili návrh domů kolem pevně stanovených městských prostor (obr. č. 74; Gehl, 2010).

Asie: Singapur

Městský stát Singapur v jihovýchodní části Asie je charakteristický posunutým měřítkem. Na obrázku č. 75 jsou vidět staré čtyř až pětipodlažní budovy, které se tu potkávají s novými mrakodrapy. Lze očekávat, že veškeré venkovní aktivity budou uskutečňovány u řeky před nízkými budovami.

Obr. č. 72 Arhus, revitalizace řeky, zdroj: Gehl (2010)

Obr. č. 73 Clarksdale, Mississippi, ulice bez života, foto: Sharon Stanley

Obr. č. 74 Skarpnäck, Švédsko, foto: Roger Jakobsson

Obr. č. 75 Singapur, kontrast původní a nové zástavby, foto: descubra.info

Ukázky projektů:

Severní Amerika: USA - Dallas

Projekt Park Henryho C. Becka mladšího je situovaný poblíž dallaského muzea umění a Nasherova sochařského centra. Park byl vybudován na památku H. C. Becka ml. Park získal řadu ocenění, a to díky detailně propracovaným dekoračním prvkům z betonu. Každý z několika nezastřešených prostorů v parku nabízí odlišný prostor a zážitek. Největším z těchto prostorů je stinný lesík se stolky a židlemi, nejmenší prostor je pak klidný a poskytující soukromí. Projekt je vynikajícím příkladem využití volného prostoru (obr. č. 76 - 78; Uffelen, 2009).

Severní Amerika: USA - Denver

Projekt Park Skapleton je originální ukázkou úhrnného plánu na centrální park a systém zeleně na místě bývalého mezinárodního letiště. Centrální park byl navržen tak, aby sloužil potřebám obyvatel Denveru. Propojený systém zelených pásů a parků nabízí kvalitní vodu, různé biotopy a krásné rekreační okolí. Návrh udržuje rovnováhu mezi prérijní krajinou a městským lesem s ohledem na historii krajiny a potřeby obyvatel (obr. č. 79 - 81; Uffelen, 2009).

Evropa: Řecko - Zadar

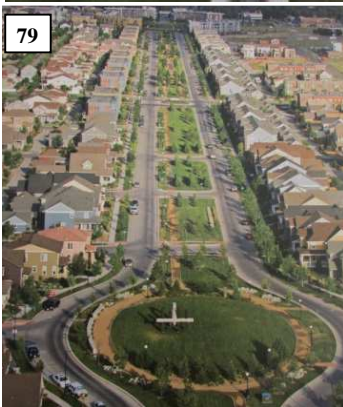
Projekty „mořské varhany“ a „vítání slunce“ jsou součástí projektu revitalizace Zadarského mysu. Mořské varhany jsou navrženy ve tvaru schodů, jejichž úkolem je zastavit lidi a zavést je blíže k moři. Kamenné schodiště je rozděleno do sedmi sekcí, jež jsou vybaveny podzemními polyuretanovými trubicemi různého průměru, do nichž vlny vhnějí vzduch, který současně urychlují. Tak vznikají různé tóny a zvuky, jež vycházejí ze štěrbin v dlažbě. Vítání slunce představuje kruh o průměru 22 metrů opatřený sklovitou glazurou, který pomocí zabudovaných fotočlánků mění sluneční energii ve světelnou podívanou (obr. č. 82, 83; Uffelen, 2009).

Evropa: Německo - Bremerhaven

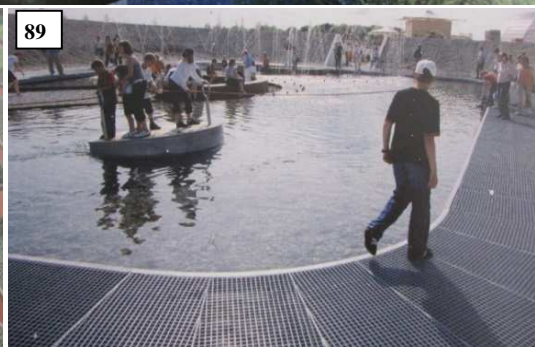
Při revitalizaci staronového přístavu Bremerhaven byl umožněn vznik nové obytné čtvrti s obytnými i rekreačními oblastmi, veřejnými prostranstvími a promenádami. Projekt řeší prostorovou, ekologickou a technickou renovaci přístavu, kdy se řídí strategií přeměny tradičních prvků s ohledem na již existující urbanistickou strukturu. Při realizaci byla využita účelně členěná dlažba z místního, přirozeně dostupného kamene. Zvláštní materiály charakterizují zvláštní místa a jsou zapuštěny do dlažby jako nášlapné kameny (obr. č. 84; Uffelen, 2009).

Evropa: Německo - Mnichov

Výstavní prostor pro národní zahradnický festival byl zpracován dle zadání na organické členění různých typů rostlin z rozdílné perspektivy, tj. od mikroskopického vidění až po makro zvětšení (obr. č. 85 - 89; Uffelen, 2009).

Obr. č. 76, Obr. č. 77, Obr. č. 78 Park Henryho C. Becka ml. – vodní prvek, Dallas, USA, zdroj: Uffelen (2009);
Obr. č. 79, Obr. č. 80, Obr. č. 81 Park Stapleton, Denver, USA, zdroj: Uffelen (2009).

Obr. č. 82, Obr. č. 83, „Vítání slunce“ / „Mořské varhany“, zdroj: Uffelen (2009);
Obr. č. 84 Staronový přístav Bremerhaven, Německo, zdroj: Uffelen (2009);
Obr. č. 85, Obr. č. 86, Obr. č. 87, Obr. č. 88, Obr. č. 89 Výstavní prostor pro národní zahradnický festival 2005,
Mnichov, Německo, zdroj: Uffelen (2009).

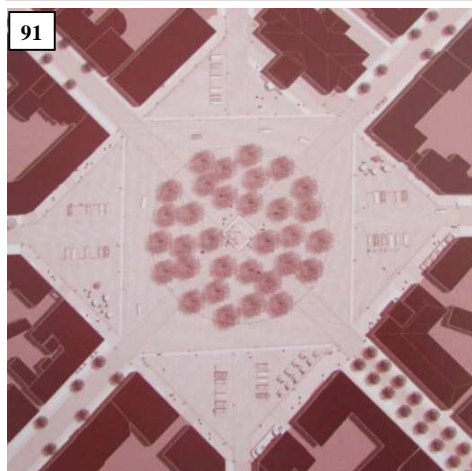

Evropa: Německo - Neustrelitz

Rekonstrukce pozdně barokního tržiště v Neustrelitzu se zaměřila na propojení originálních historických prvků s moderními potřebami města. Požadovaného účelu bylo dosaženo použitím původních kamenů společně s moderními minimalistickými lavičkami a vodotrysky zabudovanými do dlažby. Nerušený výhled do hvězdnicovitě vyběhávajících postranních uliček umožňuje přesné rozvržení jasanů, které jsou udržovány v sedmimetrové výšce (obr. č. 90 - 92; Uffelen, 2009).

Evropa: Švýcarsko - Bern

Spolkové náměstí je jedno z nejznámějších švýcarských náměstí. Na náměstí se nachází obdélník z přírodního kamene o rozměrech 60 x 30 m, který přesně kopíruje budovu parlamentu. Velké kamenné desky, z výrazně strukturované ruly z oblasti Vals, tvoří výrazné ornamenty. Kamenným povrchem prochází lehce zakřivený světelný pás, který zobrazuje hlavní trasu pohybu lidí z Bärenplatz směrem k budově parlamentu. Třetí rozměr náměstí dodává triková fontána, jejíž trysky jsou zabudovány do dlažby. V roce 2006 byl projekt oceněn za městský design (obr. č. 93; Uffelen, 2009).

Obr. č. 90, Obr. č. 91, Obr. č. 92 Tržiště v Neustrelitzu – vodní prvek, Německo, zdroj: Uffelen (2009).

Sociální a společenské funkce	Parametry definující kvalitu prostranství				
Trávení volného času	Jsou-li plochy zeleně navzájem propojené zvyšuje to množství využití lidmi	Doplňkové vybavení, posezení, shromaždiště, přívětivá zákoutí atd.	Přehledná místa poskytují automatickou kontrolu versus stanoviště pro volně žijící druhy potřebují často izolaci	Lehce přístupná a viditelná sociální zařízení	
Sociální kontakt, komunikace	Aktivní účast veřejnosti na projektové přípravě	Zahnutí všech potencionálních uživatelů do přípravy, jasný nástin procesu, otevřeno	Zapojení místních i během údržby posílí jejich vztah k místu i k sobě navzájem		Správná forma a četnost užívání zmenšuje riziko kriminality a bezpečnosti
Přístup k přírodě/vliv na zdraví a pohodu	Pobyt uprostřed zeleně či jen pohled do zeleně upevňuje zdraví, pomáhá relaxovat	Myslet při návrhu na lidi s omezeními pohybu a orientace		Nekonfliktní a slušní uživatelé pozvedají úroveň místa	
Udržitelnost	Rovnováha mezi ekonomickým a sociálním rozvojem společnosti a přírodním prostředím		Náklady na správu a údržbu, příp. ochranu - kriminalita	Design pro všechny předejde nákladným úpravám v budoucnosti, mysleme už nyní na budoucí generace	Prostranství budou dlouhodobě úspěšná jen tehdy, budou-li lidmi skutečně využívána

Tab. č. 7 Společenské funkce a parametry ovlivňující místo, zdroj: MČ Brno, 2011

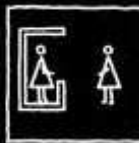

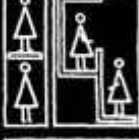
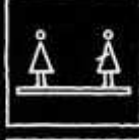

Obr. č. 93 Spolkové náměstí, Bern, Švýcarsko, zdroj: Uffelen (2009)

3.8.5. Sociální a společenské funkce

V tabulce č. 7 jsou uvedeny sociální a společenské funkce a parametry ovlivňující kvalitu místa.

Gehl (2010) dále uvádí příklady, jak k dané problematice přistupovat a čeho se vyvarovat s ohledem na sociální interakce (tab. č. 8).

Řešení	Veřejný prostor nás přitahuje	Veřejný prostor nás odrazuje
Umístění zdí - bez zdí / se zdí		
Vzdálenosti - krátké / dlouhé		
Rychlost - nízká / vysoká		
Úroveň - stejná / různá		
Orientace - tváří v tvář / zády		

Tab. č. 8 Plánování veřejného prostranství s ohledem na sociální interakce, zdroj: Gehl, 2010

V ulicích centra velkých měst, jako jsou Tokio, Londýn, Sydney nebo New York, lidé chodí, ale z důvodu nedostatku místa zde není prostor pro nic jiného. V oblastech, kde nejvyššími prioritami jsou spotřeba a požitky, např. rekreační oblasti a prázdninové destinace, jsou lidé vybízeni k procházení a zastavování se, kdy tento vzorec byl aplikován např. v Kodani nebo Melbourne. V New Yorku převažoval, v oblasti Manhattanu, peší provoz, ale v roce 2007 byl spuštěn rozsáhlý program na podporu mnohostrannosti městského života se základní myšlenkou zlepšení podmínek pro rekreaci a pro volný čas. Na Broadwayi byly rozšířeny chodníky, aby se vytvořily podmínky pro kavárenské posezení a i prostor pro zastavení. Na Madison Square, Herald Square nebo Times Square (obr. č. 94 a 95) byly zřízeny nové úseky s vyloučením automobilového provozu a vytvořeny tak podmínky k posezení i chůzi. Obyvatelé začali pocítovat potřebu veřejného prostoru a mají zájem podílet se na městském životě (Gehl, 2010).

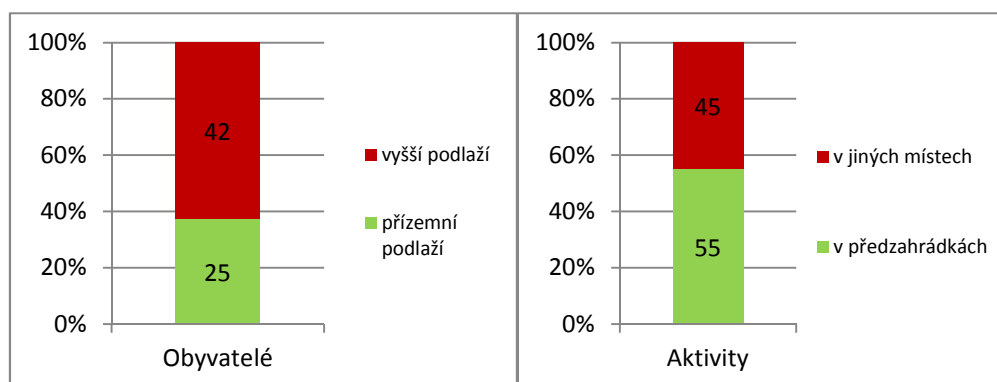
Gehl (2010) uvádí, že mnohé studie rovněž dokazují, že pro život a aktivity v obydlých ulicích má důležitý význam polosoukromí předzahrádek a pobytové zóny, jako jsou např. předzahrádky v anglických čtvrtích, holandské „stoops“, hraniční zóny klasických japonských domů, severoamerické verandy, schodiště i odpočívadla brooklynských pískovcových řadových domků a předzahrádky nízkých řadových domků v australských městech. Studie nových kodaňských obytných čtvrtí v roce 2003 ukázaly, že aktivity v polosoukromém venkovním prostoru představují více než polovinu všech venkovních aktivit, ačkoliv obyvatelé přízemních podlaží představují pouhou jednu čtvrtinu obyvatel (obr. č. 96).

Dle Gehla (2010) je bezpečnost ve městech ovlivňována životem na ulici, ale důležitou roli hraje především život podél ulice. Městské čtvrti se smíšenými funkcemi, tj. vč. bydlení, poskytují po celý den více aktivit uvnitř budov i v jejich okolí. Vědomí, že v budovách někdo bydlí, výrazně posiluje reálné i pocitové bezpečí večer i v noci. V pocitu bezpečí hraje důležitou roli i dispoziční uspořádání města.

Obr. č. 94 Manhattan, Times Square, před proměnou, zdroj: Gehl (2010)

Obr. č. 95 Manhattan, Times Square, po změně, zdroj: Gehl (2010)

Obr. č. 96 Struktura obyvatel dle místa bydlení a množství aktivit v polosoukromém prostoru, zdroj: Gehl (2010), upraveno autorem

Dle Gehla (2010) mají obyvatelé měst po celém světě shodný zvyk, a to ušetřit vlastní energii při chůzi. Přecházejí ulice tam, kde je to pro ně nejpříjemnější, vyhýbají se překážkám, schodištím a schodům a všude dávají přednost přímým trasám (např. zkracování cesty přes travnaté plochy).

Jak dlouho se člověk na veřejném prostranství zdrží je dle Gehla (2010) závislé na množství a kvalitě sezení. Veřejné lavičky mívají vždy určitý počet prázdných míst, což zdůrazňuje dojem fyzického a psychického pohodlí. Lidé chtějí sedět poblíž jiných lidí, ale ne příliš těsně. Místa k sezení lze rozdělit do několika kategorií:

- Primární: sedadla sestávající ze skutečného nábytku s opěradly a područkami, což představují především lavičky případně kavárenské sezení, jejichž umístění však musí být vhodné, neboť pravidelné rozmístění po náměstí nepředstavují ani vhodné místo pro posezení, ani příjemné vizuální prostředí, jako primární místa k sezení může sloužit i jiný speciálně upravený nábytek (např. odlévaný sedací /lehací nábytek z betonu v Hamburském přístavu; lavičky s bronzovými sochami v Belgii);
- Sekundární: místa, kde se mohou lidé nenuceně a spontánně posadit, odpočinout si, jedná se především o podstavce, schody, kameny, sloupky, pomníky, ale i samotná městská dlažba, v tomto případě jsou velmi populární výklenky ve zdech.

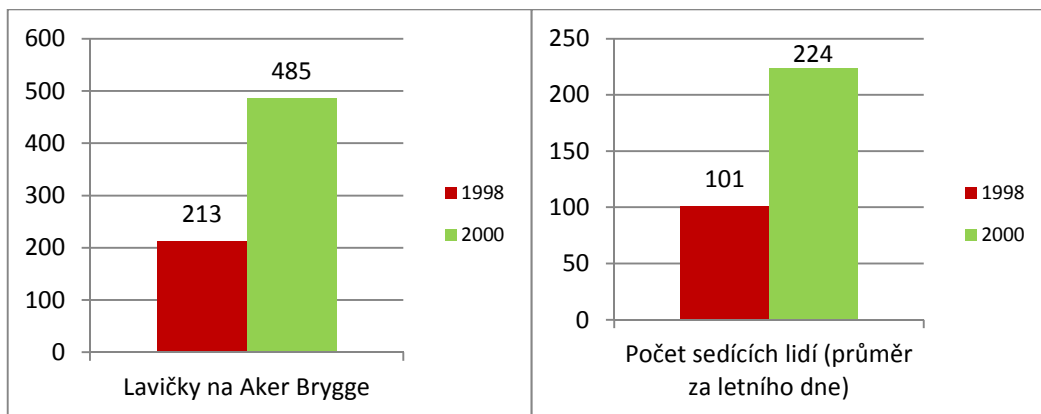
Dle Gehla (2010) je od roku 1990 novým fenoménem nárůst kavárenských židlí, kdy se káva stává častou záminkou proč zůstat ve městě. Nárůst kavárenských židlí je vidět na obrázku č. 97.

Obr. č. 97 Nárůst kavárenských židlí ve vybraných městech, zdroj: Gehl (2010)

Evropa: Norsko - Oslo

Jak uvádí Gehl (2010), na užívání veřejného prostoru mohou mít vliv i jednodušší změny, kdy jako příklad uvádí, že v ulici Aker Brygge v norském Oslu došlo k nahrazení původních laviček novými s tím, že jejich kapacita se více než zdvojnásobila, čímž obyvatelstvo zareagovalo na tuto změnu a počet obyvatel trávící zde svůj čas se rovněž zdvojnásobil (obr. č. 98).

Obr. č. 98 Oslo, ulice Aker Brygge, ovlivnění počtu sedících zvýšením počtu laviček, zdroj: Gehl (2010), upraveno autorem

Evropa: Francie - Paříž

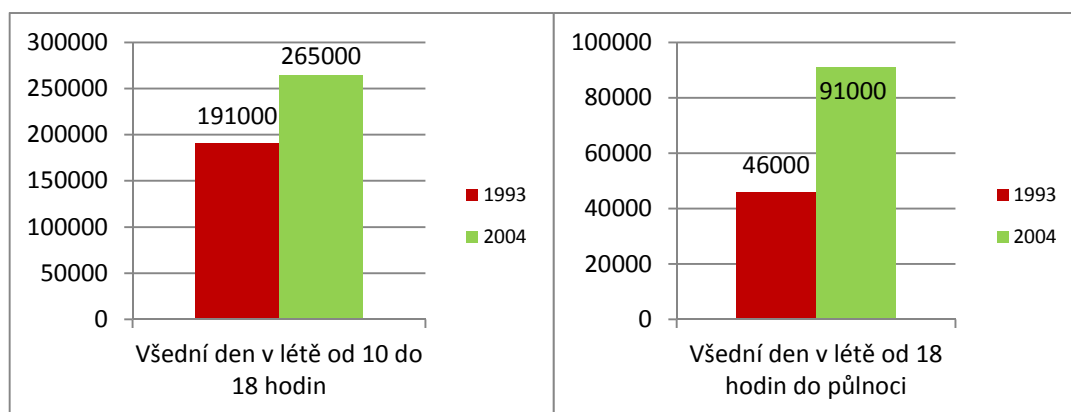
Paříž reaguje na zvýšení turistického ruchu v letních měsících uzavřením dálnice kolem řeky Seiny a její proměnou na „Pařížskou pláž“ (obr. č. 99; Gehl, 2010).

Obr. č. 99 Pařížská pláž po uzavření dálnice v okolí řeky Seiny, foto: Aaron Naparstek

Austrálie: Melbourne

Dle Gehla (2010) kolem roku 1980 se město Melbourne sestávalo pouze z kanceláří a výškových budov bez známek života. Melbourne se přezdívalo „donut“, neboť centrum města zelo prázdnotou. V roce 1985 byl zahájen rozsáhlý urbanizační projekt, který měl revitalizovat městské centrum na živý a atraktivní uzel pro veškeré obyvatelstvo města. V letech 1993 – 1994 byly předmětem studie a návrhu na zlepšení problému městského centra. V následujících 10 letech se uskutečnilo mnoho z těchto návrhů a počet obyvatel se zvýšil desetkrát. Při revitalizaci města došlo k rozšíření chodníků, na nové dláždění byly použity místní materiály a byl navržen systém městského mobiliáře z kvalitních materiálů, bylo vysazeno přes 500 nových stromů a množství městské zeleně se neustále zvyšuje. Město usilovalo o rozšíření pěší dopravy, a to i promyšleným návrhem nočního osvětlení. Na obrázku č. 100 je vidět nárůst pěšího provozu v Melbourne. Změna New Road v Melbourne je vidět na obrázku č. 101.

Obr. č. 100 Pěší provoz v Melbourne v letech 1993 a 2004, zdroj: Gehl (2010)

Obr. č. 101 Melbourne, po změně, foto: Rhys McCaig

Ukázky projektů:

Jižní Amerika: Kolumbie – Bogota: Chía, Cundinamarca

Projekt Park Lúdico je součástí obchodního centra nacházejícího se v jedné z klíčových rozvojových oblastí v severní části hlavního města. Návrh projektu zohlednil místní poměry a nároky budoucích uživatelů. Park byl založen, aby spojil návštěvníky s přírodou a aby sloužil všem věkovým generacím. Hlavními znaky parku jsou střídající se plochy s různou funkcí, jako jsou tematická náměstí, auditorium nebo dětská hřiště. Speciálně navržené osvětlení mění park v oblíbenou atrakci i v noci (obr. č. 102, 103; Uffelen, 2009).

Afrika: Jihoafrická republika - Pretoria

Posláním parku svobody je oslavovat jihoafrické dědictví formou vyprávění o geologické, předkoloniální a koloniální historii. V první fázi projektu došlo k realizaci Zahrady vzpomínek (obr. č. 104), další fází projektu je realizace místa vzpomínek, svatyně, galerie vůdců a paláce Moshate. V konečné fázi bude vybudováno i badatelské centrum s panafrickým archivem (Uffelen, 2009).

Evropa: Velká Británie - Bradford

V centru města Bradfordu se setkává několik údolí. Cílem projektu bylo vytvořit novou identitu v rámci podpory rozvoje čtyř různých čtvrtí, jež se v místě stýkají. Projekt předpokládá vytvoření zelených ploch rozdílného charakteru. Plochy by se postupně rozrůstaly, všude zůstávaly dobře udržované, poskytovaly by žádoucí výhledy a v noci byly dostatečně osvětlené (obr. č. 105, 106; Uffelen, 2009).

Střední východ: Izrael - Jerusalema

Komplex památníku obětem a hrdinům holokaustu Jad Vašem je rozsáhlý soubor budov, památníků a soch zahrnující též dlážděná náměstí, řadu kamenných zdí a vegetaci složenou z keřů, stromů a pokryvných rostlin. Krajinný návrh usměrňuje pohyb lidí komplexem, ale umocňuje i pocit soukromého zážitku. Venkovní prostory se vyznačují ponurou atmosférou, nejsou zde téměř žádné květiny ani vodní prvky (obr. č. 107 - 109; Uffelen, 2009).

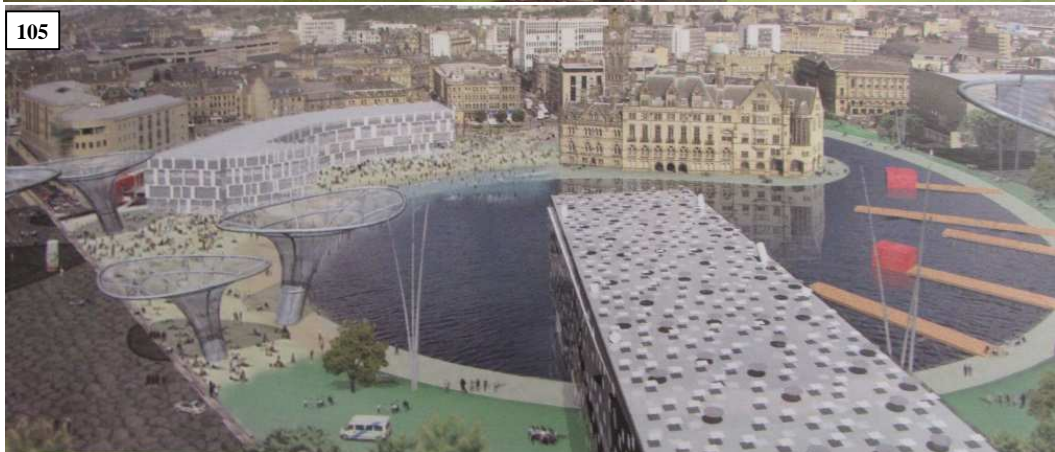
Asie: Čína – Chen Du

Park dračího zámku je typický pro svůj členitý terén a veliké vodní plochy s vodopády. Park představuje největší zelenou plochu v okolí a poskytuje obyvatelům města otevřený prostor poblíž jejich domovů pro uskutečňování volnočasových aktivit (obr. č. 110 - 112; Uffelen, 2009).

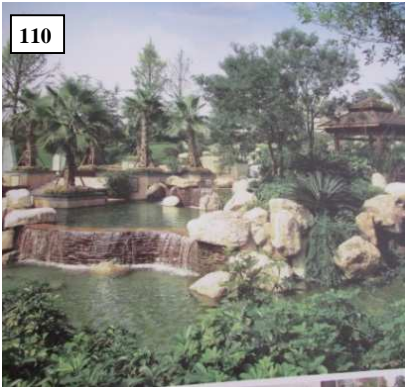
Asie: Korea - Soul

Park míru v Soulu byl realizován z důvodu mistrovství světa ve fotbale v roce 2002. Mír v názvu odkazuje k hlavnímu tématu parku, kterým je vzájemné soužití přírody a lidstva jako celku. Park byl vytvořen jako prostranství sloužící pro rekreaci a ekologické vzdělávání místních obyvatel (obr. č. 113; Uffelen, 2009).

Obr. č. 102, Obr. č. 103 Park Lúdico, Kolumbie, Bogota, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 104 Park svobody, Jihoafrická republika, Pretoria, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 105, Obr. č. 106 Regenerace centra Bradfordu, Velká Británie, zdroj: Uffelen (2009);
 Obr. č. 107 Jad Vašem, Jerusalem, Israel, zdroj: Uffelen (2009).

Obr. č. 108, Obr. č. 109 Jad Vašem, Jerusalem, Israel, zdroj: Uffelen (2009);
Obr. č. 110, Obr. č. 111, Obr. č. 112 Park dračího zámku, Chen Du, Čína, zdroj: Uffelen (2009);
Obr. č. 113 Park míru, Soul, Korea, zdroj: Uffelen (2009).

4. Metodika

4.1. Sběr dat

Nejprve jsem stanovil cíl šetření, kterým je zjištění preferencí obyvatel České republiky.

Za metodu sběru dat jsem zvolil sekvenční triangulaci, která, dle Hendla (2005), kombinuje minimálně dvě různé výzkumné metody, kdy jedna výzkumná metoda navazuje na další. Sekvenční triangulace se využívá pro dosažení co největší validity prováděného výzkumu.

Jako první jsem využil kvalitativní sociologické metody zkoumající menší množství jedinců a využil je ke tvorbě hypotéz. Druhou metodou pak byla metoda kvantitativní, kdy je zkoumáno větší množství jedinců, čímž dochází k ověřování předchozích hypotéz. Výsledky kvalitativních výzkumných metod lze, dle Hendla (2005), zobecnit a kombinace obou metod přispívá k rozšiřování znalostí a obě strategie se vzájemně doplňují.

Pro mou diplomovou práci podrobněji specifikuji výzkumné metody takto:

- Kvalitativní: studium literárních podkladů, konzultace s odborníky, a to s Ing. Drahomírou Kolmanovou, vedoucí úseku zeleně národní kulturní památky Vyšehrad, a ředitelkou Asociace Entente Florale CZ – Souznění, o. s., Bohuslavou Zemanovou, ředitelkou společnosti POSÁZAVÍ o.p.s., Ing. Pavlínou Maříkovou, členkou výzkumného týmu sociologické laboratoře provozně ekonomické fakulty české zemědělské univerzity, Ing. Zdeňkem Kekenem, vedoucím diplomové práce a členem fakulty životního prostředí české zemědělské univerzity;
- Kvantitativní: anketní šetření formou elektronického dotazníku.

Prováděné dotazníkové šetření bylo v průběhu přípravy konzultováno s vedoucím práce Ing. Zdeňkem Kekenem a Ing. Pavlínou Maříkovou (sociologická laboratoř při Katedře humanitních věd Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze). Zároveň byla zapracována doporučení Mgr. et Mgr. Daniela Čermáka, (Sociologický ústav AV ČR), prezentovaná na přednášce „Sociologické metody“, konající se v listopadu 2011 na České zemědělské univerzitě v Praze, Fakultě životního prostředí (Kraus, 2012).

Otázky byly řazeny systematicky dle jednotlivých dílčích oborů a „rizikové“ otázky byly umístěny na konec dotazníku. V rámci přípravy otázek jsem se snažil, aby většina otázek byla uzavřeného charakteru, a to především z důvodu jednoduššího vyhodnocení šetření.

Byly stanoveny základní požadavky průzkumu. Respondenty byli obyvatelé obcí a měst České republiky starší 15-ti let, kdy sběr dat byl realizován formou ankety.

Předmětem dotazníkového šetření byly následující body:

- Nejčastější účel, k jakému jsou veřejná prostranství využívána;
- Požadovaný mobiliář veřejného prostranství a veřejné zeleně;
- Preferovaný vzhled náměstí / parku;
- Spokojenost s veřejnými prostranstvími a veřejnou zelení;
- Zapojení veřejnosti do plánovacích a realizačních procesů veřejných prostranství a veřejné zeleně.

Následně proběhl v období od 15. do 23. listopadu 2013 pilotní průzkum. Došlo k drobným úpravám nedostatků u dotazníku (písařské chyby, nejasné formulace otázek).

Dotazníkové šetření probíhalo elektronickou formou na webovém serveru dotaznik.czu.cz. Pro informování veřejnosti o zveřejněném dotazníku jsem využil následujících způsobů distribuce:

- Zveřejnění na sociálních sítích;
- Prostřednictvím e-mailů;
- Prostřednictvím Posázaví, o.p.s., kdy ředitelka společnosti Bohuslava Zemanová oslovila s žádostí o vyplnění dotazníku členy a partnery MAS Posázaví.

Dotazník byl na webovém portálu dotaznik.czu.cz zveřejněn po dobu 12 dní (od 24. 11. 2013 do 5. 12. 2013) a vyplněn byl 631 respondenty.

4.2. Analýza dat

Hypotézy průzkumu jsem stanovil následující:

- $H_{0,1}$: Respondenti nejsou spokojeni s nabídkou veřejných prostranství a veřejné zeleně v místě jejich bydliště;
- $H_{0,2}$: Největším problémem jsou neudržované plochy veřejného prostranství a veřejné zeleně;
- $H_{0,3}$: Respondenti souhlasí s využitím veřejných financí na údržbu a obnovu veřejných prostranství a veřejné zeleně;
- $H_{0,4}$: Respondenti mají zájem účastnit se plánování změn veřejných prostranství a veřejné zeleně.

Před vlastním zpracováním bylo ze souboru vyřazeno 155 dotazníků, a to z důvodu nedostatečného vyplnění. Žádné dotazníky nebyly z důvodu obsahu extrémních nebo odlehlých hodnot vyřazeny. Pro vlastní zpracování bylo tedy použito 476 dotazníků. Použitým softwarem pro vyhodnocení odpovědí byl IBM SPSS Statistics 17.0.

Pomocí průzkumné analýzy zjištěných dat z dotazníkového šetření bylo zjišťováno, zda se v odpovědích na otázky, ověřujících shora uvedené hypotézy, nachází takové kategorie, které je možné označit za modální. Případně zda se jedná o kategorii, kterou je možné nazvat modem majoritním, tedy že její četnost je vyšší než 50 %. Pokud se podaří nalézt majoritní modus, je možné vyvodit pochopitelné

závěry z tohoto výběrového souboru (dotazníkové odpovědi), zobecňující tyto informace na celou populaci obyvatel České republiky. Pro výpočet modusu byl rovněž využit statistický program IBM SPSS Statistics 17.0.

Pro ověření možných vzájemných závislostí dotazníkových otázek byly využity metody: testy χ^2 dobré shody v kontingenční tabulce. Byl stanoven interval spolehlivosti ve výši 95 %, chyba prvního řádu byla ve výši 5 %.

Z důvodu možnosti prokázání případné závislosti jednotlivých otázek a následně pro porovnání rozložení respondentů dle věku a místa bydliště se strukturou obyvatel České republiky byly sjednoceny následující kategorie identifikačních otázek:

Otázka č. 32. [402] Jaká je velikost města, ve kterém bydlíte / trvale se zdržujete?

- Původní kategorie: do 500 obyvatel, 501 – 1 000 obyvatel, 1 001 – 5 000 obyvatel, 5 001 – 10 000 obyvatel, 10 001 – 50 000 obyvatel, více než 50 000 obyvatel;
- Nové kategorie: do 5 000 obyvatel (venkovský prostor), nad 5 001 obyvatel (městský prostor).

Otázka č. 34 [404] Kolik je Vám let?

- Původní kategorie: 15 – 30 let, 31 – 45 let, 46 – 60 let, více než 60 let;
- Nové kategorie: 15 – 45 let, více než 46 let.

Sloučením kategorií věku a velikosti místa bydliště respondentů bylo možné jednodušeji křížovým hodnocením zjišťovat provázanosti odpovědí na otázky s identifikačními údaji respondentů, jako jsou velikost obce bydliště nebo věk respondenta.

Byla stanovena hladina významnosti v obvyklé výši $\alpha = 5 \%$, a to s ohledem na 95% interval spolehlivosti a chybu prvního řádu. Nulová hypotéza H_0 = odpovědi na otázky jsou nezávislé na věku či velikosti obce bydliště respondenta, se zamítá v případě, kdy dosažená hladina významnosti $p < \alpha$:

- $p > \alpha$ nezamítáme $H_{0(v/b)}$ o nezávislosti znaku;
- $p < \alpha$ zamítáme $H_{0(v/b)}$ o nezávislosti znaku.
- $H_{0(v/b)}$ v tomto případě představuje nezávislost odpovědi na otázku na věku či velikosti bydliště respondenta, např. „nespokojenost respondenta s nabídkou veřejných prostranství a veřejné zeleně není závislá na věku respondenta / na velikosti bydliště respondenta“. Zároveň byly zkoumány závislosti frekvence pobytu na veřejném prostranství a množství času zde stráveného.

V případě zjištění závislosti je tato skutečnost uvedena v kompletním zápisu výsledků, tj. v příloze č. 2.

Zda je rozložení respondentů obvyklé, bylo ověřeno porovnáním struktury respondentů s údaji Českého statistického úřadu.

4.3. Porovnání koncepcí a návrh řešení

Studiem realizovaných i plánovaných projektů, nejen na území České republiky a Evropské unie, byly zjištěny trendy v oblasti vzniku a obnovy veřejných prostranství. Vyhodnocením strategických dokumentů různých zemí, v přístupu k dané problematice, bylo možné zjistit jejich společné principy. Spojením těchto výsledků a výsledků vlastního šetření je možné navrhnout optimalizované řešení pro Českou republiku.

5. Výsledky práce

5.1. Konceptní přístupy a trendy

Vyhodnocením různých přístupů k problematice veřejných prostranství, jak je uvádím v kapitole 3.8 Přístupy k obnově veřejných prostranství, jsou následující výsledky. Strategické dokumenty i realizované projekty vykazují shodné znaky týkající se přístupu k životnímu prostředí i k požadavkům obyvatel měst / návštěvníků veřejných prostranství.

Je snaha o budování zdravých živých měst, která budou vykazovat níže uvedené znaky:

- **Plánovací proces obnovy veřejných prostranství:**
  - Zvýšení participace veřejnosti;
  - Revitalizace dřívějších nevhodných opatření.
- **Změny v dopravě:**
  - Chodci se musí cítit bezpečně;
  - Podpora pěší dopravy a cyklodopravy;
  - Odstranění nadchodů, podchodů a jiných překážek chodců;
  - Propojení významných a frekventovaných míst;
  - Zvážení omezení osobní automobilové dopravy v centru měst /mýto/.
- **Ochrana životního prostředí:**
  - Zajištění dostatečného množství zelených ploch;
  - Podpora původních společenstev a eliminace invazních druhů.
- **Vybavení a vzhled veřejného prostoru:**
  - Dostatek veřejných prostranství v dostatečné vzdálenosti;
  - Veřejná prostranství musí obyvatele přitáhnout k setrvání na místě;
  - Dostatečné množství prostoru k sezení;
  - Zachování pozitivních hodnot území;
  - Obnova / vznik veřejného prostoru musí být plánováno na lidské měřítko;
  - Pečlivá péče o veřejné prostranství a jeho důsledná údržba;
  - Vodní prvky jsou na veřejném prostranství vítány;
  - Dostatečné veřejné osvětlení by mělo posílit pocit bezpečí;
  - Veřejné prostranství i mobiliář by měl být navržen tak, aby bylo umožněno využití veřejného prostranství za každého počasí (myšleno na slunci na jaře a na podzim, ve stínu v letních měsících, ochrana proti větru a dešti či sněhu).
- **Financování:**
  - Zajištění finančních zdrojů na obnovu / založení ploch veřejné zeleně pro posílení především ochranných, hygienických a environmentálních funkcí, kdy náklady na údržbu ploch zeleně ve výhledu snižují náklady na investiční obnovu těchto ploch;
  - Využívání místních cenově dostupnějších materiálů;
  - Zajištění ekologické a energeticky úsporné hromadné dopravy a osvětlení.

Z realizovaných / plánovaných projektů byly zjištěny následující trendy:

- **Změny v dopravě:**
  - Podpora pěší dopravy, spojování hlavních tras cestami s veřejnou zelení;
  - Odvedení dopravy z veřejného prostranství nebo její výrazné omezení;
  - Podpora cyklo dopravy.
- **Ochrana životního prostředí:**
  - Vysazování místních rostlin, vytvoření přirozených biotopů;
  - Na náměstí, kde není možné vysadit zeleň přirozeně, umístit kontejnery, v nichž zeleň poroste;
  - V rámci revitalizačních projektů řešit likvidaci srážkových vod, případně i protipovodňová opatření.
- **Vybavení a vzhled veřejného prostoru:**
  - Funkční mobiliář, odolný vůči vandalismu;
  - Umisťování vodních prvků na veřejná prostranství;
  - Využívání i jednodušších změn, které však působí pozitivně.

5.2. Výsledky vlastního šetření

V této části diplomové práce uvedu pouze základní údaje z vyhodnocení a kompletní zápis výsledků uvádím v příloze č. 2 této diplomové práce.

V rámci uskutečněného dotazníkové šetření bylo vyhodnoceno 476 dotazníků, rozložení respondentů dle věku, pohlaví a velikosti obce bydliště respondentů uvádím v tabulce č. 9. Dominantní skupinou respondentů jsou obyvatelé hlavního města Prahy a Středočeského kraje, kteří tvoří 81,72 % celkového počtu respondentů.

		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	72	15,13
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	27	5,67
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	176	36,98
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	33	6,93
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	43	9,03
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	16	3,36
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	87	18,28
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	22	4,62
	Total	476	100

Tab. č. 9 Struktura respondentů dle pohlaví, věku a místa bydliště

Základní výsledky vlastního šetření:

- Jako hlavní účel veřejného prostranství považují respondenti především zajištění prostoru pro volný pohyb lidí, pro trávení volného času a provozování volnočasových aktivit a dále prostor pro shromažďování lidí a organizování společenských akcí, podrobnější výsledky jsou uvedeny na obr. č. 2.1 a v tab. č. 2.1 – 2.2;
- Shodné účely pak respondenti i požadují, kdy nejčastějším respondentem požadujícím tyto účely využití, je žena starší 46 let, bydlící ve městě, podrobněji na obr. č. 2.2 a v tab. 2.3 – 2.5;

- Na náměstích požadují respondenti: odpadkové koše, veřejné osvětlení, lavičky, jakoukoliv zeleň, vč. travnatých ploch i vzrostlých stromů, kašnu / fontánu, informační tabule bez reklamy, prostor pro pořádání společenských aktivit, méně respondentů požaduje na náměstí zastávku MHD, dle většiny respondentů by na náměstích neměla být vodní plocha, parkoviště a zcela respondenti odmítají komerční reklamní tabule, podrobněji na obr. č. 2.3 - 2.4 a v tab. č. 2.6 – 2.10;
- Nejvíce respondentů navštíví náměstí několikrát týdně – několikrát měsíčně a na místě se zdrží do 30 minut, nejčastějšími důvody návštěvy náměstí je (s výjimkou těch, kteří pouze procházejí) procházka, dále jsou zde respondenti nejčastěji za účelem nákupu a za nabízenými službami, podrobněji na obr. č. 2.5 – 2.7 a v tab. č. 2.11 – 2.14;
- V parku požadují respondenti nejčastěji odpadkové koše, lavičky, veřejné osvětlení, dětské hřiště a prostor pro venčení psů, altán a prostor pro pořádání společenských akcí, respondenti zde zcela odmítají komerční reklamní tabule, podrobněji na obr. č. 2.8 - 2.9 a v tab. č. 2.15 – 2.19;
- Nejvíce respondentů navštíví park několikrát týdně – několikrát měsíčně a na místě se zdrží nejčastěji 31 – 60 minut, nejčastější účel návštěvy parku je procházka a odpočinek, podrobněji na obr. č. 2.10 - 2.12 a v tab. č. 2.20 – 2.23;
- 80,67 % respondentů dává přednost historickému pojetí náměstí, resp. revitalizace do původního stavu (obr. č. 2.13 a tab. č. 2.24);
- 51,26 % respondentů uvádí, že doprava na náměstí musí být omezena, 21,64 % odmítá jakoukoliv dopravu na náměstí a 19,33 % respondentů uvádí, že na náměstí lze obsluhovat pouze hromadnou dopravu (obr. č. 2.14 a tab. č. 2.25 – 2.29);
- Dle 34,03 % respondentů patří na náměstí jakákoliv zeleň, tj. vč. vzrostlých stromů; dle 26,68 % respondentů na náměstí patří drobné parkové úpravy vč. vzrostlých stromů, 19,54 % respondentů považuje vzrostlé stromy na náměstí za nevhodné a dle 19,33 % patří na náměstí pouze drobná okrasná zeleň (obr. č. 2.15 a tab. č. 2.30 – 2.34);
- 58,83 % respondentů považuje za hlavní účel parku prostor pro odpočinek, podrobněji na obr. č. 2.16 a v tab. č. 2.35;
- 38,03 % respondentů považuje za vhodnou zeleň v parku především travnatou plochu, kterou zřídka doplňují keře a vzrostlé stromy, 37,19 % respondentů považuje za vhodný park lesopark; 18,07 % respondentů dává přednost parku, kde travnatá část tvoří dominantní část parku (obr. č. 2.17 a tab. č. 2.36 – 2.40);
- Kašna nebo fontána patří na náměstí dle 78,78 % respondentů, 15,67 % respondentů si dovede představit na náměstí i volnou vodní hladinu (obr. č. 2.18 a tab. č. 2.41 – 2.44);

- Za nejvhodnější rostliny pro veřejné prostranství považují respondenti následující rostliny (uvedené v pořadí dle preferencí) podrobněji na obr. č. 2.19 - 2.20 a v tab. č. 2.45 – 2.49:
  - Drobné výrazně kvetoucí rostliny;
  - Listnaté keře s výraznými listy /např. barevností/;
  - Listnaté stromy s výraznými listy /např. barevností/;
  - Listnaté stromy s výraznými květy;
  - Okrasné traviny;
  - Listnaté stromy s výraznými květy;
  - Listnaté stromy bez výrazných květů a listů
  - Drobné jehličnany;
  - Listnaté keře bez výrazných květů a listů;
  - Drobné rostliny bez výrazných květů a listů;
- Na veřejných prostranstvích si respondenti nepřejí jehličnaté stromy a ovocné stromy;
- 69,96 % respondentů je spokojeno se vzhledem nebo množstvím veřejných prostranství v místě bydliště. Nejčastějšími důvody nespokojenosti ostatních respondentů je vzhled veřejného prostranství, kdy neodpovídá charakteru obce, neudržovanost veřejného prostranství, kdy se respondenti uvádí znečištění odpadky a psími výkaly, dalším důvodem nespokojenosti je nedostatečné vybavení a nedostatečné množství zeleně na veřejném prostranství (obr. č. 2.21 a tab. č. 2.50);
- Pouhých 16,81 % respondentů bylo osloveno místní samosprávou nebo jinou organizací ve věci zjištění preferencí v souvislosti s obnovou veřejných prostranství, 82,50 % těchto respondentů, což odpovídá 13,87 % celkového počtu respondentů, své preference vyjádřilo (obr. č. 2.23 - 2.24 a tab. č. 2.55 - 2.56);
- Respondenti, kteří projevili své preference, tak nejčastěji učinili následujícími způsoby: osobní jednání (46,97 %), při veřejném jednání (30,30 %), písemnou formou (28,79 %), podrobněji na obr. č. 2.25 a tab. č. 2.57 – 2.58;
- 86,11 % respondentů, kteří dosud své preference neprojevili, by v případě možnosti tak určitě či spíše učinili (obr. č. 2.26 a tab. č. 2.59 – 2.62);
- Nejpříjemnější formou vyjádření preferencí je dle 66,56 % respondentů, kteří dosud své preference neprojevili, ale mají zájem, elektronická forma, druhou nejpříjemnější formou je dle 32,55 % těchto respondentů osobní jednání (obr. č. 2.27 a tab. č. 2.63 – 2.64);
- Jako nejčastější důvody nezájmu o vyjádření preferencí jsou nezájem o danou problematiku, nezájem o průzkumy a nedostatek času (obr. č. 2.28 - 2.29 a tab. č. 2.65 – 2.72);

- 46,01 % celkového počtu respondentů považuje náklady veřejných rozpočtů na sadové úpravy za nezbytné, 37,52 % respondentů souhlasí s náklady na sadové úpravy v omezeném rozsahu; 14,92 % respondentů souhlasí s náklady pouze na nezbytné úpravy pro ohrožení života, zdraví a majetku, podrobněji na obr. č. 2.30 a v tab. č. 2.73 – 2.76;
- Dle respondentů by se na plánování obnovy veřejného prostranství měla aktivně podílet příslušná obec, spíše by se měli podílet odborná veřejnost, příslušné úřady, profesionální architekti a laická veřejnost, méně než třetina respondentů uvádí urbanisty, neziskové organizace a komerční společnosti (obr. č. 2.31 a tab. č. 2.77 – 2.78);
- 88,03 % respondentů považuje obec / město za součást krajiny (obr. č. 2.36 a tab. č. 2.82);
- 92,23 % respondentů považuje veřejnou zeleň za součást krajiny (obr. č. 2.37 a tab. č. 2.83).

Zkoumání závislosti:

Při zkoumání, jak jsou odpovědi na otázky závislé na věku či velikosti bydliště respondenta nebo při zkoumání vzájemné závislosti různých otázek, byly zjištěny následující závislosti:

- **Co si myslíte, že by mělo být na náměstí:**
  - Volné travnaté plochy vs. věk respondenta:
Chisqr=17,778, df=3, p=0,00514, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Drobné parkové úpravy vs. věk respondenta:
Chisqr=9,868, df=3, p=0,01973, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Vzrostlé stromy vs. věk respondenta:
Chisqr=11,888, df=3, p=0,00778, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Parkoviště vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=13,478, df=3, p=0,00371, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Zastávka MHD vs. věk respondenta:
Chisqr=15,669, df=3, p=0,00133, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Komerční reklamní tabule vs. věk respondenta:
Chisqr=13,685, df=3, p=0,00337, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Informační tabule vs. věk respondenta:
Chisqr=11,132, df=3, p=0,01103, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Prostor pro pořádání společenských akcí vs. věk respondenta:
Chisqr=8,013, df=3, p=0,04575, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Kašna / fontána vs. věk respondenta:
Chisqr=16,629, df=3, p=0,00084, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.
- **Při vyhodnocování otázek č. 5 a 6 byla zkoumána jejich závislost:**
  - Četnost návštěvy náměstí vs. čas strávený na náměstí:
Chisqr=24,801, df=15, p=0,05268, tzn. $p > \alpha$, nelze zamítnout H_0 o nezávisl. zn..

- **Co si myslíte, že by mělo být v parku:**
  - Drobné parkové úpravy vs. věk respondenta:
Chisqr=11,973, df=3, p=0,00089, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Prostor pro pořádání společenských akcí vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=9,377, df=3, p=0,02468, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Kašna / fontána vs. věk respondenta:
Chisqr=16,510, df=3, p=0,00089, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Vodní plocha vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=12,241, df=3, p=0,00660, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Venkovní posilovna vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=9,730, df=3, p=0,02100, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Dětské hřiště vs. věk respondenta:
Chisqr=8,098, df=3, p=0,04402, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Prostor pro venčení psů vs. věk respondenta:
Chisqr=41,445, df=3, p=5,2622*10⁻⁹, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Altán vs. věk respondenta:
Chisqr=18,474, df=3, p=0,00035, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Ohniště vs. věk respondenta:
Chisqr=18,512, df=3, p=0,00034, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn..
- **Jak často obvykle trávíte čas v parku:**
  - Četnost návštěvy parku vs. věk respondenta:
Chisqr=34,009, df=5, p=2,3713*10⁻⁶, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Četnost návštěvy parku vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=13,134, df=5, p=0,02215, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn..
- **Kolik času v parku obvykle strávíte:**
  - Čas strávený v parku vs. věk respondenta:
Chisqr=11,681, df=3, p=0,00852, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Čas strávený v parku vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=12,390, df=5, p=0,00616, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn..
- **Při vyhodnocování otázek č. 9 a 10 byla zkoumána jejich závislost:**
  - Četnost návštěvy parku vs. čas strávený v parku:
Chisqr=86,632, df=15, p=0,4,19553*10⁻¹², tzn. $p < \alpha$, lze zamítnout H_0 o nezávisl. zn..
- **Patří podle Vás doprava na náměstí:**
  - Náзор na dopravu na náměstí vs. věk respondenta:
Chisqr=11,591, df=4, p=0,02067, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn..
- **Patří podle Vás zeleň na náměstí:**
  - Náзор na zeleň na náměstí vs. věk respondenta:
Chisqr=10,446, df=4, p=0,03355, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn..

- **Jaký je podle Vás hlavní účel parku:**
  - Hlavní účel parku vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=12,756, df=1, p=0,00035, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn..
- **Jaké rostliny podle Vás patří na veřejné prostranství:**
  - Listnaté stromy bez výrazných listů a květů vs. věk respondenta:
Chisqr=9,280, df=3, p=0,02579, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Listnaté stromy bez výrazných listů a květů vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=18,020, df=5, p=0,00044, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Listnaté keře s výraznými listy vs. věk respondenta:
Chisqr=11,117, df=3, p=0,01111, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Ovocné stromy vs. věk respondenta:
Chisqr=23,609, df=3, p=0,00003, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn.;
  - Drobné rostliny bez výrazných květů vs. věk respondenta:
Chisqr=16,414, df=3, p=0,00093, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn..
- **Souhlasíte s využitím veřejných finančních prostředků na sadové úpravy:**
  - Využití veřejných financí na sadové úpravy vs. věk respondenta:
Chisqr=12,120, df=3, p=0,00026, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn..
- **Považujete obec / město za součást krajiny:**
  - Názor zda obec/město je součástí krajiny vs. věk respondenta:
Chisqr=5,310, df=1, p=0,02121, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávisl. zn..

Vyhodnocení hypotéz:

- **$H_{0,1}$: respondenti nejsou spokojeni s nabídkou veřejných prostranství a veřejné zeleně v místě jejich bydliště;**
  - Analýza SPSS:

Jste spokojen/-a se vzhledem a možnostmi využití veřejných prostranství ve Vaší obci / městské čtvrti?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ne	143	30,0	30,0	30,0
ano	333	70,0	70,0	100,0
Total	476	100,0	100,0	

Tab. č. 10 Výpočet modusu - spokojenost s veřejným prostranstvím

- Výsledek: jasný majoritní modus vyvracující $H_{0,1}$, tj. respondenti jsou spokojeni s nabídkou veřejných prostranství a veřejné zeleně v místě jejich bydliště.

- **H_{0,2}: největším problémem jsou neudržované plochy veřejného prostranství a veřejné zeleně;**
- Analýza SPSS:

Důvody nespokojenosti s veřejným prostranstvím

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Bez vyjádření	2	,6	,6	,6
Komerční účely, příliš mnoho řekl. ploch	4	1,2	1,2	1,7
Značná dopr. / hluk /parkoviště na nám.	19	5,5	5,5	7,3
Neudržované pl. veř. prostr./znečištěno	71	20,7	20,7	28,0
Nedostatek plochy veřejných prostranství	33	9,6	9,6	37,6
Riziko kriminality v nočních hod.	18	5,2	5,2	42,9
Málo zeleně vč. stromů / nevhodná zeleň	44	12,8	12,8	55,7
Není řešeno koncepčně	5	1,5	1,5	57,1
Nespokojenost se vzhledem / neodpovídá charakteru obce	86	25,1	25,1	82,2
Nespokojenost s vybavením	55	16,0	16,0	98,3
Nejsou pořádány žádné akce	5	1,5	1,5	99,7
Nespokojenost s cenami	1	,3	,3	100,0
Total	343	100,0	100,0	

Tab. č. 11 Výpočet modusu – důvody nespokojenosti

- Výsledek: při vyhodnocení nebyl zjištěn majoritní modus, a modus s nejvyšší hodnotou představuje odpověď „nespokojenost se vzhledem, neboť veřejné prostranství neodpovídá vzhledu obce“, tzn. **H_{0,2} neplatí**, tj. největším problémem nejsou neudržované plochy veřejných prostranství a veřejné zeleně.
- **H_{0,3}: respondenti souhlasí s využitím veřejných financí na údržbu a obnovu veřejných prostranství a veřejné zeleně;**
- Analýza SPSS:

Souhlasíte s využitím veřejných finančních prostředků na sadové úpravy?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	6	1,3	1,3	1,3
2	71	14,9	14,9	16,2
3	180	37,8	37,8	54,0
4	219	46,0	46,0	100,0
Total	476	100,0	100,0	

Tab. č. 12 Výpočet modusu - financování projektů

Poznámka: přepis odpovědí dle kategorií: 1 - Nesouhlasím; 2 - Ano, ale ve velice malé míře omezené jen na nezbytné úpravy pro zabránění ohrožení na zdraví a životě /prořezy starých stromů, rizikové kácení, apod./; 3 - Ano, ale jen omezeně pro zlepšení vzhledu veřejného prostranství; 4 -Ano, tyto náklady veřejných rozpočtů jsou nezbytné.

- Výsledek: vyhodnocení bez majoritního modusu, však souhlas s využitím finančních prostředků na sadové úpravy představují kategorie 2, 3 a 4, tzn. v součtu 98,7 %, což již představuje modus majoritní, tzn. **H_{0,3} platí**, tj. respondenti souhlasí s využitím veřejných financí za účelem údržby a obnovy veřejných prostranství a veřejné zeleně.
- **H_{0,4}: respondenti mají zájem účastnit se plánování změn veřejných prostranství a veřejné zeleně.**
  - Analýza SPSS:

Projevil/-a jste již své preference při nějakém plánovaném projektu týkající se obnovy či změny veřejného prostranství?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ne	14	2,9	17,5	17,5
	ano	66	13,9	82,5	100,0
	Total	80	16,8	100,0	
Missing	System	396	83,2		
	Total	476	100,0		

Tab. č. 13 výpočet modusu - již projevené preference

Kdybyste měl/-a možnost, projevil/-a byste své preference při plánování obnovy veřejného prostranství?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	určitě ano	128	26,9	32,3	32,3
	spíše ano	213	44,7	53,8	86,1
	spíše ne	54	11,3	13,6	99,7
	určitě ne	1	,2	,3	100,0
	Total	396	83,2	100,0	
Missing	System	80	16,8		
Total		476	100,0		

Tab. č. 14 výpočet modusu - ochota projevení svých preferencí

- Výsledek: jak při zjišťování již projevených preferencí, tak i u ochoty preference sdělit, jsou zjevné dominantní modusy u odpovědí týkající se ochoty respondentů sdělit své preference, lze tedy potvrdit **H_{0,4}**, tj. respondenti mají zájem účastnit se plánování změn veřejných prostranství a veřejné zeleně.

5.3. Návrh optimalizovaného řešení pro Českou republiku

Z důvodu obsáhlosti je metodika optimalizovaného řešení revitalizací veřejných prostranství pro Českou republiku přiložena k diplomové práci jako příloha č. 3.

6. Diskuse

Zhodnocení provedeného vlastního šetření

Při vyhodnocení dotazníkového šetření byly zjištěny následující nedostatky, které lze však zdůvodnit a nemají vliv na výsledky dotazníkového šetření.

▪ **Množství vyřazených dotazníků:**

Poměrně vysoké množství dotazníků, které byly vyřazeny z vyhodnocení, tedy 155 dotazníků, což odpovídá 24,56 % celkového počtu respondentů, lze zdůvodnit především obsáhlostí dotazníku s mnoha povinnými otázkami, které však byly nutné, neboť pokud by respondent reagoval pouze na část otázky, nebylo by dosaženo požadovaného účelu. Poměrně vysoký počet otázek byl použit z důvodu, aby mělo šetření co nejvyšší vypovídací charakter, s tímto však souvisela časová náročnost vyplnění dotazníku. V rámci mých možností byla vybraná výzkumná metoda jedinou možnou, a to s ohledem na finanční náročnost ostatních způsobů sběru dat.

▪ **Nerovnoměrné rozložení respondentů dle věku a pohlaví:**

Prováděné anketě lze rovněž vytknout nerovnoměrné rozložení respondentů, kdy 230 respondentů je ve věku 15 - 30 let, 148 respondentů ve věku 31 - 45 let, 68 respondentů ve věku 46 - 60 let a pouhých 30 respondentů je starších 46 let. Tuto skutečnost lze zdůvodnit především zvolenou formou, tedy elektronický dotazník, kdy respondenti ve věku od 15 do 45 let mají více možností přístupu k internetu a je předpokládána větší gramotnost v oblasti výpočetní techniky.

▪ **Nerovnoměrné rozložení respondentů dle bydliště:**

389 respondentů pochází z hlavního města Prahy nebo ze Středočeského kraje. Toto lze zdůvodnit především způsobem šíření dotazníku:

- sociální sítě: ovlivněno mým současným bydlištěm a bydlišti předchozími /okruh známých a přátel/;
- dotaznik.czu.cz: centralizována výuka v Praze;
- MAS Posázaví: obce ze Středočeského kraje a Vysočiny.

Pouhých 158 respondentů pochází z obcí, které mají do 5 000 obyvatel, zatímco z obcí s více než 5 001 obyvatel pochází 318 respondentů. Při porovnání tohoto rozvrstvení respondentů s údaji Českého statistického úřadu jsem zjistil, že toto rozložení obyvatelstva je obvyklé pro Českou republiku. Porovnání těchto výsledků uvádím v tabulce č. 15.

Data Českého statistického úřadu, akt. ke dni 26. 3. 2011				
Velikost obce dle počtu obyvatel	Obvyklý pobyt		Trvalý pobyt	
Méně než 4 999	4 014 425	38,47 %	4 016 567	38,29 %
Více než 5 000	6 422 135	61,53 %	6 474 042	61,71 %
Rozložení respondentů při dotazníkovém šetření				
Méně než 5 000	158	33,19 %		

Více než 5 001	318	66,81 %	
----------------	-----	---------	--

Tab. č. 15 Porovnání rozložení respondentů dle velikosti obce, zdroj: ČSÚ, autor

Rozložení respondentů dle jednotlivých krajů je zobrazeno v tabulce č. 16.

<i>Rozložení obyvatel a respondentů dle krajů</i>	<i>Údaje ČSÚ, akt. ke dni 30. 9. 2013</i>		<i>Rozložení respondentů při dotazníkovém šetření</i>	
Hlavní město Praha	1 244 375	11,83 %	207	43,49 %
Středočeský kraj	1 300 131	12,37 %	182	38,24 %
Moravskoslezský kraj	1 223 112	11,63 %	6	1,26 %
Jihomoravský kraj	1 169 734	11,13 %	8	1,68 %
Ústecký kraj	825 646	7,85 %	12	2,52 %
Jihočeský kraj	636 723	6,06 %	8	1,68 %
Olomoucký kraj	636 585	6,06 %	1	0,21 %
Zlínský kraj	585 565	5,57 %	1	0,21 %
Plzeňský kraj	573 206	5,45 %	27	5,67 %
Královehradecký kraj	552 100	5,25 %	5	1,05 %
Pardubický kraj	515 956	4,91 %	4	0,84 %
Vysočina	510 438	4,86 %	10	2,10 %
Liberecký kraj	438 608	4,17 %	2	0,42 %
Karlovarský kraj	300 655	2,86 %	3	0,63 %

Tab. č. 16 Porovnání rozložení respondentů dle místa pobytu, zdroj: ČSÚ, autor

Veřejné prostranství, veřejná zeleň a její funkce

Legislativa i mnozí autoři chápou veřejné prostranství obdobně, a to jako prostor, který je určen k veřejnému životu (Krykorková, 2008; Lofland, 1998; Nissen, 2008; Přidal, 2005; Štorg, 2001). Veřejný prostor odráží charakter daného místa a ovlivňuje společnost, jako takovou (Gehl, 2002, 2010; Musil, 2002; Savage, 2003).

Veřejnou zeleň považuje legislativa i autoři (Baycan-Levent, 2009; Hruža, 1977; Šilhánková, 2006) za součást veřejného prostranství, kdy se jedná především o klidové zóny, na kterých převažují přírodní komponenty.

Skutečnost, že by veřejná zeleň měla představovat klidové zóny, dokládá i vlastní šetření, kdy, pro téměř 59 % respondentů, představuje park prostor pro odpočinek spíše než prostor pro aktivní trávení volného času.

Mnoho autorů uvádí nezastupitelné funkce veřejné zeleně, ať už se jedná o funkce vodohospodářské, klimatické a hygienické (Balabánová, 2000; Jebavý, 2008; Kavka a Šindelářová, 1978; Maier, 2008; MČ Brno, 2011; Mezera, 1979; MMR, 2010; Šimečková a Večeřová, 2010), funkce ekologické a biologické (Čablová a kol., 2011; Eamus, 2004; MČ Brno, 2011; Meade, 1973), funkce estetické, psychické a rekreační (Balabánová, 2000; Čablová a kol., 2011; Maier, 2008; MČ Brno, 2011; MMR, 2010; Supuka, 1991) a funkce ochranné, bezpečnostní

a ekonomické (Čablová a kol, 2011; Kavka a Šindelářová, 1978; Šimečková, 2010; Šimečková a Večeřová, 2010).

Jak potvrzují výsledky vlastního šetření, tak respondenti požadují veřejnou zeleň na veřejných prostranstvích.

Participace veřejnosti při procesu plánování revitalizace veřejného prostranství a veřejné zeleně

Při plánování vzniku nebo obnovy veřejných prostranství a veřejné zeleně je doporučována účast veřejnosti v procesu plánování (Department of the Environmental, 2000; Mayor of London, 2009; MČ Brno, 2011; Navrátilová, 2009; Stachová, 2008; Strussová a Petříková, 2009; United Nations, 2000). Při účasti veřejnosti vznikají však rovněž prostory pro konflikty v komunitě (Colombo, Mosso, de Piccoli, 2001) a je nutné posoudit, v jakých případech je účast veřejnosti skutečně efektivní (Department of the Environmental, 2000).

Vlastní šetření dokládá, že veřejnost má zájem na participaci. Přestože pouhých 17 % respondentů bylo osloveno ve věci zjištění jejich preferencí při plánování revitalizace veřejného prostranství nebo veřejné zeleně, tak 82,5 % těchto respondentů své preference projevilo. Z respondentů, kteří nebyli dosud osloveni ve věci zjištění jejich preferencí, by své preference projevilo 86 % z nich.

Revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně

Jako hlavní problém dnešních měst je bráno rozlévání měst do krajiny a jejich zahlcení reklamou (Čablová a kol, 2011; Deborg, 2007; Gehl, 2010; MMR, 2009, 2010). Zároveň Gehl (2010) upozorňuje, že hustota zástavby v centrech měst nepřináší vždy oživení ulic města.

Dle respondentů, kteří vyslovili ve vlastním šetření nespokojenost se vzhledem nebo množstvím veřejných prostranství, je hlavním důvodem jejich nespokojenosti především vzhled veřejných prostranství, kdy tento neodpovídá charakteru místa, neudržovanost veřejného prostoru a jeho znečištění.

Vlastní šetření potvrzuje nespokojenost respondentů s množstvím reklamy ve městech, kdy téměř 90 % respondentů odmítá komerční reklamní tabule na náměstích a téměř 97 % respondentů odmítá tyto tabule v parcích.

Hlavním cílem urbanistického plánování je udržitelný rozvoj měst se změnami vedoucími k živým a zdravým městům (Čablová a kol., 2011; Gehl, 2004, 2010; MMR, 2010; WHO, 2008), kdy základem revitalizací je citlivé přetváření místa a zachování výjimečných míst (Day, 2004; Lynch, 2004; MČ Brno, 2011; Valenta, 1991).

Přes 80 % respondentů preferuje revitalizaci veřejných prostranství do původního (myšleno historického) stavu, před moderní rekonstrukcí celého prostranství.

Problémy veřejných prostranství spojené s dopravou

Problémy s dopravou a především pocit nebezpečí a pocit omezování dopravou uvádí Gehl (2004, 2010) a Čablová a kol. (2011). Tito autoři dále zdůrazňují omezování chodců a cyklistů bariérami a nevhodnými povrchy komunikací.

Problémy s dopravou vyplývají i z vlastního šetření, kdy přibližně 51 % respondentů uvádí nutnost omezení veškeré dopravy uskutečňované na náměstí. Téměř 22 % respondentů odmítá jakoukoliv dopravu na náměstí. S obsluhováním pouze hromadné dopravy na náměstí souhlasí necelých 20 % respondentů.

Vodní prvky a veřejné prostranství

Vodní prvky, stejně tak použití kvalitních materiálů a pravidelná a důsledná údržba přispívají ke zvýšení estetické hodnoty daného místa (Gehl, 2004, 2010; Teplá, 2007).

Dle téměř 79 % respondentů patří na náměstí vodní prvek, myšleno kašna nebo fontána, kdy dalších téměř 16 % respondentů si na náměstí dovede představit i volnou vodní hladinu.

Aktivity a pobyt ve veřejném prostoru

Kvalitní veřejné prostranství předpokládá využívání obyvateli i návštěvníky města, kdy téměř 90 % pouličního života představují pobytové aktivity (hry, povídání, sezení nebo péče o předzahrádky). Délka pobytu na veřejném prostranství je pak závislá na kvalitě místa, tj. i kvalitě mobiliáře (Gehl, 2010).

Vlastní šetření dokládá zájem respondentů o trávení volného času na veřejném prostranství, kdy nejčastějšími účely, které by mělo místo, dle respondentů, splňovat, je umožnění trávení volného času a provozování volnočasových aktivit, poskytnutí prostoru pro shromažďování lidí a organizování společenských akcí.

Prostor pro pořádání společenských akcí požaduje na náměstí téměř 88 % respondentů a v parcích více než 72 % respondentů.

Financování revitalizačních projektů

MMR (2010) uvádí nutnost zvýšení podílu rozpočtových prostředků na financování adekvátní péče o plochy veřejné zeleně, a to především za účelem zajištění udržitelnosti systému městské zeleně.

Vlastní šetření dokládá, že respondenti jsou si vědomi nutnosti veřejných výdajů na vznik a obnovu veřejných prostranství, kdy 46 % respondentů považuje tyto náklady za nezbytné.

7. Závěr

Splněním dílčích cílů diplomové práce, kterými bylo zjištění preferencí obyvatel České republiky, zjištění současných trendů v přístupu k revitalizacím veřejných prostranství a veřejné zeleně a vyhodnocení koncepčních přístupů, bylo možné navrhnout optimalizovanou metodiku řešení revitalizací veřejných prostranství a veřejné zeleně pro Českou republiku.

Veřejná prostranství by měla být plánována tak, aby splňovala základní požadavky veřejnosti, která bude veřejná prostranství využívat, čehož lze dosáhnout především prostřednictvím participace veřejnosti v procesu přípravy záměrů revitalizace veřejných prostranství.

Výsledky této diplomové práce, tj. zpracovanou metodiku revitalizací veřejných prostranství a veřejné zeleně a kompletní zápis výsledků vlastního šetření, budou poskytnuty místní akční skupině Posázaví, jež o výsledky práce požádala při spolupráci s propagací dotazníkového šetření. Dále pro potřeby Asociace Entente Florale CZ – Souznění, o.s., která se podílela na vzniku tématu diplomové práce. O výsledky práce dále požádali někteří respondenti, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření.

Výsledky práce budou použity jako podklad pro místní samosprávy a organizace věnující se revitalizacím veřejných prostranství a veřejné zeleně. Výsledky práce budou dále použity pro vědeckou a publikační činnost fakulty.

8. Přehled literatury a použitých zdrojů

ABRAHÁMOVÁ J. (ed.), 1999: Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích: 1, a/b. *Diderot, Praha.*

BALABÁNOVÁ P., 2000: Zeleň v ulicích. *Urbanismus a územní rozvoj III/3, 29-36.*

BARŠA P., CÍSAŘ O., 2004: Levice v postrevoluční době: občanská společnost a nová sociální hnutí v radikální politické teorii 20. století. *Centrum pro studium demokracie a kultury, Brno.*

BAUMANN Z., 2002: Tekutá modernita. *Mladá fronta, Praha.*

BAYCAN-LEVENT T., VREEKER R., NIJKAMP P., 2009: A Multi-Criteria Evaluation of Green Spaces in European Cities. *European Urban and Regional Studies 2009/16, 193-213.*

BERNARD J., 2007: Participace a partnerství na lokální úrovni v českém sociálním výzkumu in Pavel Nejdrl, Daniel Čermák (eds.) Participace a partnerství v místní veřejné správě. *Sociologický ústav Akademie věd ČR, Praha.*

CABE, 2003: The Councillor's guide to urban design, *online: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20110118095356/http://www.cabe.org.uk/files/councillors-guide-to-urban-design.pdf>, cit: 10.1.2014.*

CARMONA M., HEALTH T., OC T., TIESDELL S., 2003: Public Places – Urban Spaces. The Dimensions of Urban Design. *Architectural Press, Oxford.*

CLARK S., 2004: Tvorba vize komunity: příručka pro společné plánování udržitelného rozvoje komunit. *Brno: Nadace Partnerství, Brno.*

COLOMBO M., MOSSO CH., PICCOLI N. DE, 2001: Sense of Community and Participation in Urban Context. *In Journal of Community & Applied Social Psychology 11: 457–464.*

ČABLOVÁ M. (a kol.), 2011: Kvalitní veřejné prostory. *Brno, Nadace Partnerství.*

ČABLOVÁ M., 2001: Veřejný prostor- amfiteátr veřejného života, teze k disertační práci. *Vysoké učení technické v Brně, Brno.*

DAY Ch., 2004: Duch a místo. *Brno, ERA.*

DEBORG G., 2007: Společnost Spektáklů. *INTU, Praha.*

DEPARTMENT OF THE ENVIRONMENT, 2000: Public Participation in Making Local Environmental Decisions. *Department of the Environment, London.*

EAMUS D., 2004: TURNER REVIEW No. 9 Ecosystem services: an ecophysiological examination, *Australian Journal of Botany 53 (1) 1-19.*

GEHL J., GEMZÓE L., 1996: Public spaces – Public life. *The Danish Architectural Press, Copenhagen.*

- GEHL J., GEMZÓE L., 2002:** Nové městské prostory. Vydavatelství ERA, Šlapanice.
- GEHL J., 2004:** Zürich Public Spaces 2004. *Gehl Architects, Copenhagen.*
- GEHL J., 2010:** Cities for People, *Island Press, přeloženo 2012: Blažek K., Blažková B.. Partnerství, o.p.s., Brno.*
- HENDL J., 2005:** Kvalitativní výzkum. *Portál, Praha.*
- HORSKÁ P., MAUR E., MUSIL J., 2002:** Zrod velkoměsta, urbanizace českých zemí a Evropa. *Paseka, Praha – Litomyšl.*
- HRŮZA J., 1977:** Slovník soudobého urbanismu. *Odeon, Praha.*
- HUBBART P., 2005:** Public space. IN: Caves, R.W (ed). 2005. *Encyclopedia of the City. New York, Routledge*
- JACOBS J., 1975:** Smrt a život amerických velkoměst. *Odeon, Praha.*
- JAKRLOVÁ J., PELIKÁN J., 1999:** Ekologický slovník terminologický a výkladový. *Fortuna, Praha.*
- JAYNE M. 2006:** Cities and consumption. *Routledge, London.*
- JEBAVÝ M., 2008:** Systémy sídelní zeleně I. *ČZU, Praha.*
- JUST T. a kol., 2003:** Revitalizace vodního prostředí. *Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.*
- KAVKA B., ŠINDELÁŘOVÁ J., 1978:** Funkce zeleně v životním prostředí. *SZN, Praha.*
- KRAUS M., 2012:** Analýza rizik chatových osad a jejich vlivu na životní prostředí v Posázaví. *Bakalářská práce zpracovaná při ČZU, FŽP, KAE.*
- KRYKORKOVÁ Z., 2008:** „Veřejné prostranství – součást kvalitního života. *Sborník Asociace pro urbanismus a územní plánování České republiky. Veřejná prostranství: veřejné prostory, sídelní zeleň, krajina v územním plánování. Ústav územního rozvoje, Brno, 23 – 25.*
- LOFLAND H. L., 1998:** The Public Realm. Exploring the city's quintessential social territory. *Aldine de Gruyter, New York.*
- LYNCH K., 2004:** Obraz města. *Praha. Bova Polygon.*
- LYSENKO V., 1996:** Analýza využívání vybraných nerostných surovin v ČR z hlediska ochrany životního prostředí. *Zpravodaj MŽP č.4/96, 3-5.*
- MAIER K., 2008:** Zeleň a veřejné prostranství jako rozvojový faktor měst. *ČVÚT, Ústav prostorového plánování, online: <http://arnika.org/soubory/dokumenty/stromy/seminare/2008/09KarelMaier2008Urbanismuszelen.pdf>, cit: 9.9.2013.*

- MAYOR OF LONDON, 2009:** Open space strategies, *online:* <http://www.designcouncil.org.uk/sites/default/files/asset/document/open-space-strategies.pdf>, cit. 15.1.2014.
- MEADE J. E., 1973:** The theory of economic externalities: The control of environmental pollution and similar social costs. *Institut Universitaire de Hautes Etudes Internationales, Genève.*
- MEJSNAROVÁ J., 2006:** Principy a pravidla územního plánování. *Ústav územního rozvoje*, *online:* <http://www.uur.cz/default.asp?id=2571>, cit: 8.10.2011.
- MEZERA A. a kol., 1979:** Tvorba a ochrana krajiny. SZN, Praha.
- MĚSTSKÁ ČÁST BRNO – NOVÝ LÍSTKOVEC, 2011:** Strategie tvorby veřejných prostranství jako součást projektu UrbSpace, *online:* http://www.novy-liskovec.cz/data/UrbSpace/Strategie_tvorby_UrbSpace.pdf, cit: 4.12.2013.
- MITCHELL J. W., 2004:** E-topia: Život ve městě trochu jinak. *Zlatý řez, Praha.*
- MMR, 2009:** Politika územního rozvoje České republiky 2008. Ústav územního rozvoje, Brno.
- MMR, 2010:** Zásady urbánní politiky. MMR, Praha.
- MMR, 2012:** Metodika tvorby programu rozvoje obce. *Online:* http://www.mmr.cz/getmedia/3fcc621f-52d0-48d1-83c7-e9c65bf700d0/METODIKA_tvorby-rozvoje-obce.pdf, cit: 9.9.2013.
- MMR, 2013:** Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020, MMR ČR, Praha. *Online:* <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf>, cit: 1.3.2014.
- MMR, 2014:** Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. *Online:* http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1a7af95d-525c-4b88-94a1-bdcf6a3b02d7/MMZ_2013_12.pdf, cit: 1.3.2014.
- MUSIL J., 2002:** „Co je urbanizace.“ In Horská, Pavla, Eduard Maur, Jiří Musil. Zrod velkoměsta. *Paseka, Praha – Litomyšl.*
- NAVRÁTILOVÁ A. a kol., 2009:** Pravidla územního plánování – účast veřejnosti v územním plánování. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a Ústav územního plánování, Praha.*
- NISSEN S., 2008:** „Urban Transformation. From Public and Private Space to Spaces of Hybrid Character.“ In Sociologický časopis 44 (6): 1129 – 1149.
- PÁSKOVÁ M., ZELENKA J., 2002:** Výkladový slovník cestovního ruchu. *MMR, Praha.*
- PŘÍDAL J., 2005:** Revitalizace veřejných prostorů v centrech historických měst. *VUTIUM, Brno.*

PFUFF J., 2006: Handbuch der heilenden Farben. *Verlagsberatung & Verlag, Germany.*

SAVAGE M., WARDE A., Ward, K., 2003: Urban Sociology Capitalism and modernity. *Basingstoke, Palgrave.*

SKLENIČKA P., 2003: Základy krajinného plánování. *Naděžda Skleničková, Praha.*

SMITH N., 2002: New globalism, New Urbanism: Gentrification as Global Urban Strategy. *Antipode 34(3): 427–450.*

STACHOVÁ J. 2008: Občanská společnost v regionech České republiky. *Sociologický ústav AV, Praha.*

STRUSSOVÁ M., PETRÍKOVÁ D., 2009: Možnosti a predpoklady občianskej participácie v udržateľnom sídelnom rozvoji in *Sociológia 41 (4), 354-379.*

SUPUKA, J., 1991: Ekologické princípy tvorby a ochrany zeleně. *Veda, Bratislava.*

ŠILHÁNKOVÁ V., 2000: Revitalizace centrálních částí měst. *Urbanismus a územní rozvoj III/3, 2-6.*

ŠILHÁNKOVÁ V. et KOUTNÝ J., 2001: Metodika veřejných prostorů města Brna. *Útvar hlavního architekta Magistrátu města Brna, Brno.*

ŠILHÁNKOVÁ V., 2003: Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. *Vysoké učení technické v Brně, Brno.*

ŠILHÁNKOVÁ V. (a kol.), 2006: Veřejné prostory jako prostředek pro podporu místního cestovního ruchu. *Civitas per Populi, Hradec Králové.*

ŠIMEČKOVÁ J., 2010: Zelené střechy, Zelené fasády, Zelené parkoviště. *Svaz zakládání a údržby zeleně, Brno.*

ŠIMEČKOVÁ J., VEČEŘOVÁ I., 2010: Zelené střechy – naděje pro budoucnost. *Svaz zakládání a údržby zeleně, Brno.*

ŠTORG J. 2001: Partnerství a participace. Veřejný prostor. *Nadace Open Society Fund, Praha.*

TEPLÁ M., 2007: Společenská hodnota veřejných prostranství. *FSS MU, Brno.*

TILLEY. J, ŠILHÁNKOVÁ V., NAVRÁTILOVÁ J., 1996: Metodika operativního zlepšení veřejného prostoru. *Magistrát města Brna, Brno.*

UFFELEN V. CH., 2009: Collection. Landscape architecture. *Přeloženo do češtiny: Amcha D., Čížková D., Hejná J., 2010. Praha, Nakladatelství Slovart.*

UK PŘF - KATEDRA SOCIÁLNÍ GEOGRAFIE A REGIONÁLNÍHO ROZVOJE, 2008: *online: www.suburbanizace.cz, cit. 9.9.2013.*

UNITED NATIONS, 2000: The Aarhus Convention: An Implementation Guide. *United Nations, New York and Geneva.*

VALENTA T., 1991: Město a topografie. *Praha, Národní technické muzeum*

VIDOVIČOVÁ L., GREGOROVÁ E., 2010: Nová města a staří lidé in Sociální studia 3/2010, str. 81-93, Masarykova univerzita, Brno.

WALZER M., 1986: Pleasures and Costs of Urbanity. IN: Kasinitz, Philips. 1995. Metropolis. Centre and Symbol of Our Times. *Macmillan Press LTD, London.*

WORLD HEALTH ORGANIZATION, 2008: A healthy city is an active city: a physical activity planning guide. *WHO Regional Office for Europe, Copenhagen, Denmark.*

ŽIŽLA VSKÝ M., 2003: Metodologie pro Sociální politiku a sociální práci. *Masarykova univerzita, Brno.*

Legislativa

Nařízení vlády č. 173/1997 Sb.

Vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění účinnému ke dni 1. 1. 1991, a dále po novele zákona č. 48/1994 Sb. a i v aktuálním znění.

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 100/2001 Sb., o hodnocení vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní zdroje

Eurovision, a.s., online: 25. 2. 2014, <http://www.eurovision.cz/cs/dotacni-moznosti/>

Norma ČSN EN 1176, Zařízení a povrch dětského hřiště.

Norma ČSN EN 1177, Povrch dětského hřiště tlumící náraz.

Regionální poradenská agentura, online: 1. 3. 2014, <http://www.rpa.cz/Dotacni-programy/Dotace-2014-2020.aspx>

Český statistický úřad, online: 1. 2. 2014, www.czso.cz

9. Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obr. č. 1 Design výzkumu diplomové práce	12
Obr. č. 2 Proces tvorby a obnovy veřejných prostranství.....	26
Obr. č. 3 Schéma vazeb mezi plánovacími dokumenty ČR a EU	33
Obr. č. 4 Stručný přehled čerpání.....	37
Obr. č. 5 Struktura městského a venkovského obyvatelstva, vč. výhledu do roku 2050.....	38
Obr. č. 6 Světová populace v milionech, vč. výhledu do roku 2050	39
Obr. č. 7 Koncept Síla 10+	44
Obr. č. 8 Paříž, čtvrť La Defense	48
Obr. č. 9-11 Kopec na střeše, New York City, USA.....	48
Obr. č. 12 Park Průmyslového komplexu Zollverein, Německo	50
Obr. č. 13 Reemtsma Park, Německo	50
Obr. č. 14-15 Nábřežní promenáda, Řecko	50
Obr. č. 16-17 Terasa Jeana Moneta, Lausannefelen.....	50
Obr. č. 18 Centrální park, Luxembourg, Kirchberg.	50
Obr. č. 19-22 Centrální park, Luxembourg, Kirchberg	51
Obr. č. 23-25 Park Da Vinci Šiba, Tokio, Japonsko.	51
Obr. č. 26-28 Park Teardrop, New York City, USA.	53
Obr. č. 29-30 Budoucí vládní čtvrť, Tripolis, Libye	54
Obr. č. 31-33 Další náměstí, Madrid, Španělsko	54
Obr. č. 34 Řasení, Velká Británie.....	54
Obr. č. 35 Festivalové město – suché koryto, Dubaj, Spojené arabské emiráty.....	54
Obr. č. 36-37 Festivalové město, Dubaj, Spojené arabské emiráty	55
Obr. č. 38-40 Mokřadní park, Hong Kong, Čína.....	56
Obr. č. 41-44 Plovoucí zahrada, Taizhou City, Čína.....	56
Obr. č. 45 Kodaň, snížení nehodovosti s nárůstem cyklo dopravy.....	57
Obr. č. 46 Regent Street v Londýně, přerušení chodníku z důvodu vjezdu do budovy	59
Obr. č. 47 Překážky při chůzi, Sydney, Austrálie	59
Obr. č. 48 Překážky při chůzi, Polsko	59
Obr. č. 49 Benátky - město v lidském měřítku.....	59
Obr. č. 50 Dubaj, město nenavržené v lidském měřítku.....	59
Obr. č. 51 San Francisco, dálnice Embarcadero.....	60
Obr. č. 52 San Francisco, třída Embarcadero.....	60
Obr. č. 53 Kodaň, vývoj struktury dopravy.....	60
Obr. č. 54 Kodaň, Strøget před změnou	61
Obr. č. 55 Kodaň, Strøget po změně;.....	61
Obr. č. 56 Manhattan, Devátá avenue, IV/2008	61
Obr. č. 57 Manhattan, Devátá avenue, XI/2008	61
Obr. č. 58 Londýn, změny ve struktuře dopravy po zavedení mýta	62
Obr. č. 59-61 Muzejní park v Maimi, USA.....	63
Obr. č. 62-64 Promenáda, Mexiko, Park Chapultepec.	63
Obr. č. 65 Vnímání lidským okem	67
Obr. č. 66 Městský život před aktivním a pasivním průčelím.....	67
Obr. č. 67-68 Přízemí s mnoha detaily / Strohé přízemí	67
Obr. č. 69-70 Přízemí stimulující / Přízemí nestimulující lidské smysly	67
Obr. č. 71 Telč, vertikálně členěné průčelí.....	67
Obr. č. 72 Arhus, revitalizace řeky.....	68
Obr. č. 73 Clarksdale, Mississippi, ulice bez života.....	69
Obr. č. 74 Skarpnäck, Švédsko	69
Obr. č. 75 Singapur, kontrast původní a nové zástavby	69
Obr. č. 76-78 Park Henryho C. Becka ml. – vodní prvek, Dallas, USA	71
Obr. č. 79-81 Park Stapleton, Denver, USA.....	71
Obr. č. 82-83, „Vítání slunce“ / „Mořské varhany“	72
Obr. č. 84 Staronový přístav Bremerhaven, Německo	72
Obr. č. 85-89 Výstavní prostor pro národní zahradnický festival 2005, Mnichov, Německo.....	72
Obr. č. 90-92 Tržiště v Neustrelitzu – vodní prvek, Německo.....	73
Obr. č. 93 Spolkové náměstí, Bern, Švýcarsko	74

Obr. č. 94 Manhattan, Times Square, před proměnou.....	76
Obr. č. 95 Manhattan, Times Square, po změně	76
Obr. č. 96 Struktura obyvatel dle místa bydlení a množství aktivit v polosoukromém prostoru.....	76
Obr. č. 97 Nárůst kavárenských židlí ve vybraných městech.....	77
Obr. č. 98 Oslo, ulice Aker Brygge, ovlivnění počtu sedících zvýšením počtu laviček.....	78
Obr. č. 99 Pařížská pláž po uzavření dálnice v okolí řeky Seiny	78
Obr. č. 100 Pěší provoz v Melbourne v letech 1993 a 2004.....	79
Obr. č. 101 Melbourne, po změně	79
Obr. č. 102-103 Park Lúdico, Kolumbie, Bogota.....	81
Obr. č. 104 Park svobody, Jihoafrická republika, Pretoria;.....	81
Obr. č. 105-106 Regenerace centra Bradfordu, Velká Británie.....	81
Obr. č. 107 Jad Vašem, Jerusalem, Israel.....	81
Obr. č. 108-109 Jad Vašem, Jerusalem, Israel	82
Obr. č. 110-112 Park dračího zámku, Chen Du, Čína	82
Obr. č. 113 Park míru, Soul, Korea.	82

Seznam tabulek

Tab. č. 1 Úroveň participace	28
Tab. č. 2 Přehled činností s požadavky pro realizaci.....	32
Tab. č. 3 Stav plnění predikcí dle jednotlivých OP	37
Tab. č. 4 Struktura světové populace v relativních číslech.....	39
Tab. č. 5 Ekologické funkce a parametry ovlivňující místo	53
Tab. č. 6 Strukturální a symbolické funkce a parametry ovlivňující místo	65
Tab. č. 7 Společenské funkce a parametry ovlivňující místo	74
Tab. č. 8 Plánování veřejného prostranství s ohledem na sociální interakce.....	75
Tab. č. 9 Struktura respondentů dle pohlaví, věku a místa bydliště	88
Tab. č. 10 Výpočet modusu - spokojenost s veřejným prostranstvím	93
Tab. č. 11 Výpočet modusu - důvody nespokojenosti.....	94
Tab. č. 12 Výpočet modusu - financování projektů	94
Tab. č. 13 výpočet modusu - již projevené preference	95
Tab. č. 14 výpočet modusu - ochota projevení svých preferencí	95
Tab. č. 15 Porovnání rozložení respondentů dle velikosti obce	97
Tab. č. 16 Porovnání rozložení respondentů dle místa pobytu.....	97

10. Seznam příloh

Příloha č. 1	Úplná verze dotazníku
Příloha č. 2	Kompletní zápis výsledků vlastního šetření
Příloha č. 3	Návrh metodiky

11. Datový nosič

Datový nosič je přiložen na zadních pevných deskách vazby diplomové práce.

Příloha č. 1

ÚPLNÁ VERZE DOTAZNÍKU

Anketní šetření pro potřeby diplomové práce Optimalizace principů revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně.

Vážení,

dovoluji si Vás tímto požádat o spolupráci při zpracovávání mé diplomové práce, a to vyplněním tohoto dotazníku. Dotazník je určen osobě starší 15ti let. Velice Vám děkuji za spolupráci.

Bc. Martin Kraus

(Průzkum obsahuje 36 otázek.)

Obecně k veřejným prostranstvím

1 [101] Jaký je dle Vašeho názoru hlavní účel veřejného prostranství?

Prosím zvolte nanejvýš 5 odpovědi:

- prostor pro shromažďování lidí;
- prostor pro umožnění osobní dopravy;
- prostor pro umožnění hromadné dopravy;
- prostor pro volný pohyb lidí;
- prostor pro trávení volného času a provozování volnočasových aktivit;
- prostor pro organizování společenských akcí;
- centrum obchodu;
- centrum služeb;
- jiné: _____ .

2 [102] V dalších otázkách považujeme pojem veřejné prostranství omezený pouze na parky a náměstí.

Požadavky respondenta

3 [201] Co očekáváte od veřejného prostranství? /myšleno parků a náměstí/

Prosím zvolte vše, co je relevantní:

- prostor pro shromažďování lidí;
- prostor pro umožnění osobní dopravy;
- prostor pro umožnění hromadné dopravy;
- prostor pro volný pohyb lidí;
- prostor pro trávení volného času;
- prostor pro provozování volnočasových aktivit;
- prostor pro organizování společenských akcí;
- centrum obchodu;
- centrum služeb
- jiné: _____ .

4 [202] Co si myslíte, že by mělo být na náměstí?

Prosím zvolte vhodnou odpověď pro každou z položek: Určitě ano - Spíše ano - Spíše ne - Určitě ne

- veřejné osvětlení;
- lavičky;
- odpadkové koše;
- zeleň - volné travnaté plochy;
- zeleň - drobné parkové úpravy /květinové záhony, keře, nízké upravené stromy/;
- zeleň - vzrostlé stromy;
- parkoviště;
- zastávka MHD;
- komerční reklamní tabule;
- informační tabule /bez reklam/;
- prostor upravený pro pořádání společenských akcí;
- kašna / fontána;
- vodní plocha.

5 [203] Jak často obvykle trávíte čas na náměstí?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- každý den;
- téměř každý den;
- několikrát týdně;
- několikrát měsíčně;
- několikrát ročně;
- vůbec.

6 [204] Kolik času na náměstí obvykle strávíte?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- pouze procházím;
- zdržím se do 30 minut;
- zdržím se 31-60 minut;
- zdržím se více než jednu hodinu.

7 [205] Jaký bývá z pravidla důvod Vašeho pobytu na náměstí?

Prosím zvolte vše, co je relevantní:

- pouze tudy procházím / projíždím;
- procházka;
- venčení psa;
- za nabízenými službami;
- za účelem nákupu;
- je zde zastávka MHD;
- na náměstí parkuji;
- jiné: _____ .

8 [206] Co si myslíte, že by mělo být v parku?

Prosím zvolte vhodnou odpověď pro každou z položek: Určitě ano - Spíše ano - Spíše ne - Určitě ne

- veřejné osvětlení;
- lavičky;
- odpadkové koše;
- zeleň - volné travnaté plochy;
- zeleň - drobné parkové úpravy /květinové záhony, keře, nízké upravené stromy/;
- zeleň - vzrostlé stromy;
- komerční reklamní tabule;
- informační tabule /bez reklam/;
- prostor upravený pro pořádání společenských akcí;
- kašna / fontána;
- vodní plocha;
- venkovní posilovna;
- dětské hřiště;
- prostor pro venčení psů;
- altán;
- ohniště.

9 [207] Jak často obvykle trávíte čas v parku?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- každý den;
- téměř každý den;
- několikrát týdně;
- několikrát měsíčně;
- několikrát ročně;
- vůbec.

10 [208] Kolik času v parku obvykle strávíte?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- pouze procházím;
- zdržím se do 30 minut;
- zdržím se 31-60 minut;
- zdržím se více než jednu hodinu.

11 [209] Jaký bývá z pravidla důvod Vašeho pobytu v parku?

Prosím zvolte vše, co je relevantní:

- pouze tudy procházím;
- procházka;
- venčení psa;
- návštěva dětského hřiště;
- za účelem sportu;
- za účelem odpočinku;
- jiné: _____ .

12 [210] Jaký vzhled náměstí je Vám bližší?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- historické pojetí / revitalizace do původního stavu náměstí;
- moderní pojetí / revitalizace přizpůsobená požadavkům moderní společnosti.

13 [211] Patří podle Vás doprava na náměstí?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- ano, jedná se o prostor určený výhradně pro osobní a hromadnou dopravu;
- ano, jedná se o prostor určený především pro osobní a hromadnou dopravu;
- ano, ale osobní i hromadná doprava musí být omezena;
- ano, ale lze zde uskutečňovat pouze hromadnou dopravu;
- ne, jedná se o prostor určený výhradně pro volný pohyb lidí bez jakékoliv dopravy.

14 [212] Patří podle Vás zeleň na náměstí?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- ne, na náměstí by neměla být žádná zeleň;
- ano, ale omezena pouze na doplňkovou okrasnou zeleň /květináče, květinové záhony/;
- ano, ale pouze drobné parkové úpravy, bez vzrostlých stromů;
- ano, ale pouze drobné parkové úpravy i s vzrostlými stromy;
- ano, na náměstí patří jakákoliv zeleň.

15 [213] Jaký je podle Vás hlavní účel parku?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- prostor pro odpočinek;
- prostor pro aktivní trávení volného času.

16 [214] Jaká forma zelení Vám v parku vyhovuje?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- výhradně travnatá plocha, případně s menšími keři;
- především travnatá plocha, kterou zřídka doplňují keře a vzrostlé stromy;
- zeleň, kdy travnatá plocha tvoří dominantní část parku;
- lesopark;
- nevím.

17 [215] Patří podle Vás vodní prvek na náměstí?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- ne, voda na náměstí nepatří;
- ano, ale pouze kašna / fontána;
- ano i volná vodná plocha;
- nevím.

18 [216] Jaké rostliny podle Vás patří na veřejné prostranství?

Prosím zvolte vhodnou odpověď pro každou z položek: Určitě ano - Spíše ano - Spíše ne - Určitě ne

- jehličnaté stromy;
- listnaté stromy bez výrazných listů a květů;
- listnaté stromy s výraznými květy;
- listnaté stromy s výraznými listy /např. barevností/;
- drobné jehličnany;
- listnaté keře bez výrazných listů a květů;
- listnaté keře s výraznými květy;
- listnaté keře s výraznými listy /např. barevností/;
- ovocné stromy;
- drobné rostliny bez výrazných květů;
- drobné výrazně kvetoucí rostliny;

- okrasné traviny;
- domácí rostliny;
- introdukované (cizokrajné) rostliny.

19 [217] Jste spokojen/-a se vzhledem a možnostmi využití veřejných prostranství ve Vaší obci / městské čtvrti?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- Ano;
- Ne.

20 [218] Proč nejste spokojen? (max. 500 znaků)

Zobrazit tuto otázku pouze tehdy, jsou-li splněny následující podmínky:

Odpověď byla 'Ne' u otázky '19 [217]' (Jste spokojen/-a se vzhledem a možnostmi využití veřejných prostranství ve Vaší obci / městské čtvrti?)

- Prosím napište svou odpověď zde: _____.

21[219] Zaznamenal/-a jste rozdíl vlivu na Vaši psychiku, když procházíte veřejným prostranstvím se zelení / bez zeleně?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- ano, zeleň na mne působí pozitivně;
- ano, zeleň na mne působí negativně;
- ne;
- neuvědomuji si.

Zapojení respondenta do plánování veřejného prostranství

22 [301] Oslovila Vás někdy místní samospráva či nějaká organizace ve věci zjištění Vašich preferencí v souvislosti s plánováním obnovy nebo změny veřejného prostranství ve Vaší obci / městské čtvrti?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- Ano; Ne.

23 [302] Projevil/-a jste již své preference při nějakém plánovaném projektu týkající se obnovy či změny veřejného prostranství?

Zobrazit tuto otázku pouze tehdy, jsou-li splněny následující podmínky:

Odpověď byla 'Ano' u otázky '22 [301]' (Oslovila Vás někdy místní samospráva či nějaká organizace ve věci zjištění Vašich preferencí v souvislosti s plánováním obnovy nebo změny veřejného prostranství ve Vaší obci / městské čtvrti?)

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- Ano; Ne.

24 [303] Jakou formou jste své preference projevil/-a?

Zobrazit tuto otázku pouze tehdy, jsou-li splněny následující podmínky:

Odpověď byla 'Ano' u otázky '23 [302]' (Projevil/-a jste již své preference při nějakém plánovaném projektu týkající se obnovy či změny veřejného prostranství?)

Prosím zvolte vše, co je relevantní:

- při osobním jednání;
- v rámci telefonického průzkumu;
- elektronickou formou /e-mail, datová zpráva/;
- písemnou formou;
- veřejný mítink;
- prostřednictvím SMS;
- jiné: _____ .

25 [304] Kdybyste měl/-a možnost, projevil/-a byste své preference při plánování obnovy veřejného prostranství?

Zobrazit tuto otázku pouze tehdy, jsou-li splněny následující podmínky:

Odpověď byla 'Ne' u otázky '22 [301]' (Oslovila Vás někdy místní samospráva či nějaká organizace ve věci zjištění Vašich preferencí v souvislosti s plánováním obnovy nebo změny veřejného prostranství ve Vaší obci / městské čtvrti?)

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- určitě ano; spíše ano; spíše ne; určitě ne.

26 [305] Jakou formou by pro Vás bylo projevení preferencí nejpříjemnější?

Zobrazit tuto otázku pouze tehdy, jsou-li splněny následující podmínky:

Odpověď byla 'určitě ano' nebo 'spíše ano' u otázky '25 [304]' (Kdybyste měl/-a možnost, projevil/-a byste své preference při plánování obnovy veřejného prostranství?)

Prosím zvolte vše, co je relevantní:

- při osobním setkání;
- v rámci telefonického průzkumu;
- elektronickou formou /e-mail, datová zpráva/;
- písemnou formou;
- veřejný mítink;
- prostřednictvím SMS;
- jiné: _____ .

27 [306] Z jakého důvodu jste neprojevil/-a své preference?

Zobrazit tuto otázku pouze tehdy, jsou-li splněny následující podmínky:

Odpověď byla 'Ne' u otázky '23 [302]' (Projevil/-a jste již své preference při nějakém plánovaném projektu týkající se obnovy či změny veřejného prostranství?)

Prosím zvolte vše, co je relevantní:

- na veřejném prostranství netrávím čas;
- nezajímám se o tuto problematiku;
- nemám rád průzkumy / ankety;
- jiné: _____ .

28 [307] Z jakého důvodu byste neprojevil/-a své preference?

Zobrazit tuto otázku pouze tehdy, jsou-li splněny následující podmínky:

Odpověď byla 'spíše ne' nebo 'určitě ne' u otázky '25 [304]' (Kdybyste měl/-a možnost, projevil/-a byste své preference při plánování obnovy veřejného prostranství?)

Prosím zvolte vše, co je relevantní:

- na veřejném prostranství netrávím čas;
- nezajímám se o tuto problematiku;
- nemám rád průzkumy / ankety;
- jiné: _____ .

29 [308] Souhlasíte s využitím veřejných finančních prostředků na sadové úpravy?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- Nesouhlasím;
- Ano, ale ve velice malé míře omezené jen na nezbytné úpravy pro zabránění ohrožení na zdraví a životě /prořezy starých stromů, rizikové kácení, apod./;
- Ano, ale jen omezeně pro zlepšení vzhledu veřejného prostranství;
- Ano, tyto náklady veřejných rozpočtů jsou nezbytné.

30 [309] Kdo by se dle Vašeho názoru měl aktivně podílet na plánování obnovy veřejného prostranství?

Prosím zvolte vše, co je relevantní:

- Obec / město;
- Příslušné úřady;
- Neziskové organizace;
- Komerční společnosti;
- Profesionální architekti;
- Urbanisti;
- Laická veřejnost;
- Odborná veřejnost;
- jiné: _____ .

Identifikační otázky

31 [401] V jakém kraji bydlíte / trvale se zdržujete?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- Hlavní město Praha;
- Jihočeský kraj;
- Jihomoravský kraj;
- Karlovarský kraj;
- Královehradecký kraj;
- Liberecký kraj;
- Moravskoslezský kraj;
- Olomoucký kraj;
- Pardubický kraj;
- Plzeňský kraj;
- Středočeský kraj;
- Ústecký kraj;
- Vysočina;
- Zlínský kraj.

32 [402] Jaká je velikost města, ve kterém bydlíte / trvale se zdržujete?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- do 500 obyvatel;
- 501 - 1 000 obyvatel;
- 1 001 - 5 000 obyvatel;
- 5 001 - 10 000 obyvatel;
- 10 001 - 50 000 obyvatel;
- více než 50 001 obyvatel.

33 [403] Jste:

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- Žena; Muž.

34 [404] Kolik je Vám let?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- 15 - 30 let;
- 31 - 45 let;
- 46 - 60 let;
- více než 60 let.

Dobrovolné otázky

35 [501] Považujete obec / město za součást krajiny?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- Ano; Ne.

36 [502] Považujete veřejnou zeleň za součást krajiny?

Prosím zvolte pouze jednu z následujících možností:

- Ano; Ne.

Velice Vám děkuji za Váš čas strávený vyplněním tohoto dotazníku. V případě Vašeho zájmu o zaslání výsledků tohoto šetření mne neváhejte kontaktovat na emailu: kraus.martin@email.cz.

S pozdravem Bc. Martin Kraus

Příloha č. 2

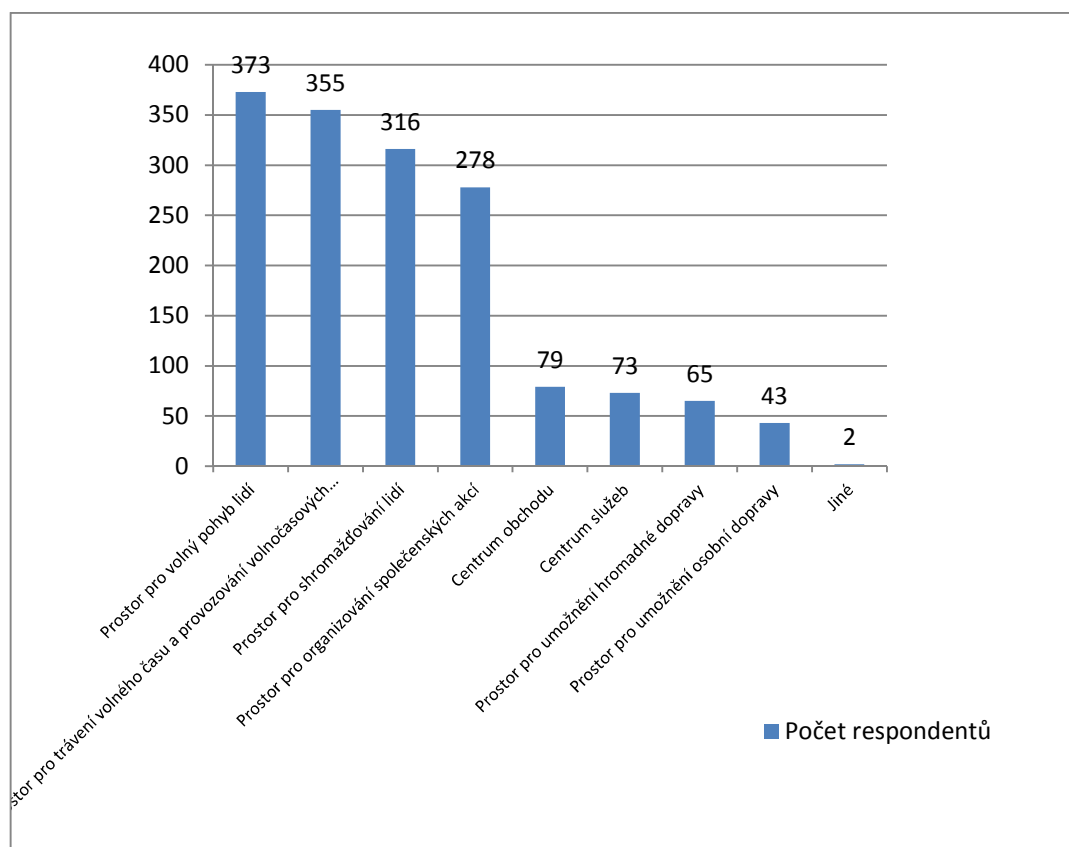
KOMPLETNÍ ZÁPIS VÝSLEDKŮ VLASTNÍHO ŠETŘENÍ

Pilotní průzkum:	15. - 23. listopadu 2013
Dotazník zveřejněn na serveru dotaznik.czu.cz	24. listopadu - 5. prosince 2013
Celkem respondentů:	631
Počet neúplných dotazníků:	155
Počet zcela vyplněných dotazníků použitelných pro šetření:	476
	75,44 % celkového počtu dotazníků

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Obecně k veřejným prostranstvím

1.[101] Jaký je dle Vašeho názoru hlavní účel veřejného prostranství?
/možnost vícečetných odpovědí – max. 5/

Obr. č. 2. 1 Odpovědi na otázku č. 1 – hlavní účel veřejného prostranství

Jiné odpovědi:

- prostor nezbytný pro udržování sociálních interakcí;
- zlepšení lokálních podmínek životního prostředí.

Question	Jaký je dle Vašeho názoru hlavní účel veřejného prostranství?								
Answer	Prostor pro volný pohyb lidí		Prostor pro trávení volného času a provozování volnočasových aktivit		Prostor pro shromažďování lidí		Prostor pro organizování společenských akcí		
	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	50	13,40	58	16,34	46	14,56	41	14,75
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	22	5,90	13	3,66	21	6,65	20	7,19
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	139	37,27	142	40,00	124	39,24	111	39,93
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	28	7,51	26	7,32	25	7,91	24	8,63
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	35	9,38	28	7,89	25	7,91	23	8,27
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	10	2,68	6	1,69	7	2,22	9	3,24
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	69	18,50	67	18,87	57	18,04	42	15,11
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	20	5,36	15	4,23	11	3,48	8	2,88
Total	373	100	355	100	316	100	278	100	

Tab. č. 2. 1 Struktura respondentů odpovídající na otázku č. 1

Question	Jaký je dle Vašeho názoru hlavní účel veřejného prostranství?								
Answer	Centrum obchodu		Centrum služeb		Prostor pro umožnění hromadné dopravy		Prostor pro umožnění osobní dopravy		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	9	11,39	9	12,33	10	15,38	4	9,30
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	3	10,13	3	4,11	4	6,15	3	6,98
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	27	32,91	27	36,99	24	36,92	15	34,88
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	8	7,59	8	10,96	1	1,54	2	4,65
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	9	12,66	9	12,33	7	10,77	4	9,30
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	2	3,80	2	2,74	1	1,54	1	2,33
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	12	17,72	12	16,44	13	20,00	10	23,26
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	3	3,80	3	4,11	5	7,69	4	9,30
Total	73	100	73	100	65	100	43	100	

Tab. č. 2. 2 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 1

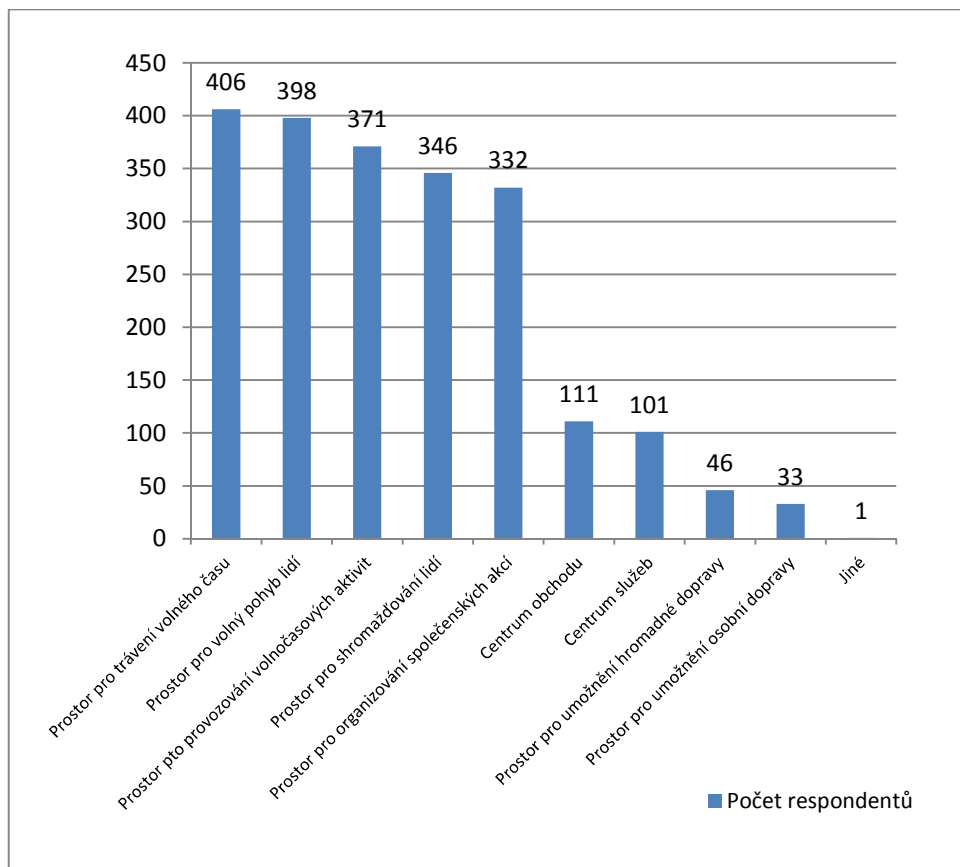
2.[102]

V dalších otázkách považujeme pojem veřejné prostranství omezený pouze na parky a náměstí.

Požadavky respondenta

3.[201] Co očekáváte od veřejného prostranství /myšleno parku a náměstí/?
/možnost vícečetných odpovědí/

Obr. č. 2. 2 Odpovědi na otázku č. 3 – požadovaný způsob využití veřejného prostranství

Jiné odpovědi:

- nezamlouvá se mi pojem „centrum obchodu“, pod tím si představím nějakou obludnou nákupní galerii.

Question	Co očekáváte od veřejného prostranství? /myšleno parků a náměstí/		
Answer	Prostor pro trávení volného času		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	62	15,27
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	21	5,17
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	160	39,41
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	28	6,90
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	31	7,64
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	12	2,96
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	74	18,23
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	18	4,43
	Total	406	100

Tab. č. 2. 3 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 3

Question	Co očekáváte od veřejného prostranství? /myšleno parků a náměstí/								
Answer	Prostor pro volný pohyb lidí		Prostor pro provozování volnočasových aktivit		Prostor pro shromažďování lidí		Prostor pro organizování společenských akcí		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	56	14,07	61	16,44	51	14,74	48	14,46
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	21	5,28	18	4,85	22	6,36	25	7,53
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	150	37,69	148	39,89	132	38,15	134	40,36
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	30	7,54	22	5,93	23	6,65	25	7,53
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	39	9,80	33	8,89	32	9,25	26	7,83
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	11	2,76	5	1,35	9	2,60	11	3,31
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	75	18,84	72	19,41	66	19,08	51	15,36
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	16	4,02	12	3,23	11	3,18	12	3,61
Total	398	100	371	100	346	100	332	100	

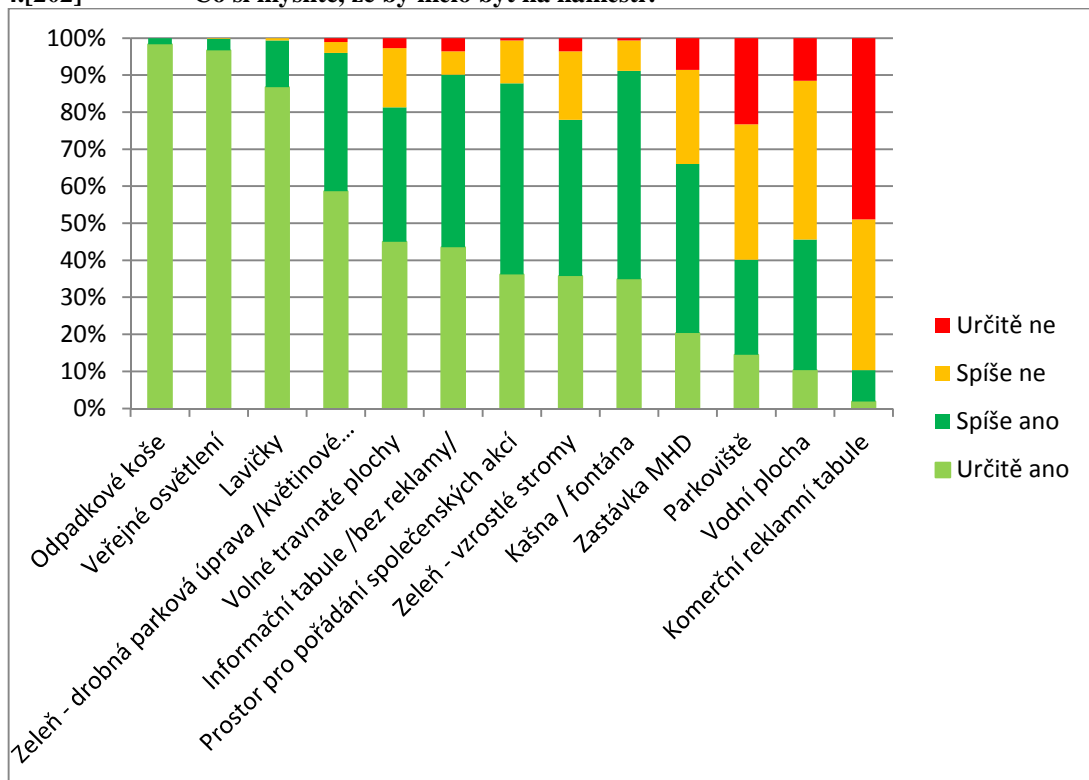
Tab. č. 2. 4 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 3 - prostor pro trávení volného času

Question	Co očekáváte od veřejného prostranství? /myšleno parků a náměstí/								
Answer	Centrum obchodu		Centrum služeb		Prostor pro umožnění hromadné dopravy		Prostor pro umožnění osobní dopravy		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	16	14,41	16	15,84	10	21,74	6	18,18
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	12	10,81	8	7,92	1	2,17	1	3,03
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	43	38,74	35	34,65	7	15,22	7	21,21
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	5	4,50	7	6,93	5	10,87	3	9,09
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	12	10,81	12	11,88	6	13,04	5	15,15
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	5	4,50	5	4,95	0	0,00	1	3,03
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	14	12,61	14	13,86	13	28,26	6	18,18
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	4	3,60	4	3,96	4	8,70	4	12,12
Total	111	100	101	100	46	100	33	100	

Tab. č. 2. 5 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 3 - prostor pro organizování společenských akcí

4.[202]

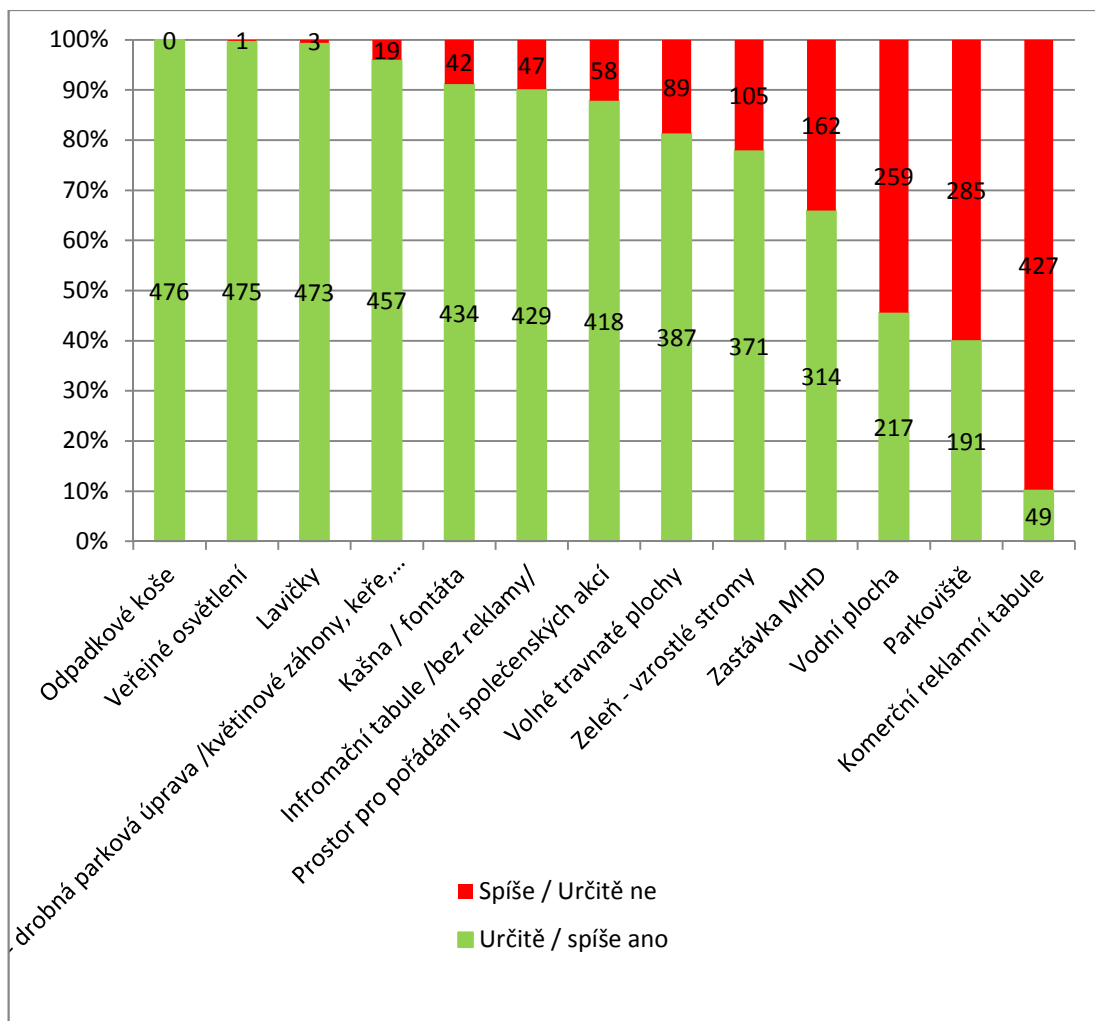
Co si myslíte, že by mělo být na náměstí?

Obr. č. 2. 3 Odpovědi na otázku č. 4 – požadované vybavení náměstí

Question	Co si myslíte, že by mělo být na náměstí?			
Answer	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne
Valid				
Odpadkové koše	468	8	0	0
Veřejné osvětlení	460	15	1	0
Lavičky	413	60	3	0
Zeleň - drobná parková úprava /květinové záhony, keře, nízké upravené stromy/	279	178	14	5
Volné travnaté plochy	214	173	76	13
Informační tabule /bez reklamy/	207	222	30	17
Prostor pro pořádání společenských akcí	172	246	55	3
Zeleň - vzrostlé stromy	170	201	88	17
Kašna / fontána	166	268	39	3
Zastávka MHD	97	217	121	41
Parkoviště	69	122	174	111
Vodní plocha	49	168	204	55
Komerční reklamní tabule	9	40	194	233

Tab. č. 2. 6 Odpovědi na otázku č. 4 – požadované vybavení náměstí

Obr. č. 2. 4 Odpovědi na otázku č. 4 – požadované vybavení náměstí, po sloučení odpovědí

Při vyhodnocování otázky č. 4 byly zjištěny následující závislosti:

- volné travnaté plochy vs. věk respondenta:
Chisqr=17,778, df=3, p=0,00514, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- drobné parkové úpravy vs. věk respondenta:
Chisqr=9,868, df=3, p=0,01973, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- vzrostlé stromy vs. věk respondenta:
Chisqr=11,888, df=3, p=0,00778, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- parkoviště vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=13,478, df=3, p=0,00371, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- zastávka MHD vs. věk respondenta:
Chisqr=15,669, df=3, p=0,00133, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- komerční reklamní tabule vs. věk respondenta:
Chisqr=13,685, df=3, p=0,00337, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- informační tabule vs. věk respondenta:
Chisqr=11,132, df=3, p=0,01103, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- prostor pro pořádání společenských akcí vs. věk respondenta:
Chisqr=8,013, df=3, p=0,04575, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- kašna / fontána vs. věk respondenta:
Chisqr=16,629, df=3, p=0,00084, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků.

Question	Co si myslíte, že by mělo být na náměstí? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /								
Answer	Odpadkové koše		Veřejné osvětlení		Lavičky		Zeleň - drobné parkové úpravy		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	72	15,13	72	15,16	71	15,01	70	15,32
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	27	5,67	26	5,47	27	5,71	27	5,91
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	176	36,97	176	37,05	176	37,21	171	37,42
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	33	6,93	33	6,95	32	6,77	31	6,78
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	43	9,03	43	9,05	43	9,09	38	8,32
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	16	3,36	16	3,37	16	3,38	16	3,50
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	87	18,28	87	18,32	87	18,39	83	18,16
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	22	4,62	22	4,63	21	4,44	21	4,60
Total	476	100	475	100	473	100	457	100	

Tab. č. 2. 7 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 4 - ano + spíše ano

Question	Co si myslíte, že by mělo být na náměstí? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /								
Answer	Kašna / fontána		Informační tabule /bez reklam/		Prostor upravený pro pořádání společenských akcí		Zeleň - volné travnaté plochy		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	68	15,67	65	15,15	67	16,03	61	15,76
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	24	5,53	26	6,06	27	6,46	23	5,94
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	163	37,56	163	38,00	155	37,08	135	34,88
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	33	7,60	26	6,06	29	6,94	23	5,94
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	35	8,06	37	8,62	32	7,66	37	9,56
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	15	3,46	15	3,50	15	3,59	14	3,62
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	77	17,74	77	17,95	75	17,94	75	19,38
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	19	4,38	20	4,66	18	4,31	19	4,91
Total	434	100	429	100	418	100	387	100	

Tab. č. 2. 8 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 4 - ano + spíše ano

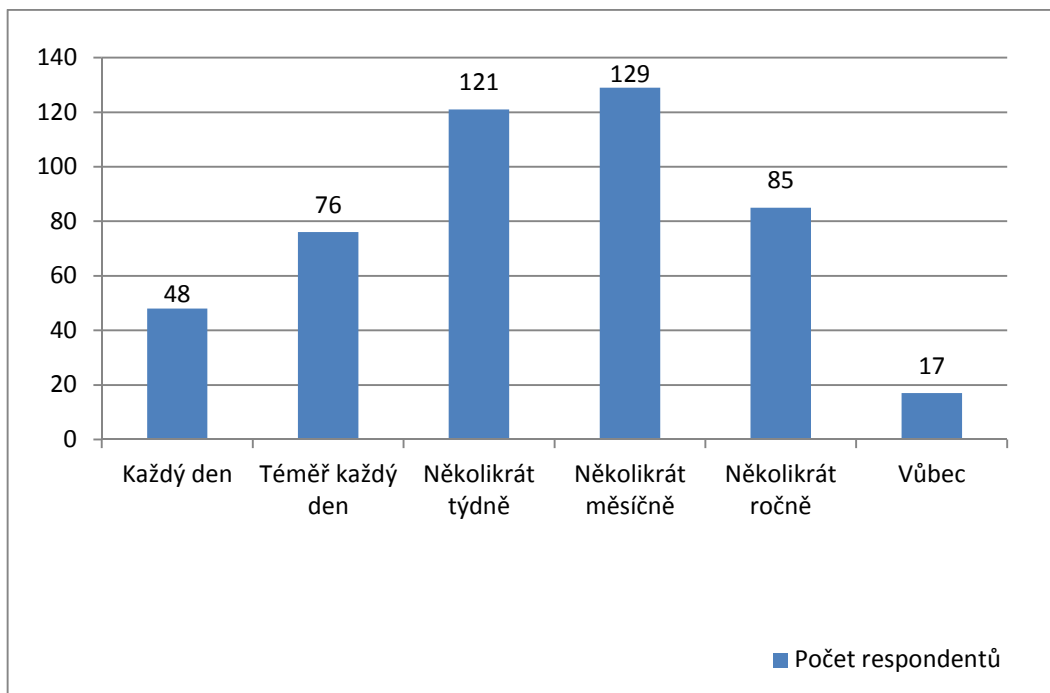
Question	Co si myslíte, že by mělo být na náměstí? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /								
Answer	Zeleň - vzrostlé stromy		Zastávka MHD		Vodní plocha		Parkoviště		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	58	15,63	54	17,20	34	15,67	42	21,99
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	21	5,66	13	4,14	8	3,69	17	8,90
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	135	36,39	115	36,62	82	37,79	73	38,22
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	27	7,28	17	5,41	16	7,37	6	3,14
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	30	8,09	29	9,24	21	9,68	17	8,90
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	14	3,77	6	1,91	6	2,76	2	1,05
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	70	18,87	65	20,70	41	18,89	26	13,61
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	16	4,31	15	4,78	9	4,15	8	4,19
Total	371	100	314	100	217	100	191	100	

Tab. č. 2. 9 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 4

Question	Co si myslíte, že by mělo být na náměstí?		
Answer	Komerční reklamní tabule - ano + spíše ano		
	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	12	24,49
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	4	8,16
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	14	28,57
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	2	4,08
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	4	8,16
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	10	20,41
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	3	6,12
Total	49	100	

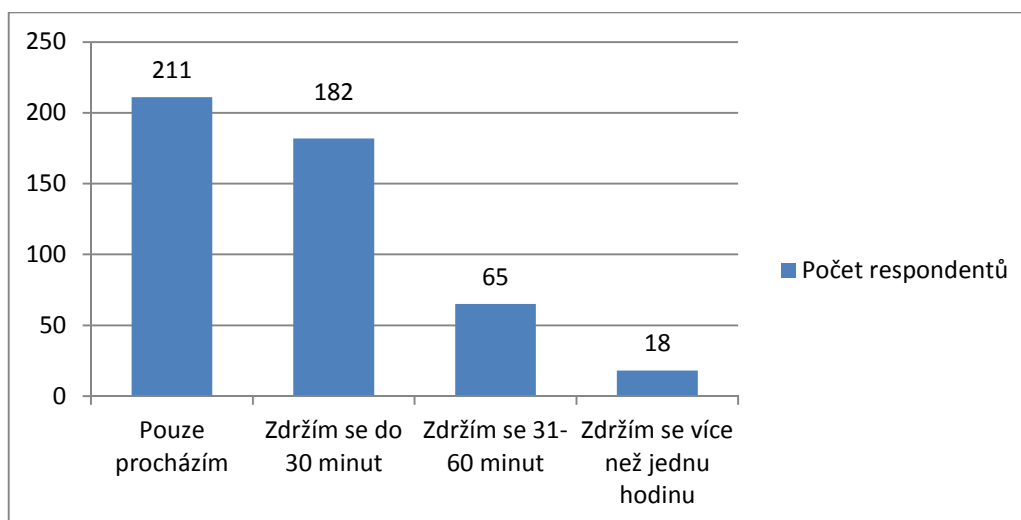
Tab. č. 2. 10 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 4

5.[203] **Jak často obvykle trávíte čas na náměstí?**

Obr. č. 2. 5 Odpovědi na otázku č. 5 – frekvence pobytu na náměstí

6.[204] **Kolik času na náměstí obvykle strávíte?**

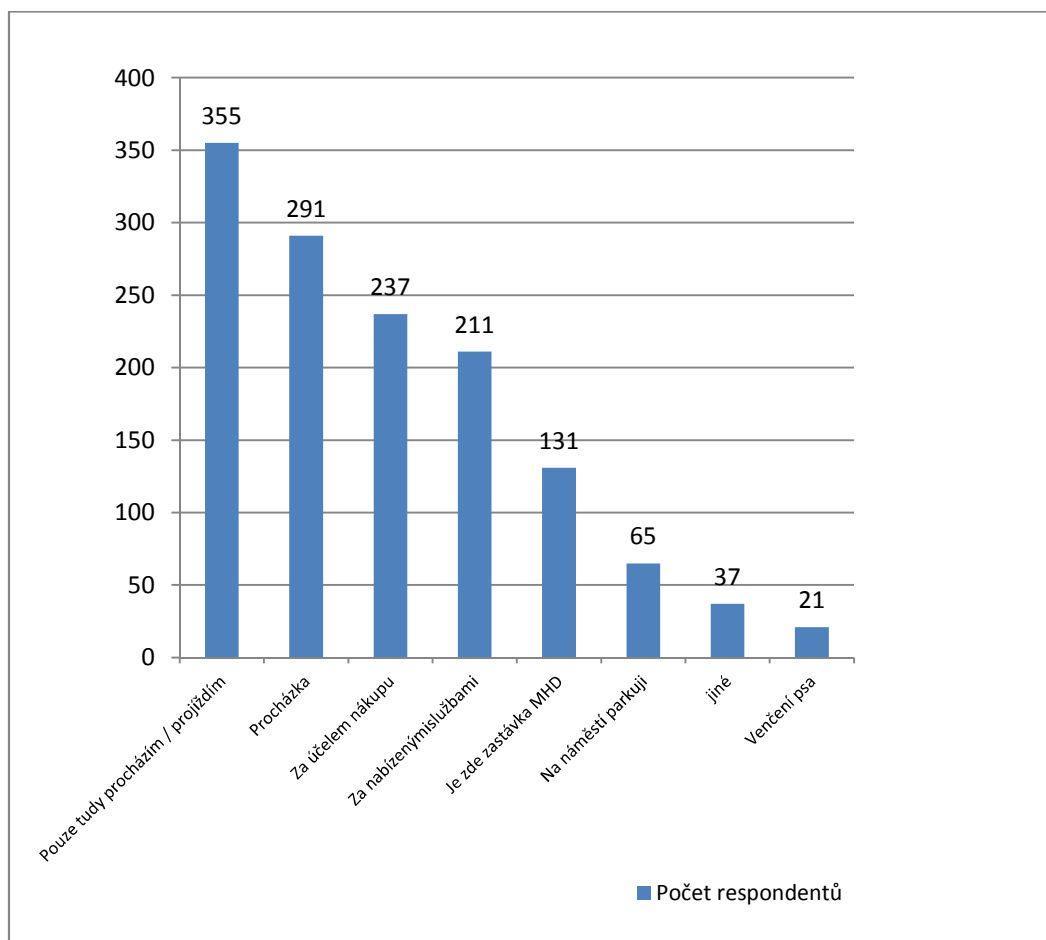
Obr. č. 2. 6 Odpovědi na otázku č. 6 – délka pobytu na náměstí

Při vyhodnocování otázek č. 5 a 6 byla zkoumána jejich závislost:

- četnost návštěvy náměstí vs. čas strávený na náměstí:
Chisqr=24,801, df=15, p=0,05268, tzn. $p > \alpha$, nelze zamítnout H_0 o nezávislosti znaků.

7.[205]

Jaký bývá z pravidla důvod Vašeho pobytu na náměstí?
/možnost vícečetných odpovědí/

Obr. č. 2. 7 Odpovědi na otázku č. 7 – důvod pobytu na náměstí

Jiné odpovědi:

- bydlím zde /1/;
- pracuji zde /5/;
- krmení holubu s dětmi /1/;
- místo pro odpočinek, cigaretu, kávu či oběd na sluníčku /7/;
- setkání s přáteli / se známými /7/;
- společenské akce /koncerty, trhy, akce pro děti, politická shromáždění/ / 16/.

Question	Jaký bývá z pravidla důvod Vašeho pobytu na náměstí?								
Answer	Pouze tudy procházím/projízším		Procházka		Za účelem nákupu		Za nabízenými službami		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	53	14,93	36	12,37	34	14,35	31	14,69
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	20	5,63	12	4,12	19	8,02	13	6,16
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	141	39,72	119	40,89	92	38,82	71	33,65
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	22	6,20	20	6,87	16	6,75	20	9,48
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	32	9,01	25	8,59	25	10,55	22	10,43
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	12	3,38	7	2,41	9	3,80	11	5,21
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	62	17,46	59	20,27	35	14,77	36	17,06
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	13	3,66	13	4,47	7	2,95	7	3,32
Total	355	100	291	100	237	100	211	100	

Tab. č. 2. 11 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 7

Question	Jaký bývá z pravidla důvod Vašeho pobytu na náměstí?								
Answer	Je zde zastávka MHD		Na náměstí parkuji		Jiné		Venčení psa		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	23	17,56	14	21,54	2	5,41	2	9,52
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	9	6,87	10	15,38	4	10,81	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	45	34,35	12	18,46	12	32,43	9	42,86
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	3	2,29	5	7,69	5	13,51	2	9,52
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	12	9,16	11	16,92	3	8,11	1	4,76
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	5	3,82	3	4,62	1	2,70	1	4,76
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	30	22,90	7	10,77	6	16,22	5	23,81
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	4	3,05	3	4,62	4	10,81	1	4,76
Total	131	100	65	100	37	100	21	100	

Tab. č. 2. 12 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 7 - za nabízenými službami

Question / Answer	Frequency	Jaký bývá z pravidla důvod Vašeho pobytu na náměstí?								Total
		Pouze tudy procházím / projíždím	Procházka	Za nabízenými službami	Za účelem nákupu	Je zde zastávka MHD	Na náměstí parkuji	Jiné	Venčení psa	
každý den	pouze procházím	26	9	6	13	9	5	3	2	73
	zdržím se do 30 min	10	8	7	10	5	4	2	0	46
	zdržím se 31-60 min	0	4	3	4	4	3	1	1	20
	zdržím se více než jednu hodinu	0	1	1	1	0	1	0	0	4
téměř každý den	pouze procházím	30	11	12	16	11	5	1	1	87
	zdržím se do 30 min	21	17	18	15	10	4	2	1	88
	zdržím se 31-60 min	5	10	9	9	5	4	0	1	43
	zdržím se více než jednu hodinu	0	3	1	3	3	0	0	2	12
několikrát týdně	pouze procházím	45	27	19	24	12	0	1	0	128
	zdržím se do 30 min	34	38	26	27	15	7	7	3	157
	zdržím se 31-60 min	6	12	6	8	5	3	2	3	45
	zdržím se více než jednu hodinu	2	3	1	2	1	1	1	0	11
několikrát měsíčně	pouze procházím	46	29	17	22	12	8	2	3	139
	zdržím se do 30 min	35	39	28	27	18	8	4	0	159
	zdržím se 31-60 min	13	20	11	13	3	1	4	1	66
	zdržím se více než jednu hodinu	4	3	2	4	3	0	0	0	16
několikrát ročně	pouze procházím	34	15	15	15	5	6	1	2	93
	zdržím se do 30 min	23	25	13	13	6	3	3	1	87
	zdržím se 31-60 min	4	9	4	3	1	0	1	0	22
	zdržím se více než jednu hodinu	1	2	3	1	1	1	1	0	10
téměř vůbec	pouze procházím	14	5	9	7	2	1	0	0	38
	zdržím se do 30 min	2	1	0	0	0	0	1	0	4
	zdržím se 31-60 min	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	zdržím se více než jednu hodinu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		355	291	211	237	131	65	37	21	1348

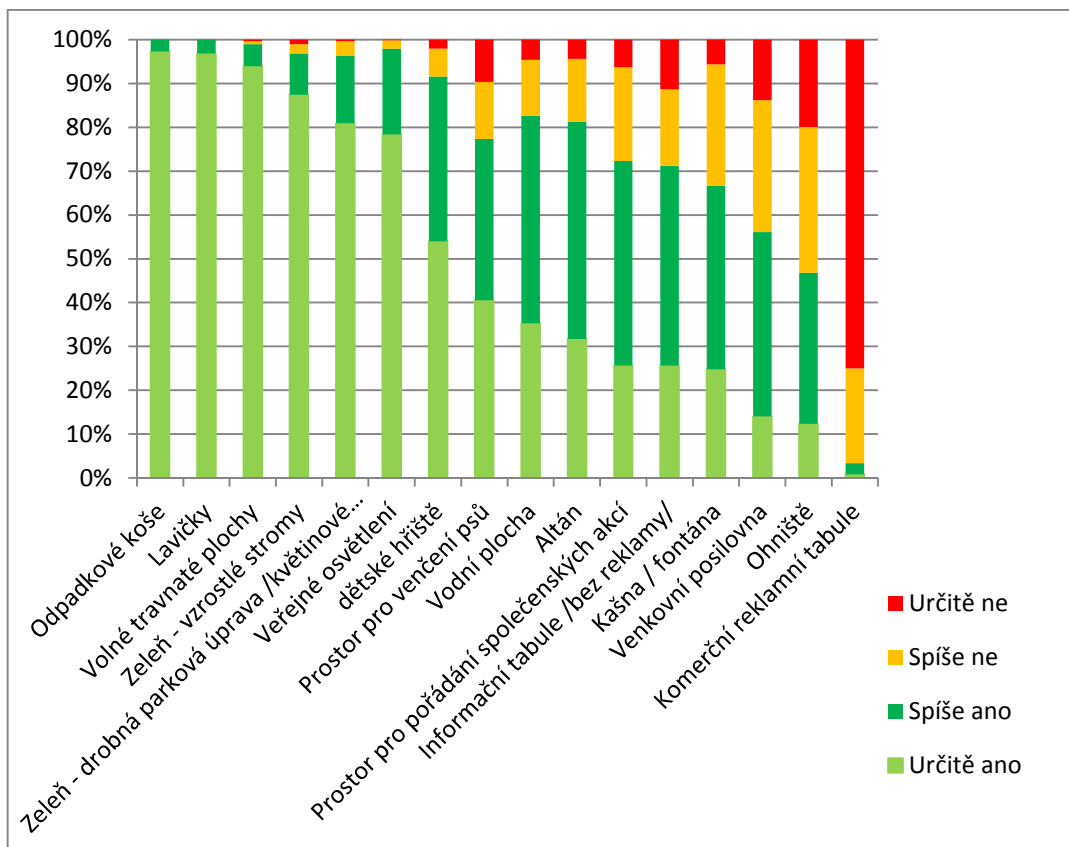
Tab. č. 2. 13 Porovnání důvodu pobytu na náměstí v závislosti na délce pobytu

Question / Answer	Frequency	Respondent								Total
		Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	
Jak často trávíte čas na náměstí?	pouze procházím	3	4	10	0	2	2	7	1	29
	zdržím se do 30 min	4	2	4	1	1	0	1	0	13
	zdržím se 31-60 min	2	0	1	0	1	0	1	0	5
	zdržím se více než jednu hodinu	0	1	0	0	0	0	0	0	1
téměř každý den	pouze procházím	7	2	13	1	2	1	4	0	30
	zdržím se do 30 min	6	2	8	6	3	0	3	0	28
	zdržím se 31-60 min	2	2	4	1	2	0	2	2	15
	zdržím se více než jednu hodinu	0	1	1	0	1	0	0	0	3
několikrát týdně	pouze procházím	5	0	21	0	4	1	18	1	50
	zdržím se do 30 min	6	0	21	5	6	1	10	2	51
	zdržím se 31-60 min	2	1	4	1	3	0	4	0	15
	zdržím se více než jednu hodinu	1	1	1	0	0	1	1	0	5
několikrát měsíčně	pouze procházím	7	3	17	3	5	0	11	4	50
	zdržím se do 30 min	6	2	23	4	2	4	11	1	53
	zdržím se 31-60 min	3	0	9	1	1	2	5	0	21
	zdržím se více než jednu hodinu	2	0	1	1	0	0	0	1	5
několikrát ročně	pouze procházím	9	2	10	4	5	0	2	5	37
	zdržím se do 30 min	3	1	16	4	2	2	4	3	35
	zdržím se 31-60 min	2	0	4	0	0	0	2	1	9
	zdržím se více než jednu hodinu	1	2	1	0	0	0	0	0	4
téměř vůbec	pouze procházím	1	1	6	1	2	2	1	1	15
	zdržím se do 30 min	0	0	1	0	1	0	0	0	2
	zdržím se 31-60 min	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	zdržím se více než jednu hodinu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		72	27	176	33	43	16	87	22	476

Tab. č. 2. 14 Struktura respondentů odpovídající na otázky č. 5 a 6

8.[206]

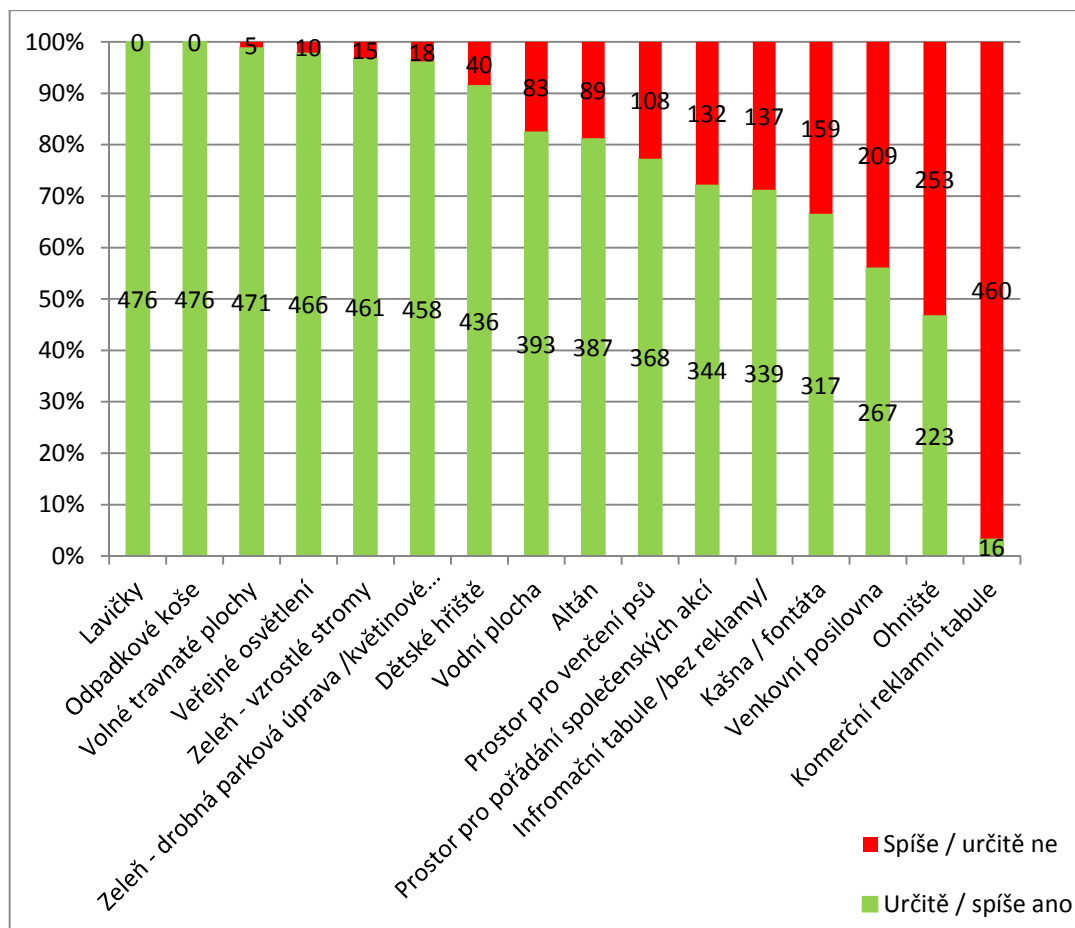
Co si myslíte, že by mělo být v parku?

Obr. č. 2. 8 Odpovědi na otázku č. 8 – požadované vybavení parku

Question	Co si myslíte, že by mělo být v parku?			
Answer	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne
Valid				
Odpadkové koše	463	13	0	0
Lavičky	461	15	0	0
Volné travnaté plochy	447	24	3	2
Zeleň - vzrostlé stromy	416	45	10	5
Zeleň - drobná parková úprava /květinové záhony, keře, nízké upravené stromy/	385	73	16	2
Veřejné osvětlení	373	93	9	1
Dětské hřiště	257	179	30	10
Prostor pro venčení psů	193	175	62	46
Vodní plocha	168	225	61	22
Altán	151	236	68	21
Prostor pro pořádání společenských akcí	122	222	102	30
Informační tabule /bez reklamy/	122	217	83	54
Kašna / fontána	118	199	132	27
Venkovní posilovna	67	200	143	66
Ohniště	59	164	158	95
Komerční reklamní tabule	4	12	103	357

Tab. č. 2. 15 Odpovědi na otázku č. 8 – požadované vybavení parku

Obr. č. 2. 9 Odpovědi na otázku č. 8 – požadované vybavení parku, po sloučení odpovědí

Při vyhodnocování otázky č. 8 byly zjištěny následující závislosti:

- drobné parkové úpravy vs. věk respondenta:
Chisqr=11,973, df=3, p=0,00089, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- prostor pro pořádání společenských akcí vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=9,377, df=3, p=0,02468, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- kašna / fontána vs. věk respondenta:
Chisqr=16,510, df=3, p=0,00089, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- vodní plocha vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=12,241, df=3, p=0,00660, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- venkovní posilovna vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=9,730, df=3, p=0,02100, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- dětské hřiště vs. věk respondenta:
Chisqr=8,098, df=3, p=0,04402, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- prostor pro venčení psů vs. věk respondenta:
Chisqr=41,445, df=3, p=5,2622*10⁻⁹, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- altán vs. věk respondenta:
Chisqr=18,474, df=3, p=0,00035, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- ohniště vs. věk respondenta:
Chisqr=18,512, df=3, p=0,00034, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků.

Question	Co si myslíte, že by mělo být v parku? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /								
Answer	Lavičky		Odpadkové koše		Zeleň volné travnaté plochy		Veřejné osvětlení		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	72	15,13	72	15,13	72	15,29	71	15,24
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	27	5,67	27	5,67	26	5,52	26	5,58
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	176	36,97	176	36,97	173	36,73	173	37,12
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	33	6,93	33	6,93	33	7,01	33	7,08
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	43	9,03	43	9,03	43	9,13	42	9,01
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	16	3,36	16	3,36	16	3,40	16	3,43
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	87	18,28	87	18,28	86	18,26	85	18,24
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	22	4,62	22	4,62	22	4,67	20	4,29
Total	476	100	476	100	471	100	466	100	

Tab. č. 2. 16 Struktura respondentů odpovídající na otázku č. 8

Question	Co si myslíte, že by mělo být v parku? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /								
Answer	Zeleň - vzrostlé stromy		Zeleň - drobné parkové úpravy		Dětské hřiště		Vodní plocha		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	70	15,18	70	15,28	70	15,28	55	13,99
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	26	5,64	27	5,90	27	5,90	16	4,07
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	171	37,09	167	36,46	167	36,46	148	37,66
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	33	7,16	33	7,21	33	7,21	29	7,38
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	40	8,68	42	9,17	42	9,17	38	9,67
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	15	3,25	16	3,49	16	3,49	14	3,56
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	86	18,66	81	17,69	81	17,69	77	19,59
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	20	4,34	22	4,80	22	4,80	16	4,07
Total	461	100	458	100	458	100	393	100	

Tab. č. 2. 17 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 8

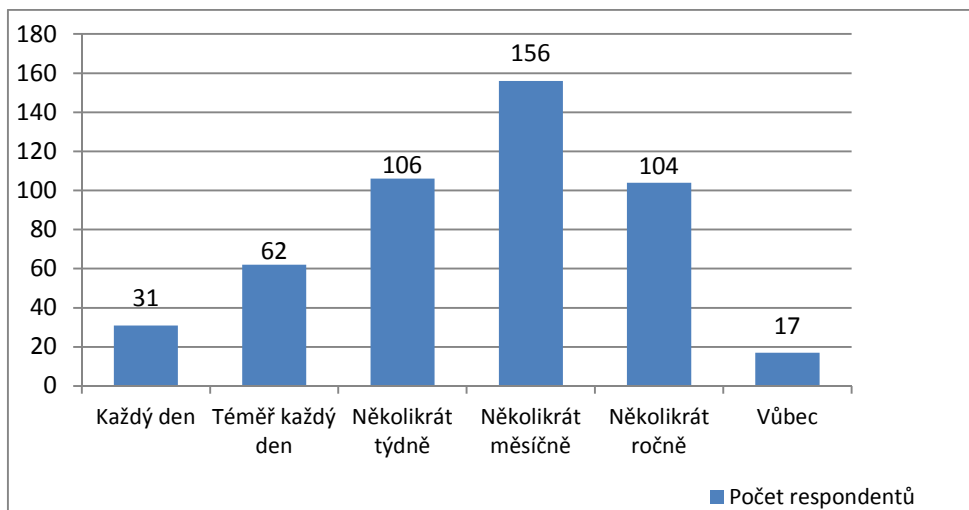
Question		Co si myslíte, že by mělo být v parku? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /							
Answer		Altán		Prostor pro venčení psů		Prostor upravený pro pořádání společenských akcí		Informační tabule /bez reklam/	
		Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	66	17,05	59	16,03	57	16,57	55	16,22
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	17	4,39	14	3,80	23	6,69	21	6,19
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	145	37,47	151	41,03	117	34,01	124	36,58
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	26	6,72	23	6,25	26	7,56	23	6,78
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	33	8,53	34	9,24	34	9,88	33	9,73
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	11	2,84	7	1,90	9	2,62	11	3,24
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	72	18,60	72	19,57	66	19,19	60	17,70
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	17	4,39	8	2,17	12	3,49	12	3,54
Total		387	100	368	100	344	100	339	100

Tab. č. 2. 18 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 8

Question		Co si myslíte, že by mělo být v parku? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /							
Answer		Kašna / fontána		Venkovní posilovna		Ohniště		Komerční reklamní tabule	
		Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	49	15,46	49	15,46	33	14,80	2	12,50
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	22	6,94	22	6,94	8	3,59	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	107	33,75	107	33,75	88	39,46	7	43,75
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	28	8,83	28	8,83	14	6,28	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	29	9,15	29	9,15	25	11,21	1	6,25
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	12	3,79	12	3,79	6	2,69	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	50	15,77	50	15,77	44	19,73	5	31,25
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	20	6,31	20	6,31	5	2,24	1	6,25
Total		317	100	317	100	223	100	16	100

Tab. č. 2. 19 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 8

9.[207] **Jak často obvykle trávíte čas v parku?**

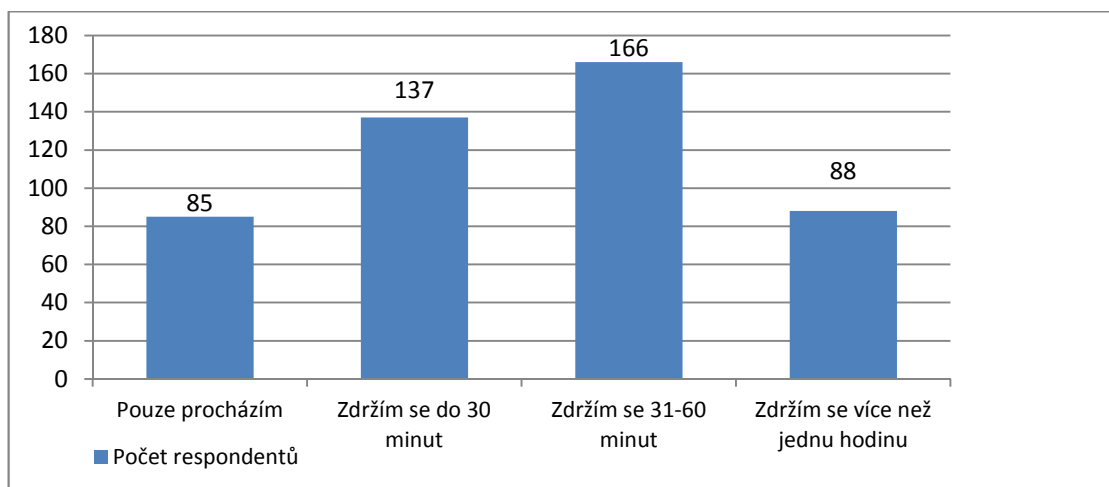

Obr. č. 2. 10 Odpovědi na otázku č. 9 – frekvence pobytu v parku

Při vyhodnocování otázky č. 9 byly zjištěny závislosti:

- četnost návštěvy parku vs. věk respondenta:
Chisqr=34,009, df=5, $p=2,3713 \cdot 10^{-6}$, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- četnost návštěvy parku vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=13,134, df=5, $p=0,02215$, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků.

10.[208] **Kolik času na náměstí obvykle strávíte?**

Obr. č. 2. 11 Odpovědi na otázku č. 10 – délka pobytu v parku

Při vyhodnocování otázky č. 10 byly zjištěny závislosti:

- čas strávený v parku vs. věk respondenta:
Chisqr=11,681, df=3, $p=0,00852$, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- čas strávený v parku vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=12,390, df=5, $p=0,00616$, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků.

Při vyhodnocování otázek č. 9 a 10 byla zkoumána jejich závislost:

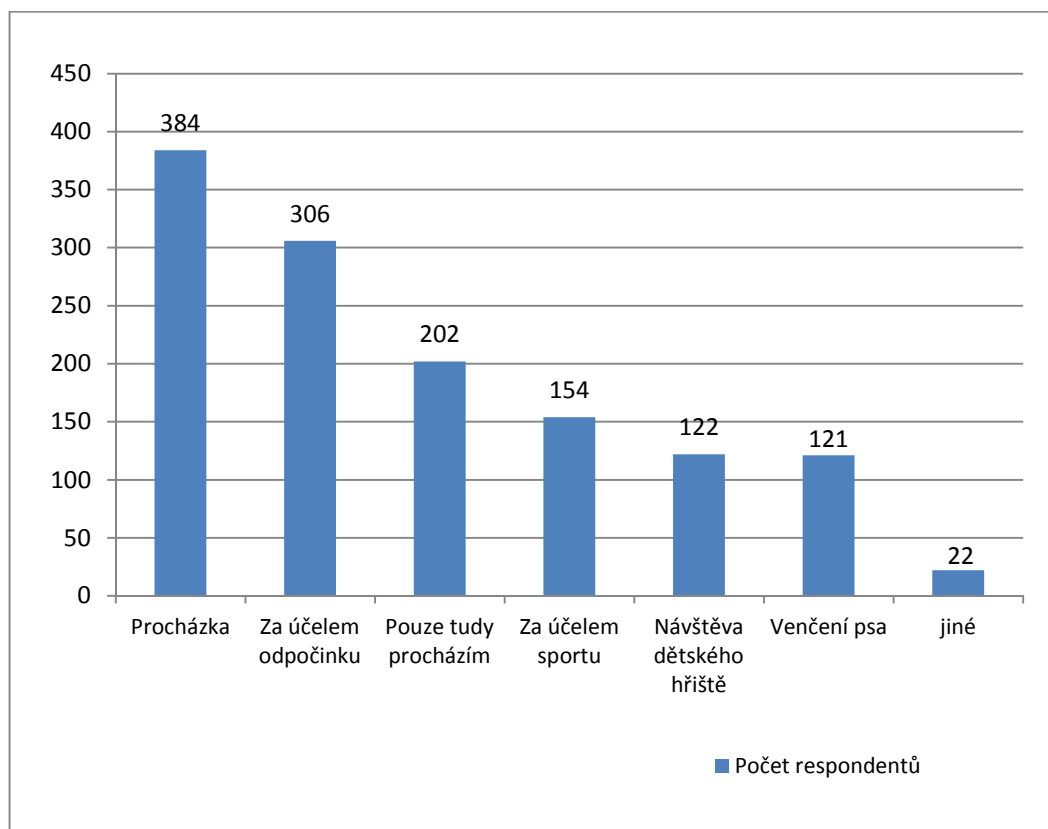
- četnost návštěvy parku vs. čas strávený v parku:
Chisqr=86,632, df=15, $p=0,4,19553 \cdot 10^{-12}$, tzn. $p < \alpha$, lze zamítnout H_0 o nezávislosti znaků.

11.[209]

Jaký bývá z pravidla důvod Vašeho pobytu v parku?

/možnost vícečetných odpovědí/

Obr. č. 2. 12 Odpovědi na otázku č. 11 – důvod pobytu v parku

Jiné odpovědi:

- cigareta /1/;
- fotografování /1/;
- geocaching /1/;
- schůzka s přáteli / se známými /7/;
- posezení v hospůdce /2/;
- piknik /3/;
- kulturní akce /4/;
- park je na náměstí – pracuji zde /1/;
- v mém okolí není park /2/.

Question	Jaký bývá z pravidla důvod Vašeho pobytu v parku?								
Answer	Procházka		Za účelem odpočinku		Pouze tudy procházím		Za účelem sportu		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	53	13,80	47	15,36	30	14,85	16	10,39
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	19	4,95	13	4,25	15	7,43	6	3,90
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	153	39,84	120	39,22	67	33,17	62	40,26
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	27	7,03	20	6,54	12	5,94	7	4,55
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	35	9,11	28	9,15	20	9,90	14	9,09
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	6	1,56	9	2,94	9	4,46	3	1,95
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	72	18,75	57	18,63	43	21,29	45	29,22
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	19	4,95	12	3,92	6	2,97	1	0,65
Total	384	100	306	100	202	100	154	100	

Tab. č. 2. 20 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 11

Question	Jaký bývá z pravidla důvod Vašeho pobytu v parku?								
Answer	Návštěva dětského hřiště		Venčení psa		Jiné		Za účelem sportu		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	26	21,31	22	18,18	2	9,09	16	10,39
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	3	2,46	5	4,13	1	4,55	6	3,90
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	53	43,44	50	41,32	8	36,36	62	40,26
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	8	6,56	6	4,96	1	4,55	7	4,55
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	7	5,74	9	7,44	2	9,09	14	9,09
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	0,82	2	1,65	0	0,00	3	1,95
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	19	15,57	24	19,83	7	31,82	45	29,22
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	5	4,10	3	2,48	1	4,55	1	0,65
Total	122	100	121	100	22	100	154	100	

Tab. č. 2. 21 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 11

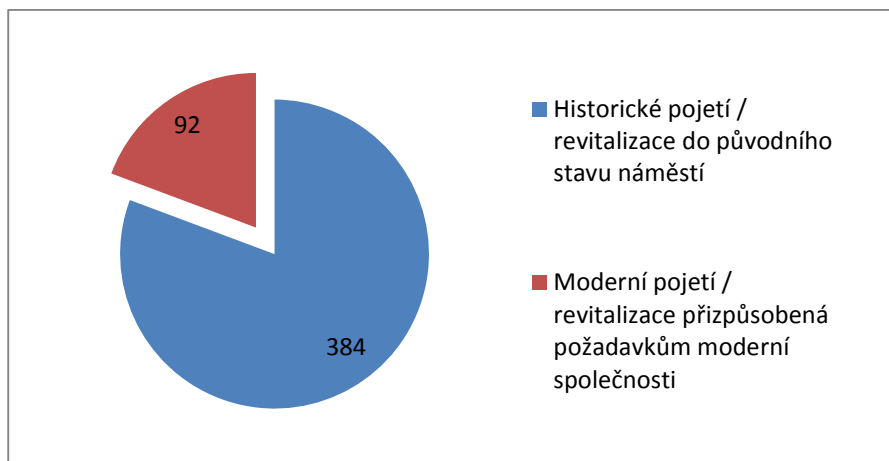
Question / Answer	Frequency	Jaký bývá z pravidla důvod Vašeho pobytu v parku?							Total
		Procházka	Za účelem odpočinku	Pouze tudy procházím / projíždím	Za účelem sportu	Návštěva dětského hřiště	Venčení psa	Jiné	
Jak často trávíte čas v parku?	pouze procházím	1	1	4	0	0	0	1	7
	zdržím se do 30 min	11	7	4	3	4	7	0	36
	zdržím se 31-60 min	8	8	0	4	4	6	0	30
	zdržím se více než jednu hodinu	3	3	0	2	2	3	1	14
téměř každý den	pouze procházím	3	2	5	2	0	1	2	15
	zdržím se do 30 min	17	12	12	6	3	6	0	56
	zdržím se 31-60 min	19	17	6	8	6	14	0	70
	zdržím se více než jednu hodinu	13	9	2	8	7	7	1	47
několikrát týdně	pouze procházím	10	6	13	1	1	2	0	33
	zdržím se do 30 min	23	15	12	7	9	5	0	71
	zdržím se 31-60 min	34	28	8	13	13	16	2	114
	zdržím se více než jednu hodinu	26	23	6	13	7	9	2	86
několikrát měsíčně	pouze procházím	11	4	12	3	4	3	1	38
	zdržím se do 30 min	48	34	25	18	11	13	0	149
	zdržím se 31-60 min	55	50	20	27	14	12	4	182
	zdržím se více než jednu hodinu	25	24	9	17	8	4	2	89
několikrát ročně	pouze procházím	9	8	22	1	4	0	0	44
	zdržím se do 30 min	20	11	16	5	8	4	2	66
	zdržím se 31-60 min	27	24	8	8	10	4	2	83
	zdržím se více než jednu hodinu	18	17	2	7	6	5	2	57
téměř vůbec	pouze procházím	3	3	15	0	0	0	0	21
	zdržím se do 30 min	0	0	1	1	1	0	0	3
	zdržím se 31-60 min	0	0	0	0	0	0	0	0
	zdržím se více než jednu hodinu	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		384	306	202	154	122	121	22	1311

Tab. č. 2. 22 Porovnání důvodu pobytu v parku v závislosti na délce pobytu

Question / Answer	Frequency	Respondent								Total	
		Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě		
Jak často trávíte čas v parku?	Kolik času v parku obvykle strávíte?										
	každý den	pouze procházím	0	2	1	0	0	1	0	0	4
		zdržím se do 30 min	1	1	5	2	0	0	3	1	13
		zdržím se 31-60 min	2	0	7	1	0	0	0	1	11
	zdržím se více než jednu hodinu	0	0	1	0	1	0	1	0	3	
téměř každý den	pouze procházím	1	2	0	0	0	0	3	0	6	
	zdržím se do 30 min	6	1	6	1	3	0	3	0	20	
	zdržím se 31-60 min	5	1	11	3	1	1	1	0	23	
	zdržím se více než jednu hodinu	4	1	6	1	1	0	0	0	13	
několikrát týdně	pouze procházím	2	0	6	1	1	1	5	0	16	
	zdržím se do 30 min	2	2	8	1	4	0	7	1	25	
	zdržím se 31-60 min	5	0	16	1	2	1	11	2	38	
	zdržím se více než jednu hodinu	1	0	14	0	5	0	6	1	27	
několikrát měsíčně	pouze procházím	7	0	4	0	1	1	2	3	18	
	zdržím se do 30 min	9	2	19	1	8	0	13	0	52	
	zdržím se 31-60 min	5	2	27	5	7	2	11	1	60	
	zdržím se více než jednu hodinu	3	1	10	3	1	0	7	1	26	
několikrát ročně	pouze procházím	6	2	5	2	2	2	2	4	25	
	zdržím se do 30 min	2	3	8	2	3	0	3	5	26	
	zdržím se 31-60 min	6	3	12	4	2	1	5	1	34	
	zdržím se více než jednu hodinu	1	3	7	2	0	2	3	1	19	
téměř vůbec	pouze procházím	4	1	2	3	1	4	1	0	16	
	zdržím se do 30 min	0	0	1	0	0	0	0	0	1	
	zdržím se 31-60 min	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	zdržím se více než jednu hodinu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Total		72	27	176	33	43	16	87	22	476	

Tab. č. 2. 23 Struktura respondentů odpovídající na otázky č. 9 a 10

12.[210]

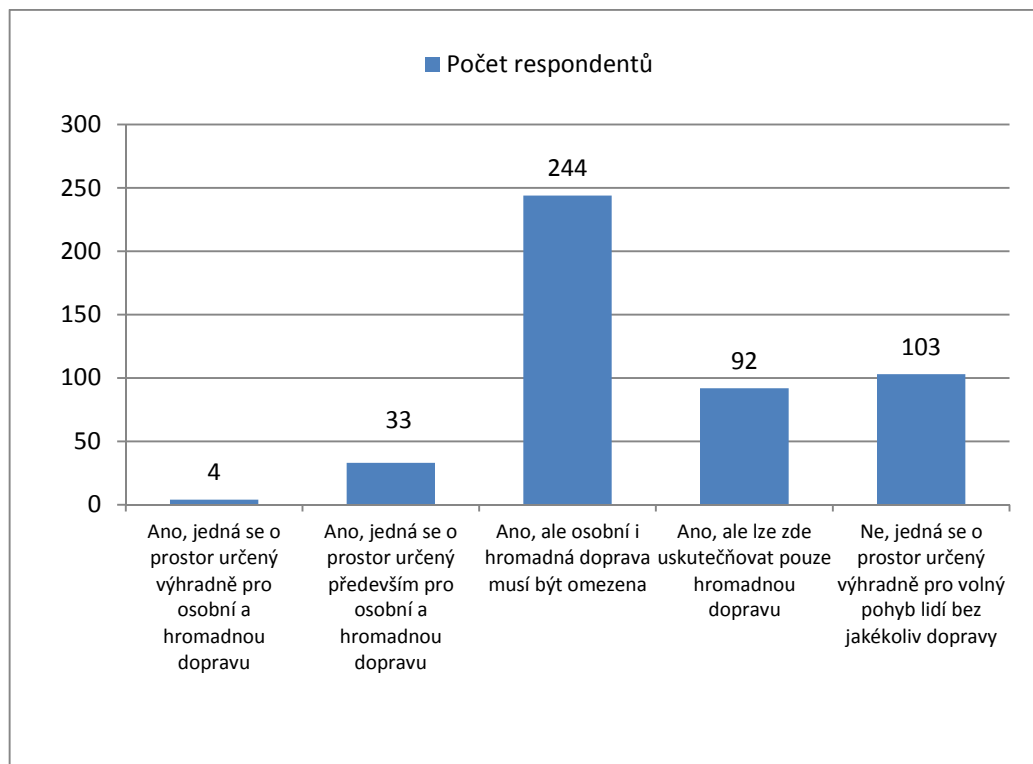
Jaký vzhled náměstí je Vám bližší?

Obr. č. 2. 13 Odpovědi na otázku č. 12 – preferovaný vzhled náměstí

Question		Jaký vzhled náměstí je Vám bližší?			
Answer		Historické pojetí		Moderní pojetí	
		Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	56	14,58	16	17,39
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	23	5,99	4	4,35
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	147	38,28	29	31,52
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	27	7,03	6	6,52
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	30	7,81	13	14,13
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	14	3,65	2	2,17
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	69	17,97	18	19,57
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	18	4,69	4	4,35
	Total	384	100	92	100

Tab. č. 2. 24 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 12

13.[211] **Patří podle Vás doprava na náměstí?**

Obr. č. 2. 14 Odpovědi na otázku č. 13 – názor na dopravu na náměstí

Při vyhodnocování otázky č. 13 byla zjištěna závislost:

- názor na dopravu na náměstí vs. věk respondenta:
 $\chi^2 = 11,591$, $df=4$, $p=0,02067$, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků.

Question	Patří podle Vás doprava na náměstí?		
Answer	Ano, jedná se o prostor určený výhradně pro osobní a hromadnou dopravu		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	25,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	25,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	25,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	25,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Total	4	100

Tab. č. 2. 25 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 13

Question	Patří podle Vás doprava na náměstí?		
Answer	Ano, jedná se o prostor určený především pro osobní a hromadnou dopravu		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	10	30,30
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	10	30,30
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	3,03
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	4	12,12
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	7	21,21
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	3,03
	Total	33	100

Tab. č. 2. 26 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 13 - ano, jedná se o prostor určený především pro osobní a hromadnou dopravu

Question	Patří podle Vás doprava na náměstí?		
Answer	Ano, ale osobní i hromadná doprava musí být omezena		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	34	13,93
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	19	7,79
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	100	40,98
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	12	4,92
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	22	9,02
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	11	4,51
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	36	14,75
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	10	4,10
	Total	244	100

Tab. č. 2. 27 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 13 - ano, ale os. i hrom. dopr. musí být omezena

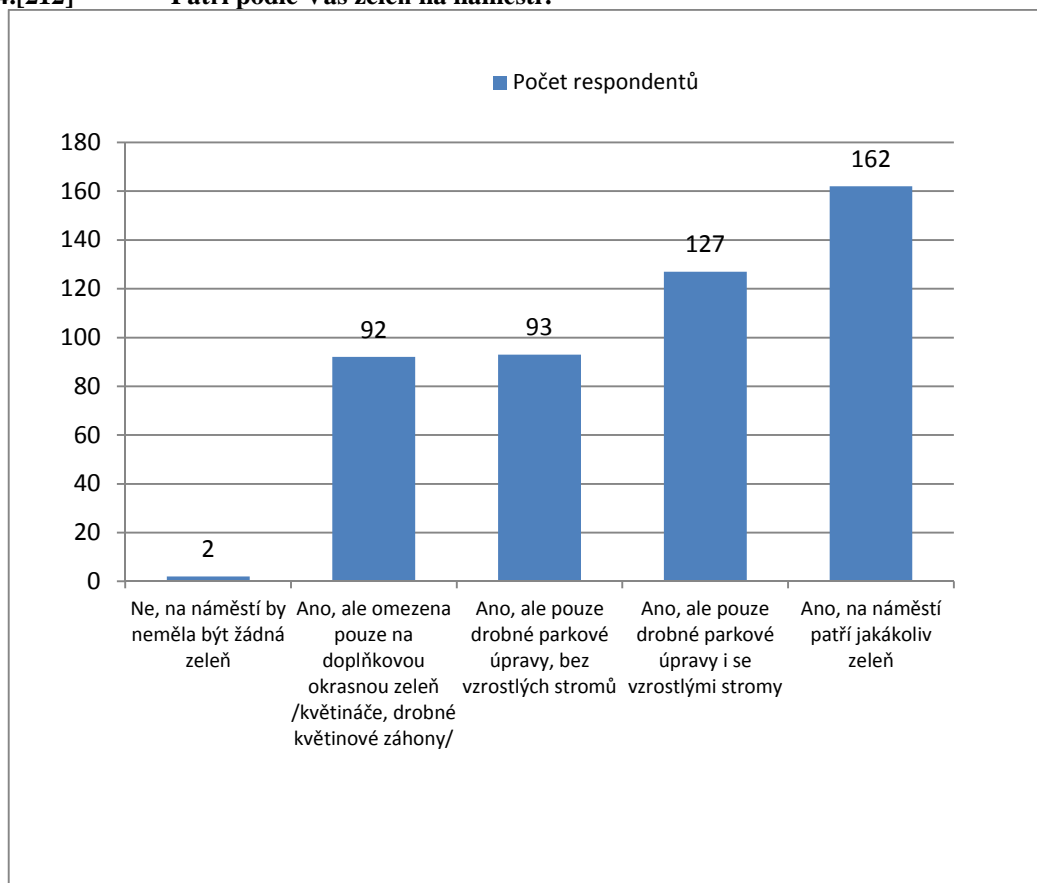
Question	Patří podle Vás doprava na náměstí?		
Answer	Ano, ale lze zde uskutečňovat pouze hromadnou dopravu		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	10	10,87
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	2	2,17
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	35	38,04
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	5	5,43
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	10	10,87
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	1,09
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	23	25,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	6	6,52
	Total	92	100

Tab. č. 2. 28 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 13 - ano, ale lze zde uskutečňovat pouze hrom. dopravu

Question	Patří podle Vás doprava na náměstí?		
Answer	Ne, jedná se o prostor určený výhradně pro volný pohyb lidí bez jakékoliv dopravy		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	17	16,50
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	6	5,83
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	30	29,13
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	15	14,56
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	6	5,83
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	4	3,88
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	20	19,42
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	5	4,85
	Total	103	100

Tab. č. 2. 29 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 13 - ne, jedná se o prostor určený výhradně pro volný pohyb lidí bez jakékoliv dopravy

14.[212] **Patří podle Vás zeleň na náměstí?**

Obr. č. 2. 15 Odpovědi na otázku č. 14 – názor na zeleň na náměstí

Při vyhodnocování otázky č. 14 byla zjištěna závislost:

- názor na zeleň na náměstí vs. věk respondenta:
 $\chi^2 = 10,446$, $df=4$, $p=0,03355$, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků.

Question	Patří podle Vás zeleň na náměstí?		
Answer	Ne, na náměstí by neměla být žádná zeleň		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	50,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	50,00
	Total	2	100

Tab. č. 2. 30 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 14 - ne, na náměstí by neměla být žádná zeleň

Question	Patří podle Vás zeleň na náměstí?		
Answer	Ano, ale omezena pouze na doplňkovou okrasnou zeleň /květináče, květinové záhony/		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	20	21,74
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	3	3,26
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	39	42,39
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	6	6,52
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	9	9,78
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	1,09
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	12	13,04
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	2	2,17
	Total	92	100

Tab. č. 2. 31 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 14 - ano, ale omezena pouze na doplň. okrasnou zeleň

Question	Patří podle Vás zeleň na náměstí?		
Answer	Ano, ale pouze drobné parkové úpravy bez vzrostlých stromů		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	12	12,90
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	8	8,60
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	29	31,18
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	4	4,30
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	11	11,83
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	1,08
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	24	25,81
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	4	4,30
Total	93	100	

Tab. č. 2. 32 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 14 - ano, ale pouze dr. park. úpr. bez vzrostlých stromů

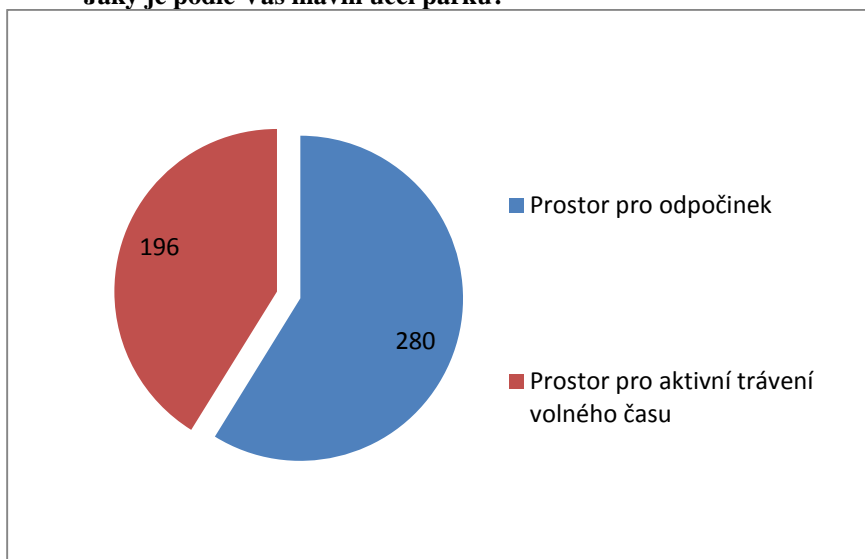
Question	Patří podle Vás zeleň na náměstí?		
Answer	Ano, ale pouze drobné parkové úpravy i se vzrostlými stromy		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	14	11,02
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	10	7,87
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	45	35,43
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	10	7,87
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	10	7,87
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	8	6,30
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	21	16,54
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	9	7,09
Total	127	100	

Tab. č. 2. 33 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 14 - ano, ale pouze dr. park. úpr. i se vzrostlými stromy

Question	Patří podle Vás zeleň na náměstí?		
Answer	Ano, na náměstí patří jakákoliv zeleň		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	26	16,05
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	6	3,70
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	63	38,89
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	13	8,02
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	13	8,02
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	6	3,70
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	29	17,90
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	6	3,70
Total	162	100	

Tab. č. 2. 34 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 14 - ano, na náměstí patří jakákoliv zeleň

15.[213] **Jaký je podle Vás hlavní účel parku?**

Obr. č. 2. 16 Odpovědi na otázku č. 15 – požadovaný účel parku

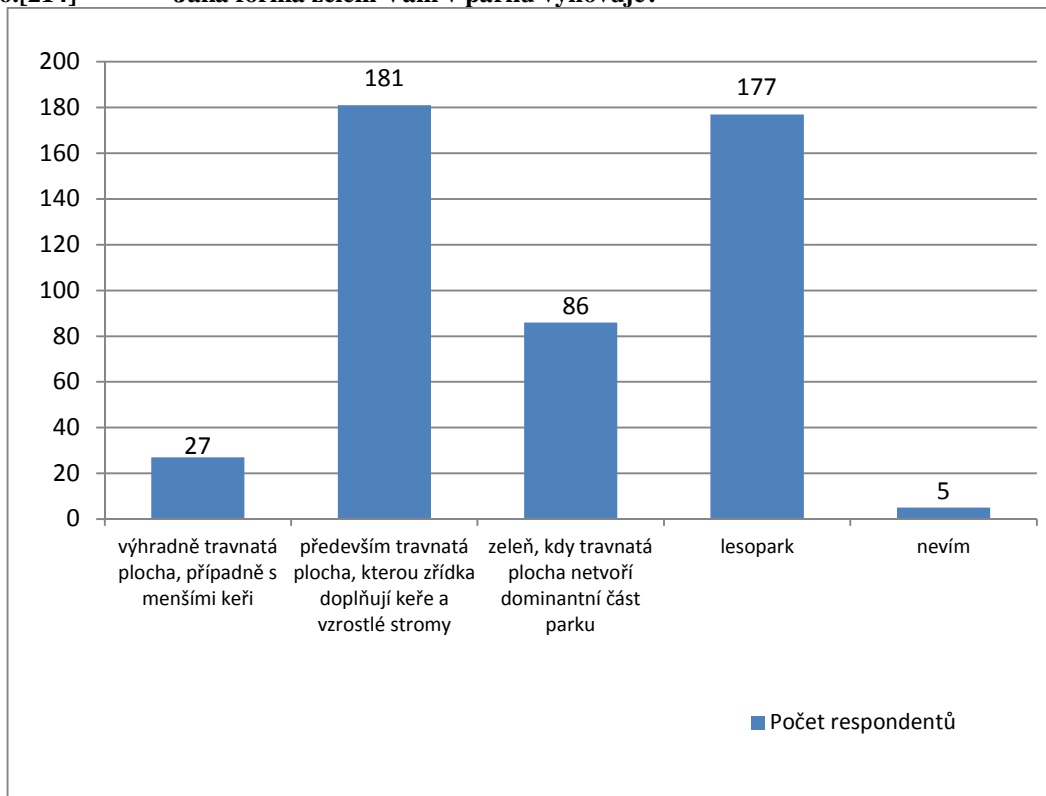
Při vyhodnocování otázky č. 15 byla zjištěna závislost:

- hlavní účel parku vs. velikost obce bydliště respondenta:
 $\chi^2 = 12,756$, $df = 1$, $p = 0,00035$, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků.

Question		Jaký je podle Vás hlavní účel parku?			
Answer		Prostor pro odpočinek		Prostor pro aktivní trávení volného času	
		Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	51	18,21	21	10,71
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	18	6,43	9	4,59
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	88	31,43	88	44,90
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	13	4,64	20	10,20
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	29	10,36	14	7,14
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	13	4,64	3	1,53
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	52	18,57	35	17,86
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	16	5,71	6	3,06
	Total	280	100	196	100

Tab. č. 2. 35 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 15

16.[214] **Jaká forma zeleni Vám v parku vyhovuje?**

Obr. č. 2. 17 Odpovědi na otázku č. 16 – požadovaná forma zeleni v parku

Question	Jaká forma zeleni Vám v parku vyhovuje?		
Answer	Výhradně travnatá plocha, případně s menšími keři		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	8	29,63
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	3,70
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	10	37,04
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	2	7,41
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	5	18,52
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	3,70
Total		27	100

Tab. č. 2. 36 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 16 - výhradně travnatá plocha, případně s menšími keři

Question	Jaká forma zeleni Vám v parku vyhovuje?		
Answer	Především travnatá plocha, kterou zřídka doplňují keře a vzrostlé stromy		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	28	15,47
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	14	7,73
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	67	37,02
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	14	7,73
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	13	7,18
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	2	1,10
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	34	18,78
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	9	4,97
	Total	181	100

Tab. č. 2. 37 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 16 - především travnatá plocha, kterou zřídka doplňují keře a vzrostlé stromy

Question	Jaká forma zeleni Vám v parku vyhovuje?		
Answer	Zeleň, kdy travnatá plocha netvoří dominantní část parku		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	11	12,79
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	6	6,98
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	24	27,91
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	9	10,47
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	12	13,95
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	4	4,65
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	16	18,60
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	4	4,65
	Total	86	100

Tab. č. 2. 38 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 16 - zeleň, kdy travnatá pl. netvoří dominantní část parku

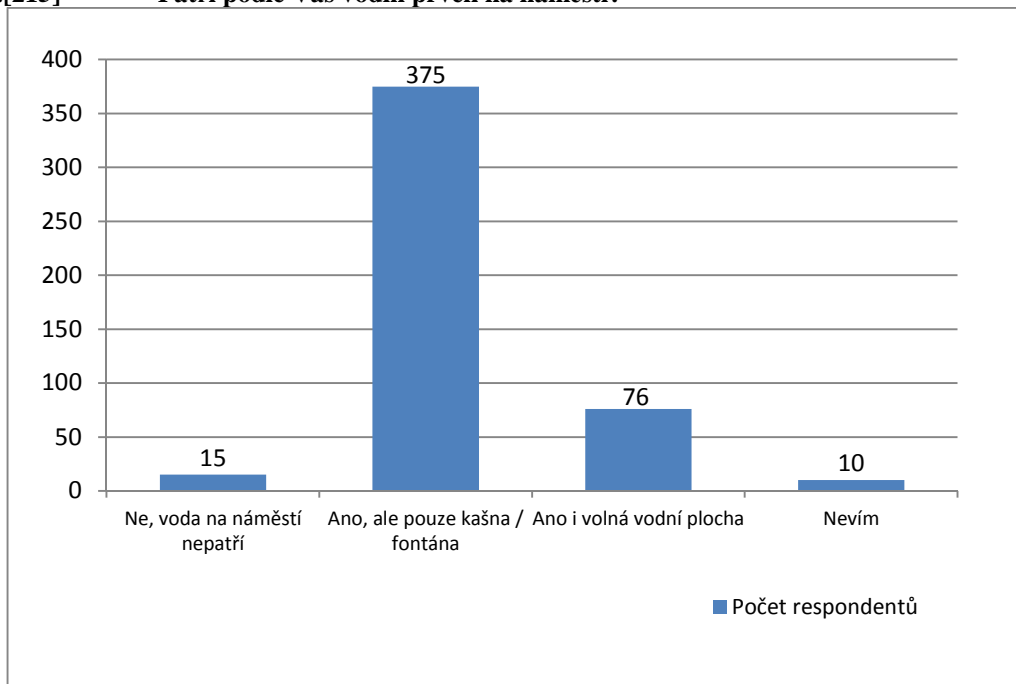
Question	Jaká forma zeleni Vám v parku vyhovuje?		
Answer	Lesopark		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	25	14,12
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	6	3,39
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	72	40,68
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	11	6,21
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	16	9,04
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	10	5,65
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	30	16,95
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	7	3,95
	Total	177	100

Tab. č. 2. 39 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 16 - lesopark

Question	Jaká forma zeleni Vám v parku vyhovuje?		
Answer	Nevím		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	2	40,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	2	40,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	20,00
	Total	5	100

Tab. č. 2. 40 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 16 - nevím

17.[215] **Patří podle Vás vodní prvek na náměstí?**

Obr. č. 2. 18 Odpovědi na otázku č. 17 – názor na vodní prvek na náměstí

Question		Patří podle Vás vodní prvek na náměstí?	
Answer		Ne, voda na náměstí nepatří	
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	6,67
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	6,67
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	3	20,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	2	13,33
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	7	46,67
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	6,67
	Total	15	100

Tab. č. 2. 41 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 17 - ne, voda na náměstí nepatří

Question		Patří podle Vás vodní prvek na náměstí?	
Answer		Ano, ale pouze kašna / fontána	
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	63	16,80
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	23	6,13
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	145	38,67
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	22	5,87
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	32	8,53
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	13	3,47
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	60	16,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	17	4,53
	Total	375	100

Tab. č. 2. 42 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 17 - ano, ale pouze kašna / fontána

Question	Patří podle Vás vodní prvek na náměstí?		
Answer	Ano, i volná vodní hladina		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	5	6,58
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	2	2,63
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	26	34,21
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	9	11,84
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	8	10,53
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	3	3,95
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	20	26,32
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	3	3,95
	Total	76	100

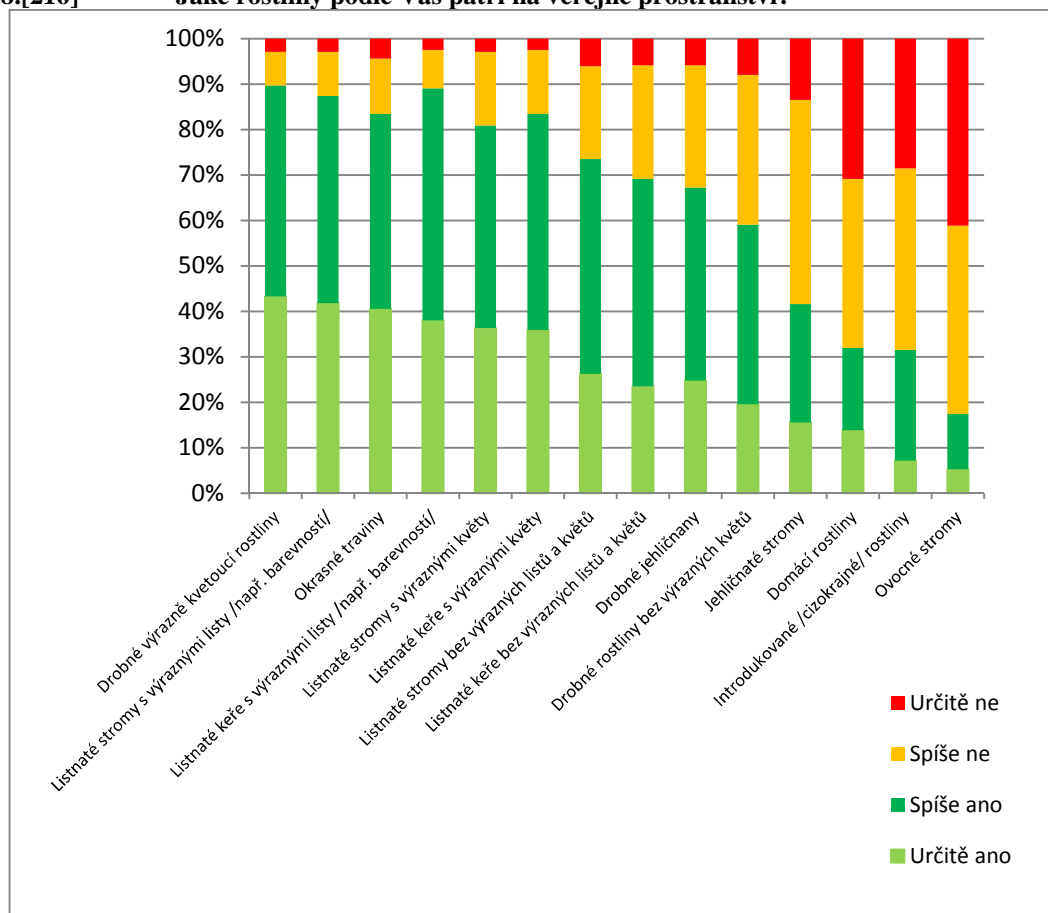
Tab. č. 2. 43 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 17 - ano, i volná vodní hladina

Question	Patří podle Vás vodní prvek na náměstí?		
Answer	Nevím		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	3	30,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	10,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	2	20,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	2	20,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	10,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	10,00
	Total	10	100

Tab. č. 2. 44 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 17 - nevím

18.[216]

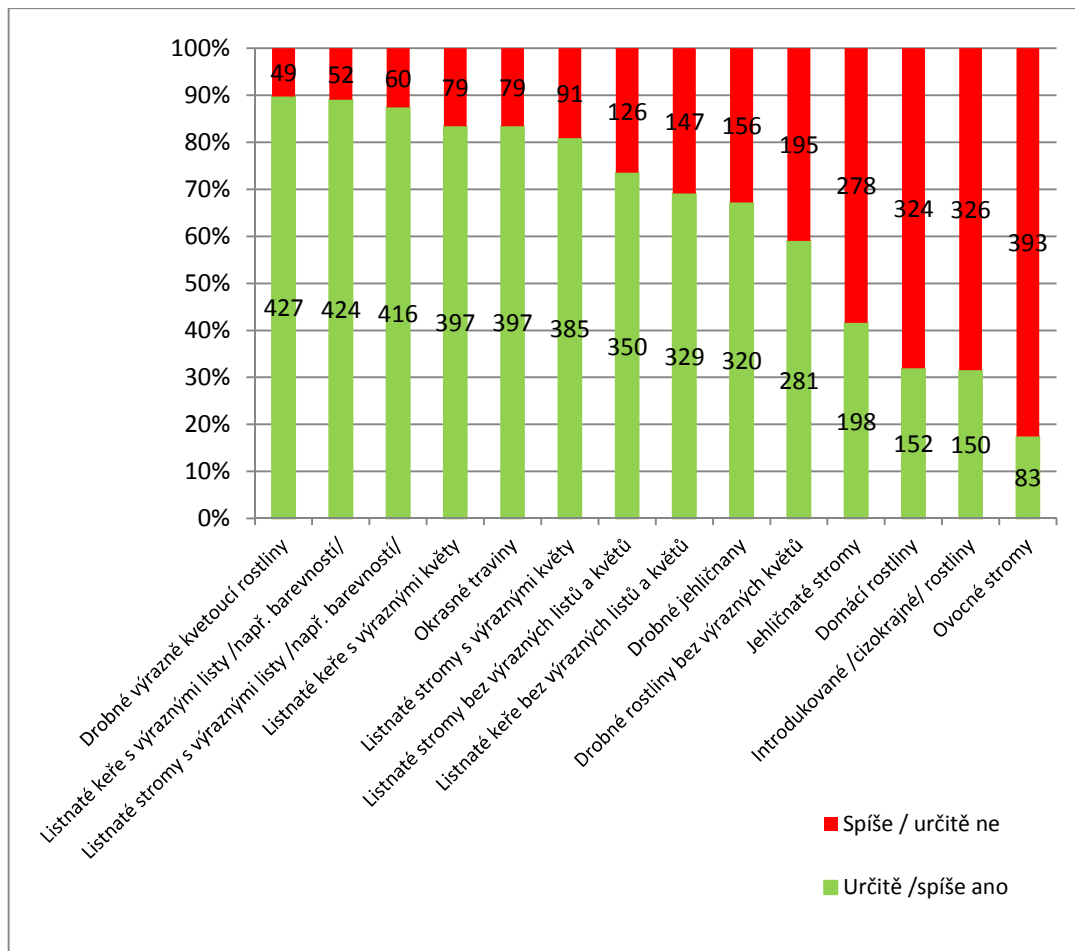
Jaké rostliny podle Vás patří na veřejné prostranství?

Obr. č. 2. 19 Odpovědi na otázku č. 18 – preferované rostliny na veřejném prostranství

	Určitě ano	Spíše ano	Spíše ne	Určitě ne
Drobné výrazně kvetoucí rostliny	206	221	35	14
Listnaté stromy s výraznými listy /např. barevností/	199	217	46	14
Okrasné traviny	193	204	58	21
Listnaté keře s výraznými listy /např. barevností/	181	243	40	12
Listnaté stromy s výraznými květy	173	212	77	14
Listnaté keře s výraznými květy	171	226	67	12
Listnaté stromy bez výrazných listů a květů	125	225	97	29
Listnaté keře bez výrazných listů a květů	112	217	119	28
Drobné jehličnany	118	202	128	28
Drobné rostliny bez výrazných květů	93	188	157	38
Jehličnaté stromy	74	124	214	64
Domácí rostliny	66	86	177	147
Introdukované /cizokrajné/ rostliny	34	116	190	136
Ovocné stromy	25	58	197	196

Tab. č. 2. 45 Odpovědi na otázku č. 18 – preferované rostliny na veřejném prostranství

Obr. č. 2. 20 Odpovědi na otázku č. 18 – preferované rostliny na veřejném prostranství, po sloučení odpovědi ano+spíše ano a spíše ne+ne

Při vyhodnocování otázky č. 18 byly zjištěny závislosti:

- listnaté stromy bez výrazných listů a květů vs. věk respondenta:
Chisqr=9,280, df=3, p=0,02579, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- listnaté stromy bez výrazných listů a květů vs. velikost obce bydliště respondenta:
Chisqr=18,020, df=5, p=0,00044, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- listnaté keře s výraznými listy vs. věk respondenta:
Chisqr=11,117, df=3, p=0,01111, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- ovocné stromy vs. věk respondenta:
Chisqr=23,609, df=3, p=0,00003, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků;
- drobné rostliny bez výrazných květů vs. věk respondenta:
Chisqr=16,414, df=3, p=0,00093, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků.

Question Jaké rostliny podle Vás patří na veřejné prostranství? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /									
Answer		Drobné výrazně kvetoucí rostliny		Listnaté keře s výraznými listy		Listnaté stromy s výraznými listy		Listnaté keře s výraznými květy	
		Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	65	15,22	64	15,09	66	15,87	64	16,12
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	24	5,62	22	5,19	22	5,29	22	5,54
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	163	38,17	161	37,97	159	38,22	147	37,03
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	30	7,03	31	7,31	29	6,97	28	7,05
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	38	8,90	37	8,73	36	8,65	34	8,56
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	12	2,81	15	3,54	15	3,61	14	3,53
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	77	18,03	78	18,40	75	18,03	73	18,39
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	18	4,22	16	3,77	14	3,37	15	3,78
Total		427	100	424	100	416	100	397	100

Tab. č. 2. 46 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 18

Question Jaké rostliny podle Vás patří na veřejné prostranství? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /									
Answer		Okrasné traviny		Listnaté stromy s výraznými květy		Listnaté stromy bez výrazných listů a květů		Listnaté keře bez výrazných listů a květů	
		Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	61	15,37	61	15,84	43	12,29	46	13,98
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	19	4,79	21	5,45	15	4,29	15	4,56
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	151	38,04	144	37,40	143	40,86	131	39,82
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	31	7,81	21	5,45	26	7,43	22	6,69
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	35	8,82	35	9,09	30	8,57	27	8,21
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	14	3,53	15	3,90	11	3,14	13	3,95
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	71	17,88	75	19,48	68	19,43	65	19,76
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	15	3,78	13	3,38	14	4,00	10	3,04
Total		397	100	385	100	350	100	329	100

Tab. č. 2. 47 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 18

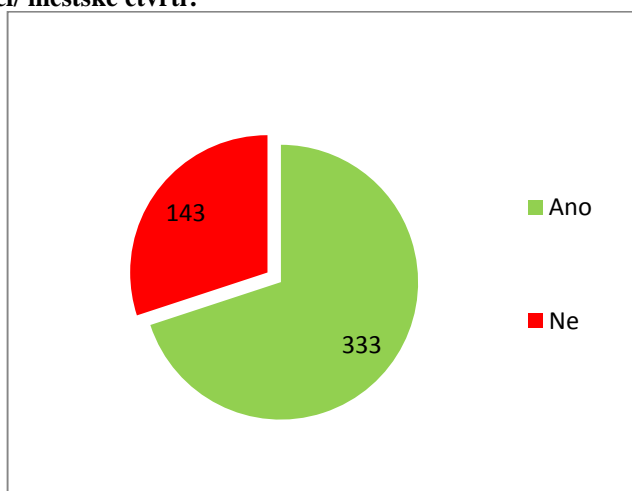
Question	Jaké rostliny podle Vás patří na veřejné prostranství? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /								
Answer	Drobné jehličnany		Drobné rostliny bez výrazných květů		Jehličnaté stromy		Domácí rostliny		
	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	54	16,88	39	13,88	28	14,14	19	12,50
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	15	4,69	12	4,27	10	5,05	8	5,26
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	108	33,75	115	40,93	65	32,83	50	32,89
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	26	8,13	18	6,41	14	7,07	9	5,92
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	32	10,00	25	8,90	22	11,11	15	9,87
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	12	3,75	7	2,49	7	3,54	2	1,32
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	64	20,00	59	21,00	47	23,74	45	29,61
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	9	2,81	6	2,14	5	2,53	4	2,63
Total	320	100	281	100	198	100	152	100	

Tab. č. 2. 48 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 18

Question	Jaké rostliny podle Vás patří na veřejné prostranství? / uvedeny odpovědi ano + spíše ano /				
Answer	Introdukované rostliny		Ovocné stromy		
	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	23	15,33	15	18,07
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	6	4,00	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	55	36,67	27	32,53
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	11	7,33	3	3,61
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	15	10,00	9	10,84
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	2	1,33	2	2,41
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	35	23,33	26	31,33
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	3	2,00	1	1,20
Total	150	100	83	100	

Tab. č. 2. 49 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 18

19.[217] **Jste spokojen/-a se vzhledem a možností využití veřejných prostranství ve Vaší obci/ městské čtvrti?**

Obr. č. 2. 21 Odpovědi na otázku č. 19 – spokojenost s veřejnými prostranstvími

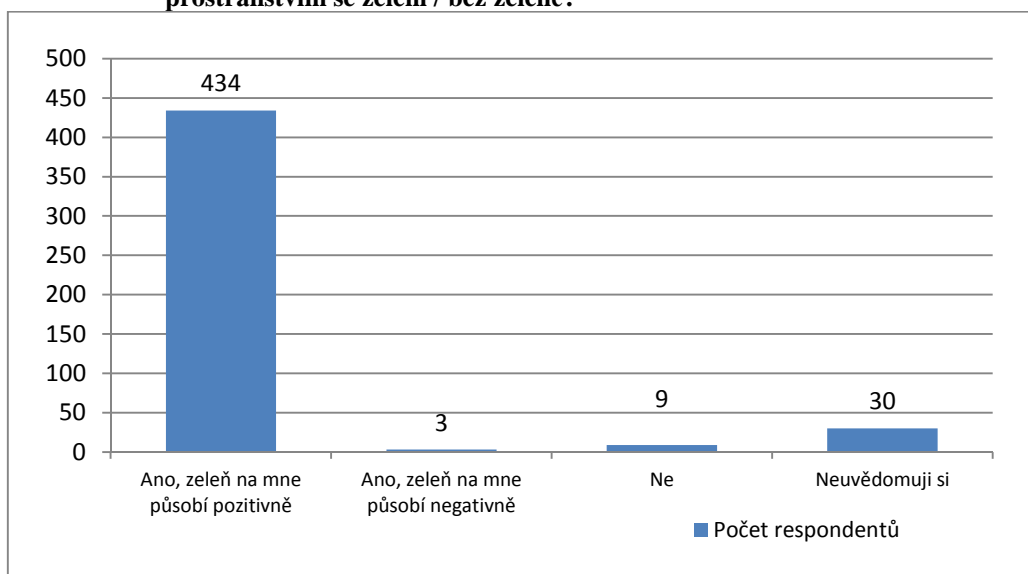
Jste spokojen/-a se vzhledem a možností využití veřejných prostranství ve Vaší obci / městské čtvrti?					
Question		Ano		Ne	
Answer		Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	51	15,32	21	14,69
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	15	4,50	12	8,39
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	137	41,14	39	27,27
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	20	6,01	13	9,09
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	29	8,71	14	9,79
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	11	3,30	5	3,50
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	55	16,52	32	22,38
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	15	4,50	7	4,90
	Total	333	100	143	100

Tab. č. 2. 50 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 19

20.[218] **Proč nejste spokojen/-a ?**
/psané odpovědi rozříděné do kategorií dle vypsanych odpovědí/
/143 respondentů odpovídajících na otázku 19 – „Ne“/

Bez vyjádření	2
Komerční účely, příliš mnoho reklamních ploch	4
Značná doprava / hluk /parkoviště na náměstí	19
Neudržované plochy veřejných prostranství/znečištěno odpadky/psími výkaly	71
Nedostatek plochy veřejných prostranství	33
Riziko kriminality v nočních hodinách /bezdomovci, narkomani	18
Málo zeleně vč. stromů / bez stinných míst / nevhodná zeleň	44
Není řešeno koncepčně	5
Nespokojenost se vzhledem / neodpovídá charakteru obce	86
Nespokojenost s vybavením	55
Nejsou pořádány žádné akce	5
Nespokojenost s cenami	1

21.[219] **Zaznamenal/-a jste rozdíl vlivu na Vaši psychiku, když procházíte veřejným prostranstvím se zelení / bez zeleně?**

Obr. č. 2. 22 Odpovědi na otázku č. 21 – vliv zeleně na respondenty

Question		Zaznamenal/-a jste rozdíl vlivu na Vaši psychiku, když procházíte veřejným prostranstvím se zelení / bez zeleně?	
Answer		Ano, zeleň na mne působí pozitivně	
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	66	15,21
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	27	6,22
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	163	37,56
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	29	6,68
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	38	8,76
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	16	3,69
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	78	17,97
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	17	3,92
	Total	434	100

Tab. č. 2. 51 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 21 - ano, zeleň na mne působí pozitivně

Question		Zaznamenal/-a jste rozdíl vlivu na Vaši psychiku, když procházíte veřejným prostranstvím se zelení / bez zeleně?	
Answer		Ano, zeleň na mne působí negativně	
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	33,33
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	33,33
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	33,33
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Total	3	100

Tab. č. 2. 52 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 21 - ano, zeleň na mne působí negativně

Question	Zaznamenal/-a jste rozdíl vlivu na Vaši psychiku, když procházíte veřejným prostranstvím se zelení / bez zeleně?		
Answer	Ne		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	11,11
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	11,11
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	3	33,33
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	3	33,33
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	11,11
	Total	9	100

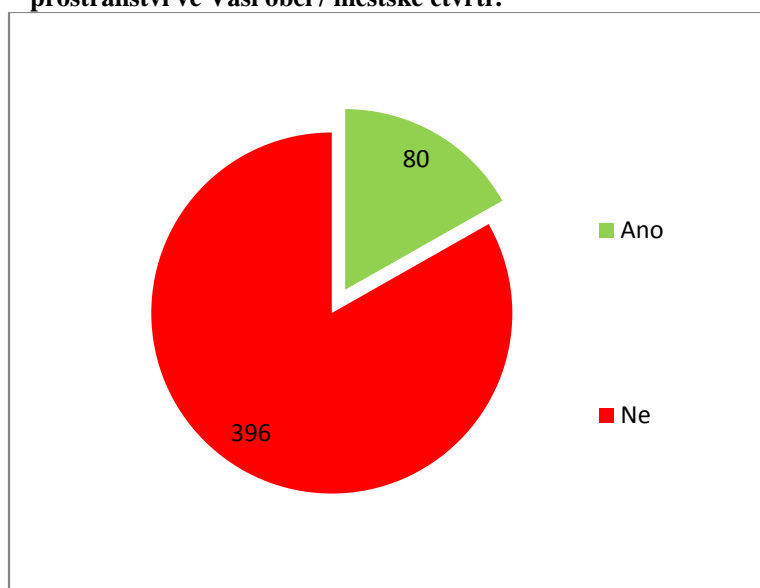
Tab. č. 2. 53 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 21 - ne

Question	Zaznamenal/-a jste rozdíl vlivu na Vaši psychiku, když procházíte veřejným prostranstvím se zelení / bez zeleně?		
Answer	Neuvědomuji si		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	5	16,67
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	11	36,67
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	3	10,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	3,33
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	6	20,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	4	13,33
	Total	30	100

Tab. č. 2. 54 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 21 - neuvědomuji si

Zapojení respondenta do plánování veřejného prostranství

22.[301] Oslovila Vás někdy místní samospráva či nějaká organizace ve věci zjištění Vašich preferencí v souvislosti s plánováním obnovy nebo změny veřejného prostranství ve Vaší obci / městské čtvrti?

Obr. č. 2. 23 Odpovědi na otázku č. 22 – oslovení respondentů ve věci zjištění jejich preferencí

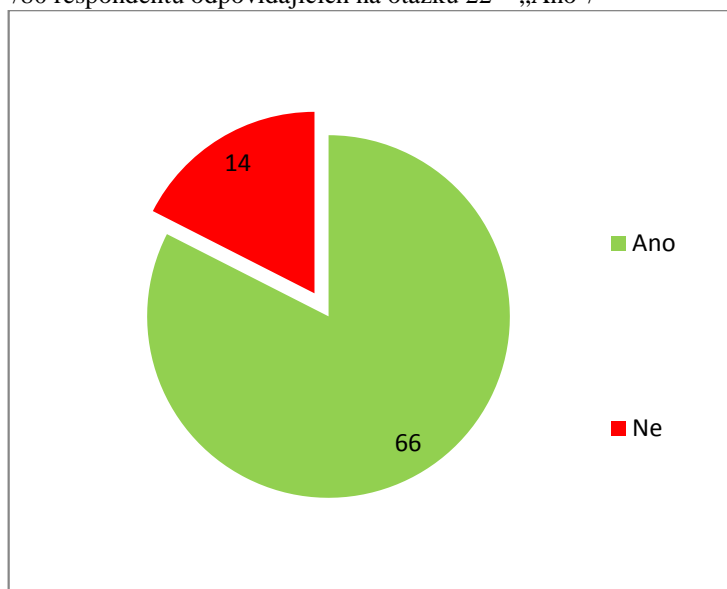
Oslovila Vás někdy místní samospráva či nějaká organizace ve věci zjištění Vašich preferencí v souvislosti s plánováním obnovy nebo změny veřejného prostranství ve Vaší obci / městské čtvrti?					
Question		Ano		Ne	
Answer		Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	16	20,00	56	14,14
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	8	10,00	19	4,80
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	15	18,75	161	40,66
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	4	5,00	29	7,32
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	12	15,00	31	7,83
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	5	6,25	11	2,78
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	15	18,75	72	18,18
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	5	6,25	17	4,29
	Total		80	100	396

Tab. č. 2. 55 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 22

23.[302]

Projevil/-a jste již své preference při nějakém plánovaném projektu týkající se obnovy či změny veřejného prostranství?

/80 respondentů odpovídajících na otázku 22 – „Ano“/

Obr. č. 2. 24 Odpovědi na otázku č. 23 – projevil respondent preference při plánování obnovy či změny veřejných prostranství

Projevil/-a jste již své preference při nějakém plánovaném projektu týkající se obnovy či změny veřejného prostranství?					
Question		Ano		Ne	
Answer		Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	12	18,18	4	28,57
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	8	12,12	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	13	19,70	2	14,29
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	4	6,06	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	10	15,15	2	14,29
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	5	7,58	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	10	15,15	5	35,71
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	4	6,06	1	7,14
Total		66	100	14	100

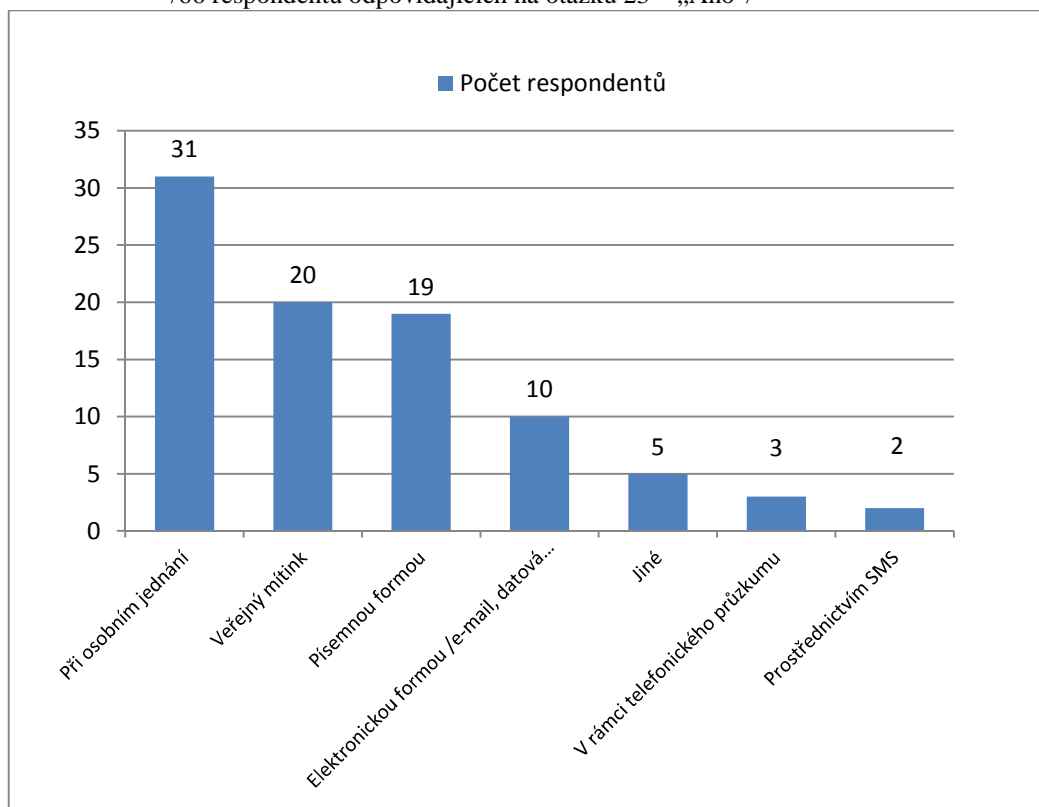
Tab. č. 2. 56 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 23

24.[303]

Jakou formou jste své preference projevil/-a?

/možnost vícečetných odpovědí/

/66 respondentů odpovídajících na otázku 23 – „Ano“/

Obr. č. 2. 25 Odpovědi na otázku č. 24 – způsob projevení preferencí respondentem

Jiné odpovědi:

- účast při komunitním plánování /Agenda 21 /2/;
- účast při umístování informačního systému města /1/;
- petice /1/;
- v zastupitelstvu obce / města /1/.

Question	Jakou formou jste své preference projevil/-a?								
Answer	Při osobním jednání		Veřejný mítink		Písemnou formou		Elektronickou formou		
	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	5	16,13	1	5,00	4	21,05	1	10,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	4	12,90	3	15,00	1	5,26	1	10,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	2	6,45	6	30,00	5	26,32	1	10,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00	2	10,00	2	10,53	1	10,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	7	22,58	4	20,00	2	10,53	1	10,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	3	9,68	1	5,00	2	10,53	1	10,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	8	25,81	2	10,00	3	15,79	3	30,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	2	6,45	1	5,00	0	0,00	1	10,00
Total	31	100	20	100	19	100	10	100	

Tab. č. 2. 57 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 24

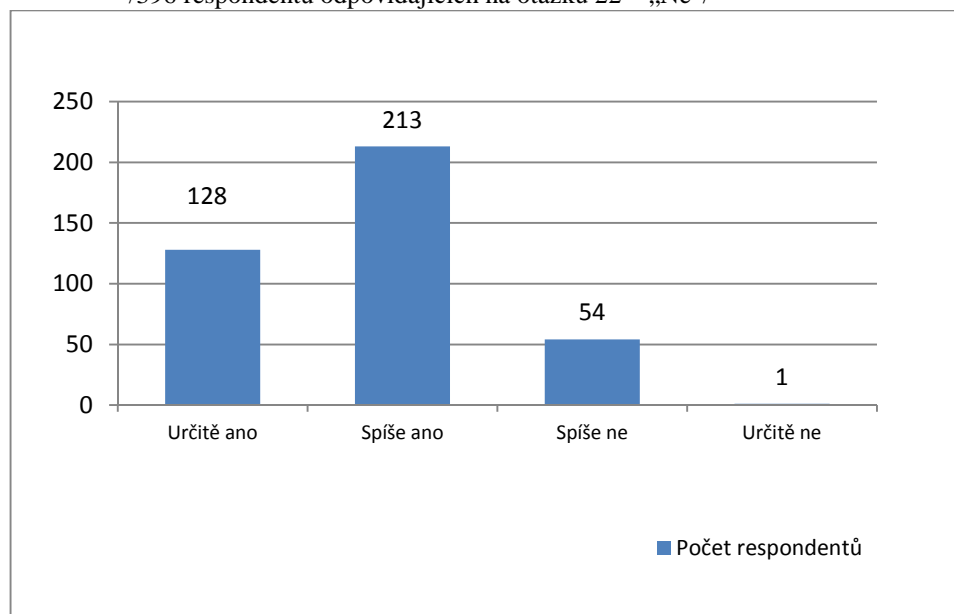
Question	Jakou formou jste své preference projevil/-a?						
Answer	Jiné		V rámci telefonického průzkumu		Prostřednictvím SMS		
	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	20,00	0	0,00	2	100,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	20,00	0	0,00	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	20,00	0	0,00	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	20,00	2	66,67	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	20,00	1	33,33	0	0,00
Total	5	100	3	100	2	100	

Tab. č. 2. 58 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 24

25.[304]

Kdybyste měl/-a možnost, projevil/-a byste své preference při plánování obnovy veřejného prostranství?

/396 respondentů odpovídajících na otázku 22 – „Ne“/

Obr. č. 2. 26 Odpovědi na otázku č. 25 – zájem respondenta o participaci

Question		Kdybyste měl/-a možnost, projevil/-a byste své preference při plánování obnovy veřejného prostranství?	
Answer		Určitě ano	
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	16	12,50
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	6	4,69
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	52	40,63
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	10	7,81
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	10	7,81
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	4	3,13
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	26	20,31
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	4	3,13
Total		128	100

Tab. č. 2. 59 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 25 – určitě ano

Question		Kdybyste měl/-a možnost, projevil/-a byste své preference při plánování obnovy veřejného prostranství?	
Answer		Spíše ano	
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	31	14,55
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	11	5,16
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	93	43,66
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	13	6,10
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	14	6,57
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	5	2,35
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	38	17,84
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	8	3,76
Total		213	100

Tab. č. 2. 60 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 25 – spíše ano

Question	Kdybyste měl/-a možnost, projevil/-a byste své preference při plánování obnovy veřejného prostranství?		
Answer	Spíše ne		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	9	16,67
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	2	3,70
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	16	29,63
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	6	11,11
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	7	12,96
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	2	3,70
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	7	12,96
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	5	9,26
	Total	54	100

Tab. č. 2. 61 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 25 – spíše ne

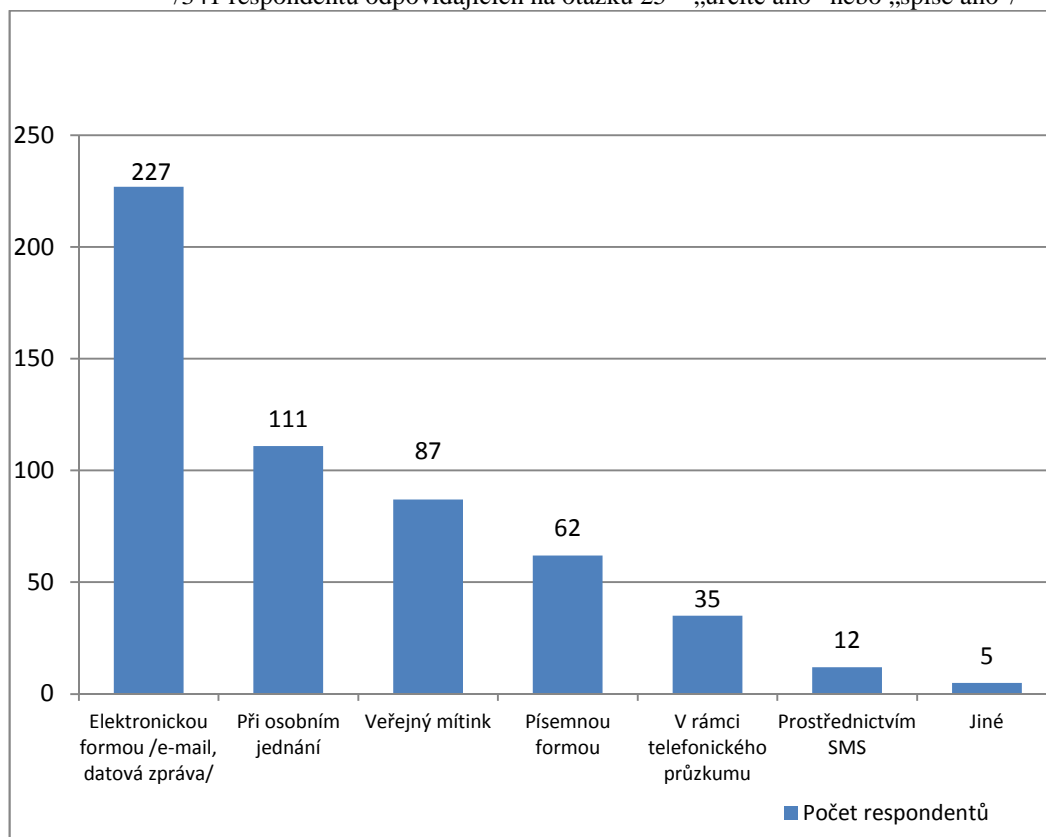
Question	Kdybyste měl/-a možnost, projevil/-a byste své preference při plánování obnovy veřejného prostranství?		
Answer	Určitě ne		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	100,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Total	1	100

Tab. č. 2. 62 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 25 – určitě ne

26.[305] Jakou formou by pro Vás bylo projevení preferencí nejpřijatelnější?

/možnost vícečetných odpovědí/

/341 respondentů odpovídajících na otázku 25 – „určitě ano“ nebo „spíše ano“/

Obr. č. 2. 27 Odpovědi na otázku č. 26 – požadovaný způsob projevení preferencí

Jiné odpovědi:

- dotazník /ad tento /4/;
- petice /1/.

Question	Jakou formou by pro Vás bylo projevení preferencí nejpřijatelnější?								
Answer	Elektronickou formou		Při osobním setkání		Veřejný mítink		Písemnou formou		
	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	31	13,66	14	12,61	12	13,79	5	8,06
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	4	1,76	10	9,01	4	4,60	2	3,23
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	98	43,17	36	32,43	34	39,08	32	51,61
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	15	6,61	6	5,41	7	8,05	3	4,84
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	13	5,73	13	11,71	6	6,90	8	12,90
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	4	1,76	4	3,60	2	2,30	1	1,61
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	55	24,23	22	19,82	19	21,84	11	17,74
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	7	3,08	6	5,41	3	3,45	0	0,00
Total	227	100	111	100	87	100	62	100	

Tab. č. 2. 63 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 26

Question	Jakou formou by pro Vás bylo projevení preferencí nejpřijatelnější?						
Answer	V rámci telefonického průzkumu		Prostřednictvím SMS		Jiné		
	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	4	11,43	0	0,00	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	2,86	0	0,00	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	18	51,43	7	58,33	3	60,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	3	8,57	1	8,33	1	20,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	2,86	1	8,33	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	8	22,86	3	25,00	1	20,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	35	100	12	100	5	100	

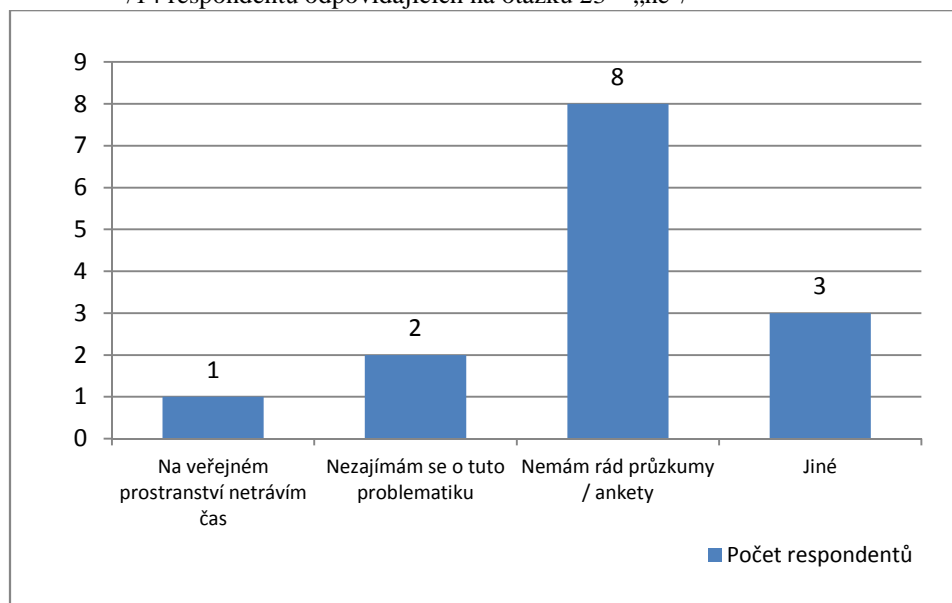
Tab. č. 2. 64 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 26

27.[306]

Z jakého důvodu jste neprojevil/-a své preference?

/možnost vícečetných odpovědí/

/14 respondentů odpovídajících na otázku 23 – „ne“/

Obr. č. 2. 28 Odpovědi na otázku č. 27 - důvod neprojevení preferencí

Jiné odpovědi:

- jiná aktuální problematika /1/;
- nedostatek času /2/.

Question	Z jakého důvodu jste neprojevil/-a své preference?		
Answer	Na veřejném prostranství netrávím čas		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	100,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Total	1	100

Tab. č. 2. 65 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 27 - na veřejném prostranství netrávím čas

Question	Z jakého důvodu jste neprojevil/-a své preference?		
Answer	Nezajímám se o tuto problematiku		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	50,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	50,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Total	2	100

Tab. č. 2. 66 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 27 - nezajímám se o tuto problematiku

Question		Z jakého důvodu jste neprojevil/-a své preference?	
Answer		Nemám rád průzkumy / ankety	
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	3	37,50
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	12,50
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	12,50
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	2	25,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1	12,50
	Total	8	100

Tab. č. 2. 67 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 27 - nemám rád průzkumy / ankety

Question		Z jakého důvodu jste neprojevil/-a své preference?	
Answer		Jiné	
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	1	33,33
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	33,33
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	33,33
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Total	3	100

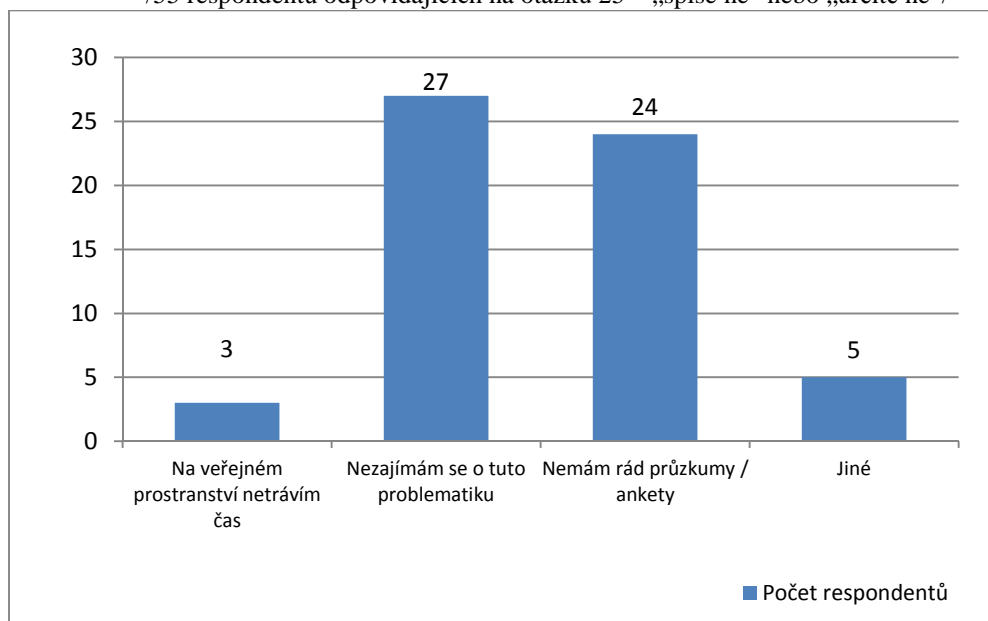
Tab. č. 2. 68 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 27 – jiné

28.[307]

Z jakého důvodu byste neprojevil/-a své preference?

/možnost vícečetných odpovědí/

/55 respondentů odpovídajících na otázku 25 – „spíše ne“ nebo „určitě ne“/

Obr. č. 2. 29 Odpovědi na otázku č. 28 - důvod nezájmu respondenta o participaci

Jiné odpovědi:

- do těchto věcí nezasahuji /nechávám na odbornících /3/;
- nedostatek času /2/.

Question	Z jakého důvodu byste neprojevil/-a své preference?	
Answer	Na veřejném prostranství netrávím čas	
	Frequency	Percent
Valid		
	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	1 33,33
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0 0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	1 33,33
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	1 33,33
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	0 0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0 0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	0 0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0 0,00
	Total	3 100

Tab. č. 2. 69 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 28 - na veřejném prostranství netrávím čas

Question	Z jakého důvodu byste neprojevil/-a své preference?	
Answer	Nezajímám se o tuto problematiku	
	Frequency	Percent
Valid		
	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	3 11,11
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0 0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	9 33,33
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	3 11,11
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	3 11,11
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	2 7,41
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	4 14,81
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	3 11,11
	Total	27 100

Tab. č. 2. 70 Struktura resp. odpovídajících na otázku č. 28 - nezajímám se o tuto problematiku

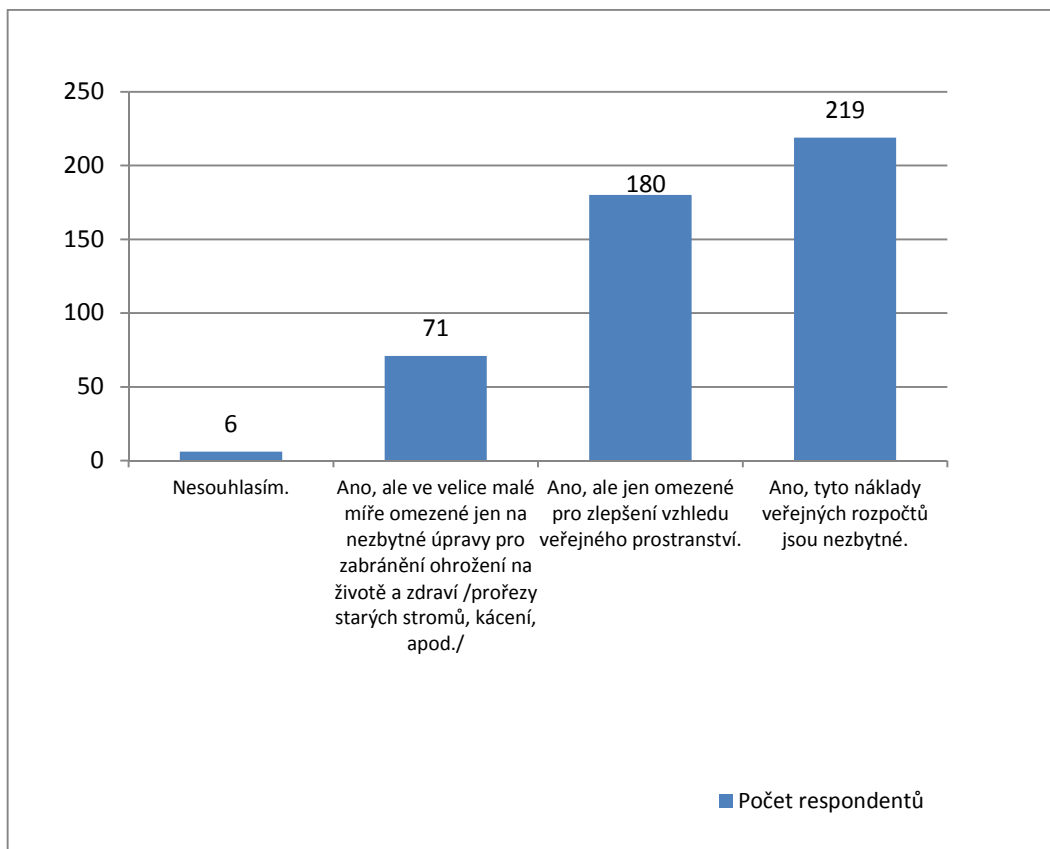

Question		Z jakého důvodu byste neprojevil/-a své preference?	
Answer		Nemám rád průzkumy / ankety	
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	5	20,83
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	4,17
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	7	29,17
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	2	8,33
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	4	16,67
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	4,17
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	2	8,33
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	2	8,33
	Total	24	100

Tab. č. 2. 71 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 28 - nemám rád průzkumy / ankety

Question		Z jakého důvodu byste neprojevil/-a své preference?	
Answer		Jiné	
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	20,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	1	20,00
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	3	60,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
Total	5	100	

Tab. č. 2. 72 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 28 - jiné

Obr. č. 2. 30 Odpovědi na otázku č. 29 – názor respondenta na využití veřejných financí na sadové úpravy

Při vyhodnocování otázky č. 29 byla zjištěna závislost:

- využití veřejných financí na sadové úpravy vs. věk respondenta:
Chisqr=12,120, df=3, p=0,00026, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků.

Question	Souhlasíte s využitím veřejných finančních prostředků na sadové úpravy?		
Answer	Nesouhlasím		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	2	33,33
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	2	33,33
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	2	33,33
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Total	6	100

Tab. č. 2. 73 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 29 – nesouhlasím

Question	Souhlasíte s využitím veřejných finančních prostředků na sadové úpravy?		
Answer	Ano, ale ve velice malé míře, omezené pouze na nezbytné úpravy pro zabránění ohrožení na životě a zdraví /prořezy starých stromů, rizikové kácení, apod./		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	17	23,94
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	2	2,82
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	29	40,85
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	8	11,27
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	1	1,41
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	11	15,49
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	3	4,23
Total	71	100	

Tab. č. 2. 74 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 29 - ano, ale ve velice malé míře, omezené pouze na nezbytné úpravy pro zabránění ohrožení na životě a zdraví

Question	Souhlasíte s využitím veřejných finančních prostředků na sadové úpravy?		
Answer	Ano, ale jen omezené pro zlepšení vzhledu veřejného prostranství		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	26	14,44
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	8	4,44
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	74	41,11
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	12	6,67
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	13	7,22
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	4	2,22
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	38	21,11
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	5	2,78
Total	180	100	

Tab. č. 2. 75 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 29 - ano, ale jen omezené pro zlepšení vzhledu veř. prostr.

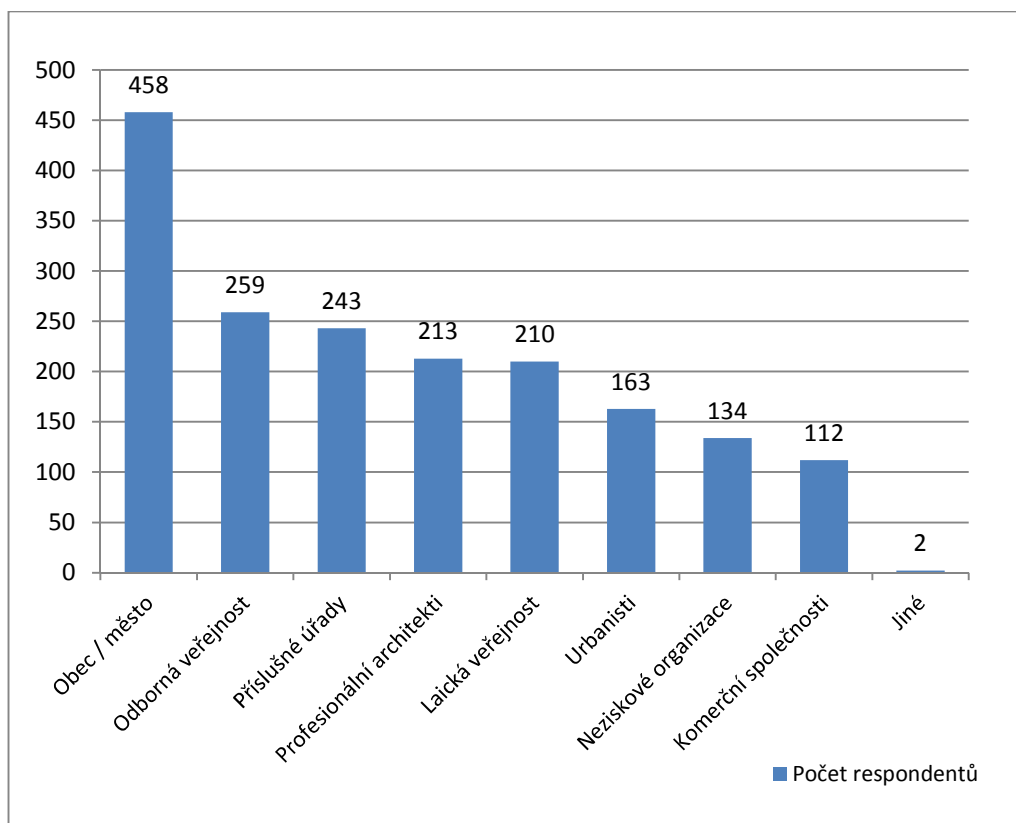
Question	Souhlasíte s využitím veřejných finančních prostředků na sadové úpravy?		
Answer	Ano, tyto náklady veřejných rozpočtů jsou nezbytné		
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	27	12,33
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	17	7,76
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	71	32,42
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	21	9,59
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	22	10,05
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	11	5,02
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	36	16,44
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	14	6,39
Total	219	100	

Tab. č. 2. 76 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 29 - ano, tyto náklady veřejných rozpočtů jsou nezbytné

30.[309]

Kdo by se dle Vašeho názoru měl aktivně podílet na plánování obnovy veřejného prostranství?

/možnost vícečetných odpovědí/

Obr. č. 2. 31 Odpovědi na otázku č. 30 – kdo by se měl podílet na plánování obnovy veřejného prostranství

Jiné odpovědi:

- zahradnické školy v rámci praxe/1/;
- ti, kteří mají zájem /1/.

Question	Kdo by se dle Vašeho názoru měl aktivně podílet na plánování obnovy veřejného prostranství?								
Answer	Obec / město		Odborná veřejnost		Příslušné úřady		Profesionální architekti		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	71	15,50	30	11,58	35	14,40	28	13,15
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	25	5,46	16	6,18	8	3,29	14	6,57
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	169	36,90	94	36,29	93	38,27	80	37,56
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	31	6,77	22	8,49	19	7,82	21	9,86
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	43	9,39	26	10,04	25	10,29	13	6,10
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	14	3,06	9	3,47	6	2,47	6	2,82
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	85	18,56	53	20,46	48	19,75	42	19,72
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	20	4,37	9	3,47	9	3,70	9	4,23
Total	458	100	259	100	243	100	213	100	

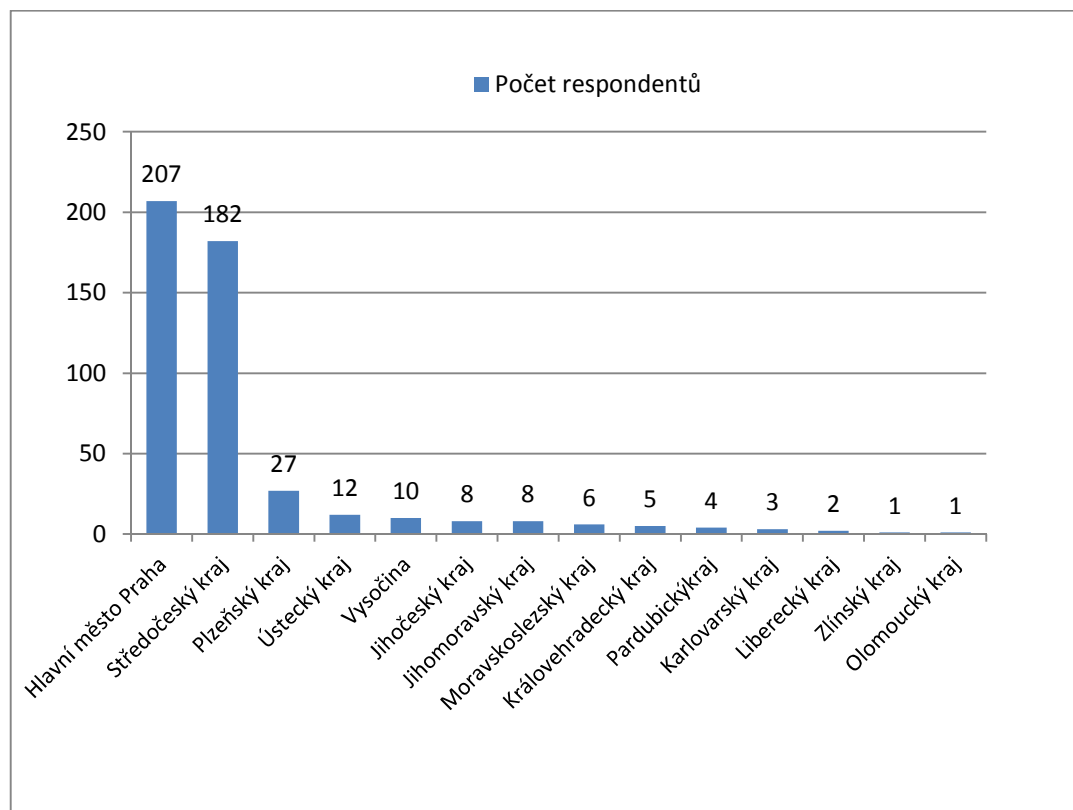
Tab. č. 2. 77 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 30

Question	Kdo by se dle Vašeho názoru měl aktivně podílet na plánování obnovy veřejného prostranství?								
Answer	Laická veřejnost		Urbanisti		Neziskové organizace		Komerční společnosti		
	Frequency	Frequency	Frequency	Percent	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	28	13,33	13	7,98	16	11,94	13	11,61
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	13	6,19	12	7,36	7	5,22	7	6,25
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	76	36,19	58	35,58	51	38,06	41	36,61
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	15	7,14	17	10,43	5	3,73	9	8,04
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	23	10,95	18	11,04	14	10,45	8	7,14
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	7	3,33	8	4,91	3	2,24	2	1,79
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	39	18,57	30	18,40	36	26,87	29	25,89
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	9	4,29	7	4,29	2	1,49	3	2,68
Total	210	100	163	100	134	100	112	100	

Tab. č. 2. 78 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 30

Identifikační otázky

31.[401] V jakém kraji bydlíte / trvale se zdržujete?

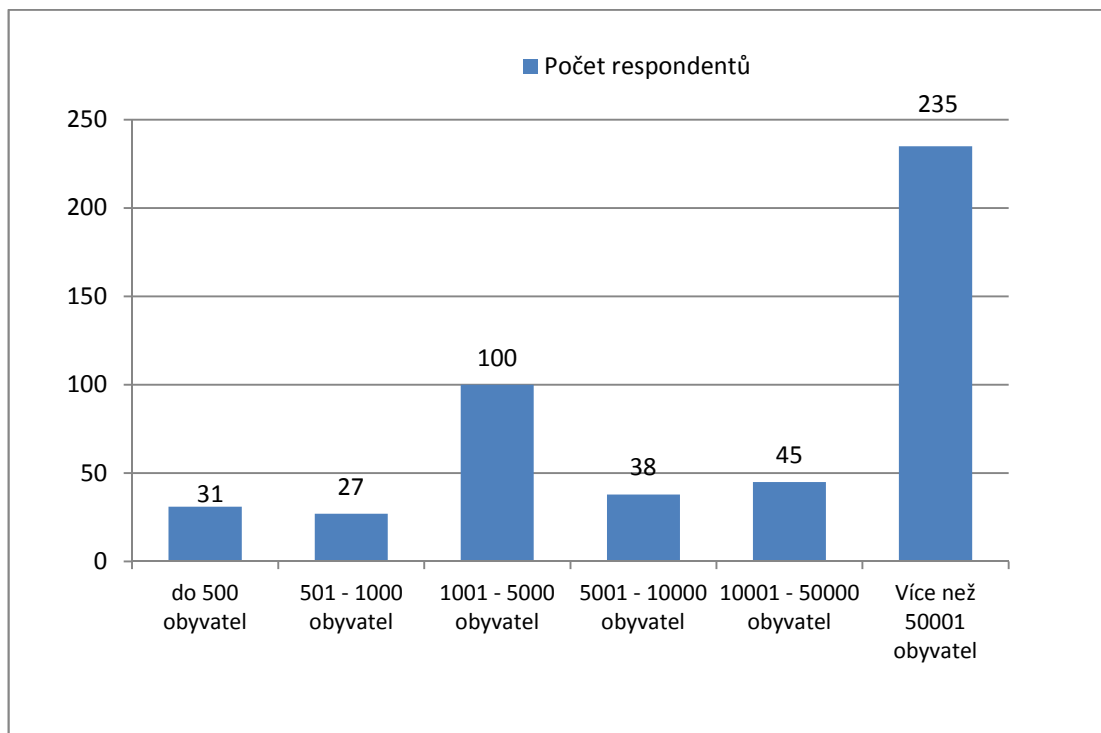
Obr. č. 2. 32 Odpovědi na otázku č. 31 – bydliště respondenta dle krajů

Rozložení obyvatel a respondentů dle krajů	Údaje ČSÚ, akt. ke dni 30.9.2013		Rozložení respondentů při dotazníkovém šetření	
Hlavní město Praha	1 244 375	11,83 %	207	43,49 %
Středočeský kraj	1 300 131	12,37 %	182	38,24 %
Moravskoslezský kraj	1 223 112	11,63 %	6	1,26 %
Jihomoravský kraj	1 169 734	11,13 %	8	1,68 %
Ústecký kraj	825 646	7,85 %	12	2,52 %
Jihočeský kraj	636 723	6,06 %	8	1,68 %
Olomoucký kraj	636 585	6,06 %	1	0,21 %
Zlínský kraj	585 565	5,57 %	1	0,21 %
Plzeňský kraj	573 206	5,45 %	27	5,67 %
Královehradecký kraj	552 100	5,25 %	5	1,05 %
Pardubický kraj	515 956	4,91 %	4	0,84 %
Vysočina	510 438	4,86 %	10	2,10 %
Liberecký kraj	438 608	4,17 %	2	0,42 %
Karlovarský kraj	300 655	2,86 %	3	0,63 %

Tab. č. 2. 79 Porovnání rozložení respondentů dle místa pobytu, zdroj: ČSÚ, autor

32.[402]

Jaká je velikost města, ve kterém bydlíte / trvale se zdržujete?

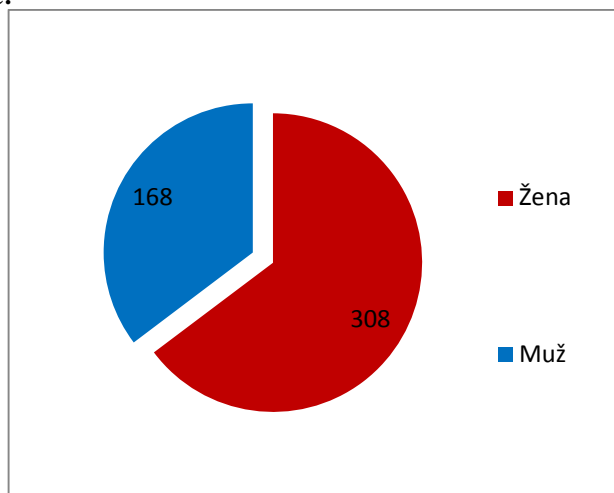
Obr. č. 2. 33 Odpovědi na otázku č. 32 – bydliště respondenta dle velikosti obce

Data Českého statistického úřadu, akt. ke dni 26.3.2011				
Velikost obce dle počtu obyvatel	Obvyklý pobyt		Trvalý pobyt	
Méně než 4 999	4 014 425	38,47 %	4 016 567	38,29 %
Více než 5 000	6 422 135	61,53 %	6 474 042	61,71 %
Rozložení respondentů při dotazníkovém šetření				
Méně než 5 000	158	33,19 %		
Více než 5 001	318	66,81 %		

Tab. č. 2. 80 Porovnání rozložení respondentů dle místa pobytu, zdroj: ČSÚ, autor

33.[403]

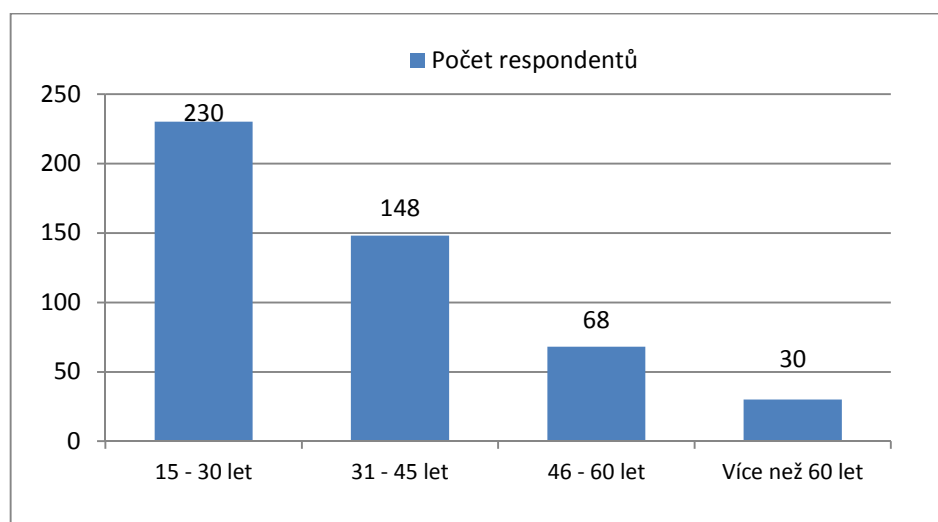
Jste:

Obr. č. 2. 34 Odpovědi na otázku č. 33 – struktura respondentů dle pohlaví

34.[404]

Kolik je Vám let?

Obr. č. 2. 35 Odpovědi na otázku č. 34 – struktura respondentů dle věku

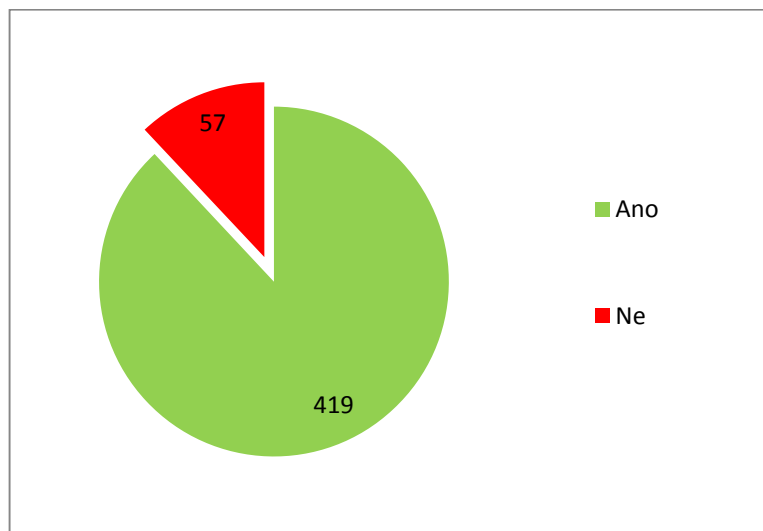
		Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	72	15,13
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	27	5,67
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	176	36,98
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	33	6,93
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	43	9,03
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	16	3,36
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	87	18,28
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	22	4,62
	Total	476	100

Tab. č. 2. 81 Struktura respondentů

Dobrovolné otázky

35.[501] Považujete obec / město za součást krajiny?

Obr. č. 2. 36 Odpovědi na otázku č. 35 – považuje respondent obec/město za součást krajiny

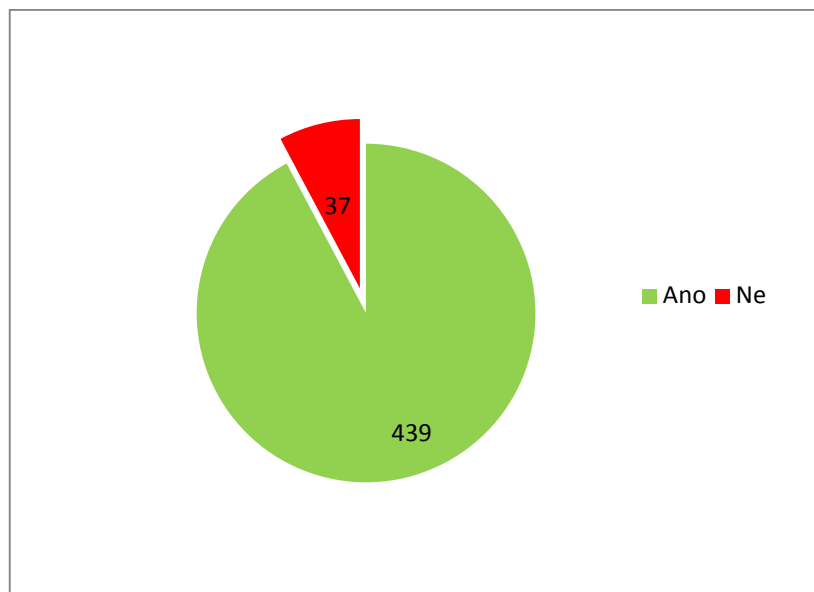
Při vyhodnocování otázky č. 35 byly zjištěny závislosti:

- názor zda obec/město je součástí krajiny vs. věk respondenta:
Chisqr=5,310, df=1, p=0,02121, tzn. $p < \alpha$, zamítáme H_0 o nezávislosti znaků.

Question		Považujete obec / město za součást krajiny?			
Answer		Ano		Ne	
		Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	65	15,51	7	12,28
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	26	6,21	1	1,75
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	147	35,08	29	50,88
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	32	7,64	1	1,75
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	38	9,07	5	8,77
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	16	3,82	0	0,00
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	76	18,14	11	19,30
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	19	4,53	3	5,26
	Total		419	100	57

Tab. č. 2. 82 Struktura resp. odpovídající na otázku č. 35

36.[502]

Považujete veřejnou zeleň za součást krajiny?

Obr. č. 2. 37 Odpovědi na otázku č. 36 – považuje respondent veřejnou zeleň za součást krajiny

Question		Považujete veřejnou zeleň za součást krajiny?			
Answer		Ano		Ne	
		Frequency	Percent	Frequency	Percent
Valid	Žena ve věku do 45 let bydlící na venkově	69	15,72	3	8,11
	Žena ve věku nad 46 let bydlící na venkově	26	5,92	1	2,70
	Žena ve věku do 45 let bydlící ve městě	160	36,45	16	43,24
	Žena ve věku nad 46 let bydlící ve městě	31	7,06	2	5,41
	Muž ve věku do 45 let bydlící na venkově	39	8,88	4	10,81
	Muž ve věku nad 46 let bydlící na venkově	13	2,96	3	8,11
	Muž ve věku do 45 let bydlící ve městě	79	18,00	8	21,62
	Muž ve věku nad 46 let bydlící ve městě	22	5,01	0	0,00
	Total	439	100	37	100

Tab. č. 2. 83 Struktura respondentů odpovídající na otázku č. 36

Příloha č. 3

NÁVRH METODIKY

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

Katedra aplikované ekologie

Česká zemědělská univerzita v Praze

**Fakulta životního
prostředí**

**Metodické doporučení přístupu k revitalizacím
veřejných prostranství a veřejné zeleně
optimalizované pro Českou republiku**

Příloha k diplomové práci

Autor práce: Bc. Martin Kraus

Vedoucí práce: Ing. Zdeněk Keken

Praha, 2014

Metodika, která představuje hlavní výstup mé diplomové práce, je zpracována pro potřeby Asociace Entente Florale CZ – Souznění, o. s., POSÁZAVÍ o.p.s., místní samosprávy a další organizace věnující se revitalizacím veřejných prostranství a veřejné zeleně.

Zpracovaná metodika představuje návrh optimalizovaného řešení pro prostředí České republiky. Metodika obsahuje preference obyvatel České republiky, současné trendy v oblasti tvorby veřejných prostranství a veřejné zeleně a zároveň navazuje na koncepční přístupy k této problematice. Metodika poskytuje základní přehled kroků, které je vhodné, při revitalizaci veřejného prostranství, uskutečnit a uvádí doporučení, jak je realizovat.

Metodiku rozdělují do třech hlavních částí, kterými jsou:

- Příprava projektu a jeho plánování;
- Realizace projektu a jeho financování;
- Správa a rozvoj projektu.

1. Příprava projektu a jeho plánování

▪ Jasně definování záměru

Základem každého projektu je jasné definování požadovaného záměru a parametrů, které by měly být realizací projektu splněny.

▪ Sestavení strategického rámce plánovaných projektů

Je doporučováno zpracování strategického plánu rozvoje obce, ve kterém budou zaneseny veškeré plánované investiční akce, které obec v dlouhodobém časovém horizontu plánuje realizovat. Je prokázáno, že v případě, kdy má obec zpracovaný strategický rámec svého regionálního rozvoje, dokáže efektivněji vynakládat finanční prostředky a větší množství záměrů se skutečně uskuteční. V plánu rozvoje obce je stanovena hierarchie jednotlivých priorit, časový plán jejich plnění a realizační podmínky. Součástí realizačních podmínek jsou rovněž vymezené prostory, ve kterých by měly být projekty realizovány, a to i s ohledem na platnou územně plánovací dokumentaci obce.

Již při plánování strategického rozvojového rámce obce by měla probíhat participace veřejnosti pro zjištění jejích požadavků.

Podrobnostem, jak vytvořit strategický rozvojový rámec, se zabývá např. metodika zpracovaná MMR (2012) – Metodika přípravy veřejných strategií.

▪ Sestavení realizačního týmu

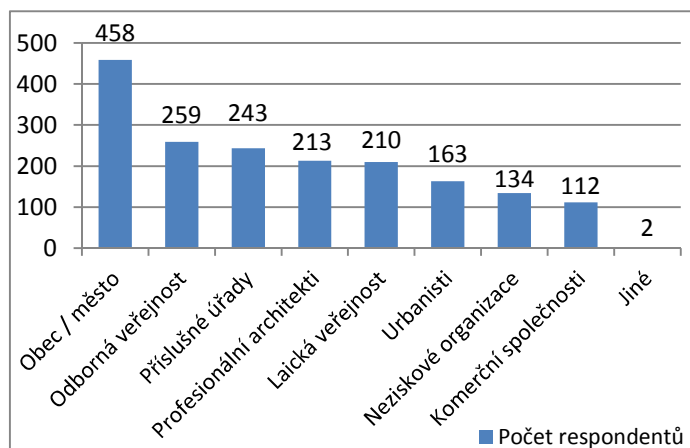
Pro efektivnější realizaci projektu je dobré určit tým, který se na přípravě projektu, i jeho realizaci a následném hodnocení, bude podílet. Sestavení realizačního týmu je i podmínkou pro čerpání dotačních prostředků, kdy realizační neboli projektový tým je uváděn v žádosti o poskytnutí finanční podpory.

Projekt i realizační tým musí mít politickou podporu volených představitelů obcí a jejich kolektivních orgánů.

Faktické plánování revitalizace by mělo být vedeno odborníky. Struktura odborníků musí odpovídat plánovanému záměru. Je doporučováno, aby součástí projektového týmu, který se věnuje revitalizaci veřejného prostranství, byl architekt – urbanista a specialista na urbanistickou ekonomii.

Dále, dle charakteru projektu, mohou být součástí realizačního týmu dopravní či stavební inženýr, sociolog, ekolog, památkář, právník, marketingový poradce a již od počátku přípravy projektu by měl být součástí týmu projektant. S ohledem na případné financování z dotačních prostředků je vhodné na osobu projektanta uskutečnit výběrové řízení, a to dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, neboť projektová dokumentace je často způsobilým výdajem a jeho uplatnění může být závislé právě na způsobu výběru projektanta.

Kdo by se měl, dle obyvatel České republiky, podílet na procesu plánování obnovy veřejného prostranství, je uvedeno na obrázku č. 3.1.

Obr. č. 3.1 Výsledky vlastního šetření: Kdo by se měl podílet na plánování obnovy veřejného prostranství

▪ **Získávání partnerů**

V případě, kdy projekt bude využívat principu partnerství, a to jakýmkoliv způsobem, je vhodné věnovat se této záležitosti ještě před samotným vytvořením konkrétního zadání projektu a před veřejným projednáním projektu. Partner projektu může mít požadavky na realizaci, které by následně nemuselo být možné zapracovat.

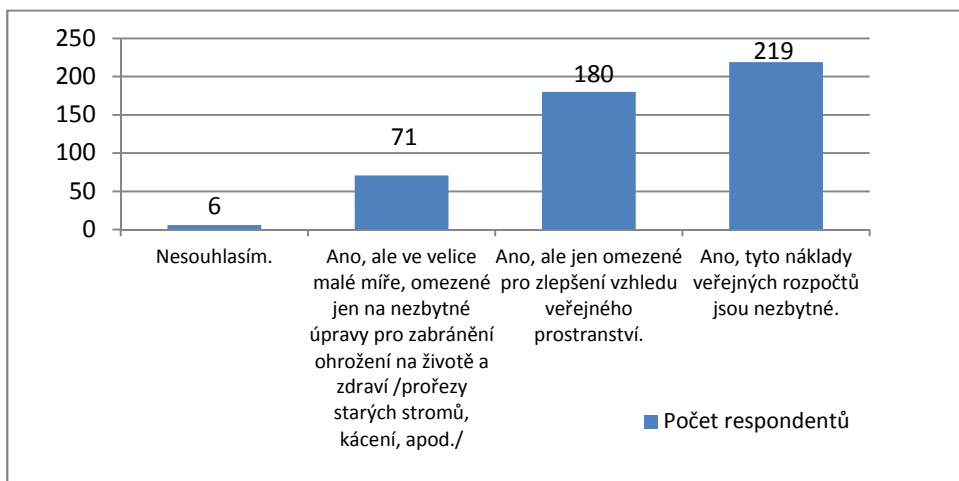
▪ **Zajištění financování projektu**

Již při plánování projektu je nutno kalkulovat s náklady spojenými se správou a údržbou veřejného prostranství. Při zjevném nedostatečném množství finančních prostředků, nutných na budoucí správu veřejného prostranství, je nutné omezit (či zcela eliminovat) plánovaná opatření, která by v budoucnu znamenala vysoké provozní náklady.

Realizace projektu je závislá na hospodaření s majetkem obce a tvorbou rozpočtu obce.

Přibližný časový harmonogram by měl být uveden ve strategickém rámci rozvoje obce, a to i s ohledem na případné čerpání dotačních prostředků. Případné financování projektu z dotačních prostředků (dotace poskytované Evropskou unií i financování v rámci České republiky) je důležitým parametrem plánování projektu, který zásadně ovlivňuje.

Postoj obyvatel České republiky k využití veřejných finančních prostředků, na sadové úpravy je zobrazen na obrázku č. 3.2.

Obr. č. 3.2 Výsledky vlastního šetření: Souhlas s využitím veřejných finančních prostředků na sadové úpravy

▪ Příprava plánování

Prvotní skutečné plánovací fáze projektu by měly obsahovat zpracování kompletních analýz souvisejících s plánovaným záměrem. Jedná se především o zajištění:

- Mapových podkladů;
- Podrobné analýzy současného stavu místa;
- Fotodokumentace současného stavu;
- Zpracování problémové mapy;
- Urbanistické, ekologické, ekonomické, společenské a strategické analýzy;
- SWOT analýzy.

Mapové podklady by měly obsahovat i případnou pasportizaci současných prvků (komunikace, městská zeleň, apod.). Podrobná analýza současného stavu místa a fotodokumentace současného stavu by měla poskytnout kompletní informace o tom, jak je místo v současné době využíváno a co se zde nachází. Problémová mapa by měla zobrazovat území s poškozeným stavebním fondem a nedostatečnou infrastrukturou, tedy místa, která přitahují sociálně slabší vrstvy obyvatel a jsou tedy rizikovými místy, která je nutno odstranit nebo revitalizovat. Další důkladné analýzy se týkají rozboru faktorů a problémů dané lokality, kvality životního prostředí, řešení majetkové vztahy a ekonomický potenciál předmětného území. Další analýzy se věnují demografickým a sociologickým aspektům území. SWOT analýza představuje strategické hodnocení projektu, obsahující vnitřní atributy: silné a slabé stránky a vnější atributy: příležitosti a hrozby.

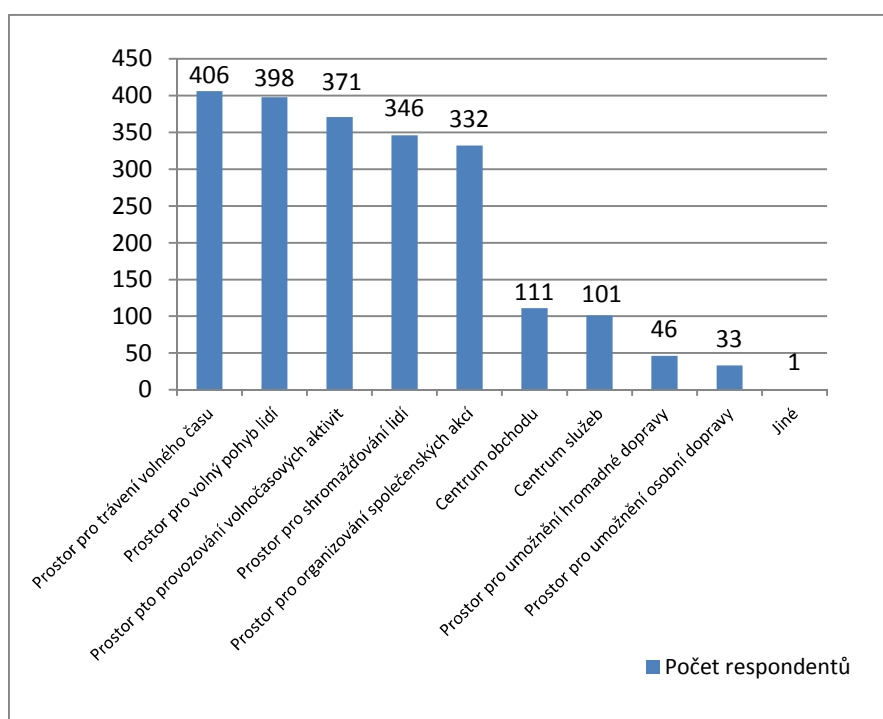
▪ Stanovení priorit a sestavení zadání

Důležitou fází projektu je sestavení zadání plánovaného záměru a jasné definování priorit, které musí daný projekt řešit.

Sestavení zadání představuje vytvoření základní urbanistické koncepce, odhad proveditelnosti, a to především z ekonomického hlediska. Projekt musí být plánován s ohledem na trvale udržitelný rozvoj území a pro budoucí generace.

V úvahu je nutné brát i legislativní požadavky, kdy případné schvalovací řízení by mohlo být, pro plánování projektu, zdržením a mohlo by případně i negativně ovlivnit možnost dosažení financování v rámci dotačních titulů.

Preference obyvatel České republiky na způsob využití veřejného prostranství vyplývající z vlastního šetření jsou uvedeny na obrázku č. 3.3.

Obr. č. 3.3 Výsledky vlastního šetření: Preferovaný účel využití veřejného prostranství

▪ Participace veřejnosti

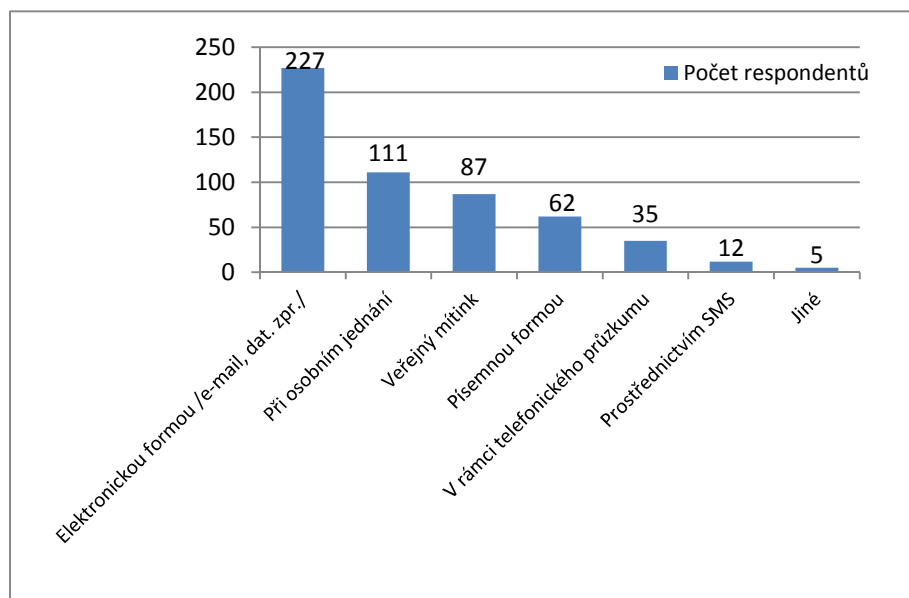
Stanovené priority a sestavené zadání projektu by mělo být již v prvotních fázích projednáno s veřejností, optimálně při veřejném projednání. Při participaci by měly být zapojeny veškeré zájmové skupiny, neboť poznání z více úhlu pohledů umožní podrobnější studii problematiky a vyvarování se případných problémů, na které veřejnost upozorní a které by později byly obtížněji řešitelné.

Je vhodné stanovit kontaktní osobu / vytvořit instituci pověřenou řízením celého procesu (pro konkrétní projekt či pro veškeré projekty), čímž dojde k jasnému vytyčení povinností pověřené osoby, a tím i zodpovědnosti za průběh plánování projektu. Tato osoba by měla být rovněž kontaktní osobou pro případ potřeby veřejnosti a měla vést plánovací setkání.

Zpracování připomínek veřejnosti do plánovaného projektu zvyšuje legitimitu veřejných výdajů i rozhodnutí místní samosprávy. Na základě připomínek veřejnosti je vhodné záměr upravit a případně uskutečnit další veřejné projednání, na kterém bude představena finální verze, která bude předmětem zadání projektantovi.

Nejpřijatelnější způsoby projevení preferencí obyvatel České republiky jsou uvedeny na obrázku č. 3.4.

Obr. č. 3.4 Výsledky vlastního šetření: Preferovaný způsob projevení preferencí

▪ **Základní principy revitalizace veřejných prostranství a veřejné zeleně**

Pro úspěšný projekt vzniku nového či obnovy veřejného prostranství je vhodné dodržet následující principy:

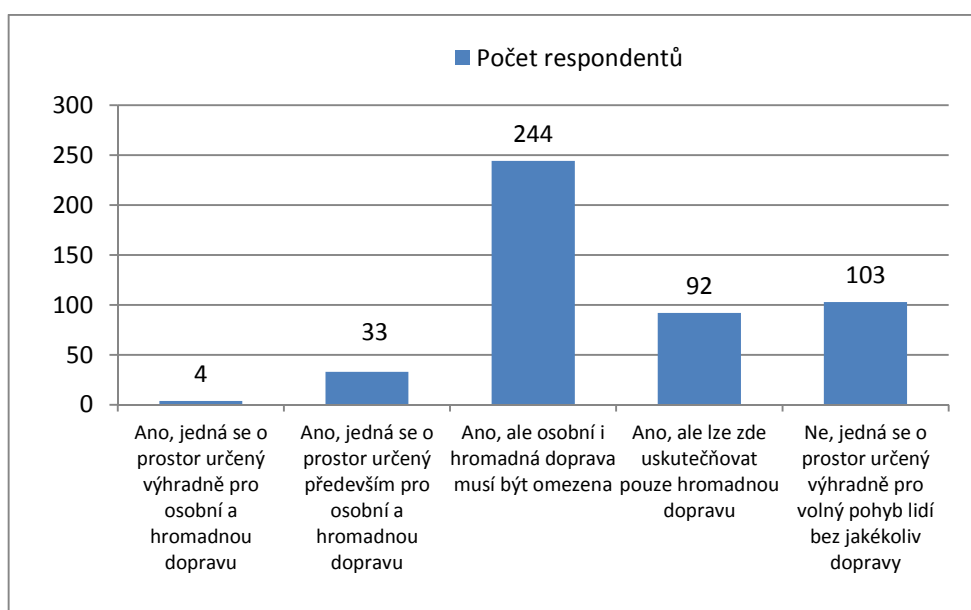
Uspořádání a velikost veřejného prostranství

- **Zřetelná struktura:** veřejné prostranství by mělo být jasnou a snadno pochopitelnou strukturou. Takovéto veřejné prostranství působí příjemněji;
- **Zajištění propojení významných míst:** pro snadnější orientaci, ale také pro zpříjemnění pohybu po veřejném prostranství, je vhodné zajistit propojení významných a častěji frekventovaných míst, kde jsou koncentrovány aktivity, historická a kulturní centra, uzly MHD, parky, apod.;
- **Velikost veřejného prostranství:** veřejné prostranství by mělo být plánováno s ohledem na lidské měřítko, tzn. velikost veřejného prostranství by neměla přesáhnout rozměry 70 x 100 m. Ve větších prostorech by si návštěvníci mohli připadat „ztraceni“. Velikost veřejného prostranství by zároveň měla odpovídat jeho významu. Přiměřenou velikostí veřejného prostranství je rovněž docíleno snadnější údržby a hlídání tohoto prostoru, čímž se místo rovněž stává oblíbenějším;

- **Využití brownfields:** pro zabránění rozrůstání obce/města do okolní krajiny je vhodné využít nevhodně využívané pozemky v centrálních částí obce/města. Obrácením města do sebe vzniká koncentrovaná, ucelená a rozmanitá zástavba s efektivnější obsluhností a dostupností.

Doprava a podmínky pro chůzi a jízdu na kole

- **Omezení motorové dopravy:** omezením osobní motorové dopravy dochází ke snížení obtěžování, nejen návštěvníků veřejného prostranství, ale i místních obyvatel, hlukem a zplodinami. Omezením dopravy dochází rovněž ke zvýšení bezpečnosti chodců a cyklistů. Požadavek obyvatel České republiky na omezení dopravy na veřejném prostranství je zobrazeno na obrázku č. 3.5;

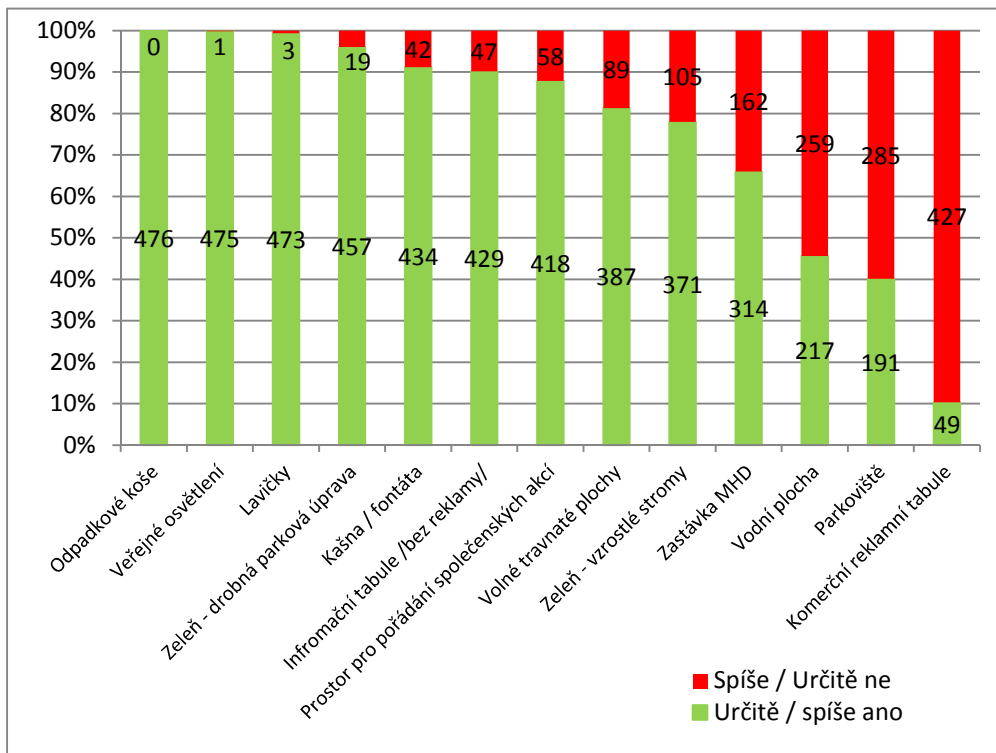

Obr. č. 3.5 Výsledky vlastního šetření: Požadavky na omezení dopravy

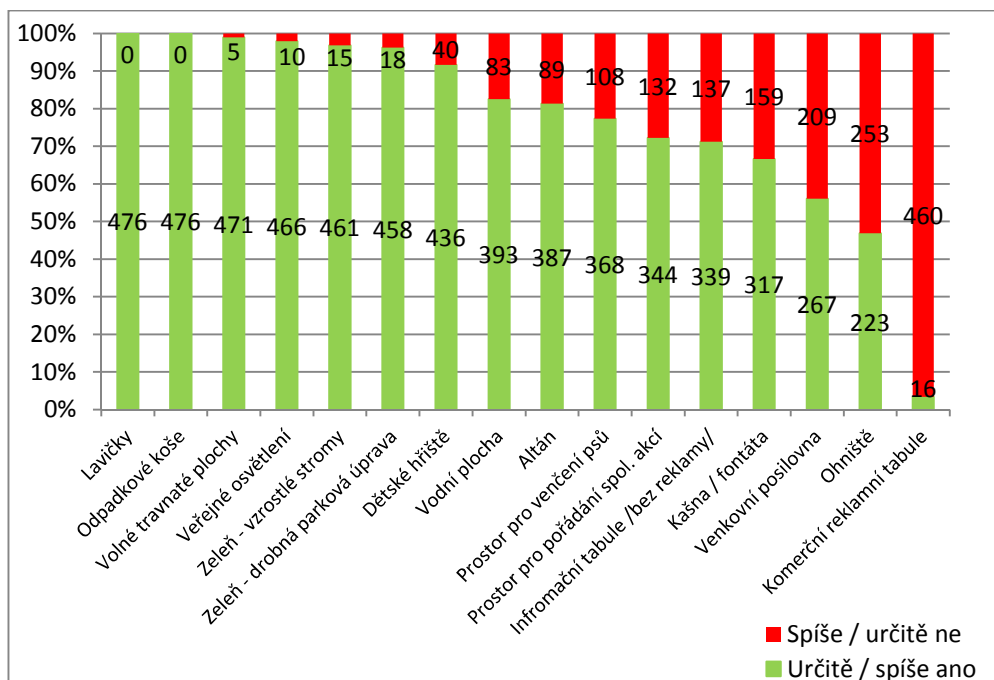
- **Podmínky pro chodce a cyklisty:** při omezení motorové dopravy jsou obvykle obyvateli hledány alternativní způsoby dopravy, kdy nejčastěji dochází ke zvýšení podílů pěší a cyklodopravy. Je žádoucí zajistit bezpečnost i pohodlí chodců a cyklistů, tzn. upřednostnění pěší dopravy a cyklodopravy před dopravou motorovou. Zároveň je důležité eliminovat překážky a používat materiály vhodné pro chůzi a jízdu na kole;
- **Bezbariérové přístupy:** při plánování vzniku nového či revitalizace veřejného prostranství je nutné zajistit bezbariérové přístupy, čímž dojde k vyvarování se omezení osob s omezenou schopností pohybu a orientace. Veřejný prostor bez překážek je příjemnější i pro osoby bez jakéhokoliv omezení.

Městská zeleň, městský mobiliář a vzhled veřejného prostranství

- **Vhodný mobiliář:** mobiliář, nacházející se na veřejném prostranství, by měl být především z vhodného materiálu, v dostatečném množství a umístěn na místech, kde bude skutečně návštěvníky používán, tzn. místa pro sezení umisťovat v místech, kde je nižší hladina hluku. Preference obyvatel České republiky na vybavení veřejného prostranství je zobrazeno na obrázcích č. 3.6 (pro náměstí) a 3.7 (pro parky);

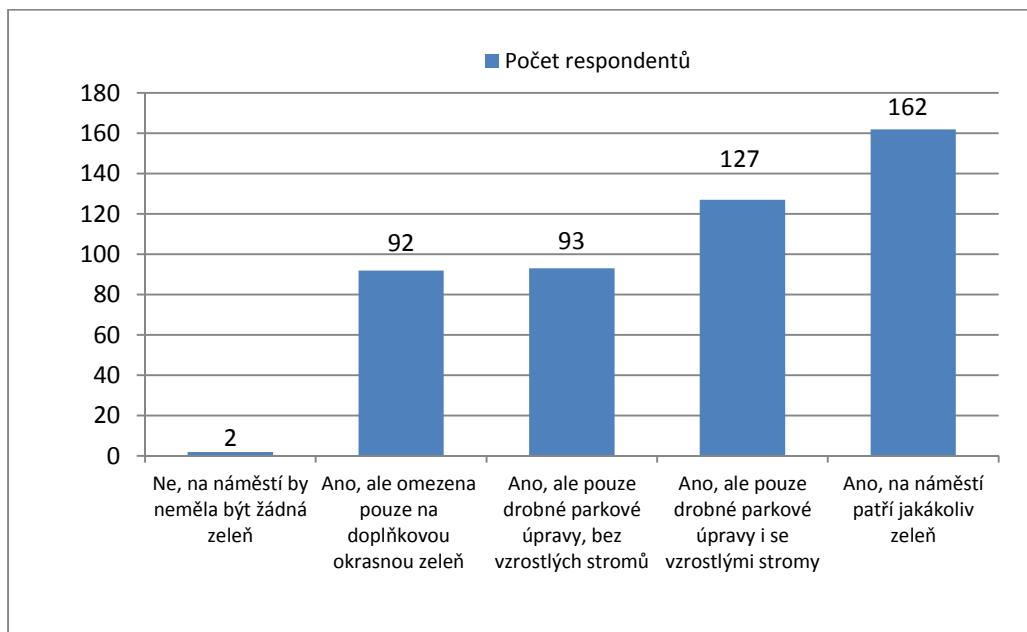

Obr. č. 3.6 Výsledky vlastního šetření: Požadované vybavení náměstí

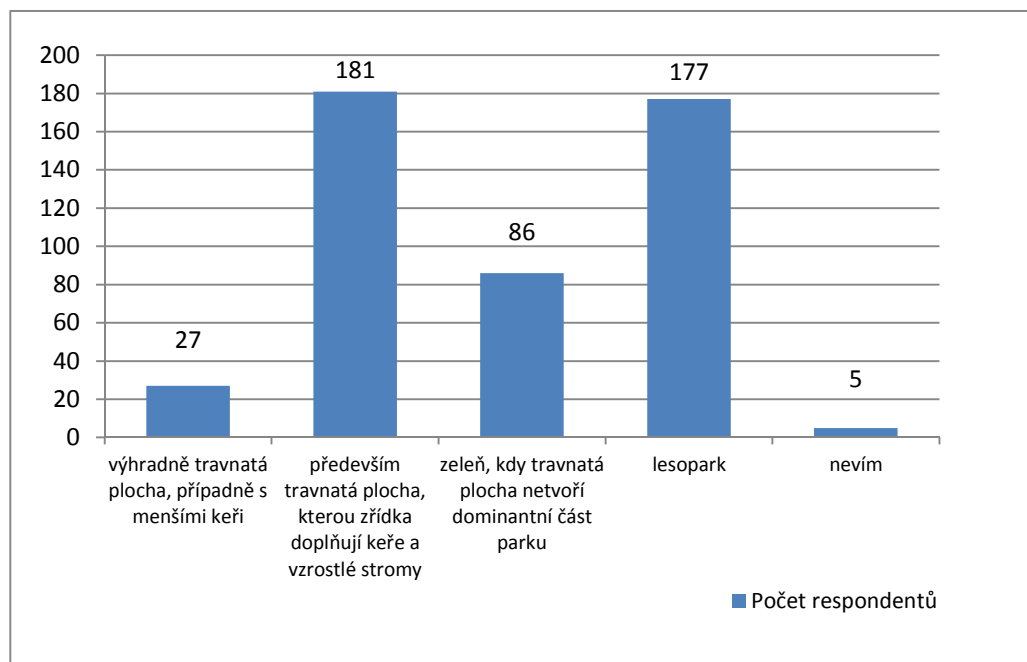

Obr. č. 3.7 Výsledky vlastního šetření: Požadované vybavení parku

- **Veřejné osvětlení:** kvalitní veřejné osvětlení přispívá ke zvýšení pocitu bezpečnosti návštěvníků ve večerních a nočních hodinách. Pokud je veřejné prostranství využíváno i ve večerních a nočních hodinách, je tímto omezen prostor pro negativní činnosti. Kvalitní veřejné osvětlení může rovněž přinést ekonomické úspory;
- **Veřejná zeleň:** veřejná zeleň působí na obyvatele i návštěvníky veřejného prostranství pozitivně a preference obyvatel České republiky dokládají, že lidé na veřejném prostranství zeleň požadují. Jakou formu zeleně požadují obyvatelé České republiky je zobrazeno na obrázcích č. 3.8 (pro náměstí) a 3.9 (pro parky);

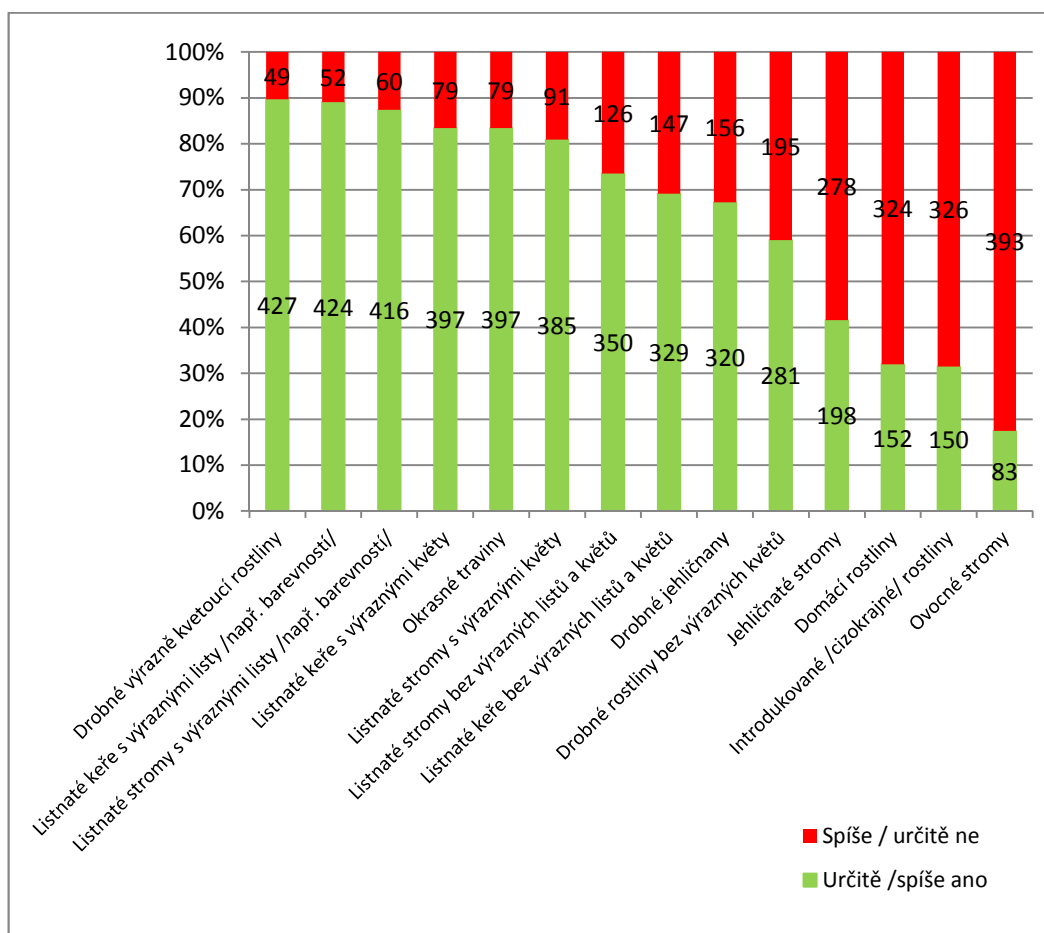

Obr. č. 3.8 Výsledky vlastního šetření: Požadavky na zeleň na náměstí

Obr. č. 3.9 Výsledky vlastního šetření: Požadavky na zeleň v parku

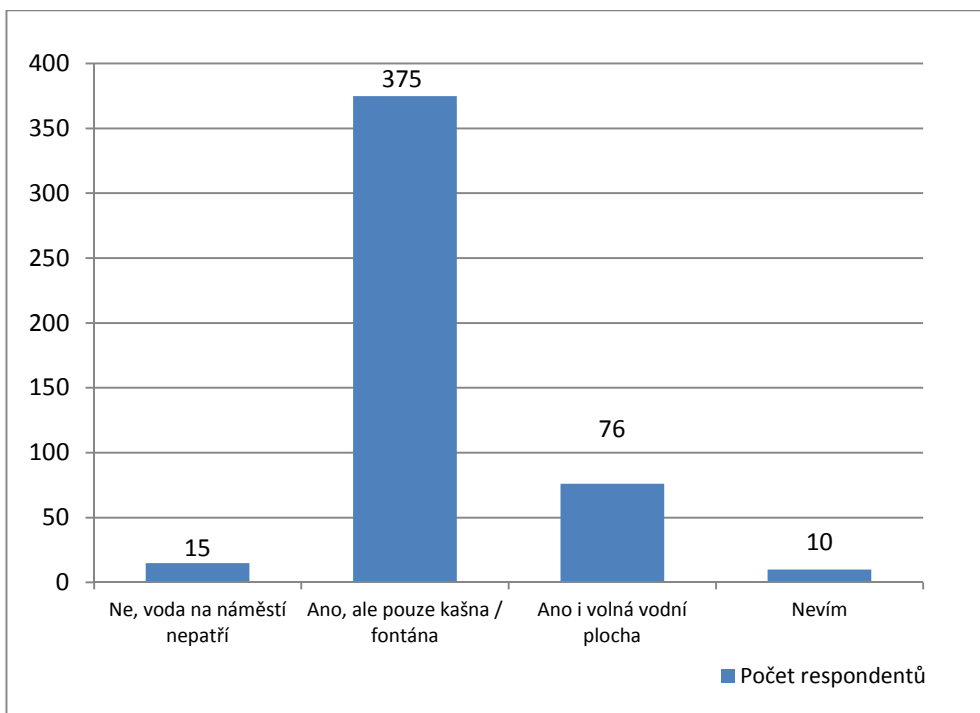
- **Vhodné rostliny:** volba rostlin na veřejné prostranství určuje nejen vzhled veřejného prostranství, ale i jeho funkce. Například lepší funkci pro zachycení více prachových částic mají listnaté rostliny, a to především s listy chlupatými, lepkavými a svrasklými. Listnaté stromy mají rovněž významnější vliv na ovlivnění mikroklimatu, a to z důvodu vypařování většího množství vody. Listnaté stromy lépe splňují požadavky na barevnost, tvar i stanoviště. Jaké rostliny na veřejném prostranství preferují obyvatelé České republiky, je zobrazeno na obrázku č. 3.10.

Obr. č. 3.10 Výsledky vlastního šetření: Požadavky na vegetaci na veřejném prostranství

- **Estetická hodnota místa:** veřejné prostranství by mělo být plánováno tak, aby zajišťovalo zajímavé pohledy a výhledy, neboť čím více vizuálních vjemů se na veřejném prostranství nachází, tím více času budou zde lidé trávit. Estetická hodnota místa je rovněž zvyšována používáním kvalitních materiálů (především přírodní, jako dřevo a kámen), vhodným mobiliářem, vysazením dostatečného a vhodného množství veřejné zeleně a rovněž umístováním dalších prvků, kterými mohou být vodní prvky nebo např. sochy.
- **Správa a údržba:** celkový vzhled veřejného prostranství rovněž významným způsobem ovlivňuje péče o tento prostor. S pravidelnou a důkladnou údržbou by mělo být počítáno již při plánování projektu;

- **Vodní prvky:** estetickou hodnotu veřejného prostranství zvyšuje rovněž umístění vodních prvků. Vodní prvky ve veřejném prostranství působí uklidňujícím dojmem a v jejich okolí dochází ke koncentrování návštěvníků veřejného prostranství. Skutečnost, že obyvatelé České republiky požadují na veřejném prostranství vodní prvky, je doloženo výsledky vlastního šetření, které uvádím na obrázku č. 3.11.

Obr. č. 3.11 Výsledky vlastního šetření: Požadavky na vodní prvek na náměstí

- **Podpora biodiverzity:** městské prostředí tvoří rovněž životní prostředí pro mnoho živých organismů. Prostředí veřejné zeleně nabízí těmto živočichům stanoviště a jsou tak podporovány interakce mezi těmito organismy a samotným prostředím, čímž dochází k podpoře stabilizace krajiny.

Funkce a využití veřejného prostranství

- **Kombinování funkcí:** veřejné prostranství by mělo být plánováno tak, aby zde byly různé způsoby využití tohoto prostoru. Veřejné prostranství, které bude poskytovat různé funkce, bude častěji využíváno a bude působit bezpečněji. Promícháním jednotlivých funkcí, kterými jsou bydlení, služby, administrativa, kultura nebo rekreace, vede k udržení života ve městě po celý den. Kombinováním různých funkcí se rovněž zamezí vylidnění určitých míst v průběhu dne a lze tak účinně předcházet vzniku neutržovaných ploch;
- **Volnočasové aktivity:** čím více volnočasových aktivit veřejný prostor nabízí, tím více bude využíván. Atraktivitu života ve městě rovněž zvyšuje pořádání příležitostných akcí, kterými mohou být např. výstavy, festivaly nebo trhy;

- **Využívání veřejného prostranství:** veřejné prostranství by mělo být plánováno tak, aby umožnilo jeho využívání za každého počasí. Veřejné prostranství by mělo umožnit přístup na slunce na jaře a na podzim, mělo by poskytovat možnosti stínu v letních měsících a zároveň by mělo návštěvníky ochránit proti větru či průvanu a dešti či sněhu.

- **Vypracování projektové dokumentace**

Po zajištění veškerých podkladů, finalizaci zadání a stanovení priorit projektů je možné zadat vypracování projektové dokumentace.

- **Povolovací proces**

V případě, kdy již je zpracována projektová dokumentace, je možné zajistit veškerá povolení, která jsou nutná pro zahájení fyzické realizace projektu. Povolovacímu procesu se podrobněji zabývám v kapitole č. 3.6 Legislativa, kdy zde uvádím i přehled realizovatelných činností a povolení nutných k jejich realizaci.

2. Realizace projektu a jeho financování

- **Výběr realizační společnosti**

Již v průběhu probíhajících povolovacích řízení je vhodné zahájit výběr realizační společnosti, zde je nutné vycházet ze zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Výběr zhotovitele je závislý již i na zajištění dostatečného financování projektu.

- **Návrh harmonogramu prací**

Je možné již ve výběrovém řízení dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, požadovat po uchazečích, aby součástí svých nabídek uváděli harmonogram realizace, který jsou schopni dodržet. Délka realizace může být jedním z hodnotících kritérií, s ohledem na financování z dotačních prostředků musí však být hlavním hodnotícím kritériem nabídková cena, kdy podrobnosti jsou součástí příslušné výzvy poskytovatele dotace.

- **Ustanovení odborného dozoru**

V souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, je povinností stavebníka zajistit, u stavby financované z veřejného rozpočtu, technický dozor stavebníka nad prováděním stavby. Dále je možné zajistit autorský dozor projektanta, který hodnotí soulad prováděné stavby s ověřenou projektovou dokumentací.

- **Správné načasování investic**

Jak již uvádím výše, zajištění financování je nutnou podmínkou realizace projektu. Čerpání dotačních prostředků má striktně stanovená pravidla, která ovlivňují projekt od samého počátku.

Významným prvkem, ovlivňujícím realizaci projektů, jsou ekonomické cykly a právě možnosti financování z dotačních prostředků.

- **Marketingová podpora projektu**

Marketingová podpora představuje významnou součást projektu, především v případě partnerství, které může být podmíněno určitou marketingovou strategií. Při čerpání dotačních prostředků jsou rovněž pravidly striktně stanoveny podmínky propagace projektu, a to i po dobu udržitelnosti projektu.

Marketingová podpora projektu by se měla též věnovat zahájení projektu na jeho propagaci, a to především po zahájení provozu / zpřístupnění veřejného prostranství.

- **Partnerství a společné financování projektů**

V případě, kdy je využíván princip partnerství, a to i ve financování projektu je vhodné dodržet, aby nejprve byly realizovány pilotní projekty, které jsou realizovány veřejným sektorem. Pilotními projekty jsou především úprava veřejného prostranství, dopravní a technická infrastruktura. Financování ze soukromých zdrojů může být odděleno do zvláštních etap projektu, nebo může přímo navazovat na pilotní projekty realizované z veřejných finančních prostředků.

- **Monitoring realizace projektu**

V průběhu realizace je nutné kontrolovat plnění původních plánů, ať už přímo investorem nebo prostřednictvím autorského a technického dozoru. Investor rovněž musí plnit průběžné informační povinnosti vůči poskytovateli dotačních prostředků, v případě, že se jedná o projekt realizovaný z dotačních prostředků.

- **Předání stavby a její zpřístupnění**

Poslední fází fyzické realizace projektu je převzetí stavby investorem, kolaudace resp. povolení užívání stavby (dle typu povolení a roku, ve kterém byl záměr povolen).

3. Správa a rozvoj projektu

▪ Zpracování plánu údržby

Realizace každého projektu spolu nese rovněž budoucí náklady spojené s jeho správou a údržbou. Je důležité projekt pravidelně udržovat, a to dle předem daného plánu údržby. Skutečnost, kdy je veřejné prostranství znečištěné, nebo delší dobu nedochází k obnově jeho zničených částí, způsobuje, že lidé ztrácí zájem o trávení času na tomto veřejném prostranství.

▪ Zajištění finančních prostředků na udržitelnost projektu

Již při přípravě záměru musí být znám rozsah finančních prostředků, které budou v rozpočtu obce vyčleněny na správu a údržbu projektu a jeho rozvoj. Je prokázáno, že průběžně investované finanční prostředky na správu a údržbu projektu, z dlouhodobého hlediska snižují možnost nutnosti rozsáhlých investičních nákladů spojených s fyzickou revitalizací.

▪ Sestavení plánu akcí a náplně prostoru

Atraktivní veřejný prostor živého města spolu nese rovněž akce, které naplňují sociální funkce veřejného prostoru. Jedná se především o pravidelné akce, kterými mohou být např. pravidelné sezónní trhy, koncerty, různé hromadné společenské aktivity, apod. Každá společenská akce přiláká na veřejné prostranství více lidí, kteří si místo mohou oblíbit a budou se pravidelně vracet.

▪ Post-projektové hodnocení realizace

Zpracovávání post-projektových analýz není zakotveno v legislativním pořádku České republiky. Pro potřeby stavebníka je však vhodné uskutečnit toto hodnocení a poučit se z případných chyb při realizaci, pro vyvarování se jich při plánování dalšího projektu.

Zpracování zpětného hodnocení projektu může být požadavkem dotačního programu, v případě financování projektu z dotačních prostředků. V tomto případě je pevně stanovena doba udržitelnosti projektu, po kterou (minimálně) musí být projekt zachován.